

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
DİN EĞİTİMİ BİLİM DALI

İNTERNET ORTAMINDA
MİSYONERLİK FAALİYETLERİ
VE SANAL KİLİSELERİN ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
PROF. DR. ABDULLAH ÖZBEK

HAZIRLAYAN
HASAN YEL

KONYA 2006

ÖNSÖZ

Misyonerlik, tarihin hiçbir döneminde tek başına bir din meselesi olarak algılanmamış, toplumun bazı kesimleri tarafından siyasi bir mesele olarak yorumlanmış, ilim adamlarının misyonerlik konusunu bir kültür veya bir din meselesi olarak yorumlamaları toplum tarafından pek dikkate alınmamıştır.

“İyinin düşmanı en iyi olandır.” sözü aslında misyonerlik çalışmalarının temel felsefesini bize anlatmaya yetecek kadar özlü bir sözdür. Çünkü eski ile yeni arasında veya iyi ile en iyi arasında sürekli bir rekabet olduğu gibi düşmanlıkta olabilir. Yahudilik ve Hristiyanlıktan sonra gönderilen ve tüm ilahi dinleri itikadi açıdan kapsayan İslamiyet; **Evrensel Bir Din** olmasına rağmen bu düşmanlıktan nasibini almıştır. Nitekim Habeş Kralı Necaşi, Müslüman olan ilk Kral unvanına sahip olmak üzereyken bu amacına Yahudi ve Hristiyan din adamlarının baskısı sonucu ulaşamamıştır. Ayrıca Haçlı seferlerini tahrik eden ve organize edenlerin başında Hristiyan Din adamlarının geldiği de bilinen bir gerçektir. İşin özünde din için yapılan savaş değil, kişisel menfaatler için yapılan bir savaş sözkonusudur.

İnanç Özgürlüğü ve Hristiyanlaştırma arasındaki fark halk tarafından tam olarak kavranamadığı gibi, misyonerlik çalışmalarını yapan örgütler tarafından da bilinçli veya bilinçsiz olarak ihlal edilmiştir. Misyonerlerin yapmış oldukları bu ihlaller sonucu mesele, bireyin özgürce dinsel tercihini yapma meselesi olmaktan çıkmış, siyasi bir mesele halini almış, güncel bir ifadeyle dinin siyasete alet edilme meselesi olarak karşımıza çıkmıştır.

Son yıllarda özellikle genç nüfusa yeterince din eğitiminin verilmemesi ve/veya verilememesi nedeniyle misyonerlik faaliyetleri için her zamankinden daha fazla uygun bir zemin oluşmuş, misyonerler her gün yeni apartman kiliseleri ve yeni sanal kiliseler kurularak bu durumdan azami ölçüde istifade etmişlerdir. Tarih boyunca Müslümanlar “Sizin Dininiz Size, Bizim Dinimiz Bize” emrini başarıyla uygulamışlar, İslamiyeti Anlatma ve Yayma konusunda sömürgeci bir anlayışa yönelmemişlerdir. Nitekim bu konuda Semiha Ayverdi; “Misyonerlik Karşısında Türkiye” isimli eserinde “Komşusunun varına yokuna, yaptığına ettiğine karışmayan kimse ne çok vakit kazanmıştır. diyen Büyük Hakim Marcus gibi biz de komşu din olan Hristiyanlığın doğrusuna eğrisine parmak basmayı asla düşünmediğimiz, sadece kendi meselelerimize eğilmek istediğimiz bir dönemde Hristiyan Misyonerlerin özellikle son dönemlerde artan faaliyetleri karşısında, bu konu üzerinde çalışma yapmaya mecbur bırakılmaktayız.” sözleriyle bir durum tespiti yapmıştır.

Bu çalışmamız misyonerlerin internet ortamında yaptıkları çalışmaları konu almakta ve misyonerlerin gerçek gayelerini tespit etmeye yönelik bir amaç taşımakta, misyonerlik çalışmalarını yürüten gruplar arasında en etkili faaliyetleri yapan Hristiyan Grupların, internet ortamında yapmış oldukları çalışmaları konu almaktadır. Ayrıca bu örgütler tarafından kullanılan yöntemlerin, sesli, yazılı, görüntülü dokümanların ve bu çalışmalara aracılık eden sanal kiliselerin çalışma yöntemleri de araştırılmıştır.

Çalışmamızın birinci bölümünde insan, eğitim ve din kavramları hakkında bilgi verilmiş, misyonerlik ve din değiştirmenin sebepleri ikinci bölümde yer almış, Dünya da ve Türkiye de misyonerlik faaliyetlerinin geçmişi ve bugünü irdelenmiş ve dinler arası diyalog çalışmalarının gerçek amacı sorgulanmaya çalışılmıştır.

Çalışmamızın en önemli kısmını oluşturan üçüncü bölümde sanal kiliseler tanıtılmış ve bu kiliselerin metotları, kullandıkları araç ve gereçler incelenmiştir. Ayrıca misyonerlik faaliyetlerine karşı alınması gereken önlemler sıralanmış, misyonerlik konusunda çalışma yapan araştırmacılara faydalı olacağını düşündüğümüz Sanal Alemde Misyonerlik Bibliyografyası alt başlığı bu çalışmamıza dahil edilmiş, çalışmamızda kaynak olarak aldığımız bilgi ve belgelerin bir kısmı ekler bölümünde sunulmuştur.

Çalışmamız esnasında karşılaştığımız en büyük problem internet ortamında yapılan misyonerlik faaliyetlerini konu alan yeteri kadar çalışmamın yapılmamış olmasıdır. Ayrıca konunun çok geniş olması çalışmanın sınırlarını belirleme de zorluk oluşturmuş, misyonerlerin her geçen gün yeni yöntemler geliştirmeleri ve bu yöntemlerin yeteri kadar hızlı takip edilememesi en büyük problem olarak ortaya çıkmıştır.

Konunun önemi her geçen gün artmakta ve bu konuda daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmamızda, ülkemizi bölmek isteyen yabancı fikir akımlarının gerçek amaçlarını tarihsel süreç ve bilimsel veriler ışığında incelemek, misyonerlerin internet ortamında yaptıkları faaliyetlerini araştırmak ve kamuoyunu bilgilendirmektir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER.....	III
KISALTMALAR CETVELİ.....	VI

GİRİŞ

a- Konu.....	1
b- Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	1
c- Araştırmanın Sınırları.....	2

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMEL KAVRAMLAR

1- İNSAN	3
1.1- Eğiten ve Eğitilen Varlık Olarak İnsan.....	3
1.2- Sosyolojik Açıdan İnsan.....	4
1.3- Psikolojik Açıdan İnsan.....	5
2- EĞİTİM.....	6
2.1- Eğitim, Eğitme ve Eğitilme Olayı.....	6
2.2- Eğitim Ortamı.....	7
2.3- Eğitim Metotları.....	8
2.4- Eğitimin İmkân ve Sınırları.....	9
3- DİN.....	10
3.1-Din Nedir.....	10
3.2-Din ve Toplum.....	11
3.3-Din Eğitimi.....	12

İKİNCİ BÖLÜM

MİSYONERLİK

1- DİN DEĞİŞTİRME.....	14
1.1-Din Değiştirme Kavramları.....	14
1.2- Din Değiştirmenin Tabiatı.....	15
1.3- Din Değiştirmede Etkili olan Faktörler.....	17
2- DİNLER ARASI DİYALOG.....	19
2.1- Dinler Arası Diyalog Nedir?	19
2.2- Dinler Arası Diyalog'un Amacı.....	20
2.3- Dinler Arası Diyalog'un Tarihçesi.....	22
3- MİSYONERLİK.....	25
3.1- Misyonerlik ve Tarihçesi.....	25
3.2- Misyonerliğin Amacı.....	29
3.3- Misyonerlerin Yetiştirilme Metotları.....	33

4- MİSYONERLİK FAALİYETLERİ.....	38
4.1- Uluslararası Misyonerlik Teşkilatları'nın İsimleri.....	38
4.2- Osmanlı da Misyonerlik Faaliyetleri.....	39
4.3- Avrasya Coğrafyasında Misyonerlik Faaliyetleri.....	47
4.4- Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri.....	49
5- MİSYONERLİK FAALİYETLERİNİN DİNİ VE HUKUKİ TEMELİ.....	55
5.1- İslamiyet'e Göre Misyonerlik ve Tebliğ Faaliyetleri.....	55
5.2- T.C. Anayasası ve Kanunları Açısından Misyonerlik Faaliyetleri.....	57
6- ATATÜRK'ÜN MİSYONERLİK FAALİYETLERİ HAKKINDA DÜŞÜNCE VE UYGULAMALARI	59
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
İNTERNET ORTAMINDA MİSYONERLİK	
1- SANAL MİSYONERLER.....	63
1.1- Sanal Misyonerlik Nedir?	63
1.2- Sanal Misyonerliğin Amacı.....	63
1.3- Sanal Misyonerliğin Tarihçesi.....	64
2- SANAL KİLİSELER.....	65
2.1- Sanal Kilise Nedir?	65
2.2- Sanal Kiliselerin Amacı.....	71
2.3- Sanal Kiliselerin Uyguladıkları Yöntemler.....	72
2.3.1- Anlatım Yöntemi.....	72
2.3.2- Soru Cevap Yöntemi ve Karşılaştırma Tabloları.....	74
2.3.3- Grup Çalışması ve Tartışma Yöntemi.....	79
2.3.4- Duygu, Düşünce ve Tecrübelerden Yararlanma Yöntemi.....	79
2.3.5- Örnek Olay İncelemesi.....	102
2.3.6- Rehberlik ve Danışmanlık Yöntemi.....	106
2.3.7- Değerlendirme Yöntemi.....	108
2.4- Türkiye de Faaliyet Gösteren Sanal Kiliselerin Faaliyetleri.....	111
2.4.1- Sanal Kiliselerin Web Site Radyo ve Yayınevi İsimleri... ..	112
2.4.2- Türkçe İbadet Eden Kilise İsimleri.....	115
2.4.3- İnternet Üzerinden Sanal Kiliselere Üye Olma	123
2.4.4- İncil Talep Bölümü ve İncil Okuma Programı.....	125
2.4.5- Chat odaları	126
2.4.6- Sanal Kütüphaneler.....	127
2.4.7- Cevaplı Soru Bankası	131
2.4.8- Dua Odaları.....	132
2.4.9- Günlük Dua Programı.....	134
2.4.10- Sesli Vaazlar ve Animasyonlar.....	136
2.4.11- Anketler.....	139

2.4.12- Fotoğraf, Resim, Broşür, Kitaplar, Cd ve Diğer Yardımcı Kaynaklar..	139
3-MİSYONERLİK FAALİYETLERİNE KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER.....	140
SONUÇ	145
SANAL ÂLEMDEN MİSYONERLİK BİBLİYOGRAFYASI.....	148
EKLER	168
BİBLİYOGRAFYA.....	188

KISALTMALAR CETVELİ

a.g.d	: Adı Geçen Dergi
a.g.e.	: Adı Geçen Eser
a.g.m.	: Adı Geçen Makale
a.y.	: Aynı Yayın
Ank.	: Ankara
Bkz.	: Bakınız
Bas.	: Baskı
Hk.	: Hakkında
İst.	: İstanbul
İSAV.	: İslami İlimler Araştırma Vakfı
M.E. B.	: Milli Eğitim Bakanlığı
M.E.V.D.	: Milli Eğitim Vakfı Dergisi
S.	: Sayfa
S.Ü.S.B.E.	: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
s.	: Sayı
T.D.V.	: Türkiye Diyanet Vakfı
vd.	: ve devamı
Yay.	: Yayınları

GİRİŞ

a- Konu

Ülkemiz; sahip olduğu coğrafi konum ve kültürel miras nedeniyle dünyanın en önemli ülkeleri arasındadır. Sahip olunan genç nüfus, ülkemizin önemini bir kat daha artırmakta, birçok ülkenin ve fikir akımlarının dikkatini çekmektedir.

Kalkınmış olarak değerlendirilen batı ülkelerinin genç nüfusunun gün geçtikçe azalması ve kültürel değerlerinin kaybolması nedeniyle Müslüman Türk Gençliği üzerinde her geçen gün daha büyük planlar yapılmakta ve gençliğimizi, özünden, tarihinden koparma çalışmaları; planlı ve programlı bir şekilde yürütülmektedir.

Yapılan bu çalışmalar bazen tarihimizi karalama şeklinde olabildiği gibi, bazen gelişme ve kalkınma adına ulusal bütünlüğümüzden ve milli egemenliğimizden taviz verme şeklini almakta, bazen zararlı fikir akımlarıyla karşımıza çıkmakta, bazen de köşe başlarında dağıtılan İncil’lerle Milli Kimliğimize ve Kültürümüze yönelik olumsuz çalışmalar artmaktadır.

Bütün bu çalışmaların birleştiği tek bir hedef vardır. O hedef ise özünden, tarihinden ve kutsal saydığı bütün değer yargılarından koparılmış Türk Milleti özlemidir. Nitekim Ceyhun Demirtaş, Haçlı Emperyalizmi isimli eserinde şu görüşlere yer vermiştir. “Hristiyanlık, kapitalizmin emrine ‘resmen’ girmiştir. Sömürge düzenlerinin kurulmasında ve yürütülmesinde tek geçer akçedir. Ayrıca kapitalizm’in emperyalizm’in gizlenmesinde, şirin gösterilmesinde, önemli bir maske görevi görmektedir. Bu aldatıcı durum, ne yazık ki, yüzyıllar boyunca, geri kalmış ülkelerde gereği gibi anlaşılamamıştır. Misyoner teşkilatlarının arkasındaki sermaye çevreleri görülemediğinden, sorun bir metafizik olay olarak ele alınmış ve soyut bir Müslümanlık/Hristiyanlık savaşı olarak irdelenmiştir.”¹

b- Araştırmanın Amacı Ve Önemi

Ülkemiz, 21. asrın başlarında çeşitli ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve dini sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bütün bu sorunlar, neden – sonuç zinciri gibi birbirine bağlı olmakta ya da birbirini tetiklemektedir.

¹ Demirtaş Ceyhun, Haçlı Emperyalizmi, Habora Kitabevi, 1. Basım, Ank. 1967, s. 7 - 108

Hastalıklı bir beden nasıl ki mikroplarla mücadelede başarısız olursa, toplumlar da kurucu unsur olan değerlerin zayıflaması sonucu dayanma gücünü kaybederler. Milletler arası yarışta öne çıkmak isteyen toplumlar, rakip olarak gördükleri toplumları çökertebilmek için çeşitli araçlar kullanmakta, hedef aldıkları toplumda bir değerler erozyonu meydana getirmekte ve çoğunlukla dıştan müdahalelerin zor ve pahalı olduğu düşünülerek daha kolay ve ucuz olması sebebiyle içten çökertme yöntemini tercih etmektedirler. Soğuk savaş dönemlerinde, toplumların rehavete düşmesi ve bazı direnç noktalarının kırılması, dış güçlerin başarısını artırmaktadır. Zira geleceğe ait hesapları ve projeleri olmayan toplumlar, soğuk savaş dönemlerinde bu tür saldırılara hazırlıksız yakalanmakta ve çoğunlukla da sıcak savaş şartlarından daha büyük bedeller ödemektedirler.

Toplumsal direnci zayıflatan, değerler erozyonunu hızlandıran etkenlerin başında; içki ve uyuşturucu bağımlılığı, ahlaki ve dini çöküntüler ve özellikle popüler kültürünün yaygınlaşması karşımıza çıkmaktadır. Toplumların bu erozyondan kurtulabilmeleri ve gelecek konusunda kendilerini güvende hissedebilmeleri için kültürel değerlerini koruma konusunda daha duyarlı ve dikkatli olmaları gerekmektedir. Ülkemiz açısından konuyu değerlendirdiğimiz zaman ulusal birlik ve bütünlüğümüzün en önemli unsurlarından biri olan ulusal kültürümüzün, dini bilgilerimizin, duygularımızın halkımız ve özellikle gençlerimiz arasında zayıflatılması/zayıflatırılması veya yanlış bir şekilde öğretilmesi, kökeni dış kaynaklı olan örgütlerin en önemli hedefi olduğu düşünülmektedir. Söz konusu gruplar, bu hedeflerine ulaşabilmek için her türlü metodu uygulamakta, teknolojik araçları profesyonelce kullanmakta, sahip oldukları güçlü finans kaynakların da yardımıyla çok yoğun bir şekilde yürüttükleri misyonerlik faaliyetlerini, titiz, planlı ve programlı bir şekilde sürdürmektedirler.

c- Araştırmanın Sınırları

Misyonerlik konusu oldukça geniş bir konudur. Konunun genişliği çalışmanın sınırlarını belirleme de çeşitli zorlukları ortaya çıkarmaktadır.

Bu çalışmamızda Türkiye de faaliyet gösteren misyonerlik örgütleri hedef olarak seçilmiş ancak yabancı ülkelerde çalışan vatandaşlarımıza yönelik yapılan misyonerlik faaliyetleri de dikkate alınmıştır. Ayrıca ülkemizde farklı din ve mezhebe mensup birçok örgüt; misyonerlik faaliyetleri yürütmektedir. Bu faaliyetler içinde en etkin çalışmalarını yürüttüğünü düşündüğümüz Hristiyan Misyoner örgütler dikkate alınmış ancak Hristiyan misyoner örgütleri arasında mezhep açısından bir ayırım yapılmamıştır.

Türkiye de faaliyet gösteren misyonerin hedef kitle olarak gençleri seçmesinden dolayı çalışmamızda genç nüfus üzerinde yapılan misyonerlik çalışmalarına daha fazla yer verilmiştir.

Hristiyan misyonerlerin sadece internet üzerinden yaptıkları misyonerlik faaliyetleri çalışmamıza dahil edilmiş, diğer misyonerlik yöntemleri çalışmanın dışında bırakılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TEMEL KAVRAMLAR

1- İNSAN

1.1- Eğiten ve Eğitilen Varlık Olarak İnsan

Her şey tek insanla; insanın düşünme ve dile getirmesiyle, kendisi gibi olanla, olmayanla, gerçek ya da sanal olanla, özetle her türlü varolana yönelmesiyle ve bunlardan kimileriyle de iletişim kurmasıyla başladı. İnsan, anlam kattığı ya da anlamlı kıldığı dünyada, üzerinde bulunduğu bilgi düzeyine göre kendine bir yer buldu. İnsan; yatay (eşzamanlı) ve dikey (artzamanlı) kültürel ilişkileriyle yakın çevresine bağlandığı gibi, bedenini aşarak uzaklara da yöneldi. Zamanla her şeyi türdeşlerinin oluşturduğu topluma borçlu olduğunu fark etti; yine zaman içinde kendisine ve yarattığı değerlere yöneldi; kendisini daha yakından tanımaya çalıştı, kendisinin toplumsal-kültürel-tarihsel bir varlık olduğunu keşfetmeye ve bu keşfi üzerinde sürekli olarak düşünmeye başladı. Felsefî bir bakış açısına sahip olarak kendisine belli bir uzaklıktan bakabilme becerisini geliştirdi. İnsanı insan yapanın ne/neler olduğunu sık sık gündemine aldı; olanaklarını keşfetti sınırlarını zorladı.

İnsan; düşüncelerini kendini öteye fırlatacak biçimde yazıya döktü. Yazılı kültür; sözlü kültürün belirsizliğini aşarak, nesnel bir ortamın oluşmasını sağladı. Yazılı kültür insanın kendisini tanımasında, gelecek kuşaklara tanıtmasında giderek belirleyici oldu. Zaman içinde yazılı kültür eğiten ve eğitilen bir varlık olan insanın kendisini gerçekleştirmesinin güvenilir aracı haline geldi.²

Tarih boyunca insan için değişik tanımlamalar yapılmış insanın; gülen, konuşan, alet yapan, düşünen vb. özellikleri vurgulanmıştır. Bu tanımlamalara insanın eğitim alan ve eğitim veren bir canlı olduğu da eklenmiştir.

İnsan, yaratılış özelliği olarak bilinçli veya bilinçsiz bir biçimde etkilenmeye, davranış kazanmaya ve davranışlarını değiştirmeye müsaittir. Yine yaratılış özelliği olarak insan, çevresini, çevresindeki diğer yaratıkları ve kendi cinsinden olanları etkileyerek geliştirme kabiliyetindedir. İnsan, insana yeni davranışlar kazandırabilmekte ve onda mevcut davranışları yönlendirerek yeni davranışlar oluşturabilmektedir.³ Bundan dolayı eğitimciler, eğitim alma ve eğitim verme açısından insanın üç önemli özelliği üzerinde durmaktadırlar.

Birincisi; insanın evrensel özelliğidir.⁴ Tabiatla ki canlı türlerinden biri olan İnsan; hangi şartlarda yaşamış ve yetişmiş olursa olsun, türünün bütün özelliklerini taşıyacak ve insanın bu özelliği insanlık hayatının sonuna kadar böyle devam edecektir. İnsanın ikinci yönü evrenselliğin yanı sıra insanda yine biyolojik, fakat türüne has⁵ özelliklerin varlığıdır. Bu özellik insanın hem

² Çotuksöken Betül; www.maltepe.edu.tr/haberler/haberler, Son Erişim Tarihi: 19.05.2005

³ Bilgin Beyza, Selçuk Mualla; *Din Öğretimi-Özel Öğretim Yöntemleri*, Gün Yay. Ank. 2000, s. 25

⁴ Bilgin – Selçuk, a.g.e. s. , 25

⁵ Bilgin – Selçuk, a.g.e. s. , 25

diğer canlılardan ayırt edilmesini sağladığı gibi hemcinsleri arasında da insanın ayırt edilebilmesini sağlamakta böylece evrensel insan yanında bu evrensellikten insanı uzaklaştıran ve insana yaşadığı çevrenin özelliklerini veren insan karşımıza çıkmaktadır.

Üçüncüsü ise insanın ilk iki tabiatını kontrol edebilme kabiliyetidir.⁶ Bu üçüncü yön sayesinde insan, yine insan tarafından kontrol edilmekte ve istenilen yönde biçimlendirilmektedir. Kontrollü değişim sonucu ortaya çıkan insan, artık aynı zamanda bir kültür insanı olmaktadır.

Eğitim; en geniş anlamı ile insanları belli amaçlara göre yetiştirme süreci⁷ bir anlamda biyolojik insandan kültür insanına geçme⁸ aşaması olarak tanımlanır.

İnsanın aldığı eğitim, benimsediği kültür ve görüşler, onun üzerinde o kadar etkili olabilmektedir ki, insan, varlığını bunlar uğruna feda edebilecek duruma gelebilmektedir. Fikirlerini koruma ve yayma ülküsü, insanın varlığını koruma içgüdüsünü aşabilmektedir. Şüphesiz fikirlerin değişmesi, yanlışlar ve sonunda pişmanlık da mümkündür. Her halde eğitimin, insanın ve insanlığın yararına olarak çok dikkatli düzenlenmesi ve uygulanması gereklidir.⁹

Bundan dolayı insan eğitildikçe kendini daha iyi anlamakta ve alınan her eğitim insanın değerini artırmaktadır.

1.2- Sosyolojik Açıdan İnsan

İnsan toplumsal bir hayvandır. Hemen hemen bütün insanlar yaşamlarını diğer insanlarla yakın ilişki içinde geçirirler. Bir insanın ailesiyle birlikte, türünün bütün üyelerinden ayrı ve uzakta yaşadığı durumlara çok az rastlanır. Tersine, dünyanın, insan evreninin bütün çoğunluğu, yüzlerce binlerce ya da milyonlarca başka insan tarafından sarılmış olarak büyük gruplar içinde yaşar.¹⁰

Aristo insanın bu içtimai vasfını dile getirmek için “Anthropos Zoon Politikon” (Sosyal Varlık)¹¹ tabirini kullanmıştır. XIV. Yüzyılda yaşamış Büyük İslam Âlimi İbn Haldun ise “İnsan toplumu zaruridir.”¹² ifadesiyle toplum hayatının gerekliliğini daha veciz bir biçimde dile getirmiştir. Gerçekten de “münzevi insan”, yani toplum hayatından uzakta tek başına yaşayan insan modeli ancak mücerret olarak zihnen düşünülebilmiş olup, sadece romanlara konu olabilmektedir. Mesela, Endülüslü İslam filozofu İbn Tufeyl (vf. h. 581./m 1185) Hayy b. Yakzan adlı felsefi eserinde, ıssız bir adada her türlü toplum hayatından uzak ve yapayalnız bir şekilde tabiatla baş başa yaşayan münzevi insanın hayatını ve zihni gelişimini ele almaktadır. Aynı şekilde Daniel Defoe (1660–1731) Robinson Crosoe adlı romanında bu tür bir kahramanın serüvenini anlatmaktadır. Ancak bütün bunlar yazarlarının zihinlerinde tasarlanıp, romanlarda dile getirilmiş olan varsayımlardan ibarettirler. Çünkü toplum hayatının dışında bir insan mevcut olmayıp, insanlığın, ne kadar eski

⁶ Bilgin – Selçuk, a.g.e. , s.26

⁷ Fidan Nurettin - Erden Münire, *Eğitime Giriş*, Alkım Yay. İst. s. 23

⁸ Bilgin; Selçuk; A.g.e. , s. 26

⁹ a.g.e. , s. 26

¹⁰ Freedman, J.L; Sears, D.O; Carlsmith, J.M; *Sosyal Psikoloji*, (Çeviren: Ali Dönmez) İmge Yay. Ank. 1998, s. 65

¹¹ Günay Ünver, *Din Sosyolojisi*, İnsan Yay. İst. 2001 s. 13

¹² a.g.e. , s. 13

tarihine ve ne kadar karanlık devirlerine inerse inelim, insanları, daima birlikte yaşayan gruplar ya da topluluklar halinde bulmaktayız.

Sathi olarak bakıldığında bir toplum, bir insan yığını imiş gibi görünür. Ancak, bu onun aldatıcı bir dış görünüşünden başka bir şey değildir. Çünkü toplum hayatı, insan varlıklarının belirli bir amaç etrafında birleşmesinin bir sonucudur.¹³ Bundan dolayı insan topluluklarını hayvan topluluklarından veya yığınlardan ayıran en önemli özellik ise belirli bir amaç unsurunun bulunmasıdır.

İnsanın diğer canlılardan ayrılan diğer bir önemli özelliği ise insanoğlunun var olduğu günden bu yana sürekli olarak içinde yaşadığı dünyayı, evreni ve kendini tanımaya ve anlamaya çalışmasıdır. Ancak bu çabası sonucu en az tanıyabildiği varlık, yine kendisi olmuştur. Yaşamını sağlayan bunca eşyaya, teknolojiye ve dünyanın albenisine rağmen, insanın bu arayışı devam etmektedir. Çünkü insan zihni, içinde bulunduğu dünyayı, bu dünyanın ötesini, öncesini ve sonrasını; kendini çevreleyen varlık ve nesneleri, bunlar arasındaki yerini, onlarla olan ilişkisini; kendi fitratını/özünü; düşünce ve zanlarını, duygu ve inançlarını, istek ve eylemlerini bu düşüncesinin kaynağını ve gayesini, hayatı için gerekli görerek anlamak istemiştir. Ortaya attığı sayısız sorulara, din, mistisizm, metafizik, felsefe ve ilim adını verdiği türlü açıklamalar içinde bir sürü cevaplar vermiştir. Bu cevaplar ve çözümlerle hayatını anlamlandırmış, zihnini ve eylemini/üretimini tatmin ettiğini sanmıştır.¹⁴ Her tatmin beraberinde yeni ihtiyaçları getirmiş, böylece insanın arayışı sürekli devam etmiştir.

1.3- Psikolojik Açıdan İnsan

İnsanın davranışları ve iç yaşamı, bilimin en ilginç konularından birisidir. İnsan davranışlarını güdüleyen nedenler, bunların yönelik olduğu amaçlar nelerdir? İnsan nasıl daha başarılı, doyumlu, etkili ve anlamlı bir hayat yaşayabilir? Kendini nasıl daha iyi gerçekleştirebilir? İşte bunlar ve bunlara benzer sorunlar psikolojinin kapsamına giren araştırma konulardan bazılarıdır. Psikologlar bu konuları çeşitli açılardan ele almışlar, çeşitli metotlarla incelemişler ve bunun sonucunda psikoloji bilimini geliştirmişlerdir.

Psikolojinin konusu canlı varlıkların duyuş, düşünüş ve davranışlarıdır. Psikolojinin amacı da duyuş, düşünüş ve davranışların bağlı bulunduğu kanunları bulmaktır. Psikoloji; toplumsal ve fiziksel çevresi içinde davranmakta olan insanı, çeşitli ilişkileri ile inceleyen bir bilim olarak anlatılabilir. Yani insanın başka insan ve insanlarla, fiziksel çevresiyle, kendi kendisiyle, nihayet insan gruplarının birbirleriyle olan ilişkileri, psikolojinin konusunu oluşturur.¹⁵

Sosyal bir varlık olan insan; hem iç âlemiyle hem de dış âlemiyle sürekli ilişki içindedir. Bu ilişkiler birbirinden çok farklıdır. İlişkilerin farklılığı her insanın birbirinden farklı davranışlar

¹³ Günay, a.g.e. , s. 14

¹⁴ Serinsu Ahmet Nedim, *Din Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar*, MEB Yay. İst. 2000. s. 109

¹⁵ Baymur Feriha, *Genel Psikoloji*, İnkılap Yay. İst. 1994. s. 3

sergilemesine sebep olmakta, bireyin farklı rollerinin olması yine insanın her rol için farklı düşünüş ve davranış modelleri sergilemesine neden olmaktadır. İnsanın bir başka insanla ilişkisi, bir insanın grupla olan ilişkisi, insanın fiziksel çevresi ile olan ilişkisi, insanın iş hayatı ilişkileri ve grupların yine gruplarla ilişkisi hep insan için geçerli ilişki ve davranış türleridir.

Psikologların uyarıcı – tepki (U – T) formülü olarak açıkladıkları bir davranışın farklı uyarıcıları olabileceği gibi aynı uyarıcının farklı davranışlar ortaya koyması da mümkündür. Ya da herhangi bir uyarıcı, organizmanın iç durumuna göre çeşitli tepkilere neden olabileceği gibi, herhangi bir tepki de çeşitli uyarıcılardan ileri gelmiş olabilir.¹⁶ Bütün bu karmaşık durumlar insanın çok karmaşık bir yapıya sahip olduğu, bu karmaşık yapıda meydana gelen davranışların katı bir neden – sonuç içinde açıklanamayacağını ortaya koymuştur. Bunun için insan davranışlarının biyolojik temellerinin bilinmesi gerekmektedir.

Güdülerden, duygulardan ve heyecanlardan oluşan insan; farklı savunma mekanizmalarıyla da başka hiçbir canlı türünde bulunmayan özelliklerinden dolayı farklılığını ortaya koymaktadır. Ayrıca dikkat, algı, bellek, alışkanlık, unutma vb. farklılıklar, insan sayısı kadar farklı insanın olduğunu ortaya koymaktadır. Bütün bunlara bireyin kalıtım ve çevresel faktörlerden dolayı farklı kişilik özelliklerine sahip olması¹⁷ ve bu faktörlerin kişilik ve benlik üzerindeki etkileri nedeniyle insan; psikoloji bilimini zorlamakta, insan karmaşık yapısı ile yine insanı şaşırtmaktadır.

2- EĞİTİM

2.1- Eğitim, Egitme ve Egitilme Olayı

Eğitim, en geniş anlamı ile insanda istenilen yönde davranış geliştirme faaliyetidir.¹⁸ Yani biyolojik insandan kültür insanına geçmektir. İstenilen yönden kasıt, insanın iyi yanların geliştirilmesidir. Buna kısaca, insanı insan yapma da denebilir. İnsanın ve toplumun yararı ve yarını düşünülerek uyumun ve üretkenliğin artırılmasına yönelik düşünce ve davranış değişikliğini yaratma çabası¹⁹ olarak da tarif edilir.

Eğitim, önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda insanların düşüncelerinde, tutum ve davranışlarında ve yaşamlarında belirli iyileştirme ve geliştirmeler sağlamaya yarayan sistematik bir süreçtir. Bu süreçten geçen insanın kazandığı yeni bilgi, beceri ve tutum onun birey olma ve ait olma farkındalığını artırır, kişiliğini geliştirir ve daha değerli kılar.

İnsan üzerinde değişikliğe sebep olan her türlü etki, aslında eğitimin sınırlar içinde düşünülme durumundadır. Hatta tek başına etkiden söz etmek de doğru olmaz. Her etki karşı etkiyi oluşturur, bu sebeple etkileme olayına bir etkileşim de diyebiliriz. Fakat olayı bu kadar geniş

¹⁶ Baymur, a.g.e. , s. 26

¹⁷ Baymur, a.g.e. , s. 45

¹⁸ Bilgin – Selçuk, a.g.e. , s. 26

¹⁹ Barutçugil İsmet, *Eğitimin Eğitimi*, Kariyer Yay. İst. 2002. s. 18

kapsamlı alırsak, olayın içinden, olumlu yöndeki planlı ve kasıtlı etkileri ayırırız ve onlara eğitim deriz.²⁰ Böylece kendiliğinden etkilenmeyi bir dereceye kadar kontrol edebildiğimizi ifade ederiz.

İnsanın aldığı eğitim, benimsediği kültür ve görüşler, onun üzerinde o kadar etkili olabilmektedir ki, insan, insanlığını bunlar uğruna feda edebilecek duruma gelebilmektedir. Fikirlerini koruma ve yayma ülküsü, insanın varlığını koruma içgüdüsünü aşabilmektedir. Şüphesiz fikirlerin değişmesi, yanılmalar ve sonunda pişmanlık da mümkündür. Herhalde eğitimin, insanın ve insanlığın yararına olarak çok dikkatle düzenlenmesi ve uygulanması gereklidir.²¹

Eğitim (education), bir kişiyi yaşama hazırlamak için ihtiyaç duyulan bilgi, becere ve tutumun kazandırılması sürecidir. Bu süreçte özellikle; değerler, inançlar ve tarzlar dizisi olan tutumun kazandırılması büyük önem taşır. Bu anlamda eğitim, bir kültürün ya da toplumun bireylerini benzeştirmek ve uyumlaştırmak için yapılır. Bu nedenle, hemen hemen her toplumda eğitim zorunludur.²²

2.2- Eğitim Ortamı

Eğitimin vatani ve mekânı yoktur. Her yerde ve her zaman eğitim sözkonusudur.

Birey dünyaya ilk geldiği zaman içgüdüleriyle otomatik olarak yaptığı davranışlar, henüz zihinsel ve bedensel olarak eğitime ve eğitime hazır olmayan bireye hayatta kalması için yardımcı olur. Bireyin fiziksel açıdan gelişmesine paralel olarak eğitim için uygun ortamlar da yavaş yavaş oluşmaya başlar. İlk dönemlerde eğitimin şüphesiz en önemli mekânı ailedir ve ilk öğretmen annedir. Aile kurumunun önemi, niteliği gereği üstlendiği bu fonksiyonlarda ve bunların aile dışında başka bir kurum tarafından aile kadar başarılı ve istikrarlı bir şekilde yerine getirilemeyeşindedir. Başka bir ifadeyle aile, hiçbir toplumda vazgeçilemeyen, alternatif olmayan, siyasi rejimlere rağmen yaşantılar ve korunmak zorunda olan bir sosyal müessesedir.²³ Birey geliştikçe bireyin hayatında yeni eğitim mekânları oluşur. Anne ve babadan sonra arkadaş ve akraba grupları ve okul ortamı bireyin eğitiminde etkili olan önemli mekânlardır. Birey için hangi eğitim unsurlarının önemli olduğu eğitim psikolojisi açısından önemli bir sorundur. Genelde en önemli eğitim mekânı olarak aile gösterilmesine rağmen²⁴ bazen arkadaş grupları veya okul, bireyin eğitiminde ve kişiliğinin şekillenmesinde aileden baskın bir hale gelebilmektedir. Birey, çok iyi bir aile eğitimi almasına rağmen bazen okulda almış olduğu eğitimle bir kültür ve kimlik değişimine gidebilmekte veya çok iyi bir eğitim merkezinde öğrenim görmesine rağmen arkadaş çevresinin etkisi altında kalabilmektedir.

Teknolojinin gelişmesine paralel olarak okul, aile ve çevre olarak adlandırabileceğimiz eğitim yerlerine sanal eğitim merkezleri de dâhil olmuştur. E-Aile, E-Okul, E-Arkaadaş, E-Çevre, E-

²⁰ Bilgin - Selçuk; a.g.e. , s. 26

²¹ a.g.e. , s. 26

²² Barutçugil, a.g.e. , s. 22

²³ Saydam Şeyma, "Ailenin Önemi" Eğitim Yazıları Dergisi, 8. Sayı, İnsan Vakfı Yay. İst. 2003. s. 8

²⁴ a.g.m. , s. 7

Kitap, E-Devlet, E-Ekonomi derken E-Cami, E-Kilise- E-Havra olarak adlandırabileceğimiz sanal kurumlar ve ibadet mekânları bile oluşmuştur.

Geleceğin toplumunun bilgi toplumu olacağı gerçeği, bilgi teknolojisi ürünlerinin eğitim alanında bir araç olarak kullanılması girişimlerini hızlandırmaktadır. Bu girişimlerden biri de eğitimde bilgisayarın kullanılması²⁵ ve en önemli bir eğitim aracı haline gelmesidir. Günümüz teknolojisinin geliştirdiği en önemli araçlardan biri olan bilgisayar, günlük hayatta da yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu yaygın kullanımın nedeni, işlemlerin bilgisayar yoluyla kolaylaşması, zenginleşmesi, hızlanması ve niteliğinin artması vb.dir.²⁶

Çok ekonomik olması, çok hızlı ve etkili olması, çok daha geniş kesimlere ulaşılabilmesi açısından bilgisayarın sağladığı birçok avantaj, sanal ortamındaki eğitim, eğitim ve etkilme merkezlerinin önemini artırmıştır. Bilgisayar teknolojisi bu hızla gelişir ve etkinleşirse bilgisayar, okul ve çevrenin yerini alacak ve bireye aile ve e-dünya'dan oluşan bir yaşam sunacaktır.

2.3- Eğitim Metotları

İnsan, kültür denilen olayı gerçekleştiren, bu kültüre göre davranış biçimleri geliştiren varlıktır. Kültür; bir toplumun bütün geçmişi boyunca ürettiği düşünce, edindiği bilgi ve davranış (amel, fiil, iş), benimsediği inanış ve alışkanlıklar, teknik vb.nin bütünüdür. Kültürün meydana gelişindeki süreklilik, yüzyıllar boyunca birikmiş olan mirasın nesilden nesile aktarılması ile yani eğitimle mümkün olmaktadır. Yüzyıllar süren araştırmalara ve elde edilen sonuçlara göre yörelere göre davranış biçimlerine (muamelat) ve eğitim şekillerine rastlanmaktadır. İlk devirlerin düşünce ve tavsiyelerine, eğitim biliminde 'Bilim Öncesi Eğitim' denilmektedir.²⁷ Bilim öncesi eğitimden devralınan mirasın, çeşitli teorik ve pratik düşüncelerin; geçerli bilimsel metotlar ve yeni görüşlerle süzgeçten geçirilmesinden ve sistemleştirilmesinden sonra '**Bilimsel Eğitim**' kurulmuştur. Bilimsel Eğitimin gelişmesine, eğitim ve öğretimle ilgili prensiplerin, yöntemlerin geliştirilmiş olmasına rağmen, toplumların göz ardı edilmeyecek derecede büyük bölümleri yine de çocuklarının kontrolsüz deneylere ve zararlı eğilimlere göre yetiştirilmelerine ilgisiz kalabilmektedirler. Bu türlü eğitime de '**Bilim Dışı Eğitim**' denilmektedir.²⁸

Eğitimi, planlı ve kontrollü bilimsel faaliyetlerden ibaret sayamayız. Bilim dışı eğitimin kontrolü de bir dereceye kadar mümkün olabilmektedir. Bu sebeple eğitimi iki bölüme ayırıyoruz: **1.**

Yaygın Eğitim, 2. Örgün Eğitim

Yaygın eğitim, örgün eğitim kadar önemlidir ve insanlık tarihi kadar eskidir. İlk topluluklarda eğitimin yolu yaygın eğitimdi. Birey; çevresinin kültürünü, o çevrenin içinde yaşayarak görgü yolu ile elde ederdi. Bu yol bütün çağlar için geçerli bir yöntemdir.

²⁵ Asan Aşkın, "Bilgisayar Destekli Din Eğitimi" Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, S.7. , İst. 2000. s. 194

²⁶ A. Varol, "Bilgisayar Destekli Öğretim, M.E.V.D. 35 , 1996, s. 73

²⁷ Bilgin – Selçuk, a.g.e. , s. 28

²⁸ a.g.e. , s. 29

Yaygın eğitim fikri ve ihtiyacı Türk Toplumunda çok eski tarihlerde sezilmiş ve uygulanmıştır. Bugünkü anlamda Yaygın Eğitim faaliyetlerinden farklı olmakla beraber, Yaygın Eğitim çalışmalarına, hemen her devirde rastlamak mümkündür. Bunların birçoğu, dinî merasimlerde kendini göstermiş, etkili ve sürekli bir eylem olarak ortaya konmuştur. Bu hususta Türk destanları, Orhun Kitabeleri ve Dede Korkut Hikâyeleri birer canlı kaynak durumundadır.

Bilinçli yaygın eğitim faaliyetlerini, daha ziyade Selçuklu ve Osmanlı Türklerinde görmek mümkündür. Çeşitli kurum ve vakıflar sayesinde, geniş kitlelerin eğitim faaliyeti gerçekleştiği gibi, toplumun sosyal düzenine katkıda da bulunmuş olunurdu.

Bugün de çocuğun, ana dilini anlamayı ve konuşmayı öğrenmesi böyle bir faaliyetin ürünüdür. Giyiniş, beslenme vb. konulardaki bilgi ve alışkanlıkları da, çocuklar ve gençler, yetişkinlerde görerek taklit yolu ile kazanmaktadırlar. Birey, milletin hukuk ve iktisat örflerini, felsefi ve ilmi eğilimlerini de böylece kazanır. Aynı zamanda toplumdan bireye geçen fikirlerin ve hislerin bütünü olarak tanımlayacağımız kültür de yaygın eğitim yoluyla bireye geçmektedir.²⁹

Örgün eğitim ise yaygın eğitimden farklıdır. Çünkü konuşulan bir dil olduğu gibi, yazılan bir dil de vardır. Yukarıda saydığımız bütün kurumların, kalplerde yaşanılan kısımları olduğu gibi kitaplarda yazılı olan kısımları da vardır. Birinciler, bireye yaygın, (münteşir); ikinciler ise örgün (müteazzi) eğitim ile geçer.³⁰

2.4- Eğitimin İmkân ve Sınırları

Çocukların ve gençlerin yetiştirilmesinde eskiden beri iki karşıt görüş bulunmaktadır. Bunlardan biri iyimser, diğeri kötümserdir. İyimser görüşe göre insanların yetiştirilmesinde eğitimin rolü çok büyüktür. Kötümser görüşe göre ise önemli olan yaratılıştır. Doğuştan iyi olan bir insan, fena örneklerle ve eğitimle bozulamaz. Fena ve bencil yaratılışlı bir insan ise eğitimle ancak bencilliğini ve fenalığını anlar, daha kurnaz ve tedbirli olur. Eğitimin etkisine inananlar, çocuğun kalbini muma, beynini hiç yazı yazılmamış bembeyaz kâğıda benzetmişler, eğitime daha fazla güvenilmesini sağlamaya çalışmışlardır.

Eğitim biliminde bu durum kalıtım ve çevre ikilemi olarak karşımıza çıkarılmıştır. Gelişimde kalıtımın etkisinin çevrenin etkisinden daha önemli olduğunu göstermek için yapılan çalışmalardan en ünlüsü, 1912’lerde, Goddard tarafından gerçekleştirilmiş olan araştırmadır. Baba Kallikak’ın iyi yetişmiş bir kadınla evliliği ve düşük zekâlı bir başka kadınla evliliğinden olan çocuklar uzun süre incelenmiştir. Sonuçta zeki annenin çocuklarının dürüst, ahlaklı, toplumda etkin, düşük zekâlı annenin çocuklarının sarhoş, ahlaksız ve eğitimsiz olduklarını bildirmiş, böylece eğitimin imkân ve sınırlarında kalıtımın en önemli bir faktör olduğunu³¹ ortaya koymaya çalışmıştır.

²⁹Bilgin – Selçuk, a.g.e. , s. 29

³⁰ a.g.e. , s. 29

³¹ Erdem Münire - Akman Yasemin, *Eğitim Psikolojisi*, Arkadaş Yay. Ank. 1998. s. 25

Kalıtmacı görüşe karşı John Locke'nin öncülüğünü yaptığı Çevreci görüş, bebeklerin zihinlerinin boş bir levhaya (Tabulae Rasae)³² benzediğini ve geçirilen yaşantıların, bu levha üzerinde izler bırakarak dolmasına; yani zihinsel gelişmeye yol açtığını öne sürmüştür. Sonraki yıllarda, Goddard ile aynı dönemlerde, davranışçı psikolog John B. Watson, çevreci görüşün temsilcilerinden olmuş, Locke'un görüşlerine benzer biçimde, çocukların tıpkı bir kil yığınının şekillendirilmesi gibi, uygun ortamlar sağlandığında istenilen biçimde yetiştirilebileceklerini öne sürmüştür.

Zamanımızda Antropoloji araştırmaları, insanların doğuştan câni, anti sosyal vb. olabileceği tezini çürütmüştür. Belli düzeydeki insanları soyları araştırılmış, bunların yetiştirmelerinde soya çekimden çok, içinde yaşadıkları sosyal çevrenin ve aldıkları eğitimin etkisi olduğu belirlenmiştir. Bugün tıpta ve psikiyatride yeni yöntemler uygulanmakta, telkin yolu ile tedavi başarılı bir şekilde kullanılmaktadır.

Eğitimde yaratılışın önemi inkâr edilemez, Bazı kimselerin yaratılışı, beden ve ruh bakımından o kadar müsaittir ki, eğiticinin az bir gayreti ile üstün başarılar elde edilebilir. Bazı yaratılışlar ise o kadar zayıf olur ki, bu gibilerde normal bir başarı elde etmek için bile eğiticinin pek çok çalışması gerekmektedir. Eğiticinin kabiliyetini de şüphesiz buna katmak gerekir.

Her organın işledikçe gelişeceği bir vakiydir. Çok kuvvetli ve yatkın organ işledikçe daha kuvvetli, daha yatkın olur. Az kuvvetli organ ise daha az kuvvetli olur. Fakat hiçbir zaman hiç işletilmeyen organ durumunda kalmaz. Zihin faaliyetleri de böyle kabul edilir. Zekâ ne kadar çalıştırılırsa o kadar işler olur. Ruh ne kadar eğitilir ve bilgili kılınırsa o kadar incelik, mükemmelleşir. Şüphesiz herkes için aynı sonucu almak iddiası ile yola çıkmak da mümkün değildir. Bu gerçekler, eğitimi imkânını gösterdiği gibi sınırlarını da gösteriyor.³³

Sonuç olarak eğitimin imkan ve sınırları bireye göre değişen bir özellik göstermekte, aynı derecede alınan eğitim farklı derecede sonuçlar vermektedir.

3- DİN

3.1-Din Nedir?

Din, tarifi en güç kavramlardan biri olarak kabul edilmiş, onu bütün özellikleriyle kuşatacak bir tarif henüz yapılamamıştır. Din'e en kısa ve en geniş kapsamlı bir ifade ile 'İnsan-Allah ilişkisi'³⁴ diyebiliriz.

Antropolog Geertz, dinin sosyal ve sübjektif kutuplarını göz önünde bulundurarak şöyle bir tanım vermektedir: 'Din varoluş konusunda genel mahiyette kavramlar dile getiren ve insanlarda güçlü, derin ve kalıcı motivasyonlar ve ruhi eğilimler uyandıracak tarzda etkide bulunan bir

³² Erdem – Akman, a.g.e. , s. 25

³³ a.g.e. , s. 25

³⁴ Bilgin Beyza, *Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi*, Gün Yay. Ank. 2001. s. 4

semboller sistemidir. Dile getirdiği kavramlara öyle bir gerçeklik özelliği sağlar ki, bunların etkisiyle yaşanan motivasyonlar ve ruhi eğilimler ancak gerçeğe dayanmakta gözüktürler³⁵

Bir başka ifadeyle ‘din’ insanın, kayıtsız, şartsız var olan Mutlak Varlığa yönelişi ve O’nun tarafından kuşatılışdır. İnsan doğuştan dindardır. Antropoloji araştırmaları bu sonuca varmıştır. İnsan, kendini fark ettiği en küçük yaşlardan itibaren kendisinin, başkalarının ve var olan her şeyin nereden geldiği, niçin var olduğu ile ilgili sorular sormaktadır. Bu sorular insanlığın henüz çözülmemiş, açık sorularıdır. Hayatın menşei, manası ve geleceği, sırrını korumaktadır. İnsanın cevapsız bırakarak yaşamak istemediği bu sorular, bu sır, cevabını ve çözümünü Allah’ta bulmaktadır.

Din; bilim ve felsefe gibi, insan arayışlarının ürünü değil, onunla birlikte insanın aranişının ürünüdür. Çünkü özellikle İslam dinine göre, insan Allah’ı aradığı gibi Allah da insanı aramaktadır. Yani Allah, insan tarafından bilinmek istemektedir. Allah’ın insanı yaratışının sebebi budur. İnsan; Allah’ı bilmeli, O’na hizmet etmeli, O’nun için çalışmalıdır.

Kur’an-ı Kerim’in ilk ve son hedefi; bir tek Allah’a inandırmak olduğu halde, onun ilk tavsiyesi “oku” olmuştur. (96/1) Okunacak şey ayette geçmemekte, bu şeyin Kur’an-ı Kerim’in kendisi olduğu üzerinde birleşilmektedir. Okunacak diğer şeyler Kur’an-ı Kerim’i anlamının yardımcılarıdır. İnsan okuyacak, öğrenecek, yetişecek ve kendisine yol gösterici bir öğüt olan Kur’an-ı Kerim’i daha iyi anlayacaktır. Kur’an-ı Kerim; edinilen bütün bilgilerin ruhu olacaktır.

3.2- Din ve Toplum

Din’in tarihinin insanoglunun tarihi kadar eski olduğu bilinmektedir. Din toplumlar için vazgeçilmez bir unsurdur. Sosyolojik araştırmalarına göre dinsiz fertlerin bulunabileceği, ancak dinsiz toplumların olamayacağı gözlenmiştir. “Erol Güngör’e göre insan kültürünün en eski örnekleri, dinin cemiyet kadar eski olduğudur.³⁶ Dinin ilahi kaynaklı olduğunu inkâr edenlerin bile bu noktayı kabul ettikleri bilinmektedir. Kısacası, insanın olduğu her yerde dinin de var olduğu ve olacağı kesindir. Tarihin belli dönemlerinde din aleyhine resmi ve sivil kuruluşların yapmış olduğu uygulama ve politikalar bile topyekûn olarak bir toplumu sahip olduğu dininden soğutamamıştır.³⁷ Çünkü din, insan üzerinde deruni ve özle ilgili bir teside bulunma arzusundadır. Din, sadece dış hareketleri, alışkanlıkları, ahlak ve adetleri tesir altında bulundurmak istemez; varlığın kendisini duygularının, düşüncelerinin, arzularının ve iradelerinin en derin kaynağında hükmü altında bulundurmak ister. Ahlakçılar, insanların istedikleri gibi değil, ellerinden geldiği gibi sevdiklerini

³⁵ Hökelekli Hayati, *Din Psikolojisi*, T.D.V.Y.Ank. 2001. s. 70

³⁶ Güngör Erol, *Türk Kültürü ve Milliyetçilik*, Ötüken Yay. İst. 1997. s. 154

³⁷ Başgil Ali Fuat, *Din ve Laiklik*, Kubbealtı Yay. İst. 1998. s.10 (Mayıs 1943 tarihinde Sebilürreşad Dergisinde Hazreti Muhammed Hakkında bir yazı yazılmış ve sözkonusu yazı nedeniyle Sebilürreşad Dergisi Dahiliye Vekaleti tarafından toplatılmış, Matbuat Umum Müdürü Vedat Nedim (Tör) bu şekil yazılara tahammülü olmadıklarını TC. Dahiliye Vekaleti, Matbuat U.Müd. 17.05.1943 tarih ve 653 sayı nosuyla bildirmiş ve sözkonusu yazı Sebilürreşad, Cilt: XIII. S.284’ yayımlanmıştır.) (1936 tarihli Sovyet Rusya Anayasasına göre din lehine konuşmak ve yazmak yasaklanmış, ancak din aleyhine konuşma ve yazma serbest bırakılmıştır.)

söylerler. İşte din; aşkı emreder ve sevmeye gücü kazandırır.³⁸ Bundan dolayı insanlığın gelecekte dinden uzaklaşması için herhangi bir neden görülmemekte,³⁹ aksine Din, insanlığın yaşadığı her devirde toplumların hayatını etkileyen sosyal bir fenomen olarak karşımıza çıkmakta, toplumların geçirdiği değişim süreçlerinde dinin etkisini sosyal, kültürel, iktisadi, siyasi vb alanlarda görmektedir.

Erol Güngör'ün "Din duygusu hiçbir zaman ölmüyor" sözü gayet yerindedir. Ona göre "Geleneksel dinlerin yerine yeni bir sistem teklif edenler hakikatte o dinler kadar doğru veya onlar kadar yanlış, fakat herhalde onlar gibi irrasyonel bir yeni dinin peygamberi durumundadırlar.

İnsanların bugüne kadar hakikate yaklaşmak üzere geliştirdikleri en objektif ve universal sistem ilimdir, fakat ilim ne din gibi irrasyonel konularla uğraşır ne de ilim adamları peygamberlik iddia ederler."⁴⁰ Her şeyden önce, insanlık tarihinin cereyanı hakkında kanunlar bulmaya çalışmak ve bunlara dayanarak geleceğe ait kehanetlerde bulunmak, ilimle bağdaşacak bir iş değildir. Tarihin akış yönü, terakki, dünyanın gidişi gibi tabirlerin hiçbir ilmi muhtevası yoktur. Ona göre içi boş kavramlar uydurarak bunlara göre ilmi veya dini mahkûm etmek, ancak pek sathi düşünceli insanların işi olabilir. Bu ifadelerden sonra "Artık sosyologu ilgilendiren mesele dinin kalkıp kalkmayacağı değil, dinin umumi hayat üzerindeki tesirlerinin hangi hal ve şartlarda azalacağı veya çoğalacağıdır"⁴¹.

Din ve toplum arasındaki karşılıklı ilişkiler, etki ve tepkilerden ibaret olup, din toplumu ve toplum dini etkilemektedir. Dinin toplum hayatındaki birleştirici ve bütünleştirici önemi günümüzde daha fazla artmıştır. Öyle ki bu rolü dolduracak başka hiçbir profan mutlak değer de mevcut görünmemekte ve modern toplumların ancak dinin manevi bütünleştirici etkisi sayesinde çalkantı ve çözülme problemlerinin pek çok yönleriyle üstesinden gelebilecekleri anlaşılmaktadır.⁴²

3.3-Din Eğitimi

İslam eğitim tarihi boyunca din eğitimi, tüm eğitim uygulamalarının merkezinde yer almıştır. İlk eğitim uygulamalarının Peygamber mescidi etrafında şekillenmesi sebebiyle eğitim mekânları da cami çevresinde oluşturulmuştu. Bu sistem içinde din, sadece bir branş dersi değil, aksine öğretimin bütününe teşkil edecek şekilde ibadet hayatıyla sıkı bir ilişki içindeydi. Türklerin İslâm'ı kabul etmeleriyle birlikte, eğitim ve öğretim faaliyetleri dini anlayış yönünde gelişmeye başladığı bilinmektedir.

İslâm dünyasının çeşitli bölgelerinde cuma, sima, mesed, muhadra ve muhadrat olarak tanınan ilköğretim kurumları, ülkemizde de mektephane, muallimhane, mekteb-i

³⁸ Boutroux Emile, Çağdaş Felsefede İlim ve Din, (Çev. Hasan Katipoğlu) M.E.B.Yay. İst. 1997. s. 430

³⁹ Güngör, a.g.e. , s. 154

⁴⁰ a.g.e. , s. 152

⁴¹ a.g.e. , s. 152

⁴² Günay, a.g.e. , s. 320

sibyan, mahalle mektebi, taş mektep, darüttalim, darulilm adlarıyla anılmıştır. Öğretmenlerine muallim, fakih, dinar, öğrencilerine de tilmiz, muhadri ve sabî denilen bu kurumların gayesi, önceleri küçüklere Kur'an öğretmektir. Ancak zamanla, İslâm ahlâkı ve İslâm ilmi-hali gibi konular da programa eklenmiştir.⁴³

Din eğitimi genel eğitim kurumlarında verilmesi rağmen din eğitimi ile diğer eğitim çeşitleri arasında önemli ayrılıklar vardır. Din eğitimi öncelikle vahye, sonra akla ve ilme dayanır. Din eğitiminin yapılabilmesi için insanı Allah tarafından nasıl tanımlandığının bilinmesine şiddetle ihtiyaç vardı. Din; eğitim faaliyetlerini bu çerçeve içinde gerçekleştirir. Eğitim ise, insanı insanın anlayabildiği kadarıyla tanır ve bu sınırlar içinde ele alır. Din eğitimi duygu-zihni-irade üçgeni içinde cereyan eder. Duyguları, zihni ve iradeyi eğitip bunların bir denge içinde kendi işlevlerini kapmasını temin etmeye çalışır. Din eğitimi, eğitime bir hedef belirler. Bu eğitimin amacı ise nasıl inanılması ve yaşanılması gerekiyor ise öyle inanılması ve yaşanılmasıdır. Din eğitiminin hedefi, insanlar içinde hür olan ferdi yetiştirmektir. Bunu da insanı sadece Allah'ın kulu yapmakla gerçekleştirmeyi benimser.⁴⁴

İnsan için rahat hayatın bir şartı servet ve konfor ise, öbür şartı da emniyet duygusu, iç huzuru ve gönül zenginliğidir. Bu duygu, bu huzur ve zenginlik de ruh ve maneviyat terbiyesinin meyvesidir. Din ise bu meyvenin ağacıdır. Dini tahsil ve tedrisin gayesi de bu ağacı yetiştirecek ve insanlara bu terbiyeyi verip onları iç huzura kavuşturacak ehliyetleri var etmektir.⁴⁵

Müslümanlar eğitim ve din eğitimi konusunda bireye belli bir müfredat dâhilinde eğitim verilmesi gerektiğini ifade ederken, batılı filozof ve ilim adamları eğitim konusunda çelişkiden kurtulamamışlar. Bir kısmı eğitimin gereksiz olduğunu ve kalıtımın önüne eğitimin geçemeyeceğini savunmuşken, bir kısmı eğitimin gerekli ve yeterli olduğunu belirtmiştir. Bir kısmı ise çocuğun en güzel eğitiminin, onun tabii gelişimine müdahale edilmemesi olarak tanımlamışlar, bununda ötesinde çocuğa eğitim verilmesinin yanlışlığını ifade eden ilim adamları bile olmuştur. Hâlbuki Kur'an-ı Kerim çocuk için eğitimin gerekli olduğunu haber vermiş, bunu toplumun üzerine olmasa bile ana-baba üzerine bir görev olarak vermiştir. Aynı zamanda bazı eğitim yöntemleri de öğretmiş, insanın fitratına, olumsuz bazı özelliklerine ve yaratılışındaki ferdi farklılıklara dikkat çekmiş, eğitirken bu hususlara dikkat edilmesini tavsiye etmiş, nihayet en büyük ve hakiki eğiticinin Allah Teala olduğu vurgulanmıştır.⁴⁶ İslâmın ilk emrinin 'oku' olduğu düşünüldüğünde eğitimin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

⁴³ Parmaksızoğlu İsmet, *Türkiye'de Din Eğitimi*, M.E.B Yay. Ank. 1966. s. 5

⁴⁴ Dodurgalı Abdurrahman, *Din Eğitimin ve Öğretimin İlkeleri ve Yöntemleri*, M.Ü. İlahiyat Fak. Yay. İst. 1999. s. 38

⁴⁵ Başgil, a.g.e. , s. 133

⁴⁶ Dodurgalı; a.g.e. , s. 39

İKİNCİ BÖLÜM

MİSYONERLİK

1- DİN DEĞİŞTİRME

1.1-Din Değiştirme Kavramları

Bazı Batı dillerinde inanç, kanaat ya da durum değişikliğini ifade etmek için “conversion” kelimesi kullanılır. Kökü itibariyle bu kelime tam ve bütün olarak değişmeyi, bir halden başka bir hale geçişi, bir olayın bir başka olaya dönüşümünü anlatır.

Psikoloji ve sosyolojide conversion kavramı genellikle siyasi, sosyal ya da estetik alanda bir ‘kanaat değişikliği’ni belirtmek için kullanılır. Asıl psikolojik anlamı içerisinde bu kelime, ‘tam bir değişmeyi bir inanç sisteminden diğerine bağlantının geçişini ifade eder.⁴⁷

Dini conversion ise; “farklı bir din ideali için mensubu bulunduğu dini görüş ve bağlılıktan vazgeçme; dini inanç ve davranışlarla ilgili yön değişimi’ni de içine alan ‘manevi evrim ve gelişme’⁴⁸ olarak tanımlanır.

İslam kültüründe, kişinin dini inançlarında meydana gelen bu değişme; gelişme tövbe, hidayet, ihtida gibi kelimelerle ifade edilmiştir. Tövbe ve hidayet; din dışı, günahkâr, samimiyetsiz ve yüzeysel bir yola girilmesi durumunu belirten kavramlardır. İhtida ise; başka bir dine mensup, putperest ya da dinsiz bir kimsenin İslam’a bağlanması ve hayatına buna göre düzen vermesi durumudur. Kişide dini bir gelişme olarak ele aldığımızda birinci grup olaylara ‘dine dönüş’ ikinci grup olaylara ‘din değiştirme’ demek uygun gözükmektedir. Ayrıca, bağlı bulunduğu dini reddetme, dinsiz ya da bir başka dinin mensubu olma durumu ‘irtidat’ olarak adlandırılır. Dinden dönme’ diyebileceğimiz bu olaylar, psikolojik bakış açısı içerisinde dine dönüş ve din değiştirme olaylarının karşı kutbunu temsil eder ki, bütün bu olaylarda benzer ya da ortak gelişim çizgilerinin varlığını tespit etmek mümkündür.⁴⁹

Din değiştirme olayı çoğu durumlarda bir tek sebebe indirgenemeyecek bir olgudur; farklı sonuçları doğuran değişik şekil ve şartlarda gerçekleşebilir. Samimi ve içten bir motivasyonla kendi toplumunun dini değerlerini reddederek başka dinlerde gerçeği arayan bir kimse bu tecrübeyi yaşayabileceği gibi, farklı bir din mensubu ile evlenmek isteyen kimse de zahiren dinini değiştirebilir ve belki de zamanla yeni dinini samimi olarak benimseyebilir. Din değiştirmenin samimi bir şekilde yapıldığını varsayarsak şu tanımlı kapsamlı bir tanım olarak görebiliriz. “Din

⁴⁷ Hökelekli, a.g.e. ,s. 290

⁴⁸ a.g.e. , s. 290

⁴⁹ a.g.e. , s. 291

değiştirme; kimliğin anlam sisteminin ve hayat şeklinin yeni bir din içinde radikal bir şekilde yeniden organize edilmesidir,”⁵⁰

Sosyolojik vurguyu içeren bu tanıma karşın psikologlar din değiştirmeyi “benliğin dönüşümü” olarak tanımlarlar. Bu psikolojik bakış açısı çoğu psikologu din değiştirmenin kişinin iç dünyası için taşıdığı anlamın hiçbir zaman yakalanamayacağı sonucuna götürür. Psikoloji kişi ile eylem arasında önemli bir ilişki olduğu, kişiliğin eylemin rengini belirleyeceği tezini savunur. Bu bakış açısına göre din değiştirme eyleminin nedenleri din değiştiren kişinin ne kadar bilindiği, hayat tecrübesinin, kişiliğinin ne kadar tanındığı ile doğru orantılıdır.⁵¹

Bu tanımlarla birlikte araştırmalar din değiştirme eylemini belirlemede şu dört kriteri kullanırlar.

- a) Din değiştirme benlikte oluşan derin bir değişimdir.
- b) Bu değişim sadece bir olgunlaşmayı değil, yeni benliğin bir çaba ile kazanımını gerektirmektedir.
- c) Benlikte yaşanan değişimin radikal sonular otaya koyması, eylem ve ilgilerin yeni yönelimler kazanması gerekir.
- d) Yeni benliğin kişi tarafından eski benliğe göre daha üstün görülmesi ve eski benlikten kaynaklanan olumsuzlukları giderici olarak görülmesi gerekir.

Din değiştirme kişinin bir aktör olarak dışarıdan gözlenebilir olması ve başkaları tarafından “din değiştiren” kişi olarak tanımlanması gerekir. Bu durum çoğu zaman din değiştiren kişinin arzu ettiği ve yeni kimliğinin tanınması için gerekliliğini hissettiği bir durumdur.⁵²

1.2- Din Değiştirmenin Tabiatı

Genel bir ifade ile hidayet olayı, duygusal olduğu kadar zihni yapıda da meydana gelen köklü bir değişimdir. Bu, kişinin kendi kendisinden hoşnut olmadığı, eksiklik, tatminsizlik ve mutsuzluk duyguları içerisinde bocaladığı ya da yeni ve farkına varmasıyla başlayan bir iç çatışması sonrasında, kendisinde mutluluk, tatmin ve uyum bulacağını sezdiği dini değerlere doğru yavaş ya da hızlı bir geçiş yapmasıdır. Hidayet olayında, kişide o ana kadar bütünüyle yeni bir sentezin konulduğu müşahede edilmektedir. Böylece mevcut değerler altüst olmakta, önceki inanç ve kanatlar eksik ya da bütünüyle yanlış bulunarak reddedilmekte, ‘benlik’ köklü bir değişime uğramaktadır. Dini nitelikli olmayan siyasi, sosyal ya da başka türlü diğer inanç, kanaat ve tutum değişmelerinin insanı böylesine derinden etkilemesi nadirdir. Gerçek bir hidayet her zaman benliğin en derin noktasına, kişiliğin organize olduğu yere kadar nüfuz eder. Ruhunun derinliği içerisinde bir dine bağlanmaya ya da bütün hayat tarzını dine göre düzenlemeye karar veren insan Allah’la insanlarla ve

⁵⁰ Köse Ali, “*Din Değiştirmenin Psiko-Sosyolojik Nedenleri*” adlı makalesinden alınmıştır. Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. (Tartışmalı İlmi Toplantılar Dizisi) Ensar Yay. İst. 2004. s. 410

⁵¹ a.g.m. , s. 410

⁵² a.g.m. , s. 410

dünya ile yeni bir ittifaka girer. Hidayete eren kimsede yeni enerjilerin, yeni faziletlerin kendilerini gösterdikleri, normal ölçülerde imkânsız denebilecek olağanüstü değişikliklerin ortaya çıktığı görülür.⁵³

Şüphesiz ki, kişide meydana gelen bu değişme kolay ve sıkıntısız olmaz. İnsanın o ana kadar kendisine yabancı kalmış bir takım inanç ve değerleri kolayca kabullenip, içselleştirmesini engelleyen bazı psikolojik dirençler vardır. Kişi, eski inanç ve düşüncelerine hissi peşin yargı ile bağlanmış olabilir; kesin ve alışık inancının rahatını terk etmeye ve hoş olmayan, emniyetsiz, şüpheli, belirsiz bir duruma sürüklenmeye isteksiz olabilir. Aynı şekilde, eski inanç ve düşüncesine dayanak, ait olduğu sosyal grubun üyeliğinin kendisine sağladığı rahat ve güvenin terkine isteksiz olabilir. Böylece, kişinin algı alanına giren, az ya da çok onu etkileyen farklı bir inanç ve düşünce sistemine ilk tepkisi eski inancını ya da inançsızlığını tehdit edenlere karşı artan bir taassupla ve yeni aklileştirmelerle savunucu bir davranış örneği göstermek olabilir. Bununla birlikte, aziz tutulan inanç sistemine karşı işleyen kuvvetler arttığında, bu savunucu davranışlar ansızın çökebilir ve önceden bunları desteklemekte kullanılan deliller de tersine dönebilir. Bu bakımdan, dine dönüş ve din değiştirme olaylarında psikolojik bir ön hazırlık safhasının hesaba katılması kaçınılmaz görülmektedir.

Dine dönüş ve din değiştirme olaylarına her dinde ve devirde, küçük çocuklar dışında kadın-erkek her yaş grubunda rastlanmaktadır. Ancak bu olayların en çok gençlik ve ilk yetişkinlik dönemlerinde ortaya çıktığı da bir gerçektir. Ayrıca, dini bir geçmişe sahip olan kimselerin dine dönüş ya da din değiştirmeye daha yatkın ve elverişli oldukları görülmektedir. Kişinin inanç ve davranışlarındaki değişimin seyri hızlı ya da yavaş olabilir. Kademeli din değiştirme uzun bir zaman sürecinde gelişme gösterir. Ani din değiştirme çok kısa bir zaman içerisinde gelişimini tamamlar. Bu duygusal bir kriz niteliğindedir. Birincisinde, kişi aklını ve tercihini kullanmak suretiyle yavaş yavaş yeni bir inancı kişiliğine mal eder. Bu kademeli bir “yeniden yapılanmadır. Bunda büyük bir iradi çaba göze çarpar. Fakat gelişme her durumda dümdüz bir satıhta gerçekleşmez; çok kritik anlar da yaşanır. İkincisinde, kişinin kendi benliğinden vazgeçmesi, kendini tamamen koy vermesi⁵⁴ tam alıcı duruma geçmesi halinde, “sezgisel içe doğuş” sonucu aniden değişime uğraması söz konusudur. Fakat her iki olayda da eski ve yeni hayat değerleri arasındaki ‘çatışma’ bir süre devam eder.⁵⁵

Din değiştirmenin psiko-sosyal nedenlerini açıklamaya çalışan sosyal bilimcilerin görüşlerini şu üç ana grupta özetleyebiliriz.⁵⁶

a) Din değiştirmeyi strese karşı bir çözüm olarak niteleyen görüştür ki, buna göre kişi stresi oluşturan durumu tabiatüstü güçlerle dayanışmaya girerek ya da strese sebep olan koşulları bertaraf

⁵³ Hökelekli, a.g.e. , s. 291

⁵⁴ a.g.e. , s. 293

⁵⁵ a.g.e. , s. 293

⁵⁶ Köse, a.g.m. , s. 411

etmek için kendi referans grubunu değiştirerek aşar. Din üzerine yazılan psikonalitik yazımların çoğu bu görüşü benimser.

b) Şu andaki sonucu (mesela stresi) doğuran yakın zamandaki şartlardan ziyade, ailenin eğilimleri, okul eğitimi ve benzeri gibi uzun zaman alan süreçleri dikkate alan görüştür.

c) Kişinin başkalarının bakış açılarını kazanarak kendisinin tecrübe ettiği olayları farklı şekilde yorumlamasına yol açan diğer insanlarla olan ilişkisi, onlardan etkilenmesi üzerinde durur.⁵⁷

Çoğu sosyal bilimci dikkatlerinin yukarıda belirtilenler içerisinde tek bir nedensel izaha yöneltirken bir kısmı da din değiştirmenin etkileşim halinde olan her üç süreci içine aldığı kanaatindedir.

1.3- Din Değiştirmede Etkili olan Faktörler

Kişiyi, farklı bir dini inancı benimseye ya da hayatında dini değerler yönünden köklü bir değişiklik yapmaya sevk eden çok değişik faktörlerin varlığı görülmektedir. Bu konudaki çalışmalar son yıllarda bir araştırma alanı olmuştur.⁵⁸ Etkili olan faktörün niteliğine göre de bu olaylar belli tipler halinde incelenebilmektedir.⁵⁹ Batı'lı din psikologları kendi araştırmalarında putperest, farklı dinden ve dinsiz kişi ve toplulukların Hristiyanlığa geçişi ile Hristiyan mezhepleri arasındaki geçişleri konu almaktadır. Şüphesiz bunların, diğer din ve kültür mensuplarının dine dönüş ve din değiştirmelerinde müşahade edilen faktörlerle benzerlik gösteren yanları vardır. Bunun yanında, her dinin kendine ait şart ve özelliklerini dikkate almak gerekli olmaktadır.

Din değiştirme sürecinde en etkili faktörün belirlenmesinde iki teorik yaklaşım ortaya çıkmaktadır. Bunlardan birincisi mahrumiyet, ikincisi sosyal ağ teorisi.

a) Mahrumiyet (deprivation) teorisi

Buna göre insanlar sosyal, psikolojik veya fiziksel yönden bir şeylerden mahrumdurlar ve ideolojik olarak bir grubun, dinin veya mezhebin mesajını almaya hazırdırlar. Bu görüşe göre kendi hayat ve bakış açılarından veya inanç sistemlerinden memnun olmayan kişiler bir arayış içindedirler.⁶⁰

Kişi veya grupların maruz kalabilecekleri beş türlü mahrumiyet vardır.

a.1) Ekonomik Mahrumiyet

Toplamda gelir dağılımından kaynaklanan bir mahrumiyet olarak görülür. Kişi kendisini standardın altında görmektedir. Kişilerin ekonomik düzeylerinin göreceli olduğu söylenebilir. Fakat burada önemli olan başkalarının kişiyi hangi düzeyde gördüğü değil, kişinin kendisini hangi düzeyde gördüğüdür.

a.2) Sosyal Mahrumiyet

⁵⁷ a.g.m. , s. 411

⁵⁸ a.g.m. , s. 413

⁵⁹ a.g.m. , s. 413, Bkz. THOLUESS, R. H., An Introduction to the Psychology of Religion, s.105-119

⁶⁰ a.g.m. , s. 413

Kişinin saygınlık, statü, sosyal katılım vb. konularda kendisini düşük görmesi ve bu sebepten çevresi tarafından kabullenilmediği hissini yaşamasıdır.

a.3) Organizmik Mahrumiyet

Zihinsel ve fiziksel mahrumiyetleri kapsar. Herhangi bir bedensel ya da zihinsel özür nedeniyle kişi toplumla bütünleşme hissini yakalayamaz.

a.4) Etik Mahrumiyet

Kişinin artık toplumun temel değerlerinin kendi hayatını düzenleme kabiliyeti taşımadığı ve kendisinin yeni bir alternatif bulması gerektiği hissini yaşamasıdır.

a.5) Ruhsal (psişik) Mahrumiyet

Kişi maddi tatminler anlamında problemler yaşamaz, fakat manevi olarak yaşantısından zevk almamaktadır. Ruhsal mahrumiyet genelde şiddetli ve çözülmemiş sosyal mahrumiyetin ardından yaşanır.⁶¹

b) Sosyal Ağ (social network) Teorisi

Bu teoriye göre bir grubun mevcut üyeleri ile potansiyel kişiler arasındaki bağlar din değiştirme sürecinde temel faktördür.⁶² Birinci yaklaşım, grupların fertleri ödüllendirdiklerini ve mahrumiyetlerinin çekilebilir hale getirdiklerini iddia ederken, ikinci yaklaşım ikili ilişkileri, üyeliğe girme sürecinin merkezine koyarak yeni inancın kişinin temas halinde olduğu kimsenin dini görüşüne uymasıyla gerçekleştiğini ve üyeliğin sosyal ağ ile yayıldığını reddetmez. Mahrumiyetin ve sosyal problemlerin din değiştirmeyi etkileyen ve hızlandıran faktörler olduğunu, ama bir gruba girerken atılan hayati adımın grup üyeleri ile olan kuvvetli sosyal bağlar neticesinde gerçekleşebileceğini ileri sürer.⁶³ Bu iki yaklaşım birbirini nakzetmekten ziyade din değiştirme sürecinde etkili olan farklı faktörleri vurgulamaktadır. Mahrumiyetin merkeze oturtulmasına karşı çıkanlar bile onun en azından din değiştirmeyi hızlandıran sebeplerden birisi olduğunu kabul eder.

Lofland ve Stark tarafından geliştirilen süreç modeline göre kişi kendi toplumuna aykırı bir gruba veya dine dahil olması için şu yedi safhalık sürece tecrübe etmesi gerekir.

a) Aşırı gerginlik hissetmeli,

b) Dini problem çözme bakış açısına sahip olmalı,

c) Bu bakış açısı onun kendi kendine ‘dini arayış içinde olan’ şeklinde tanımlamasını sağlayacak kadar kuvvetli olmalı,

d) Gireceği harekete hayatın bir dönemeç noktasında rastlanmalı,

⁶¹ Charles Y. Glock, ‘The Role of deprivation in the Origin and Evolution of Religious Groups’ Lorne L.Dawson (ed) *Cults in Context: Readings in the Study of New Religious Movements*, Toronto: Canadian Scholars’ Press, 1966, s. 150–151 (Nakleden, Köse Ali, “*Din Değiştirmenin Psiko-Sosyolojik Nedenleri*” adlı makalesinden alınmıştır. Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. (Tartışmalı İlmi Toplantılar Dizisi) Ensar Yay. İst. 2004. s. 413)

⁶² D Snow ve R. Machalek, ‘The Convert as a Social Type’ *Sociological Theory*, (ed) R.Collins, London: Jossey-Bass, 1983, 259–283; T. E. Long, ve J. K.Hadden, *Religious Conversion and the Concept of Socialization: Integrating the Brainwashing and Drift Models*, *Journal of the Scientific Study of Religion*, 1983,1 s.1–14 (Nakleden, Köse Ali, “*Din Değiştirmenin Psiko-Sosyolojik Nedenleri*” adlı makalesinden alınmıştır. Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. (Tartışmalı İlmi Toplantılar Dizisi) Ensar Yay. İst. 2004. s. 413)

⁶³ Rodney Stark, and William S. Bainbridge, ‘Networks of Faith: Interpersonal Bonds and Recruitment to Cults and Sects’ *American Journal of Sociology*, 1980, Cilt.6, s. 1380 (Nakleden, Köse Ali, “*Din Değiştirmenin Psiko-Sosyolojik Nedenleri*” adlı makalesinden alınmıştır. Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. (Tartışmalı İlmi Toplantılar Dizisi) Ensar Yay. İst. 2004. s. 413)

e) Gireceği grupta bulunan bir veya birkaç kişi ile aralarında (önceden var olan) duygusal veya etkileyici bir bağ oluşmalı,

f) Bu grup dışındaki kimselerle olan ilişkilerinde bir kesilme veya azalma olmalı,

g) Eğer kişi grupta daha da ilerleyecek ve başkalarını gruba kazandırma faaliyetlerinde bulunacaksa, grup ona ayrı bir ehemmiyet vermeli ve aralarında aşırı bir ilişki meydana gelmelidir.⁶⁴

Din değiştirmede kişinin elinde olmadan yaşadığı hayat tecrübelerinin tesiri olduğu gibi, onun kendisini bir arayışa sevk etmesinin rolü de vardır. Genelde araştırmacılar yakın zamanlara kadar din değiştirmeyi veya dini değişimi, yaşadığı bazı olaylarla istikrarı kaybolan ferdin önce dış etmenlerden etkilenmesi, daha sonra da kendilerine üye kazandırmak isteyen dini gruplarla ilişki kurması neticesinde yaşadığı değişim olarak gördüler. Bu bakış açısı kişiyi pasif gören bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir. Fakat bunun karşısında kişiye aktif rol yükleyen bir bakış açısı da son zamanlarda taraftar bulmaktadır.

Aktivist yaklaşım kişiyi etkileyen sosyal, psikolojik ve benzeri şartları vurgulamaktan ziyade, dini değişimi kişinin ferdi bir başarısı olarak görür. Aktivist yaklaşıma göre kişi, gerek felsefi seviyede bir 'anlam' arayışı içerisinde olsun, gerekse kendisine sıkıntı veren sosyal ve psikolojik problemlerine çözüm arasın, her halükarda kendisini tatmin edecek bir hayat tarzı aramaktadır.⁶⁵

2- DİNLER ARASI DİYALOG

2.1- Dinler Arası Diyalog Nedir?

Yunanca dialogos kelimesi Fransızcaya dialogue olarak geçmiş, Türkçede diyalog olarak kullanılmaktadır. Karşılıklı konuşma demektir. Kişiler ya da, ideolojik, siyasi taraftarlarla karşıtları arasında, ayrılık konuları üzerinde bir anlaşmaya, geçici veya kalıcı bir uzlaşmaya varmak için görüşüp konuşmaya, ilişkiler geliştirmeye diyalog denmektedir.⁶⁶

Diyalog iki yönlü bir iletişimdir. Karşılıklı gelişme ve zenginleşme amacıyla konuşmayı ve dinlemeyi, vermeyi ve almayı gerektirir. Kendi imanına tanıklık etmeyi de karşısındakinin imanına karşı da açık davranmayı da kapsar.⁶⁷

"Dinler arası diyalog" ise, adından anlaşıldığı üzere, farklı ırk ve kültürlerden, değişik inanç, kanaat ve siyasi anlayıştan insanların bir araya gelerek kavga etmeden birbiriyle konuşması, belirli

⁶⁴ J. Burfoot, 'The Fen-Seeking Movement in California', Of Gods and Men, (ed), E. Barker, Macon GA: mercek University Pres 1983, s.148-153 s.147-164 (Nakleden, Köse Ali, "Din Değiştirmenin Psiko-Sosyolojik Nedenleri" adlı makalesinden alınmıştır. Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. (Tartışmalı İlmi Toplantılar Dizisi) Ensar Yay. İst. 2004. s. 413)

⁶⁵ Köse, a.g.m. , s. 427

⁶⁶ Şemsettin Sami, Kamus-ı Türki-Temel Türkçe Sözlük, Tercüman Yay. İst. 1985. s. 275

⁶⁷ Özemre, a.g.e. , s. 164

ortak ilkeler, ana başlıklar üzerinde uzlaşma arayışları; birbirlerine hoşgörüyle bakarak, ortak meseleler etrafında konuşup tartışma ve işbirliği yapmaları olarak tanımlanmaktadır.

Diyalogu istenen "dinler", kronolojik sıraya göre, Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam'dır. Dinler arası diyalog konusunda araştırma yapan kişiler, dinler arası diyalog sürecini Hz. Peygamber zamanına kadar götürmekte, Kur'an'ın (Al-i İmran, 64 gibi) kimi ayetlerini de buna delil olarak sunmaktadırlar. Bakara Süresi 256. ayette ise İslam dininde zorlamanın ve ikrahın olmadığı vurgulanmaktadır. Hz. Peygamber İslam'ı insanlara anlatabilmek için en azılı İslam düşmanlarının ayağına gitmiş, evlerde, dükkânlarda, çarşıda, panayırılarda her zemin ve zamanda tebliğ görevini yerine getirmiştir.⁶⁸ Ayrıca münafık olduğu Hz. Peygamber tarafından bilindiği halde Übey İbni Selül'ü hasta yatağında yine Hz. Peygamber ziyaret etmiştir.⁶⁹ Bunun yanında Hz. Peygamberin başta komşu ülkeler olmak üzere diğer ülke yöneticilerine mektup ve elçi göndermesi temelde İslam Dininin diyaloga açık bir din olduğunun göstergesidir.

2.2- Dinler Arası Diyalog'un Amacı

"Dinler Arası Diyalog" faaliyetleri, Judeo-Hristiyan medeniyetinin ciddi bir düşman olarak gördükleri İslam'ı bertaraf etme planlarının bir gereği olarak başladığı düşünülmektedir. Aslında Batılıların İslam'ı ve Müslümanları düşman olarak görmelerinin en önemli bir nedeni de, sömürgecilik ve misyonerlik hizmetlerinin Müslümanlar tarafından engellenmesidir. Kültürler arası ve dinler arası diyalog konularıyla ilgilenen ilk isimler (mesela Paul F. Knitter) "Dünya Misyonerleri Topluluğu" gibi teşkilatların üyesidirler. Misyonerlik faaliyetleri esas amaç olmak üzere dinler arası diyalog faaliyetini başlatan, Katolik Vatikandır. Vatikan'ın üç yıl içinde (1962–1965) gerçekleştirdiği ünlü II. Vatikan Konsili⁷⁰ dinler arası diyalog çalışmaları açısından çok önemlidir. Dinler arası diyalog faaliyetleri bu konsilden sonra ciddi bir ivme kazanmıştır.

1973 yılında Kardinal Sergio Pignedoli'nin başkan seçilmesinin ardından sekreterlik görevine getirilen Pietro Rossano, Sekreteryası'nın yayın organı Bulletin'de Vatikan'ın diyalog konusundaki faaliyet ve amaçları şu şekilde yazıyor. *"Asya ve Afrika'da mahalli kiliseler tarafından Hristiyan mesajı ile diğer dini kültürler arasında sürekli devam eden ve diyalog vasıtasıyla gerçekleştirilen inkültürasyon sürecine katkıda bulunmak. Ayrıca kilise içinde, diğer dinlere mensup insanların haklarının savunucusu ve diğerlerinin dini gelenekleri ile kimliklerinin koruyucusu olmak..."*

"Diyalogdan söz ettiğimizde açıktır ki bu faaliyeti, Kilise şartları çerçevesinde misyoner ve İncil'i öğreten bir cemaat olarak yapıyoruz. Kilise'nin bütün faaliyetleri üzerinde taşıdığı şeyleri

⁶⁸ Uçar Abdullah, Misyonerler (Modern Haçlılar) Adım Yay. Konya. 2005. s. 145

⁶⁹ Gülen M. Fethullah; Sonsuz Nur, Feza Yay. İst. 2004. C.2 s. 135

⁷⁰ Özemre Ahmet Yüksel, Din ve Misyonerlik, Pınar Yay. İst. 2004. s. 161

yani Mesih'i sevgisini ve Mesih'in sözlerini nakletmeye yöneliktir. Bu sebeple diyalog; Kilise'nin İncil'i yayma amaçlı misyonunun çerçevesi içinde yer alır.⁷¹

Rossano “İnkültürasyon” ile Vatikan’ın ‘Karşı kültürlerin içine Hristiyan unsurları koyma.’⁷² olarak tanımlamaktadır. İnkültürasyon çalışmaları doğrultusunda ilk büyük etkinlik Amerika’dan Türkiye’ye, Meksika’dan Nijerya’ya kadar çok çeşitlik ülkelerden 400 civarında Müslüman ve Hristiyan din adamının Libya-Trablus’ta yaptıkları toplantı oldu. 1–6 Şubat 1976 tarihleri arasında yapılan “İslam – Hristiyan Muhaveresi Semineri”ni Libya Lideri Kaddafi ile Papa 6. Jean Paul düzenlediler. Toplantıda Vatikan Heyeti’nin Başkanı Kardinal Sergio Pignodeli, Başkan vekili ve heyetinin sözcüsü ise Monsenyör Dr. Pietro Rossano’ydu.⁷³

II. Vatikan Konsili’nden sonra gündemdeki yerini koruyan ‘Dinler Arası Diyalog’ konusuna; hem Müslümanlar hem Yahudiler hem de bazı Hristiyanlar tarafından şüphe ile yaklaşılmıştır. Günümüzde ‘Dinler Arası Diyalog’a şüphe ile yaklaşılmasının sebepleri üç grup altında toplamaktadır.

a. II. Vatikan Konsili döneminin Papası 6. Paul, Konsilde yaptığı konuşmada “Her yaratığa İncil’i vaaz için tüm dünya’ya gidin.” demektedir. Papanın bu konuşmasını ‘Misyonerlik için yeni yollar hazırlamak, yeni vasıtaları gözden geçirmek, yeni enerjiler meydana getirmek’ gerekir.”⁷⁴ şeklinde de anlayabiliriz. II. Vatikan Konsili görüşme konuları arasında Misyonerlik önemli bir yer tutmuş ve “Kiliselerin Misyonerlik Karakteri” başlığı altında Tanrı tarafından İsa’nın gönderildiği gibi Mesih-İsa’nın Havarilerini göndermesine yer vermiştir. Daha sonra Kilisenin, dünya da Hristiyan cemaatler tam olarak kuruluncaya ve bu teşkilatlar İncil’i yayma görevini yerine getirinceye kadar misyonerlerini göndermeye devam edeceğini karar altına almıştır.⁷⁵

Konsil’de bir taraftan “diyalog’a yer verilmesi diğer taraftan bütün insanlığın Hristiyan oluncaya kadar Misyonerlerin göreve çağırılması, diyalog ile misyonerlik arasında ilgi kurulmasına, günümüzdeki Misyonerliğin “diyalog” yoluyla olacağı yaklaşımına yol açmıştır.⁷⁶

b. Diyalog çalışmalarında görev almış kimselerin daha önce bizzat Misyonerlik görevlerinde bulunmuş olmaları diyalog faaliyetlerine temkinli yaklaşılmasının ikinci sebebidir. II. Vatikan Konsili’nde oluşturulan “Hristiyanlık Dışı Dinler Sekreteryası”nın başkanlığına getirilen Kardinal

⁷¹ Güngör Ali İsrâ, *Vatikan, Misyon ve Diyalog*, Töre Yay. 1. Bas. Ank. 1997. s. 212 vd.

⁷² *Misyonerlik*, Türk Diyanet Vakıf-Sen Eğitim Yay. Ank. 2003. s. 28

⁷³ Aydın Ali Arslan, *İslam Hristiyan Diyalogu ve İslamın Zaferi*, İslama Çağrı Cemiyeti Yay. 2.Bas. Ank. 1984. s. 108

⁷⁴ Aydın, Mehmet, *Hristiyan Genel Konsilleri ve II. Vatikan Konsili*, Konya. 1991. s. 80

⁷⁵ Aydın, a.g.e. , s. 81 (Bkn. Tanrının Ailesi (Lumen Centium), Latinceden Türkçeye Çev. Padre Vincenzo R. Succi, İst. 1984, s. 36–38)

⁷⁶ Küçük Abdurrahman, “*Genel Olarak Misyonerlik*” Türkiye de Misyonerlik Faaliyetler, İSAV. İst. 2004. s. 60 Ayrıca Bkn. Küçük Abdurrahman, “*Türk Dünyasında Misyonerlik Faaliyetleri*”. II. Avrasya İslam Şurası, İst. s. 395–398

Pignedoli, bu göreve getirilmeden önce “Halkları Hristiyanlaştırma Cemaati”nin sekreterliğini yapmıştır.⁷⁷

c. Diyalogun, Misyonerliğin yeni bir şekli olarak algılanması ve uygulanmasıdır. İslamo-Christian dergisindeki bir makalesinde Taylor, bu konuyu şöyle ortaya koymaktadır. “Müslümanlar arasında misyon çalışmaları diyalogun önemini ortaya koymuştur. Burada söz konusu ‘diyalog’ Misyonerliğe alternatif değil bizzat şartlara uydurulmuş Misyonerliktir (mission).”⁷⁸

2.3- Dinler Arası Diyalog’un Tarihçesi

1054’te ayrılan ve 1439 yılından sonra birbirleriyle hiçbir ilişki kurmayan iki kilise, Vatikan ve Fener Rum Kilisesi 1964 yılında barıştırıldı. Bu tarihten sonra Yahudiler aleyhine bazı ifadeler (Vatikan’ın 1960 yılında aldığı bir kararla Katoliklerin ‘Hazin Cuma Salata’ ayininde geçen ‘Hain Yahudi’ ifadesi)⁷⁹ kaldırıldı. Böylece misyonerlik faaliyetlerinin merkezinden Yahudiler çıkarıldı, İslamiyet ve Müslümanlar yerleştirildi.

II. Vatikan Konsili’nden sonra Vatikan ilk kez Hristiyan olmayanlar için özel bir sekreteryaya oluşturdu. II. Vatikan Konsili yayımladığı bildiride, Müslümanlarla ilgili çok özenli ifadelere yer verdi. Konsil, ‘birleştirici unsur olarak Hz. İbrahim’e vurgu yaptı.

“Kilisenin Müslümanlara çok büyük bir saygısı vardır... Allah’ın gizli hükümlerine ayırım yapmadan teslim olmaya gayret ederler. Tıpkı Müslümanların istedikleri bir şekilde bağlandıkları İbrahim’in tanrı’nın planına teslim olduğu gibi... Yüzyıllar boyunca Hristiyanlar ve Müslümanlar arasında birçok kavga ve çatışma yaşandı. Kutsal Konsil ise her şeyin geçmişte kalmasını istiyor ve karşılıklı anlayışın sağlanabilmesi için samimi bir çabanın gösterilmesini istiyor.”⁸⁰

II. Vatikan konsilini, Türkiye’de uzun yıllar kalmış, Türk ve Müslüman dostu olarak lanse edilen Papa XXIII. John tertip etti. Papa XXIII. John’un 2000 yılında aziz ilan edildiği törene Türkiye’nin Kültür Bakanı da katılmış, hatta İstanbul’daki Vatikan Büyükelçiliği’nin bulunduğu sokağın adı değiştirilerek oraya, Papanın kardinallik adı verilmiştir. Papa 6. Paul, Konsil sürerken 1964 yılında Vatikan’da “Gayri Hristiyanlara Mahsus Daire Başkanlığı”nı (PISAI) kurdurdu. Hristiyan olmayanlar için özel bir sekreteryaya olan bu birimin adı 1988 yılında “Papalık Dinlerarası Diyalog Konseyi” (Pontifical Council for Interreligious Dialogue – PCID) oldu.⁸¹ Bu sekreteryanın ilk başkanı Kardinal Marella, Konsil Babalarına gönderdiği bir mektupta ve 6 Aralık 1964 tarihinde

⁷⁷ Küçük, a.g.m. , s. 60

⁷⁸ Küçük, a.g.m. , s. 60

⁷⁹ Aydın Ali Arslan, a.g.m. , s. 108

⁸⁰ Yıldırım Uğur, ‘Türkiye’de Misyonerlik’ Otopsi Yay. İst. 2005. s. 330 (‘Konsil de Hz. İbrahim’e vurgu yapıyor’ , Aydınlık, 20 Şubat 2000. s. 12)

⁸¹ Yıldırım, a.g.e. , s. 331

L.Osservatore Romano’da yayımlanan bir makalesinde Sekretarya’nın amacını şöyle açıkladı. *“Faaliyetlerimizle, kilisenin misyoner faaliyetlerin yürüten ‘S. Cogregation de Propaganda Fide’ teşkilatının çalışmalarına, misyon faaliyetlerinin kanunen mümkün olmadığı yerlerde yardımcı olmaya ve boşluğu doldurmaya çalışacağız.*’⁸²

Kararları 1965 yılında açıklanan bu konsilde Vatikan ilk kez "Hristiyanlık dışında kurtuluşun olabileceğini" resmen kabul etmiştir. Bu karar, Kilise’nin artık Müslümanları da "kurtuluşa erebilecek olanlar" zümresinden sayması anlamına gelmekteydi. II. Vatikan deklarasyonunda (Nostra Aetate) Hristiyanlarla Müslümanların aynı ezeli ve ebedi, bağışlayıcı ve her şeye kadir olan bir tek Tanrı’ya ibadet ettikleri vurgulanmaktadır. Hemen arkasından ise, "Her ne kadar İsa’yı tanrı olarak kabul etmeseler de O’na bir peygamber olarak büyük saygı gösterirler. O’nun bakire annesi Meryem’e de aynı şekilde hürmet ederler..." kararıyla, Müslümanları ilk kez "hidayet" çerçevesi içine almışlardır. Ayrıca Hz. İsa’nın Allah’ın oğlu olduğu ve teslis inancı sözkonusu metinde aynen muhafaza edilmiştir.⁸³

Diyanet İşleri Başkanlığı 1993 yılında I. Din Şurası’nı düzenledi. Bu şurada dinler arası diyalog toplantıları düzenlenmesi önerildi. Kasım 1998’de, II. Din Şurası’nı tertip etti. Şura’ya 32 ülkeden 235 ruhani ve bilim adamı katıldı. Ermeni Patriği hariç, Türkiye’deki tüm Ruhani liderler şurada konuşma yaptılar. Vatikan’dan bir kardinal katıldı. Türkiye’den, Milli Güvenlik Kurulu ve Genelkurmay’dan da temsilciler hazır bulundu. Şura’nın sonuç bildirgesinde, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde bir "Dinlerarası Diyalog Genel Sekreterliği" kurulması kararı yer almıştır. Şura da *‘Hiçbir dinin propagandası yapılmayacak ve din mensupları, farklı dinlere karşı taassuptan ve önyargıdan uzak duracak, din ve milliyet farkı gözetilmeden, insan hakları, özellikle de din ve vicdan hürriyeti konusunda, haksızlığa uğrayan milletlerin ve toplulukların yanında yer alınacaktır.*’ şeklinde kararlar alınmıştır. Ayrıca gelecek yıllarda Türkiye’de İbrahimî dinlerin dünü, bugünü ve geleceği ile ilgili bir toplantı düzenlenmesi karara bağlanmıştır.⁸⁴

Diyalog sürecine İstanbul Büyükşehir Belediyesi de katkıda bulunmaktaydı. Belediye tarafından 1998 yılı Mart ayında, "Kültürler Arası Diyalog" başlıklı bir sempozyum düzenlendi. Sempozyuma Türkiye içinden ve dışından pek çok Müslüman, Katolik, Ortodoks, Protestan, Musevi ve Zerdüş bilim adamı, teolog, aydın ve uzman katıldı. Bunlar arasında bilhassa İstanbul Fener Rum

⁸² Güngör Ali İsrâ, a.g.e. , s. 211 (Latince ‘Bir filizin toprağa dikilerek yeni bitkiler elde edilmesi’ anlamına gelen “propagare” kelimesinden türetilen propaganda teriminin ilk kez kullanımı 1620’lerde gerçekleşmiştir. Propaganda etkinliklerine tarihte ilk kez propaganda adını koyan, Roma Katolik Kilisesidir. Yani propagandanın isim babası kilise’dir. Reform hareketi ile güçlenen Protestanlık ve Britanya’nın Hristiyanlaştırılmasında ilk yüzyılda yaşanan sürekli başarısızlık Roma Kilisesi’ni bazı önlemler almaya itti. 1622 yılında Roma Katolik Kilisesi tarafından “Congragatio de Propaganda Fide” (İtikadî Yayma Cemiyeti) adlı yapılanma ortaya çıktı. Daha sonra Roma’da 1627 yılında bir kolej kuruldu. “Doğru İnancın Yayılması için Eğitim Koleji” adını taşıyan bu okul, tarihte bilinen ilk resmi propaganda kurumudur. Burada “propagandai” kelimesi yayma, yaygınlaştırma anlamında kullanılıyordu. Kolejde yabancı diller, yabancı halkların adetleri, psikolojileri vb. dersler veriliyordu. 1870 lere gelindiğinde bu kolejin matbaası 250 ayrı dilde ve 170 ayrı yazı ve eser basabilir duruma gelmişti. Kolej, 1884 yılına kadar faaliyetini sürdürdü.

⁸³ Özemre, a.g.e. , s. 163 (II. Vatikan Konsili, Çağımız Bildirisi, 3. Paragraf)

⁸⁴ <http://www.diyaret.gov.tr/turkish/default.asp>, Son Erişim Tarihi: 14.12.2005

Ortodoks Patriği Bartholomeos, İstanbul Süryani Patriği Yusuf Çetin, Vatikan Temsilcisi Khalid Akeshah ve Vatikan'da Papa Jean Paul ile görüşen Fethullah Gülen ve M. Said Aydın hemen dikkat çeken isimlerdi. Daha önce Fas'ta Kral Hasan ve Ürdün'de Prens Hasan'ın girişimiyle tertip edilmiş bulunan bu sempozyumun, gerek "dinler arası diyalog" sürecine, gerekse "kültürler ve medeniyetler arası ilişkiler" in gelişmesine büyük bir katkı sağlamış olduğu söyleniyordu.

Dünya Kiliseler Birliği, Ortadoğu Kiliseler Birliği gibi kuruluşlar yoğun bir şekilde dinler arası diyalog etkinlikleri yapmaktadır. UNESCO 2000 yılında Aziz Pavlus'un memleketi olarak takdim edilen Tarsus'ta tüm azınlıkları kucaklayan bir toplantı yaptı. Toplantı sonunda yayınlanan "Tarsus Deklarasyonu", temsilci tarafından rapor halinde Avrupa Konseyi'ne verildi.⁸⁵ Bu deklarasyon uluslar arası diyalog toplantılarında, her fırsatta Avrupalılar tarafından gündeme getirildi ve Türkiye tebrik edildi.

Ağustos 2000'de Diyanet İşleri Başkanlığı, 47 dini liderin katıldığı IV. Avrasya İslam Şurası'nı tertip etti. Eylül 2000 tarihinde "Hoşgörü Yılı ve İnanç Turizminde Göller Bölgesi" isimli sempozyum düzenlendi. 2001 Yılında, başta Abant olmak üzere pek çok toplantı yapıldı. En son olarak 2002 yılı Şubat ayında İstanbul'da, Dışişleri Bakanı İsmail Cem öncülüğünde İKÖ-AB Ortak Forumu adında, İslam ülkeleri ile Avrupa birliği Dışişleri bakanlarını bir araya getiren bir diyalog toplantısı düzenlendi.⁸⁶

Bütün bu toplantılarda serdedilen fikirlere bakıldığında, diyalog şu şekilde temellendirilmektedir:

I- "Farklı inançlara sahip insanların bir araya gelmelerinde artık zaruret vardır. İslam dini diyalog ve işbirliğine hazır, hatta zorunludur. Gerçek, kimsenin tekelinde değildir; diyalog ortamıyla korkularımızı ve umutlarımızı paylaşıyoruz. Acaba içine kapanmak ve yeni düşmanlıklar elde etmek mi iyidir, yoksa birbirini tanımak, anlaşmak, birbirine saygı göstermek, karşılıklı olarak geleneklerini korumak geliştirmek mi?" "Allah bizi birbirimizden farklı olarak yarattı. Bu farklılıklara rağmen inananlar veya inanmayanlar olarak bütün insanlık ortak bir paydayla bir araya gelmeli. Bütün insanlık Allah'ın ailesidir, hepimiz bir aileyiz! Bizler farklı kültür ve inançlar mensubu olsak da, insan olma noktasında birleşiyoruz. Allah bizleri Hristiyanlar veya Müslümanlar olarak yaratmadı; bizleri insan olarak yarattı."

II- "Dünya barışı için dinlerin gücünden yararlanmalıdır. Dünyamızın geleceği dinler ve kültürler arası çatışmaya değil, diyalog ve hoşgörüyeye bağlıdır; bu cümleden olarak dünyayı tehdit

⁸⁵ <http://www.konrad.org.tr/index.php?id=716> Son Erişim tarihi: 14.12.2005

⁸⁶ <http://www.milliyet.com.tr/2000/07/25/siyaset/siy01.html>. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005

eden siyasi veya ekonomik nedenli çatışmalar; kimyasal ve nükleer silahlar, sanayileşme, çevre kirliliği gibi tehlikelere karşı dinlerin gücünden yararlanılmalıdır!"

III- "Bütün dinler sevgi, barış, adalet ve merhamet gibi kavramları hararetle savunmakta ve gerçekleşmesini istemektedir. Ayrıca, cana kıymamak, yalan söylememek, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, kendine yapılmasını istemediğini başkasına da yapmamak gibi ilkeler Hz. Adem'den beri mevcuttur."

IV- "Avrupa birliğine girebilmek ve Avrupa'nın bir parçası olabilmek için diyaloga yönelmemiz gerekmektedir."⁸⁷

Aziz Pavlus diyalog konusunda şunları söylemektedir: *"Herkesten azadken, daha çok adam kazanayım diye kendimi herkese kul ettim. Ve Yahudileri kazanayım diye Yahudilere Yahudi gibi davrandım."* Şeriatı olmayanları kazanayım diye onlara şeriatı olmayan gibi davrandım. *"Zayıfları kazanayım diye zayıflara zayıf oldum; her surette bazılarını kurtarayım diye herkese her şey oldum. Ve hepsini İncil için yapıyorum, ta ki onda hissedar olayım."* (İncil, Korintoslulara 1. mektup, IX/19–23) Önemli olan bunları bir bütün halinde ele almak ve diyalog toplantıları tertip edenlerin bunlarla nereye varmak istediklerini doğru tespit etmektir.

İslam dini, kendisiyle diyalog kurmak isteyen herkese açıktır. Kur'an, objektiflik iddiasındaki modern değerler dizisinin hayalinin bile ulaşamayacağı kadar objektiftir. Öyle ki Kur'an, kendisinden emin bir şekilde kendisini eleştirmeye davet eder. (2/Bakara, 23; 10/Yunus, 38; 11/Hud, 13)

3- MİSYONERLİK

3.1- Misyonerlik ve Tarihçesi

Latince "Missio" kelimesinden türetilen mission (misyon), sözlükte görev, yetki, bir kimseye bir işi yapması için verilen özel görev anlamlarına gelmektedir. Özel bir mana olarak ise bir dinin tebliğini yapmaya denir. Misyoner (missionnaire) ise bu dinin tebliğini yapan kimsedir. Misyoner kelimesi normalde bütün dinlerin mensupları için geçerli olmakla birlikte günümüzde özel olarak Hristiyanlığı yaymak isteyenlere denilmektedir. Misyonerlik denilince akla Hristiyanlığın gelmesinin en önemli sebebi "misyon" kelimesinin Yeni Ahid (İncil) diline ait bir kelime olmasıdır.⁸⁸

Misyonerlerin nihai hedefi bütün dünyanın Hristiyanlaşmasıdır. Bu nihai hedeften önce Hristiyan olan ve olmayan toplumlar için ayrı ayrı hedefleri mevcuttur. Hristiyan ülkeler için gayeleri Hristiyanları birlik içerisinde tutmak ve Batı Emperyalizmi'nin ve kültürünün tüm dünyada

⁸⁷ <http://www.organel.com.tr/avasya.islam.surasi.doc>. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005

⁸⁸ Arslantürk Zeki, Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri, İSAV, Ensar Yay. İst. 2004. s. 382

hâkimiyetini sağlamaktır. Hristiyan olmayanlar toplumlar için gayeleri ise onları Hristiyanlaştırmaktır. Şayet bu mümkün olmazsa onları kendi dinlerinden soğutmak, şüpheyi düşürmek ve sonraki nesiller yoluyla da tamamen dinlerinden döndürmektir. 20. yüzyılın başında 558 milyon olan Hristiyan nüfusu, 21. yüzyılın başında 2 milyarı aşmış bulunmaktadır. Son asırlarda özellikle asrın son çeyreğinde, Hristiyanlığın asıl vatanı olan Avrupa’da Hristiyan nüfusun azalmasına karşın Afrika ve Asya kıtalarında ciddi bir artış göstermesi, misyonerlik faaliyetlerinin elde ettiği başarının en açık göstergesidir.⁸⁹ 1900 yılında Dünya Hristiyan nüfusunun % 50 si Avrupa’da yaşamakta idi. Bugün ise Dünya Hristiyan nüfusunun sadece % 20 si bu kıtada yaşamaktadır.⁹⁰

Misyonerlerin bu gayeye ulaşmak için takip ettikleri yöntemleri tarihi açıdan yedi döneme ayrılmaktadır:

1- 33- 100 arası, Havariler Dönemi

2- 100–800 arası, Kiliselerin Kurulma Dönemi

3- 800–1500 arası, Ortaçağ Dönemi

4- 1500–1650 arası, Reform Dönemi

5- 1650–1793 arası, Reform Sonrası Dönem

6- 1793–1965 arası, Modern Dönem

7- 1965’ten sonrası, Diyalog Dönemi⁹¹

Hristiyanların İslam ile tanışmaları 2. dönemin sonlarına denk gelmektedir. İslam’ın ilk yıllarında Hristiyanların İslam’a bakışları ılımlı idi. Ne zaman ki İslamiyet hızla yayılmaya ve Hristiyanların nüfuz bölgelerinde tesirli olmaya başladı, o zaman Hristiyanlar da İslam’a karşı kin ve öfke ile dolmaya başladılar, düşman oldular. Ortaçağ dönemi bu düşmanlığın savaflara dönüştüğü ve Hristiyanların İslam’ı kılıçla yok etmeyi düşündükleri dönemdir. Bu yüzden pek çok Haçlı seferleri düzenlemişler (1096–1270) fakat başarılı olamamışlardır.⁹² Türklerin Müslüman olması da Haçlı seferlerinin başarısız kalmasının en önemli sebeplerindendir. Zaten muharip bir mizacı olan Türklerin şecaati, İslam’ın cihat ruhu ile perçinlenmiş ve manevi bir boyut kazanmıştı. Artık Türkler, İslam adına Hristiyanların korkulu rüyası olmuştu. Zira Ortaçağ Avrupa’sında “Türk” ile “Müslüman” aynı anlamda kullanılıyordu.

⁸⁹ Uçar, a.g.e. , s. 179

⁹⁰ Uçar, a.g.e. , s. 180

⁹¹ Arslantürk, a.g.m. , s. 384

⁹² Arslantürk, a.g.m. , s. 385

4. ve 5. dönemde ise misyonerlerin İslam'ı kılıç zoruyla yok edemeyeceklerini anladıkları ve içten çökertme hareketlerini başlattıkları dönem olmuştur. Misyoner gönüllülerinin ülke ülke açılmaları bu dönemde başlar.

6. Dönem ise casusluk faaliyetlerinin arttığı dönemdir. Bu dönemde İslam adına en önemli güç olan Osmanlı'nın yıkılması için çeşitli plânlar yapılmıştır. Özellikle Londra Misyoner Teşkilatı bu işe çok önem vermiştir. İslam tarihine baktığımızda İslam'a karşı en büyük düşmanlığı İngilizlerin yaptığını görürüz. Müsteşriklerin ekseriyeti İngiliz olup hep içten içe fitne sokmaya çalışarak İslam'ı ortadan kaldırmayı hedeflemişlerdir. Bu dönemde de Osmanlı topraklarında yaşayan Hristiyan azınlıklar kışkırtılmış, onların ayaklanmaları için çaba sarf edilmiştir. Bu faaliyetlerin merkezinde ise yabancı okullar vardır. Bizzat casus ve misyoner yetiştirmenin yanı sıra silah kaçakçılığı ve silahlı faaliyetlerin de yapıldığı bu okullar, azınlıkların silahlanmasında da etkili bir rol oynamıştır. Bu döneme yabancı okulların arttığı rahatça görülebilir.⁹³

Misyonerlerin emperyalist emelleri hakkında fikir vermesi bakımından Kenya'nın ilk Başbakanı olan Kamau Kenyatta'nın sözlerini zikretmekte fayda vardır. Kamua Kenyatta misyonerlerin gayesini şöyle özetler: *“Misyonerler bizim topraklarımıza geldiğinde İncil onların, topraklar Afrikalıların elindeydi. Bize gözü kapalı dua etmesini öğretiler. Neden sonra gözlerimizi açtığımızda, İncil bizim, topraklarımızsa onların olmuştu.”*⁹⁴

İlk misyon faaliyetleri (silahsız propaganda) 18. asırda Moravya Kilisesinin çalışmalarıyla başlar. Eski Bohemyalılardan gelen bu kilise, Kont Zinzendorf'dan itibaren ateşli bir misyon merkezi olmuştur. Moravyalılar, İran'daki Mecusileri ihtida ettirmek amacındaydılar.⁹⁵ Bu dönemlerde en etkili ve en kuvvetli misyon teşkilatını İngilizler kurdu. Daha 1646 yılında (İngiltere Cumhuriyeti ilan olduğu yıl) Londra'da parlamento Hristiyan neşri için bir cemiyet teşkil etti. 1698, 1792, 1805 tarihlerinde bu cemiyet teşkilatını yaydı. İngiltere, Almanya, İsviçre, Danimarka, Amerika ve Rusya'da binden fazla merkez oluşturdu.⁹⁶

İngiliz Misyoner William Carey'in 1793 yılında Hindistan'a ayak basması, Modern Misyonerlik Dönemi'nin başlangıcı olmuştur. O, modern misyonların kurucusu sayılmıştır. Onun çalışmalarıyla İngilizce konuşan misyonerler, dünyadaki misyonerlik faaliyetlerinde ağırlığını hissettirmiştir. Hristiyanlığın yayılması için cemiyetler ve bakanlıklar kurulmuştur.⁹⁷ Merkezi Londra'da olan yalnız İngilizlerin “Hristiyanlığın Bütün Dünyaya Neşri “ Cemiyetleri 19. asırda

⁹³ <http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-hamithaksever.htm>. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005

⁹⁴ Küçüköğlu, Bayram, *Türk Dünyasında Misyonerlik Faaliyetleri, (Dünü, Bugünü, Yarını)* IQ Kültür, Sanat Yay. İst. 2003. s. 110

⁹⁵ Güngör Erol, *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri*, Ötüken Yay. İst. 1999, a.g.e. , s. 20

⁹⁶ Küçüköğlu, a.g.e. , s. 48

⁹⁷ Arslantürk, a.g.m. , s. 385

yedi bin şube açtı ve yirmi sekiz milyon din kitabı bastırdı ve dağıttı. Bu kitaplar bütün dünya dillerine de tercüme olunarak çoğu bedava verildi.⁹⁸

Bu cemiyetlerin başlıcası Y.M.C.A (Young Men's Christian Association)'dır. Hristiyan Genç Erkekler Cemiyeti demek olan bu teşekkülün başlangıcı 17. asra kadar çıkar. Müspet İlimler ortaya atılınca Münevver Hristiyan Gençleri dine karşı lakayt bulunmaya ve eğlence hayatına fazlaca atılarak sefahate sürüklenmeye başladılar. Bu felaketin önlenmesi için modern bir cemiyete ihtiyaç görüldü. Bugünkü modern şekli 1844 yılında Sir George Williams adındaki bir İngiliz tarafından kurulmuştur. 1857 yılında erkeklerinkinden ayrı ve müstakil olarak kızlar içinde bir cemiyet kuruldu. Bu cemiyete de Hristiyan Genç Kadınlar Cemiyeti (Y.W.C.A.) denildi. Maksat, Hristiyan gençleri barlardan kurtararak maddi, manevi ve dini bakımdan korunmalarını temin etmektir.⁹⁹ Bu cemiyetler 1. Dünya Savaşında itilaf devletlerine hem cephede hem de cephe gerisinde büyük yardımlarda bulunmuşlardır. Bu cemiyetin Londra'da muazzam bir merkez binaları bulunduğu gibi, Uzak Şark'ta Şanghay gibi yerlerde bile büyük binaları vardır.¹⁰⁰

Fransa Katolikleri, misyon faaliyeti bakımından İngiltere ve Amerika'dan sonra gelmektedir. Bilhassa bu iki devletin mali ve iktisadi imkânları ve gittikçe gelişen siyasi nüfuzları dolayısıyla Fransız Misyonları Orta Şark'taki müessir durumunu bunlar lehine kaybetmiştir. Daha sonra Uzak Şark'ta çalışan ve hakikaten hayret verecek bir gayret gösteren Fransızlar, 1905'deki raporlarına göre, Anadolu'ya biri İstanbul'da diğeri İzmit'te olmak üzere ancak iki misyoner göndermişlerdi.¹⁰¹

Amerikan misyonları 1820'den itibaren bu sahada görülmektedir. İngilizlerin metodunu takiple işe başlayan "American Board" menşe itibariyle Protestan olmakla beraber, çalışmalarında mezhep farkı gözetmemektedir. Cemiyet mensuplarından Jonas King, Joseph Wolf ve Pliny Fiske İzmir, Mısır, Suriye ve Filistin'de çalışmalarını sürdürdüler, bunlardan Jones King, Yunanistan'a giderek senelerce Yunan kilisesine bir hayatiyet kazandırmak için çalıştı ve yeni bağımsızlık elde etmiş olan bu memlekette kurduğu Evanjelik kiliseyi hükümete resmet tanıtmaya muvaffak oldu. Yine aynı cemiyet misyonerleri 1832 yılında İstanbul'da birleşerek Ayıntap, Diyarbakır, Bursa, Kayseri, Erzurum, Harput, Maraş, Sivas, Tokat ve Trabzon'da Ermeni Milli Kilisesinin reformasyonuna çalıştılar.¹⁰² 1850'lerde misyonerlik faaliyetleri, Chile, Fransa, Almanya, Gibraltar, Havai, Hindistan, İtalya, Malta, İskandinavya, Güney Afrika, Güney Pasifik ve İsviçre'yi içine alacak şekilde genişletildi. Protestan misyonerliği merkezi Amerika'da olmak üzere Avustralya, İngiltere, Almanya, Kanada, İtalya, Japonya, Brezilya ve Güney Kore'dedir. Dünyaya yayılan misyonerler bu merkezden gönderilmektedir. En başarılı oldukları yerler arasında Sosyalizmin

⁹⁸ Güngör, a.g.e. , s. 20

⁹⁹ a.g.e. , s. 20

¹⁰⁰ a.g.e. , s. 21 (Kazım Karabekir, Cihan Harbine Nasıl Girdik?)

¹⁰¹ a.g.e. , s. 21 (Les Missions Catholiques.)

¹⁰² a.g.e. , s.21

çöküşünden sonra girdikleri Makedonya, Bulgaristan ve Romanya gibi Eski SSCB ülkeleri ve Balkan ülkeleri gösterilmektedir.¹⁰³

Hristiyan dünyasında misyoner faaliyeti teşvik ve destek konusunda hiçbir zaman sıkıntı çekmemiştir. Bütün faaliyetler ilgili kiliselerce organize edilmiş, batılı devletlerden maddî, manevî ve stratejik alanda desteklenmişlerdir. Bu nedenle misyoner hareketi organizeli ve sistematik olarak gelişmiştir. Ortodoks dünyasında faaliyet gösteren "Ortodoks Gençlik Hareketi", Paris'teki "Saint-Serge İlahiyat Enstitüsü", New York'taki "Saint Wladimir Papaz Okulu" ile Protestanlık dünyasındaki "Genç Hristiyanların Evrensel İttifakı" ve "Genç Kızlar Hristiyan Birliği Evrensel İttifakı" gibi belli başlı Hristiyan teşkilatlarını bugün bile çalışmalarına yoğun bir şekilde devam etmektedir. Ayrıca 1698'de kurulmuş olan Hristiyan Birliğini Yayma Topluluğu, 1701'de kurulmuş İncil'i Propaganda Topluluğu, 1799 yılında kurulmuş ve hala önemini koruyan Church Mission Society, 1810 yılında kurulmuş American Board of Commissioners for Foreign Missions (ABCFM ya da BOARD). American Board sözde Ermeni soykırım çalışmalarının ortaya çıkmasını ve yayılmasını sağlamış, United Church Board for Word Ministries ile birleşerek dünyanın en güçlü Protestan Misyoner örgütü haline gelmiştir. Amerika'da en çok misyoner gönderen Southern Baptist Convention International Mission Board, Yehova Şahitleri ve Moon Örgütünü de bu kapsamda değerlendirmek gerekmektedir.¹⁰⁴

3.2- Misyonerliğin Amacı

Hristiyanlıkta misyonerlik faaliyetlerinin kaynağı olarak kabul edilen Matta İncili 4. Bap 19. cümlesinde yer alan ve Hz. İsa'nın Petrus ve Andreas'a söylediği ifade edilen şu söz misyonerliğin iç dinamikleri bakımından bazı ipuçları vermektedir. *"İsa onlara dedi; Ardımca gelin, sizi insan avcılarını yapacağım."* Bu cümle, Hz. İsa'ya inananların kendi inanç değerlerini insanları etkilemede bir yöntem olarak kullanabilecekleri iznini vermekte ve yıllarca bu yöntem sayesinde insanlar içine düştükleri, sosyal, kültürel ve ekonomik şartların zorlaması sonucu Hristiyan misyonerler tarafından dinlerinden uzaklaştırılmaktadır. Aynı şekilde Matta İncilinin 28. Bap 18–20. cümleleri, misyonerliğin bir emir gibi anlaşılmasına ve her türlü yolun meşrulaştırılmasına sebep olarak kabul edilmiştir. *"İsa yanlarına geldi ve onlara söyleyip dedi: Gökte ve yerde bütün hâkimiyet bana verildi. İmdi siz gidip bütün milletleri şakirt edin, onları Baba ve Oğul ve Kutsal Ruh ismiyle vaftiz eyleyin. Size emrettiğim her şeyi tutmalarını onlara öğretin ve işte ben bütün günler, dünyanın sonuna kadar sizinle beraberim."*

Her iki cümle her ne kadar Matta İncil'inde yer alsın bile bunların Hz. İsa'ya aidiyeti, İncillerin bütünü üzerindeki genel İslami kanı çerçevesinde tartışılabilir. Ancak tarihin bütün

¹⁰³ Kerimoğlu Barış, *Zehirli Sarmaşık Misyonerler*, Ulus Yay. İst. 2004. s. 37

¹⁰⁴ Güngör, a.g.e. , s. 38

dönemlerinde bu söz Hristiyan misyonerliğin özünü oluşturmuş ve Hristiyan misyonerlere hareket imkânı sağlamıştır. Hristiyanlık üzerinde büyük bir etkisi olan Pavlus'un yazdıkları Hristiyan Kutsal Kitabında yer almış ve kendisi Hristiyanlığı yaymayı görev edinenlere en önemli örnek olmuştur. Hristiyan misyonerler çeşitli yönlerden onu taklit etmiş ve sözlerini kutsal vahiy metni olarak uygulamaya özen göstermişlerdir. İşte Pavlus'un Korintoslulara yazdığı mektup misyonerlere örnek teşkil eden ve misyonerliğin iç yüzünü ortaya koymaktadır. *"İmdi benim ücretim nedir? İncil'de olan salahiyetim ifratla istimal etmemek için, İncili vazederken, İncili meccanen arz etmektir. Çünkü herkesten azatken, daha çok adam kazanayım diye, kendimi herkese kul ettim. Ve Yahudileri kazanayım diye Yahudilere Yahudi gibi davrandım; kendim şeriat altında olmadığım halde, şeriat altında olanları kazanayım diye şeriat altında olanlara şeriat altında gibi davrandım; Allah'a karşı şeriatı olmayanlardan değil, ancak Mesih'in şeriatı altında olarak şeriatı olmayanlara şeriatı olmayan gibi davrandım. Zayıfları kazanayım diye zayıflara zayıf oldum; her suretle bazılarını kurtarayım diye zayıflara herkese her şey oldum. Ve hepsini İncil için yapıyorum, ta ki onda hissedar olayım."* (I. Korintoslulara, 9/18–23).

Bu cümlelerden etkilenen Hristiyan misyonerleri, Hristiyanlığı yaymak için her yola başvurmışlar, her fırsatı değerlendirmişlerdir. İşin en ilginç olan yanı ise bunu din adına kutsal bir görev olarak algılamışlar ve yapmışlardır. Anadolu bu tür çalışmalar için önemli bir hedef olarak seçilmiştir. Osmanlı Devleti'nin kendi içinden zayıflamaya başlamasıyla sözü edilen ülkelerin iştahlarını daha da kabartmıştır. Böylece 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın ilk çeyreği "misyonerlik hareketi" için bir altın çağ olmuştur.¹⁰⁵ İşte o yıllardan itibaren başlayan misyoner faaliyetleri, şekil ve metot değişmiş olsa bile günümüzde de devam etmektedir. Hristiyan ilâhiyatına göre; *"İsa mesih bu dünyaya, Allah ile insanlar arasında gerçek arabulucu olarak gönderilmiştir. Zira O, insan tabiatı içinde Tanrıydı, O yeni Âdemdi. O, inayet ve hakikat doluydu"*.¹⁰⁶

Bundan dolayı İsa hizmet edilmek için değil hizmet etmek için gelmiştir. Nitekim O da, havarilerine şu emir ve görevi vererek dünyanın dört bir yanına göndermiştir: *"Şimdi, siz gidip bütün milletleri şahit tutun, onları Baba ve oğul ve Ruhu'l kudüs ismi ile vaftiz eyleyin, size emrettiğim her şeyi tutmalarını onlara öğretin ve işte, ben bütün günler, dünyanın sonuna kadar sizinle beraberim."*¹⁰⁷

Günümüzdeki misyonerlerin diyalog gibi diğer bir yöntemleri de Evangelizm söylemidir. Misyonerlik kelimesi Müslümanlarda emperyalizm gibi, haçlı seferleri gibi olumsuz izlenimler oluşturduğundan bu kelimeyi kullanmaya başlamışlardır. Evangelistler; tek amaçlarının İsa'yı dünyaya duyurmak olduğunu ve kimseyi zorla Hristiyan yapmak gibi bir niyetlerinin olmadığını

¹⁰⁵ Tümer Günay, "XIX. Y.Y. Sömürgecilerin Destek Kuvveti Misyonerlik ve Yehova Şahitleri Gerçeği" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ank. 1996. s. 53 vd.

¹⁰⁶ Yuhanna, 1/14

¹⁰⁷ Matta, 28/19.20, Markos, 16/15

söylerler. Kendilerinin ne Katolik ne Protestan ne de Ortodoks olduklarını, köklerinin Hristiyanlığın ilk günlerine kadar uzandığını iddia ederler. Evangalistler kendilerini “Mesih İnancıları” olarak tanıtır. ¹⁰⁸

Misyonerlerin II. Vatikan Konsülünden itibaren uyguladığı diğer bir uygulama da mahalli kiliseleri güçlendirmedir. Eskiden kiliseler merkeziyetçi bir yapıya sahipti. Merkez kilise mahalli kiliseleri denetlerdi. Günümüzde ise mahalli kiliselerin yetkileri ve imkânları genişletilmiştir. Bu kiliselerin başlarına geçirilen din adamlarını da o bölgenin halkından seçmektedirler. Çünkü kendilerinden birisinin Hristiyanlık propagandası yapmasının o bölge halkı üzerinde daha fazla etkisi olmaktadır.

Günümüzdeki misyonerlerin diğer bir metodu da İnkültürasyon metodudur. Buna göre Hristiyanlar kendilerini gizlemekte ve muhataplarına onların kültürel ve dini değerleri ile yaklaşmaya çalışmaktadırlar. ¹⁰⁹ Mesela, Müslümanlarla konuşurken tek tanrıya inandıklarından bahsetmekte, Hz. Peygamberi ve Kur’an-ı Kerim’i kabul ediyormuş gibi bir izlenim vermeye çalışmaktadırlar. Kuran’dan ayetler okuyarak Hristiyanlıkla benzer yönlerini vurgulamaya çalışmakta ve kendileri kesinlikle inanmadıkları halde bütün dinlerin aslında aynı olduğunu iddia etmektedirler. ¹¹⁰ Bunu muhatabına kabul ettirdikten sonra ise İslam’daki ibadetlerin zor olduğunu savunmakta ve Hristiyan olup haftada bir kiliseye gitmekle yükümlülükten kurtulmalarını önermektedirler. ¹¹¹ Bütün bu metotlarla da Hristiyanlaştırmayı başaramazlarsa yine vazgeçmemekteler ve Müslümanları dinlerinden uzaklaştırmaya ve Hristiyanlık kültürünü sokmaya çalışmaktadırlar. Böylece dinlerinden uzaklaşmış ve derin bir boşluğa düşmüş Müslümanları sonraki nesiller itibarıyla Hristiyanlaştırmayı planlamaktadırlar. Zira dininden yana şüpheye düşürülmüş ve kendi yaşantısında kültürel olarak Hristiyanlığın izlerini taşıyan birisinin elde edilmesi çok kolay olur. Bu yüzden günümüzde gerek yabancı filimler yoluyla gerek batılılaşmış aydınlarımız yoluyla Hristiyan kültürünü bir hayli yaygınlaştırmışlardır. Öyle ki Türk ve Müslüman olduğu halde “Allah baba yukarıda” diyenler, Noel’i büyük bir coşku ile kutlayanlar ve bir Hristiyan gibi düşünenlerin her geçen gün artması düşündürücüdür.

Aslında günümüzde ABD ve Avrupa misyonerleri, faaliyetlerini artık gizleme ihtiyacını duymamaktadırlar. Kendi politikalarını çıkarları doğrultusunda yeniden şekillendirmeye çalışmaktadırlar. Bu nedenle ekonomik teşkilatları, yardımlaşma sandıkları, yazılı ve görsel basın kuruluşları, insan hakları örgütleri ve kilise birlikleri gibi kurumların oluşturulmasında Hristiyanlık ilâhiyatının yayılmasını ve değerlerinin korunmasını taviz verilmez bir prensip olarak kabul

¹⁰⁸ <http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-hamithaksever.htm>. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005

¹⁰⁹ *Misyonerlik*, Türk Diyanet Vakfı-Sen Eğitim Yay, Ank. 2003. s. 28

¹¹⁰ Özemre, a.g.e. , s. 164

¹¹¹ Özemre, a.g.e. , s. 165 (Papa II. Jean-Paul, 1215 tarihli IV. Laterano Konsilinde Allah’ın zatının doğurmadığını ve doğrulmuş olmadığını ilan etmiştir.)

etmektedirler. Nitekim aynı ruh ve düşünceyi canlı tutmaya çalışan ABD papazlarından Jimmy Swggart, 10 Nisan 1989 tarihinde televizyonda "Asrımızın Mucizesi" başlığı altında yaptığı bir konuşmada "Kırk bir yıldan beri kapılarını Allah'a kapamış olan bir ülkeye giriyoruz, dedikten sonra 08 Ocak 1989 tarihinde, 250.000 dolar harcayarak Amerika'dan uydu aracılığı ile Kızıl Çin'de 330 milyon insana yarım saat süre ile hitap ettiğini ifade etmiştir. Bu konuşmadan ekrana görüntüler getirmek suretiyle "girilmesi imkânsız gibi gözüken İslâm dünyasına da gireceğiz." şeklinde sözlerine devam ederek komünist dünyanın yıkılışı ile birlikte İslâm'ın; kilisenin ve arkasındaki güçlerin tek hedefi haline geleceğini açıkça ifade etmiştir."¹¹²

Nitekim Paris Katolik Enstitüsü Profesörlerinden Danielou da, bu etkilemenin başarıya ulaşması için misyoner hareketinde şu aşamalara riayet edilmesini önermiştir.

- 1- *Misyonerliğin birinci amacı Hristiyanlığı yaymak ve yeryüzünde Hz. İsa'ya imanı gerçekleştirmektir.*
- 2- *O ülkede tanınan aydınlarla yakın bir diyaloga girilerek onların düşüncelerine, eserlerine ve kültürlerine Hristiyanlık unsurları sokulmalıdır.*
- 3- *Gelişmiş olan batı medeniyeti ile Hristiyanlık aynı gösterilmelidir. Öyle ki batı gelişmişse, teknik yönden ilerlemişse, bu Hristiyanlığın bir zaferi olarak takdim edilmeye çalışılmalıdır.*
- 4- *Hristiyanlığın yayılması için bir yere kilise yapmak, kalıcı ve isabetli bir yol değildir. Orada asıl kalıcı olan, Hristiyanlığın o toplumun kültürü içerisine nüfuz etmesidir. Yoksa Müslümanları vaftiz etmek için boş yere çalışıp durmayın. Başka yollar ve başka çareler deneyin. Onlara Hristiyan âdetlerini, bayramlarını, kültürünü ve ahlâkını aşılama çalışmak en avantajlı yoldur.*
- 5- *Müslümanlara sevgi ile yaklaşınız. Muhammed'i yalanlamayınız. Hz. İsa'ya da Allah'ın oğludur demeyiniz. Çünkü Müslümanlar bunu kabul etmezler. Daha çok onları kendi milletiyle ve dini değerleriyle alâkalarını kesmeye ya da zayıflatmaya çalışınız.*¹¹³

Görülüyor ki Hristiyanlık âlemi kendi değerlerine olduğu gibi sahip çıkmayı kabul etmiştir. Kaynağı ya da geçerliliği hakkında bir endişe de yoktur. Daha da önemlisi kendi kültür mirası ve inanç değerlerini 20. asrın sonunda sık sık telaffuz edilen, demokrasi, insan hakları, bilgi çağı, teknoloji ve ekonomik kalkınma gibi batı medeniyetini oluşturan unsurlarla karşı karşıya getirmemişlerdir. Tek hedefi Hristiyanlığın mana, kültür ve inanç gibi değerlerini de daha geniş bir coğrafyaya ve daha çok insan kütlesine ulaştırmaktır.

¹¹² Keskin Abdülbaki, *Doğu- Batı ve 21. Yüzyıl üçgeninde İslâm*, Türkiye Diyanet Vakfı, Ank. 1994. s. 125

¹¹³ Küçük Abdurrahman, "Misyonerlik ve Türkiye" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ank. 1996. s. 38

3.3- Misyonerlerin Yetiştirilme Metotları

Misyonerlerin görevleri oldukça zordur. Gittikleri yerde yaşadıkları, dil engelleri, sağlık problemleri, kişisel uyumsuzluklar, düşmanlık ve bazen maruz kaldıkları ciddi takibattan dolayı kültürel bir şok yaşarlar. Ancak yaptıkları iş konusunda samimi olduklarından için bu tecrübelerini, daha sonra hayatlarının en iyi yılları olarak anarlar. Misyoner arkadaşlar, birbirlerini desteklerler ve bu çalışmaları sonunda kendileri, görev yaptıkları halk hakkında yeni bakış açıları elde ederler. Çoğu kez misyonerler görev yaptıkları yabancı ülkeye olan bağlılıklarını, eğitim kurumlarında görev alarak akademik olarak sürdürürler.¹¹⁴

İlk dönemlerde misyonerlerin yetiştirildiği ve kapsamlı müfredatı olan okullar ve enstitüler yoktu. Misyonerlik eğitimi kiliseler bünyesinde birbirinden bağımsız olarak yapılmakta, misyoner adaylarının kişisel yetenekleri daha fazla önem taşımaktaydı. Daha sonra papalık bu konuda bir ihtiyaç hissetmiş ve bu amaca yönelik bir enstitü açmıştır. Papalık tarafından 1926 yılında kurulmuş olan İslam Araştırmaları Enstitüsü, kuruluş amacına uygun olarak büyük ve son derece zengin imkânlarıyla misyonerlerin yetiştirildiği bir kurum olarak yerini almıştır. Bu enstitüde daha çok İslam Devletlerinde görev yapacak papazlar yetiştirilmektedir. Bazı İslam ülkelerinden Müslüman öğrencilerin de öğretim gördüğü enstitünün 1999–2000 öğretim yılında toplam öğrenci sayısının 1430 dur. Öğrenci sayısı dikkate alınırsa yapılan faaliyetin büyüklüğü rahatça ortaya çıkmaktadır. Papalık Dinlerarası Diyalog Konseyi ile müşterek çalışan Enstitü; ülkemizde de Encounter ve Islamochristiana adlı akademik dergi de çıkarmaktadır.¹¹⁵

Ayrıca Birmingham Üniversitesi bünyesinde bulunan Selly Oak College'den İslam Araştırmaları Enstitüsü ne benzer eğitim vermektedir.

Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı Gazi Erdem, mastır ve dil eğitimi için gittiği Birmingham Üniversitesinde ki kolej hakkında şunları söylemektedir.

“Adı geçen kolejin İslam Araştırmaları ve Hristiyan Müslüman Diyalogu, Westhill Koleji, Doğu Dinleri, Sosyal Çalışmalar vb. birçok bölümü bulunmaktadır. Çeşitli ülkelerden dünyanın değişik bölgelerine misyonerlik yapmak üzere gidecek din adamı, doktor, hemşire, öğretmen, mühendis, gazeteci, barış gönüllüsü gibi değişik mesleklerden çok sayıda insan burada dil öğreniyorlardı. Misyonerlik bölümlerinde dersler genelde katılanların gözlem ve tecrübelerini anlatmaları veya çeşitli bölgeler için yazılmış raporların ve çeşitli metotların müzakeresi şeklinde işleniyordu. İslam Araştırmaları bölümünde de Müslümanlar arasında çalışacak olanlar önce İslam Dinini öğreniyorlar, daha sonra da İslami konularda mastır ve doktora çalışmaları yapıyorlardı. Selly Oak College’de misyonerlik eğitimi almak amacıyla gelenler için, gerçekten en ince ayrıntılarına kadar her şey düşünülmüş ve çeşitli imkânlar hazırlanmıştır. Bekâr olanlar için pansiyonlar, evliler için daireler mevcut olup, zamanın eğitime ayrılmasını temin için adaylara

¹¹⁴ a.g.e. , s. 255

¹¹⁵ [http://www.diyabet.gov.tr/DIYANET/ilmi_dergi/ilmi/main.asp?makno=2\(Arinze, Francis, P.I.S.A.I: Fifty Years in the work of Dialogue, Roma 2000, s. 18–20.\)](http://www.diyabet.gov.tr/DIYANET/ilmi_dergi/ilmi/main.asp?makno=2(Arinze, Francis, P.I.S.A.I: Fifty Years in the work of Dialogue, Roma 2000, s. 18–20.)) Erdem Gazi, “Misyonerler Nasıl Yetiştiriliyor” Diyanet İlmi Dergi Cilt 38. Sayı 2. Yıl 2002

yemek, çamaşır yıkama, ütü vb. her türlü hizmet verilmektedir. Küçük çocuklar için kreş, yetişkinler için okul, İngilizce bilmeyen eş ve çocuklar için özel öğretmenler eşliğinde İngilizce dil kursları düzenlenmektedir. Görevliler mahalli kilise ve misyonerlik cemiyetleriyle tanıştırılmakta, yaptırılan çeşitli görevlerle görevlinin tecrübesi ve kendine güveninin artmasına yardım edilmektedir. Dünyanın birçok ülkesinden gelen çok sayıda öğrencinin katılımlarıyla gerçekleştirilen dini, ilmi ve kültürel faaliyetlerle elemanların kültürleri artırılarak çoğulculuk adeta orada yaşatılmaktadır. Bu imkânlarla ilave olarak eğitime alınan misyonerlerin çeşitli yerleri gezip görebilmelerini temin için her hafta sonu seyahatler, akşamları sinema ve tiyatro programları düzenlenmektedir.¹¹⁶

1926 yılında kurulan bu enstitüden önce de misyoner adaylarının eğitildiği merkezler mevcuttur. İngiliz misyonerlerinin hepsi Londra’da Protestan Misyoner Merkezi tarafından yetiştirilmiş ve bu merkez tarafından yönetilmiştir. Buna ilaveten misyonerlik eğitimi bazen kiliseler bünyesinde yapılmakta bazen de seçilmiş aileler tarafından titiz bir şekilde verilmektedir. Nitekim Osmanlı İmparatorluğu’nda devlet kademelerine sızan ve yüksek makamlara kadar ulaşan misyonerler bu şekilde yetiştirilmişlerdir. Misyonerlik gayesine yönelik olarak seçilen bu ajan-misyonerler küçük yaşlarda Osmanlı topraklarına gönderilmişler ve burada ifa edecekleri vazifeye göre özel olarak eğitilmişlerdir. Sultan Abdülhamit zamanında Bahriye Kaymakamı olan Kaptan Mustafa Bey “Sergüzeşt” isimli romanında bu konuya ayrıntılı olarak yer vermektedir. Mustafa Bey bir İngiliz ajan-misyoner olan Mr John’la tanışmış ve bu zat kendisine şunları nakletmiştir:

“Misyonerler çocuk iken hizmete alınırlar ve ifa edecekleri vazifeye göre ilmen, ahlâken, fikren yetiştirilirler. Misyon Cemiyeti her sene bütün Rüştîye Mektepleri çocuklarının zekilerinden 30–40 talebe ayırarak himayesine alır; onları kabiliyetlerine göre üçer-beşer ayırarak dünya ülkelerinin kendilerince lüzum hissedilen mıntıkalarına gönderirler. Mesela ikisini Türkiye’ye, üçünü Tibet’e, beşini Rusya’ya serpiştirirler. Bu çocuklar o memleketlerdeki sefaret ve konsolosluklara tevdi edilirler. Bilumum İngiliz sefaretlerinde Misyon Cemiyeti’nin mükemmel talimatı vardır. Bu talimata göre bu çocuklar büyütülür, yetiştirilir, okutulur ve öğretilirler. Ben ve arkadaşım Herbert on yaşındayken Misyon Cemiyeti tarafından İstanbul’a gönderilmiştik. Doğruca sefarethanemize gittik. Sefir beni Sefaret Kavvası Ali Ağa’ya teslim etti ve şu tembihatta bulundu: “Ali Ağa bu çocuğun ismi İbrahim’dir. Ve senin oğlundur. Herkese öyle söyleyeceksin. Aylık olarak sana on lira vereceğiz. Bu para ile çocuğu mahallenin mektebinde okutacaksın. Ve tıpkı kendi soyundan olmuş çocuğun gibi yedirecek, içirecek ve giydireceksin. Âdetiniz nasılsa öyle terbiye edeceksin. Ayda bir kere geceleyin sefarethaneye getirip bana göstereceksin” dedi. Kavvas Ali Ağa da kolumdan tutarak beni hanesine götürdü ve zevcesi Gülsüm hanıma teslim ederek: “İşte sana evlat getirdim, bunu büyüteceksin” dedi. Don, gömlek ve entari yapıp giydirdiler. İki takunya alarak ayağıma geçirdiler. Ve bir gün elime on paralık kâğıt helvası sıkıştırarak mahalle çocukları arasına salıverdiler. Birkaç ay kadar sıkıntı çektim, Türkçe bilmediğim için kimse bana ehemmiyet vermiyor, dilsiz diyorlardı. Evde daima

¹¹⁶ http://www.diyabet.gov.tr/DIYANET/ilmi_dergi/ilmi/main.asp?makno=2 Söz konusu kolejin faaliyet ve imkanları hakkında geniş bilgi için bkz. www.sellyoakcolleges.ac.uk

Türkçe görüşüldüğü gibi devam ettiğim dilde konuşan olamadığından yavaş yavaş kulak dolgunluğuyla Türkçeyi öğrenmeye başladım. Akşam üzeri evimizin önünde toplanan çocuklarla top oynamaya başladım. Bir sene sonra çocukların elebaşı olmuştum. Mektepte de hoca efendi teveccüh göstermeye başladı. Sesim iyi ve gür olduğundan Amme cüzünü güzelce okuyordum. Hatta ezberledim. Elhasıl bu şekilde İptidai ve Rüsti derslerini gördükten sonra Beyazıt Camii Şerifinde müderris Pala Bıyık Ali Efendi'nin ders halkasına dâhil oldum. Cübbem, pabuçlarım, sarığım pek hoş, muntazam ve temizdi. Yolda tesadüf edenlerin hiç biri bir kere olsun bana yobaz demedi. Daima çelebi çocuk derlerdi. Tespihim elimde, kitabım koltuğumda evden medreseye ve camii şerife ve dershaneden eve gider gelir, geceleri derslerime çalışırdım. Küçük ve sarı sakalımı taramak için şimşir tarağım ve pak dişlerim için küçük misvakım cebimde ve divitim belimden eksik değildi. Validem Gülsüm Hanım beni yatırıncaya kadar uyumaz, daima zihin açıklığı için dua ederdi. Ali Ağa'nın çocuğu olmadığından ben Gülsüm hanımın öz evladı daha doğrusu gözünün nuru idim.

Sarf, Nahiv, Avvamil, Kafiye, Mantık, Tasavvurat, Tasdikat, Kelam, Fıkıh, Tefsir ve İla ahire gibi birçok kitapları sırası ile okudum ve öğrendim. Arkadaşlarımdan okuyanlar pek çoktu. Ancak öğrenenler birkaç kişiden ibaretti. Fransızca öğrenme hevesine düştüm. Bir müddet aradıktan sonra Dellâl oğlu Dikrar isimli bir Ermeni buldum. Bu zat iyi Türkçe ve Fransızca biliyordu. Bu zatın evine gitmeye ve ders almaya başladım. Ders verisi o kadar mükemmeldi ki az bir zaman zarfında Fransızca konuşmaya da muvaffak oldum. Arapça dersinde arkadaşlarım içinde birinciydim. Hocama öyle sualler yöneltiyordum ki bazen onu bile düşündürüyordum. Sonunda ismime bir de zekilik ilavesiyle çalışmalarım takdir edildi. Ve bu isim ile ödüllendirildim. Cami dersini ikmal ederek icazet aldım yani Sünni bir müderris oldum. Yaşım da otuzu buldu. Der saadet'e (yani İstanbul'a) gelişimden icazet alıncaya kadar her ay bir kere geceleyin sefarethaneye gider ve sefirin iltifatına mazhar olurdum. İngilizce, Fransızca, Türkçe ve Arapça okuryazar olduğumdan Bâb-ı Âli'ye devama başladım. Hariciye Nezareti Tercüme Kalemi'ne memur edildim. Maaşım 500 kuruş oldu. Bir gün İngiltere Sefiri, Sadrazam Reşit Paşa'yı ziyarete gelir. Söz arasında "Sefaret Kavvası Ali Ağa'nın mahdumu İbrahim Zeki Efendi'nin 500 kuruş maaşla Bâb-ı Âli'ye çırağ buyrulduğunu tebriş ettiler memnun oldum, teşekkür ederim" der. Sadrazam da: "Tercüme odasına birkaç kâtip almışlar hangisi olduğunu bilemiyorum çağıralım da bir görelim" buyurur. Beni huzurlarına çıkardılar. Reşit Paşa iltifat etti ve o günden itibaren siyasi ve harici işlerde beni çalıştırdı. İngiltere sefarethanesine ben gönderilirdim. Az zamanda maaşım 2000 kuruş oldu. Ve hariciyede tercüme odası baş halife oldum. Misyon Cemiyeti'nden gelen bir emir üzerine Londra'ya gelişim lazım geldiğinden sakal ve bıyıklarımı tıraş ettirdikten sonra tam bir Avrupalı kıyafetine bürünüp değerli arkadaşlarıma veda ederek İngiltere'ye döndüm. Yeni şeklim beni tanıyanları hayrete düşürdü."¹¹⁷

Mr. John'un çocuk yaşta Türk ailesinin yanına verilmesi ve Osmanlı Türk'ü gibi yetiştirilmesi, İngiliz Sefirinin John'un daha iyi görevlere gelebilmesi için yaptığı çalışma, Türkçe, Arapça, Fransızca, Kur'an-ı Kerim ve bütün İslami İlimleri en ince ayrıntısına kadar öğrenebilmek

¹¹⁷ Güngör Erol, Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, Ötüken Yayınları, İst. 1999. s. 67

için John'un göstermiş olduğu özveri, misyonerlerin ne şekilde yetiştirildiklerinin tarihi bir örneğidir.

Ayrıca Herbert isimli diğer misyoner ise Bektaşilik ve Tasavvuf öğrenmek için Konya'ya gitmiş, orada uzun müddet kalmış Farsça ve Fransızca'yı da öğrenmiştir. Bu misyonerin her gün meyhanelerde, kahvehanelerde sohbetlere iştirak ederek biraz ahabap temin ettikten sonra Bektaşî Dergâhına giderek merasimlere katıldığı bildirilmektedir.¹¹⁸

Bu örnekten de anlaşılacağı gibi misyoner teşkilatlar misyonerlik faaliyetlerinde kullanacakları kişileri özel olarak yetiştirmekte, hem içinde yaşadıkları toplumun kültürünü öğretmekte hem de misyonerlik faaliyetleri için gerekli dini ve ilmi ihtiyaçlarını giderecek ortamları oluşturmaktadırlar.

Günümüzde misyoner adaylarının belirlenmesinde de aynı titizlik gösterilmekte ve adaylar çok yoğun bir eğitim döneminden geçirilmekte, sözkonusu eğitim için adaylar şöyle bir süreç işlemektedir.

İlk önce muhtemel misyoner adayının misyonerlik için uygunluğunun ve manevi hazırlığının olup olmadığına karar verecek olan Ward piskoposuyla bir görüşme yapılır. İncil tebliğ edecekler için dini konularda uzun süreli, resmi bir çalışma yapılmaz. Ancak Son Gün Azizleri ailelerinden, çocuklarını aile kutsal metin çalışması ve kilise sınıfları ve programları vasıtasıyla misyonerlik hizmeti için hazırlamaları umulur. Ailelerin, çocuklarına misyonerlik hizmetinde gerekli olan temel beslenme, vücut bakımı ve ev işleri ile ilgili yeteneklerini geliştirmeleri hususunda teşvik verilir.¹¹⁹

Piskopos bir adayın misyonerliğini tasdik ettiğinde, müstakbel misyonerle görüşme yapan Stake Başkanına onu tavsiye eder. Bu süreç tamamlandığında, Stake Başkanı, Kilise Misyoner bölümüne söz konusu adayı tavsiye eder. On iki Havari Konseyi'nin atanmış üyeleri, her bir misyoner ya da misyoner çiftler için bir ön atama yaparlar. Sonra bu atamalar, Kilisenin Birinci Başkanlığı'na gönderilir; bu başkanlık ilhama dayanarak ya bu atamayı onaylar ya da onu değiştirir. Bu prosedür Kutsal Kitaptaki ifadelerle uygun olarak yapılır; *“Kimse baş kahin olma onurunu kendi kendine alamaz; ancak Harun gibi, tanrı tarafından çağırılırsa alır”* (İbranilere Mektup, 5/4) Misyonerler, kilise misyonunun tesis edildiği dünyanın herhangi bir yerindeki bir devlet ya da ülkede görevlendirilir. Kilise Başkanlığının imzasını taşıyan bireysel ya da evli misyonerlere yönelik hususi bir göreve yönelik çağrı gönderilir. Onların bu çağrıyı kabul ya da reddetme hakları vardır.¹²⁰

Muhtemel misyonerlere, genel olarak en yakın Kilise Misyoner Eğitim Merkezi'ne katılma tarihinden önce birkaç hafta hazırlanması için izin verilir. Çoğu kez yeni görevlendirilenlere, bağlı bulundukları misyon başkanlığından, gideceği yerin iklim ve genel olarak misyon hizmeti kurallarıyla ilgili bir mektup gönderilir. Gönderildikleri bölgenin dilini çok iyi konuşan misyonerler, bu merkezde üç hafta kalırlar. Bu özelliğe sahip olmayanlar ise daha uzun süreli olmak üzere yoğun bir dil ve kutsal metin çalışmaları ve İncil Öğretim metotlarının da içinde bulunduğu eğitime tabi

¹¹⁸ Güngör, a.g.e. , s. 67

¹¹⁹ Aydın Fuat, *“Mormonlar, İsa Mesih'in Son Gün Azizleri'nin Kilisesi”* Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, İsav. İst. s. 251

¹²⁰ Aydın, a.g.m. , s. 252

tutulurlar. Misyonerlik eğitim merkezinde, düzenli olarak İlhami toplantılara ve sınıf çalışmalarına katılırlar. Haftada bir gün, eğitim merkezine yakın bir mabede devam edebilir ve orada başkalarının kişisel ihtiyaçlarıyla ilgilenirler. Cumartesi günleri ise, düzenli kilise hizmetlerine ve İncil çalışmalarına ayrılır.¹²¹

Misyonerlik eğitim merkezinde ve misyon alanında misyonerler, zonelar ve districtler diye isimlendirilen yönetsel birimlere ayrılırlar. Bekâr misyonerlere, aynı dili öğrenen ya da aynı bölgeye gidecek olan hem cins arkadaşlar verilir. Evli çiftler de birbirlerinin arkadaşları olurlar. Arkadaşlık misyonerlik hayatının en yaygın görünüşlerinden biridir. Bir misyoner asla tek başına çalışmaz. Bu yüzden de, arkadaşlar arasında uyumlu bir ilişki, acil ve önemli bir şeydir.¹²²

Bu merkezlerde verilen misyonerlik eğitimi, çok yoğun bir eğitimidir. Burada misyoner adayları televizyon seyretmezler, radyo dinlemezler ve ticaret merkezlerine bile gitmezler. Mektup, evlerini arama gibi misyonerlikle ilgili olmayan işler oldukça sınırlıdır. Misyonerlerin giyim tarzları, misyonerliğe hazırlanma günleri, hizmet projeleri, vücut sağlığına yönelik faaliyetler ya da özel durumlar dışında isimlerinin gösteren etiketlerin üzerlerinde yer aldığı muhafazakâr iş giysilerinden oluşur. Misyonerin burada geçirdiği zaman, misyonerlik eğitim merkezine ya da misyon başkanına rapor edilir; burada prensip, misyoner olarak bir kimsenin zamanını Rabb'a hasretmesidir.¹²³

Eğer misyonerlerin dilini bilmedikleri bir yerde hizmet etmeleri isteniyorsa dil çalışmasında günün belli bir miktarının geçirmek zorundadırlar. Bunun yanı sıra, dergilere bakma ve düzenli olarak onları inceleme hususunda teşvik edilirler. Misyonerlerin zamanlarının büyük bir kısmını, mesajlarını alıcı insanlar bulmak ve onlara restore edilmiş olan İsa Mesih'in İncil'ini öğretmek için harcamaları istenir. Onlar, arkadaşları ya da komşuları olan Son Gün Azizleri'nin hayat tarzı hakkında daha çok şey öğrenmek istediklerini söyleyen insanlarla sık sık bir araya gelirler.¹²⁴

Geri kalmış ülkelerdeki halkların fakirliğini kendi amaçları için kullanan misyoner teşkilatları son zamanlarda "evlat edinme" ismi altında yeni bir metot geliştirdiler. Siyah Afrika, Asya ve Güney Amerika'daki fakir ailelerin çocuklarını alıp zengin Hristiyan ailelere "evlat" olarak vermekte, sonra onların eğitimleriyle yakından ilgilenerek Hristiyan olarak yetişmelerini sağlamaya çalışmaktadırlar. 1999 yılı içinde, bu şekilde evlat edindirme amacıyla geri kalmış ülkelerdeki fakir ailelerden 23 bin çocuğun alındığı konuyla ilgili haberlerde dile getirilmektedir. Bu çocuklar Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, İngiltere, Fransa, Almanya, Avustralya ve İsviçre'ye götürülerek oralardaki Hristiyan ailelere verilmektedir.¹²⁵

¹²¹ Aydın, a.g.m. , s. 252

¹²² a.g.m. , s. 252

¹²³ a.g.m. , s. 253

¹²⁴ a.g.m. , s. 254

¹²⁵ Erbaş Ali, "Hristiyan Misyonerliğine Genel Bir Bakış" Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 7 / 2003. s. 65

Ayrıca çeşitli doğal afetler sonrası ailesiz kalan çocukların misyoner örgütler tarafından kaçırılmasının veya resmi makamların izni doğrultusunda alınmasının arkasında da misyonerlik faaliyetleri için kullanılacak eleman temin amacı bulunduğu düşünülmekte, böylece ortak dili konuşan ve aynı kültürel kimliğe sahip olan bu çocuklar küçük yaşta eğitilerek geleceğin misyonerleri olarak yetiştirilmektedir.¹²⁶

4- MİSYONERLİK FAALİYETLERİ

4.1- Uluslar arası Misyonerlik Teşkilatları'nın İsimleri

19.yy ve 20. asrın ikinci yarısında kurulmuş pek çok misyonerlik cemiyeti vardır. Bunların büyük bir kısmı Müslümanların yoğun bulunduğu Avrasya Toprakları başta olmak üzere Afrika ve Asya kıtalarında faaliyetlerini yoğunlaştırmaktadırlar. Personel sayısı ve imkânlarının genişliği itibarıyla dünyadaki Protestan misyonerlik teşkilatlarının en güçlüleri olarak Amerikan merkezli Southern Baptist Convention International Mission Board, Wycliffe Bible Translators USA, Assemblies of God, New Tribes Mission ve Campus Crusade for Christ International teşkilatları gelmektedir.¹²⁷

Kendi içlerinde çeşitli gruplara ayrılmakla birlikte, sadece Kuzey Amerika'daki misyonerlik kuruluşlarının sayısı 1975 yılı itibarıyla 714'tür. Bunların 470 tanesi misyoner yollayan, 244 tanesi ise bunları destekleyen kuruluşlardır. 1975'ten 1990 yılına kadar 47 misyonerlik cemiyeti daha kurulmuştur.¹²⁸

Büyük çoğunluğu Kanada, İspanya, Fransa ve İtalya'dan olmak üzere, bugün dünyadaki Katolik misyonerlerin sayısı 138.000'dir. 53.000 tanesi Kuzey Amerika'dan olmak üzere, dünyadaki Protestan misyonerlik teşkilatlarının çeşitli pozisyonlardaki elemanlarının toplam sayısı 85.000'dir. Protestan misyonerler hakkında verilen bu rakamların Amerika ve Kanada'daki misyoner kuruluşlar ile ilgili yarı resmi istatistiği bilgileri içeren Mission Handbook ile karşılaştırıldığında oldukça düşük kaldığı görülmektedir. Söz konusu esere göre, Amerika dışında faaliyet gösteren Amerikalı misyonerlerin toplam sayısı 105.689'dur. Ayrıca, Amerikalı olmadığı halde, Amerikalılarca desteklenen 30.326 misyoner vardır. Söz konusu misyoner kuruluşlarının merkezinde ise 59.332'si gönüllü, 22.249'u para karşılığı olmak üzere, toplam 81.581 kişi çalışmaktadır. Sadece Mormonlar'ın 75 ülkedeki misyonerlerinin sayısı 30.300'dur.¹²⁹

¹²⁶ Uçar, a.g.e. , s. 79

¹²⁷ Turan Ömer, "Avrasya Coğrafyasında Misyonerlik Faaliyetleri" www.diyalogmasali.com, Son Erişim Tarihi: 14.05.2005

¹²⁸ Turan, a.g.m. www.diyalogmasali.com, Son Erişim Tarihi: 14.05.2005

¹²⁹ Küçüköğlü Bayram, *Türk Dünyasında Misyonerlik Faaliyetleri*, (Dünü, Bugünü, Yarını) İst. 2003. s. 51

Aynı şekilde, İngiltere'de 111 tanesi Katolik, 122 tanesi Protestan olmak üzere, toplam 233 misyonerlik cemiyeti vardır. Protestanı ve Katoliği ile İngiliz misyonerler, Afrika'daki misyonerlerin %38'ini, Avrupa'daki misyonerlerin %20'sini, Amerika kıtasındaki misyonerlerin %15'ini, Asya'daki misyonerlerin %14'ünü ve Uzak Doğu misyonerlerinin %15'ini, Avustralya'daki misyonerlerin %12'sini teşkil etmektedirler. İngiltere'nin yanı sıra, Almanya, Hollanda ve İsviçre Avrupa'daki diğer önemli Protestan misyonerlik cemiyetlerine ev sahipliği yapan ülkelerdir.¹³⁰

Denizaşırı çalışan Amerikan misyonerlerinin sayısında son yıllarda önemli bir artış görülmektedir. Söz konusu Amerikan misyonerlerinin sayıları 1992 yılında 78.463 iken, 1996 yılında 105.689'a çıkmıştır. Aynı şekilde, 2,3 milyar ABD doları civarında olan toplam bütçeleri de 1992'den 1996'ya % 1,5 nispetinde artmıştır. 1992 yılında 5.295 olan denizaşırı Kanadalı misyonerlerin sayısı, 1996 yılında 6.124'e yükselmiştir. Son yıllarda İngiltere'deki misyoner cemiyetlerinin personel sayısı ve maddi imkânlarında da büyük bir artış gözlenmektedir. Protestan misyonerlik cemiyetlerinin 1972 yılı toplam gelirleri 10 milyon sterlin civarında iken, 1995 gelirlerinin 115 milyon Sterlin civarına yükseldiği dikkati çekmektedir. Aynı dönemde İngiltere'deki Katolik misyonerlik cemiyetlerinin gelirleri ise çok yavaş bir artışla 10 – 20 milyon sterlin civarına yükselmiştir. Hâlbuki son yıllarda, İngiltere'de Hristiyan dindarların sayısında büyük bir düşüş yaşanmaktadır. Bu ülkede 1975 yılında kiliseye kayıtlı insanlar, toplam yetişkin nüfusun %18,5'ini teşkil ederken, bu nispet 1994'te %13,9'a düşmüştür. Aynı kaynaklar bu düşüşün giderek devam edeceğini ve 2010 yılında bu oranın %10,8 olacağını tahmin etmektedirler.¹³¹

ABD'nin en büyük Misyonerlik örgütü Amerikan Board, üyelerini: “Dünyayı fethe çıkan Hz. İsa orduları” olarak lanse etmekte ve bu doğrultuda görev vermektedir.¹³²

4.2- Osmanlı da Misyonerlik Faaliyetleri

Yıllardır dünyanın en problemli bölgelerinden biri olma özelliğini sürdüren Ortadoğu'nun, sorunlarının kökü 200 yıl öncesine kadar iner. Meselenin temelinde başta İngiltere olmak üzere Batılı devletlerin Osmanlı İmparatorluğu üzerindeki hesapları yatmaktadır. Bilhassa İngiltere, Osmanlı Devleti üzerinde çok girift hesapları olan bir devlettir. Bu maksada yönelik olarak İngiltere 17. Yy. ortalarından itibaren Ortadoğu'ya çok sayıda ajan-misyoner göndermiştir. Bu dönemde İngiliz misyonerlerin iki gayesi vardı. Birincisi Osmanlı'yı yıkmak, diğeri Müslüman halkları Hristiyanlaştırmaktır. Nitekim 1710 yılında İngilizler tarafından ajan misyoner olarak İstanbul'a gönderilen Humpher Müslümanlar arasında, Renk ayırımını, Kabile ihtilaflarını, Arazi ihtilaflarını, Dinî ihtilafları, Kavmiyetçilik akımlarını tutuşturmakla görevlendirilmiştir. Zira Osmanlı'yı yok etmenin yani millî birliğini bozmanın yolu dinî birliği ve din müessesini çökertmekten geçmekteydi.

¹³⁰ Turan, a.g.m, www.diyalogmasali.com, Son Erişim Tarihi: 14.05.2005

¹³¹ Turan, a.g.m, www.diyalogmasali.com, Son Erişim Tarihi: 14.05.2005

¹³² Fettahoğlu Ahmet; Misyonerlerin İzinde Yeni Dünya Düzeni, Tarih ve Düşünce Dergisi, Kasım-Aralık, 2000. S. 24. s. 18

Bunu gayet iyi bilen İngilizler, hedeflerini gerçekleştirmek için Osmanlı hâkimiyeti altındaki beldelere özellikle Ortadoğu ve başkent İstanbul'a yüzlerce ajan-misyoner gönderdiler. Bunların başlıcaları Humpher, Lawrence, Wayt Fransız E. P. Botta'dır. Bu ajanlar devamlı surette o dönemde Ortadoğu'yu hâkimiyeti altında bulunduran Osmanlı'yı; sömürücü, kendilerini ise kurtarıcı olarak lanse ediyorlardı.¹³³ Bu misyonerler sadece Hristiyanları Müslümanlara karşı tahrik etmekle kalmamakta, aynı zamanda Müslümanları Müslümanlara karşı da kışkırtmaktaydılar. Bunun en çarpıcı örneği Hacı Ali ile Abdullah Mansur isimli misyonerlerin, Arapların Türk ordusuna karşı isyanlarındaki görevleriydi. Çok daha dikkate değer olan Lawrence ise bu türden misyonerlerin en çarpıcı örneğini oluşturmaktaydı.¹³⁴ Bu misyonerler ayrıca Osmanlı Devleti'nin İslam medeniyetini gerilettiğini, kısırlaştırdığını iddia ediyor ve devamlı olarak Arapları Türklere, Türkleri de Araplara kötülüyorlardı. Ve hatta Osmanlı Devleti'yle anlaşma yapmak üzere olan Yemenli Şeyh Hasan'a, Fransız ajanı Botta, Türklere güvenmemesi gerektiğini telkin etmiş ancak telkinlerinin etkili olmadığından da yakınmıştır.¹³⁵ Balkan savaşlarını yerinde takip eden Fransız Ullustration Dergisi Muhabiri Georgos Remon ve Gazeteci Staphanne Lausanne ortak kanaat olarak: "*Balkan Savaşlarında Türk ordusunu Sırların, Bulgarların veya Yunanlıların değil, politikanın (nifak ve tefrikanın) yendiğini*" belirtmişlerdir.¹³⁶

İngiliz Misyonerlerin en önemli taktiklerinden biri de gittikleri ülkelerin halkının kıyafetiyle dolaşmak ve bu surette dikkatleri çekmemektir. Suriye'ye gönderilen bir misyoner bu konuda şöyle demektedir: "*Şam'a varınca sırtımdaki redingotu attım ve bir Arap gibi giyindim. Arap gibi yaşıyor ve onlar gibi yiyip içiyordum. Arabın nasıl düşündüğünü biliyor ve ona göre hareket ediyordum. İşte seyahat edilmesi ve araştırma yapılması son derece zor olan bu ülkelerde başarılı olmanın sırrı budur.*"¹³⁷

Dini ve mezhebi gayelerle Osmanlı topraklarına gelen misyonerler, zamanla ait oldukları ülkelerin Osmanlı Devleti'nde yeni nüfuz alanları oluşturma çabalarında araç olarak kullanıldılar. Zira çok dinli ve çok etnik yapıya sahip Osmanlı Devleti misyoner faaliyetleri için uygun bir zemine sahipti. Azınlıklara tanınan geniş haklar ile yabancılara verilen kapitülasyonlar da bu tür faaliyetler için uygun fırsatlar olarak değerlendirilmiştir. Dolayısıyla Osmanlı'daki misyoner faaliyetlerini incelerken, olayın dini yönü kadar siyasi, kültürel, ticari ve ekonomik boyutunu da göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Nitekim İngiliz Politikacı Sir John Strachey "*Bölücülüğü sokmak ve*

¹³³ www.diyalogmasali.com, "Osmanlı Döneminde Misyonerlik Faaliyetleri" Son Erişim Tarihi: 18.05.2005 (M. Emin Paşa, İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Arşivi)

¹³⁴ Karabekir Kazım, "Müslümanlığın Karşılaştığı Büyük Tehlike: Misyonerlik" Hür Adam Gazetesi, 17 Ekim 1952

¹³⁵ www.diyalogmasali.com, "Osmanlı Döneminde Misyonerlik Faaliyetleri" Son Erişim Tarihi: 18.05.2005 (M. Emin Paşa, İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Arşivi)

¹³⁶ Bardakçı İlhan, İmparatorluğa Veda, Hülbe Yay. İst. 1985. s. 387

¹³⁷ T. C. Hariciye Arşivi Siyasi No: 555. Dosya: 2295

hakim olmak için yapılacak her şey, hükümetimizin siyasetine uygundur."¹³⁸ diyerek İngiliz Hükümetinin politikaları hakkında bilgi vermektedir.

19.yüzyılın ikinci yarısından itibaren hız kazanan misyoner faaliyetleri İstanbul, İzmir ve özellikle Kudüs gibi kutsal yerleri almaya yönelik olarak başlayan çalışmalar, sömürgeciliğin gelişmesiyle birlikte ticari ve siyasi bir mahiyet kazanır. Bu yönü ile 'Şark Meselesi'ni¹³⁹ halletmek için azınlıklar kanalıyla misyonerlerden yararlanılır. Politik bir kavram olarak 19.yüzyılın başlarında kullanılan 'Şark Meselesi'ni Türklerin Anadolu'ya geldikleri tarihe kadar(1071) götürmek mümkündür. 17.yüzyıla kadar Hristiyan Avrupalılar Türklerin Anadolu'ya gelmelerine ve Balkanlardan Avrupa'ya geçmelerine engel olmaya çalıştılar, ancak bu dönemde başarısız oldular. Ne var ki, bu yüzyıldan sonra Türkler, sürekli Batı karşısında toprak kaybetmeye ve gerilemeye başladıklarından dolayı savunma durumuna geçtiler. O günden bugüne kadar çeşitli politikalarla süren 'Şark Meselesi'nin bu aşamasında Batılılar bir yandan Osmanlıyı yarı sömürge haline getirirlerken, diğer yandan da ülkedeki azınlık milliyetçiliğini destekleyerek onları Osmanlıdan koparmaya çalıştılar.¹⁴⁰

19.yüzyıla gelindiğinde Anadolu, Boğazlar, Ortadoğu, Petrol Bölgesi, Akdeniz Çevresi ve Makedonya gibi dünyanın jeopolitik ve jeostratejik bakımdan önemli bölgelerine sahip olan Osmanlı Devleti, misyonerler açısından ilgi çekiciydi. Bölge üzerinde daha çok İngiltere, Fransa, Rusya ve Avusturya arasında görülen mücadeleler yeni problemleri ortaya çıkardı ve her ülke Osmanlı üzerindeki nüfuzlarını arttırmak için ajanlarını misyonerlerini kullandı. Osmanlı topraklarına gelen ilk misyonerler Katoliklerdir. Fransız olan bu misyonerler İstanbul'daki yabancıların ve azınlıkların eğitimi ile ilgilenmek üzere 16.yüzyılın sonlarına doğru bölgeye geldiler ve dini kurumlarının yanında okullarını da kurdular. Cizvitlerle başlayan bu faaliyetler Katolikliğin diğer tarikatları olan Dominiken, Kapuçin ve Frerler rahip ve rahibelerinin de gelmesiyle devam eder ve çoğunlukla kendi isimleriyle anılan St. Joseph, St. Michael, St. Louis ve Notre Dame de Sion gibi okullarını açarlar.¹⁴¹ 1914'e gelindiğinde 59.414 öğrencinin öğrenim gördüğü bu okulların sayısının 500'e ulaştığı görülür.¹⁴²

¹³⁸ Baştürk Rebi, Yeşilay Dergisi, Şubat 2005. S.855. s. 15

¹³⁹ Kerimoğlu Barış, *Zehirli Sarmaşık Misyonerler*, Ulus Yay. İst. 2004 s. 40-41

"Şark Meselesi" İlk defa 1815 yılında Viyana Kongresinde Rus Delegeşi tarafından kullanılmış, daha sonra çeşitli anlamlarla diplomatlar tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Şarkiyatçı Edward Drialt'a göre 'Şark Meselesinin anlamı ve mahiyeti Ehl-i İslam ve Gayrimüslimlerin kavgasıdır. Fransız şarkiyatçı Albert Sorel de Şark Meselesi adlı kitabının önsözünde "Türkler Avrupa'ya ayak bastığından itibaren bir şark meselesi meydana gelmiş oldu. Rusya ve Avrupa devleti olur olmaz bu meseleyi kendi menfaatine en uygun şekilde halletme yoluna girdi." demektedir. Rus tarihçisi Soloviyef ise "Şark Meselesi, Hristiyan Avrupa milletlerinin Müslüman şark milletlerinin iktisadi ve siyasi nüfuz ve hükmü altına almak maksadından meydana gelen tarihi meselelerin hepsidir." şeklinde açıklama getirmektedir.

¹⁴⁰ Şark Meselesi' hakkında bkz. Bayram Kodaman "Şark Meselesi", Türk Yurdu, Ekim 1997, Cilt:17. S.122. s. 22-32, aynı yazar Şark Meselesi Işığı Altında Sultan Abdülhamit'in Doğu Anadolu Politikası, İst. 1983. s. 162-180

¹⁴¹ Polvan Nurettin, *Türkiye'de Yabancı Öğretim*, Cilt: I, İstanbul 1952. s. 78-116-229

¹⁴² Eliot Grinnel Mears, *Modern Turkey*, New York 1924. s. 130-135

Katoliklerin yanı sıra Osmanlı topraklarında faaliyet gösteren diğer misyonerler Protestanlardır. Bunların çalışmaları 19.yüzyılın ortalarından itibaren yoğunlaşır. Bunda Osmanlı'nın içinde bulunduğu olumsuz durum ve emperyalist devletlerin bölgedeki menfaat çatışmalarının rolü büyük olmuştur. Bilindiği üzere Katoliklerin hamisi Avusturya ile Fransa; Ortodoksların ki ise Rusya idi. Bunlara İngiltere de katılır ve bir Protestan topluluğu oluşturmak için çalışmalara girişir. Osmanlı topraklarına gelen ilk Protestan misyonerin 1815'te Mısır'a gönderilen İngiliz Church of Missionary Society'e bağlı bir papaz olduğu kaydedilir.¹⁴³ Ayrıca yine bu amaçla 1842'de Kudüs'te bir Protestan Kilisesi açılır ve İngiltere, Almanya ve Amerika'dan Protestan misyonerleri gönderilir. Bu misyonerler 1856 tarihli Islahat Fermanı'nın getirdiği vicdan hürriyeti ile mezhep değiştirme serbestliğinden de yararlanarak çalışmalarına hız verirler. Bilindiği gibi Islahat Fermanı, Kırım Harbinin son yıllarında hazırlanarak Paris Antlaşmasının imzalanmasından altı hafta önce, 28 Şubat 1856'da Bâb-ı Âlî'de bütün bakanlar, yüksek memurlar, Şeyhülislâm, Patrikler, Hahambaşı ve Cemaat ileri gelenleri önünde okunarak ilân edildi ve Paris Antlaşmasını hazırlayan devletlere bildirildi.¹⁴⁴

Kırım Harbinde, İngiltere, Fransa ve Avusturya Osmanlı İmparatorluğunu Rusya'ya karşı desteklemişti. 1856 Paris Konferansı öncesinde, Osmanlı İmparatorluğunu Rusya'nın müdahalelerine karşı korumanın bedeli ve Osmanlı İmparatorluğunun Avrupa Devletleri ailesine katılmasının şartı olarak, Avrupa Devletleri birtakım şartlar ileri sürdüler. Bu şartlar Islahat Fermanının esasları olarak Ali Paşa ile İstanbul'daki İngiliz ve Fransız elçileri arasında kararlaştırıldı. Islahat Fermanı da Tanzimat Fermanı gibi Padişah Abdülmecit tarafından ısdar edilmiştir. Din ve mezhep değiştirmek için kimsenin zorlanmaması ("...tebdil-i din ü mezhep etmek üzere kimse icbar olunmaması...") ilkesi benimseniyordu. Keza, İslâm dininden çıkmanın idam ile cezalandırılmayacağı belirtiliyordu. Bunlarla "inanç özgürlüğü"nün kabul edildiğini söyleyebiliriz. Islahat Fermanının ana hedefi, Müslümanlar ile gayrimüslimler arasında her yönden tam bir eşitlik sağlamaktı. Din, vergi, askerlik, yargılama, eğitim, devlet memurluğu ve temsil alanında o zamana kadar olan farklar kaldırılıyordu. Din bakımından ayrımcılık kaldırılıyor, dini dolayısıyla kimsenin aşağılanmaması öngörülüyor, din değiştirme hakkı kabul ediliyor, İslâm'dan çıkmanın ölüm cezasıyla cezalandırılması usulüne son veriliyor¹⁴⁵ Böylece misyonerlik çalışmaları kolaylaştırıcı hukuki alt yapı hazırlanıyor bu gelişmeler en başta İngilizlerin işine yarıyordu.

Anadolu'ya 19. yüzyılın başlarında gelmeye başlayan Amerikalı Protestan misyonerler, kurdukları misyonların yanı sıra çeşitli seviyelerde okullarını da açarlar. Bu okulların büyük kısmı 1810 'da Boston'da kurulan ve kısaca American Board olarak anılan American Board of

¹⁴³ Leon Arpee, *The Armenian Awakening A History of Armenian Church, 1820–1860*, Chicago, The University Press, 1909, s.93'den nakleden Kocabaşoğlu, age, s.16.

¹⁴⁴ Karal Enver Ziya, *Osmanlı Tarihi*, c.V. s. 248

¹⁴⁵ Karal, a.g.e. , c.V s. 252

Commissioners for Foreign Missions (ABCFM) isimli teşkilat tarafından açılmıştır.¹⁴⁶ Önceleri İzmir ve İstanbul gibi kıyı şehirlerine gelen Amerikalı misyonerler daha sonra gittikçe iç bölgelere doğru yayılırlar. Bölgeye gönderilen Amerikalı misyonerlerden istenen şey, öncelikle gittikleri yerlerde halkın arasına karışarak bilgi sahibi olmalarıydı. Özellikle halkın dini durumunu tespit etmek, din adamları hakkında (sayıları, bilgi düzeyleri, eğitim durumları vs.) bilgi edinmek, ülkedeki eğitim ve öğretim durumunu tespit etmek ve halkın moral durumunu öğrendikten sonra, ne tür bir çalışmada bulunulacağını belirlemektir. Onlardan istenen bir başka görev ise “...Bu mukaddes ve vaadedilmiş toprakların silahsız bir haclı seferiyle geri alınmasını sağlamak” için gerekli çalışmaların yapılmasıydı.¹⁴⁷ Daha çok Yahudi ve Müslüman olmayan azınlıkların yaşadıkları bölgelerde faaliyetlerini yoğunlaştıran bu misyonerler Osmanlı topraklarını Avrupa, Doğu, Batı ve Merkezi Türkiye olmak üzere dört misyon bölgesine ayırırlar:¹⁴⁸ Bunlardan Avrupa Türkiyesi Misyonu, Filibe, Selanik ve Manastır’ı içine alıyordu ve bölgedeki Bulgarların bilinçlendirilmesi için çalışıyordu. Batı Türkiye Misyonu, İstanbul, İzmit, Bursa, Merzifon, Kayseri ve Trabzon yörelerini; Merkezi (Orta) Türkiye Misyonu, Torosların güneyinden Fırat nehri vadisine kadar olan bölgeyi (özellikle Maraş ve Antep illerine ağırlık veriliyordu), Doğu Türkiye Misyonu ise; Harput, Erzurum, Van, Mardin ve Bitlis’ten başlıca Rus ve İran sınırına kadar olan bütün Doğu Anadolu topraklarını içine alıyordu. Bu son üç misyonun Ermeniler üzerinde çalıştıkları dikkati çeker.¹⁴⁹ Yirminci yüzyılın başında Doğu, Batı ve Merkezi Türkiye Misyonlarına ait yaklaşık 20 bin öğrencinin öğrenim gördüğü 337 okul vardı ve bu okulların %42’si Batı’da, %30’u Merkezi Türkiye’de, %20’si ise Doğu Türkiye Misyonu’nda idi.¹⁵⁰

Amerikan misyonerlerinin İstanbul’da kurduğu Robert Kolej’in Bulgarlar için üstlendiği görevi, Beyrut’ta açılan Protestan Koleji de Arapları bilinçlendirerek Osmanlı’dan koparmak için üstlenmiştir.¹⁵¹ Bu iki Kolej’den başka Anadolu’nun çeşitli bölgelerinde açılan pek çok Kolej, aynı şekilde daha çok Ermenilere yönelik olarak çalışmıştır. Anadolu’da ilk Amerikan misyoner merkezi 1852’de Harput’ta kurulur. Aynı yerde 1878’de açılan Osmanlıların Fırat Kolej’i dedikleri Ermenistan Koleji (Armenian College) Protestan papazı yetiştirmek ve Ermenilere dilleri, tarihleri ve edebiyatları ile milliyetleri hakkında bilgiler vermek için hazırlanan programları takip eder. Aynı

¹⁴⁶ Sezer Ayten, “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Misyonerlerin Türkiye’deki Eğitim Ve Öğretim Faaliyetleri” isimli makalesinden alınmıştır. http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22 Son Erişim Tarihi: 20.05.2005 (Amerikan Board’ın yanı sıra Osmanlı topraklarında faaliyet gösteren diğer teşkilatlar arasında 1868’de kurulan ‘Woman’s Board of Missions’(WBM) ve ‘Woman’s Board of Missions of the Interior’(WBMI) isimli kadın misyoner dernekleri ile ‘American Bible Society’, ‘The Near East Relief’ Teşkilatları ve ‘Young Men’s Christian Association’(YMCA), ‘Young Women’s Christian Association’(YWCA) Cemiyetleri de yer alırlar.)

¹⁴⁷ Sezer, a.g.m. , http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn Son Erişim Tarihi: 20.05.2005

¹⁴⁸ Sezer, a.g.m. , http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn Son Erişim Tarihi: 20.05.2005 (Kocabaşoğlu, Uygur; “*Doğu Sorunu Çerçevesinde Amerikan Misyoner Faaliyetleri*”, Tarihî Gelişmeler İçinde Türkiye’nin Sorunları Sempozyumu (Dün-Bugün-Yarın) Ankara, 1992. s. 68)

¹⁴⁹ Sezer, a.g.m. , http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22 Son Erişim Tarihi: 20.05.2005 (Bilal Şimşir, “Ermeni Propagandasının Amerika Boyutu Üzerine”, Tarih Boyunca Türklerin Ermeni Toplumu ile İlişkileri Sempozyumu, (8–12 Ekim 1984, Erzurum), Ankara 1985. s. 92–93)

¹⁵⁰ Sezer, a.g.m. , http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22 Son Erişim Tarihi: 22.05.2005 (Frank A. Stone, *Academies for Anatolia, 1830–1980*, University Press of America, 1984. s. 72)

¹⁵¹ Odabaş Adnan, *Dikkat Misyoner Geliyor*, Üsküdar Gazetesi Yay. İst. 2005 s. 31 (Araştırmacı Gold, “Robert Kolej olmasaydı Bulgaristan olmazdı.” diyor. Washburn: Türkleri kuşkulandırmamak için okula silik bir isim koyduk. Teşebbüsümüze yardım eden Robert’in adını verdik. Bulgarları yetiştirdik. Benden sonrakiler de okulun geleneğine uyacaklardır.” diyor. Kolej Müdürü Dr. Gates ise İstanbul’un işgalinde işgal kuvvetlerine aynı patrikhane gibi “Hoş Geldiniz Gecesi” düzenlemiştir.

dönemde Merzifon'da Anadolu Kolej (Anatolia College), İzmir'de Uluslararası Kolej (International College) ile kızlar için açılan Amerikan Koleji, Antep ve Maraş'ta kızlar ve erkekler için açılan Merkezi Türkiye Kolej'leri; Tarsus'taki St. Paul Enstitüsü gibi kolejler öncelikle Hristiyan azınlıkların çocuklarını eğitmişler ve ardından onların Osmanlı'ya karşı ayaklanmalarını sağlamışlardır. İçeride azınlıkları bu şekilde yetiştirerek kışkırtan misyonerler dışarıda da Avrupa ve Amerikan kamuoyunu Türkiye aleyhine çevirmek için kendi tahrikleriyle çıkan ayaklanmaların bastırılmasını “ Türkler Hristiyan ahaliyi kesiyor!” propagandalarıyla etkileyerek, Batı dünyasını Osmanlı Devleti aleyhine tavır almak üzere harekete geçirmeye çalışmışlardır. İyi yetiştirilmiş Ermeniler ABD'ye götürülüyorlar ve çoğu Amerikan vatandaşlığına geçtikten sonra Osmanlı topraklarına geri dönüyorlardı. Böylece dokunulmazlık zırhına büründükten sonra Ermeniler için özgürlük propagandası yaparak onlar lehine reformlar istiyorlardı.¹⁵²

Ermeni ve Bulgarlara yönelik olarak sürdürülen çalışmalar, aynı zamanda Rum, Hristiyan Arap, Nasturi, Süryani ve Yahudiler üzerinde de yürütülüyordu. Hatta Doğu'daki bazı Kürt aşiretlerinin ayaklanmalarında bölgeye 17.yüzyıldan itibaren gelmeye başlayan Fransız ve İtalyan Katolik misyonerleri ile bunlara 19.yüzyıldan itibaren katılan İngiliz, Alman ve Amerikalı misyonerlerin faaliyetlerinin oldukça önemli rol oynadığı bilinmektedir. Bir araştırmada bunlardan yalnızca “American Board'ın 1900'de Avrupa Türkiye ve Anadolu'da 162 misyonerinin ve 21 misyoner merkezinin olduğu, 36 kurum ve yüksek okulda 2700 erkek ve kız öğrenci ile 398 ilkokulda 15 bin öğrencinin öğrenim gördüğü ifade edilmektedir. Bir başka araştırmada ise 1914'e gelindiğinde ABD'nin Osmanlı topraklarında 9 hastanesi, 426 okulu ve 25 bine yakın öğrencisi vardı. Protestan misyonerleri açtıkları okul ve kolejlerle olduğu kadar kurdukları hastaneler yoluyla da bölge insanlarını etkilemeye çalışmışlardır. İlk hastaneler Antep, Talas (Kayseri), Mardin ve Van'da kurulmuş olup, bunları İstanbul, Merzifon, Sivas, Harput ve Diyarbakır' da açılanlar izlemiştir.¹⁵³

Gerek eğitim ve öğretim faaliyetlerini desteklemek gerekse dini propaganda malzemesi hazırlamak için İzmir ve İstanbul gibi merkezlerde matbaalar kurulmuş ve buralarda çoğu dini muhtevalı milyonlarca sayfa tutarında kitap ve broşür basılmıştır. 1820'lerden 1900'lere kadar basılan ve dağıtılan Kitab-ı Mukaddes ve Hristiyanlığa dair diğer kitaplarla kolejlerde okutulan ders kitaplarının sayısının 7 milyon sayfayı bulduğu ifade edilmektedir.¹⁵⁴ American Board ve diğer misyoner teşkilatlarının bu derece etkin ve yoğun çalışmalarının, 1880'lerden itibaren ABD'ye Orta Doğu ve Anadolu'da ekonomik, sosyal ve kültürel bir hayat sahası oluşturmada aracı rol oynadığı gözden kaçmayacak bir gerçektir.

¹⁵² Sezer a.g.m. , http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22 Son Erişim Tarihi: 22.05.2005

¹⁵³ Sezer, a.g.m. , http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22 Son Erişim Tarihi: 25.05.2005 (William A. Strong, The History of the American Board, Boston 1910'dan nakleden, Kocabaşoğlu, age, s.127–128.)

¹⁵⁴ Kocabaşoğlu Uygur, “Osmanlı İmparatorluğu'nda XIX. Yüzyılda Amerikan Matbaaları ve Yayıncılığı”, Murat Sarıca Armağanı (Ayrı bası), İstanbul 1988. s. 267–285

Osmanlı Devleti'nde Protestanlaştırma faaliyetlerini sürdüren bir diğer ülke ise İngiltere idi. Ortadoğu ve Anadolu'ya yönelik olarak çalışan İngiliz misyonerleri 19.yüzyıldan itibaren Mezopotamya ve Ege yöresinde yoğun olarak İstanbul, Antalya, Harput, Ankara, İzmir, Erzurum, Bursa, Antep gibi şehirlerde okul açmışlardır.¹⁵⁵ World Missions'un 1914 yılına ait istatistiklerine göre İngiliz Misyoner Cemiyetlerinin (British Missionary Societies) Osmanlı Devleti'nde 178 okulu ve 12 800 öğrencisi vardı. 1919 tarihli bir rapora göre ise Milli Mücadele öncesi Anadolu topraklarındaki İngiliz misyoner sayısı 23 olup, bunların 7 ilkokulu ve 5 tane de ortaokulu vardı. Bu okullarda 86'sı çocuk yuvasında, 740'ı ilkokullarda, 134'ü ise ortaokullarda olmak üzere toplam 2190 öğrenci öğrenim görüyordu.¹⁵⁶

İngiliz, Fransız ve Amerikan misyonerlik faaliyetleri kadar yaygın olmamakla beraber Alman misyonerleri de Osmanlı ülkesine geldiler. Bunlar daha çok Kudüs, Beyrut, İzmir ve İstanbul gibi merkezlerde açtıkları okullar sayesinde çalışmalarını sürdürdüler. Sözkonusu okulların dini propagandadan ziyade Almanya'nın ekonomik ve kültürel nüfuzunun bölgede yayılmasını sağlamaya yönelik faaliyette bulundukları bilinmektedir.¹⁵⁷ Birinci Dünya Savaşı sonlarında Türkiye'de faaliyette bulunan Alman misyonerlerinin sayısı 79 eğitim elemanı ve 791 rahip olmak üzere 890'dır. Ayrıca 7 çocuk yuvası, 17 ilkokul ve bir ortaokul ile iki hastane ve bir dispanserleri vardı.¹⁵⁸

İtalyanlara ait misyonerlik faaliyetleri de çoğunluğu İstanbul'da olmak üzere Hatay, Beyrut, Selanik, Bingazi, Derne, Humus ve Trablusgarp gibi yerlerde yoğunlaşmış olup, diğer misyonerler gibi bunlar da eğitim ve öğretim faaliyetlerine ağırlık vermişlerdir.¹⁵⁹ İtalyan soyundan gelen Ivrea rahip ve rahibeleri ile İtalyan Cizvitleri tarafından açılan -büyük kısmı ilkokul seviyesinde- okulların esas gayelerinden biri Katolikliği yaymanın yanı sıra İtalyan dili ve kültürünü öğretmektir.

Ana hatlarıyla verilen bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere, çalışma alanları, amaçları ve metotları gözönüne alınırsa, Osmanlı Devleti 19.yüzyılda en yoğun ve çok yönlü bir misyoner faaliyetine sahne olmuştur. Ülke adeta bir baştan bir başa misyonerler tarafından açılan okullarla donatılmıştır. Devletin bazı bölgelerindeki eğitim ve öğretim kurumlarının yeterli olmaması misyoner okullarına olan ilgiyi arttırıyordu. Bu okullarda din propagandasının yapıldığı, kendi dil ve kültürlerinin öğretildiği, özellikle Fransız İhtilali sonrasında gelişen milliyetçilik akımının azınlıklar arasında yaygınlaştırılmaya çalışıldığı düşünülürse ne derece etkili oldukları açıkça kendini gösterir.

¹⁵⁵ Tekeli İlhan, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Eğitim Kurumlarının Gelişimi", Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,(CDTA), Cilt:3. , s. 653

¹⁵⁶ Çavdar Tevfik, *Osmanlıların Yarı Sömürge Oluşu*, Gelenek Yay. İst. 1970. s. 87

¹⁵⁷ Ortaylı İlber, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Alman Nüfuzu*, İletişim Yay. İst. 1983. s. 63

¹⁵⁸ Çavdar, a.g.e. , s. 87

¹⁵⁹ Polat İlknur, "Türk İtalyan İlişkileri Çerçevesinde İtalyan okulları", Atatürkçü Düşünce Dergisi, Kasım 1989. Yıl: 2 , S.4. s. 574

Bu durumu gözleyen Osmanlı yöneticileri, anılan okulları denetim altına almak ve zararlı faaliyetlerini engellemek olmak için çeşitli düzenlemelere gittilerse de, gerek kapitülasyonlar gerekse büyük batılı devletlerin müdahaleleri yüzünden istedikleri sonucu alamadıkları gibi denetleyemediler. Dolayısıyla bu okullarda Türklük ve Müslümanlık aleyhtarlığı işlenirken Türkçe vb derslerin de yetersiz verildiği kaynaklarda yeralmaktadır. Nitekim azınlıkları ait olan ve 1863 yılında İstanbul/Bebek'te küçük bir evde açılmış olan Robert Koleji mezunu Müfide Ferit, "Pervane" adlı romanında bu ve buna benzer okullarda verilen eğitimi "*Gerçekten buraya Türk giremez*" demek doğru değildir, "*Türk girer fakat Türk Çıkamaz*"¹⁶⁰ diyerek durumu özetlemiştir.

Azınlıkların; 1900 lü yıllarda sadece Amerika'ya ait 400'ü aşkın okulda 20 bine yakın öğrenci öğrenim görürken, aynı yıllarda faaliyet gösteren idadi ve sultani sayısı 69 idi. Bunların sadece 7 bin civarında öğrencisi vardı. Aynı dönemde Osmanlı topraklarındaki toplam yabancı okul sayısı 2 bin civarında idi. Bunlara azınlıkların kendi okulları da ilave edilirse bu sayı toplam olarak 10 bine yaklaşmaktadır. Bundan dolayıdır ki, Devletin zayıfladığı dönemlerde, azınlıkların ayaklanmalarında ve Batılı devletlerin de yardımlarıyla birer bağımsız devlet haline gelmelerinde misyonerlerin eğitim faaliyetlerinin etkisi göz ardı edilemez. Nitekim 1829'da Yunanistan'ın, 1908'de Bulgaristan'ın ve Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra da Arapların Osmanlı'dan kopmasında misyoner faaliyetlerinin ve cemiyetlerinin küçümsenemeyecek katkıları olmuştur.¹⁶¹ Bu çalışmalar Osmanlı Devleti içerisinde genel ve özel şu sonuçlara neden olmuştur. Bunlardan bazılarını şöyle özetlemek mümkündür.

- 1- Ana diller ve mahalli lehçeler yeniden canlanma eğilimi göstermiştir.
- 2- Yabancı dile, yabancı dil ile eğitime ilgi artmış ve mahalli unsurların dışarıya ilgisi artmış ve bu kesimler özellikle Batılı güçlerin etkilerine açık hale gelmiştir.
- 3- Millet olma bilinci gençler arasında milliyetçilik duygularını körüklemiştir.
- 4-Azınlık unsurlar Türklere karşı ayaklandırılmış ve ağımsızlık mücadeleleri başlatılmıştır.¹⁶²

1901 yılında ABD'ye başkan seçilen Theodore Roosevelt, başkanlık seçimleri öncesinde: "Dünyada ezmek istediğim iki güç var. Bunlardan birisi Osmanlı'dır."¹⁶³ demmiştir.

¹⁶⁰ Yıldırım, a.g.e. , s. 38

¹⁶¹ Sezer, a.g.m. , http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22, Son Erişim Tarihi: 22.05.2005

¹⁶² Erdem Mustafa, "*Türkiye'de Azınlıklara Yönelik Misyoner Faaliyetleri*" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. İst. 2004. s. 288

¹⁶³ Uçar, a.g.e. , s. 120

4.3- Avrasya Coğrafyasında Misyonerlik Faaliyetleri

Misyonerlik faaliyetleri dünyanın belirli yerlerinde faaliyetlerine devam ederken son yıllarda özellikle Müslüman Türklerin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde de çalışmalarını sürdürmektedirler. Başta Arnavutluk, Bosna Hersek, Bulgaristan, Romanya, Azerbaycan, Nahçıvan vb. bölgelerde de faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çalışmalarda Arnavutluğun hem Avrupa kıtasında olması hem de nüfusunun çoğunluğunun Müslümanlardan oluşan tek Avrupa ülkesi olması misyonerlerin dikkatini çekmektedir. Bugün yaklaşık olarak nüfusun %70'ini Müslümanlar, %20'sini Katolikler ve %10'unu Ortodokslar teşkil ederler. Komünist rejimin yıkılmasıyla Hristiyan misyonerler adeta buraya akın etmişlerdir. Burada 33 Amerikan misyonerlik teşkilatına bağlı 127 Amerikalı, 21 Arnavut ve 37 başka ülkelerden misyonerler vardır. Bu ülkedeki Kanadalı misyonerlik kuruluşlarının sayısı 5, Kanadalı misyonerlerin sayısı ise 2'dir. Ülkede 1995 yılı itibarıyla 80 Hristiyan tarikat ve dini teşkilata bağlı yüzlerce misyoner faaliyet göstermektedir. Tamamına yakını 1990'dan sonra bu ülkeye gelmişlerdir. İncil'in Arnavutçaya tercümesi 1992 yılında tamamlanmıştır.¹⁶⁴

Sovyetlerin dağılmasından sonra kurulan Ukrayna'da Protestan misyonerler bölgede yaşayan diğer toplulukların yanı sıra, Kırım Tatarları üzerinde de çalışmaktadırlar. Beş Rus ve Ukraynalı ve bir batılı misyonerlik teşkilatı Kırım Tatarlarına yönelik olarak çalışmaktadır. İncil, Kırım Tatar Türkçesi'ne tercüme edilmektedir.¹⁶⁵

Kafkasya'da da misyonerlik çalışmaları yapılmaktadır. Merkezi İsveç'te bulunan IBT (Institute of Bible Translation) İncil'i Adige, Kabartay, Osetin, Karacay, Cecen, Nogay, Avar, Lezgi, Kumuk, Lak, Dargin, Tabsaran, Sakhur, Rutul, Agul, Andi ve Bezhti dillerinin bir kısmına tercüme ettirmiş, diğerlerine de ettirilmektedir. Yakında bu dillerin konuşulduğu bölgelere kiliselerini de kurmayı hedeflemektedirler. Bilhassa Batı ve Orta Kafkasya'da İslâmiyet'in çok güçlü olmadığını düşünen misyonerler, söz konusu bölgedeki Müslümanları dinlerine kazandırma uğraşısı içerisindeyler. Bir Kafkasya uzmanı olan Ufuk Tavkul, 1990'lı yıllarda Kafkasları defalarca ziyaret etmiştir. 1993 yılında Karaçay-Çerkez ve Kabardin-Balkar Cumhuriyetleri'ni ziyareti esnasında, misyonerlerin, Karaçay-Balkar diline tercüme edilmiş Hollanda basımı bir İncil'i bedava dağıttıklarını, ancak İslâmiyet'e yönelen halkın bunlara pek itibar etmediğini tespit eder. Ancak, 1996 yılında bölgeye yaptığı bir diğer seyahat esnasında Kislovodsk (Narsana) isimli Rus şehrinde yaşayan bazı Karaçay gençlerinin Hristiyanlığı kabul ettiklerini gözlemler. Kendi yayınlarında misyonerlere bilhassa şehirli, entelektüel ve karışık evlilik yapan insanlara yönelmeleri tavsiye edilmektedir.¹⁶⁶

¹⁶⁴ Turan Ömer, Avrasya Coğrafyasında Misyonerlik Faaliyetleri, Avrasya Etudleri Dergisi'nin Sonbahar/Kış 1999. s. 15

¹⁶⁵ www.aku.edu.tr/ata/makaleler/montanizm.htm. Son Erişim Tarihi: 28.05.2005, Ayrıca Bkn. Turan, Ömer; Avrasya Coğrafyasında Misyonerlik Faaliyetleri, Avrasya Etudleri Dergisi'nin Sonbahar/Kış 1999. s. 15

¹⁶⁶ Turan, a.g.d. , s. 17

Azerbaycan'da mevcut maddi ve manevi problemler Hristiyan misyonerlik faaliyetleri için uygun bir zemin teşkil etmektedir. Ülkede 10'un üzerinde Hristiyan kuruluşun faaliyet gösterdiği ve bunların dini yayılcılık amacıyla şimdiye kadar 20 milyon dolar harcadıkları bildirilmektedir. Misyonerlerin hedefi kısa sürede Azerbaycan'ın %20'sini Hristiyanlaştırmaktır. Misyonerlerin ülkeye 100 bini aşkın kitap ve 175 bin adet gazete getirdikleri ifade edilmektedir. Malta ve Lübnan'dan bu ülkeye yönelik Protestan Hristiyanlık propagandası yapan radyo yayınları vardır. Yoğun dış ekonomik destekli faaliyetler neticesinde son yıllarda 5.000 kişiyi Hristiyan yapmaya muvaffak olmuşlardır. Azerbaycan'da faaliyet gösteren misyoner teşkilatların son yıllardaki çalışmalarının büyük bir hız kazandığı bildirildi. Başbakanlığa bağlı Din İşleri Daire Başkanı Mustafa İbrahimov, misyoner teşkilatların çeşitli isimler altında örgütlenerek faaliyet gösterdiğini ve son yıllarda 3 bin Azerbaycan vatandaşının din değiştirdiğini söyledi. Azerbaycan için en büyük tehlikelerden birisi misyonerlerin orduya da sızmış olmasıdır. Nitekim Kafkas Müslümanları Ruhani İdaresi Başkan Yardımcısı Hacı Sabir, Azerbaycan'da faaliyet gösteren misyoner teşkilatlarının orduyu Hristiyanlaştırmayı amaçladığını vurgulamıştı.¹⁶⁷

Nahçıvan'da ise misyonerler çalışmalarını yardım faaliyeti görünümünde yapmaktadırlar. İnsanlara maddi yardımda bulunurken, onlara kendi inançlarını benimsetmek istemektedirler. Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nin 1990'li yıllarda bağımsızlıklarını müteakip hazırladıkları anayasaya göre genel olarak devlet, bütün dinlere karşı aynı mesafededir, yani tarafsızdır. Dini teşkilatlar siyasete karışamazlar. Herkesin inanç özgürlüğü ve dini tebliğ hakkı vardır. Misyonerler bu serbestlikten kendi lehlerine istifade etmek istemektedirler. Bağımsızlık sonrası Özbekistan'da Müslümanların ve Rus Ortodoksların geleneksel dini teşkilatları yanı sıra, Evangelist Hristiyan Baptistleri ve Yedinci Gün Adventistleri isimli misyoner örgütlerinin dini organizasyonları da kayıtlı resmi kurumlar arasında yer almışlardır. Özbekistan'daki kanunlar dini teşkilatların kendi inançlarını anlatabilme ve bu maksatla yayın yapabilmelerini taahhüt etmektedir. Bu şartlarda misyoner teşkilatları hukuken geleneksel din mensupları ile aynı hak ve özgürlüklere sahip olarak faaliyette bulunabilmektedirler.

Özbekistan'da yedi ayrı misyonerlik teşkilatına bağlı 63 cemaate kayıtlı Protestan üyelerinin sayısı 10.000 civarındadır. Bu cemaatlerden sadece 35 tanesi Korelilere aittir. Yeni Ahid, 1992 yılında Özbek diline tercüme edilerek basılmıştır. Mahalli televizyon ve radyolarda misyonerler propagandalarını yapabilmektedirler.¹⁶⁸

¹⁶⁷http://kutsalkitaplar.net/ANLATILMAYANLAR:Kuran_Tevrat_Zebur_incil_bilmedikleriniz_mp3_ile_dinle_e-book_olarak_download_yap/index.php?option=com_content&task=view&id=1299&Itemid=79 Son Erişim Tarihi: 14.12.2005

¹⁶⁸ Turan, a.g.d. , s. 16

Türkmenistan'da Baptist Kilisesi (Baptist Church) teşkilatı başta olmak üzere, toplam üç misyoner teşkilatı faaliyet göstermektedir. Hz İsa filmi ve videosu dağıtılmaktadır. İncil'in Türkmenceye tercümesi 1993 yılında tamamlanarak basılmıştır.

Kazakistan Hristiyanlık propagandasının oldukça etkili olduğu bildirilmektedir. Kazakistan'da 15 Amerikan misyonerlik kuruluşuna bağlı 48 Amerikalı, 65 Kazakistan vatandaşı ve 2 yabancı olmak üzere toplam 115 misyoner çalışmaktadır. Ayrıca, Alman asıllı misyonerler ile bilhassa Yehova Şahitleri Kazakistan'da çalışmalar yapmaktadır. "Senin" (İnanç) Vakfı aracılığıyla Ortodoks-Katolik-Protestan işbirliğiyle misyonerlik faaliyetleri yürütülmektedir. Başta "İncil, Tevrat ve Zebur'dan Seçmeler" isimli kitap olmak üzere, Kazakça olarak bastırılmış İnciller, propaganda kitap ve broşürleri evlerde, sokaklarda, hatta Müslümanların en mukaddes yerlerinde dağıtılmaktadır.¹⁶⁹

Kırgızistan'da 9 Amerikan misyonerlik kuruluşuna bağlı 23 Amerikalı, 14 Kırgızistan vatandaşı ve 3 yabancı olmak üzere, toplam 40 misyoner çalışmaktadır. Yeni Ahid 1992 yılında Kırgızcaya tercüme edilerek basılmıştır. Ayrıca, bu dilde çocuklar için de Kırgızca İncil tercüme edilerek basılmıştır. Ayrıca Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te üniversite düzeyinde misyoner okulu açıldı. Ayrıca, Batı medeniyetlerin nimetlerinden yararlanmak isteyen çocuklar, çocukları İngilizce eğitim görebilsin diye Amerika, Kanada ve İngiltere kaynaklı bu tür faaliyetlere ilgi göstermektedirler. Kırgızistan Din İşleri Komisyonu Başkanı Emil Kaptagayev'in ifadesine göre, bu tür propagandaların sonucu olarak son yıllarda 5.000 civarında Kırgız Hristiyanlığı benimsemiştir.¹⁷⁰

4.4- Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri

Osmanlı döneminde yoğun olarak faaliyette bulunan misyonerler, bunu Cumhuriyet Türkiye'si'nde de devam ettirmek istediler. Ne var ki, Osmanlı'nın kozmopolit bir yapısı, azınlıklara tanınan geniş haklar, gösterilen hoşgörü ve yabancı devletlere sağlanan kapitülasyonlar sayesinde rahatça hareket eden misyonerler, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde aynı ortamı bulamadılar. Zira tam bağımsızlık ilkesinden hareket eden yeni Türkiye Devleti, milli ve laik özellikler taşıyordu. Bu yüzden misyonerlik faaliyetlere ve buna bağla azınlık okullarına izin verilmesi sözkonusu olamazdı.¹⁷¹ Nitekim Dünya Savaşı sonrası kazanılan Milli Mücadele hareketi

¹⁶⁹ www.dunyadinleri.com/soop_raven/forum/ get_topic.asp?FID=6&TID=1878&DIR=P. Son Erişim Tarihi: 14-06-2005

¹⁷⁰ Turan, a.g.d. , s. 17

¹⁷¹ 1.Bakanlar Kurulu'nun 2 Ocak 1921 tarihli karnamesi "20 Ocak 1920 yılında İtalyan papazlar Burdur, Konya ve Silifke bölgelerinde okul açmak için TBMM'ye başvurular. TBMM Reisi Mustafa Kemal'in başında olduğu Bakanlar Kurulu, 'mekteplere müsaade edilmeyeceğini bildirdi. "İtalyan lisanının öğretilmesi için İtalya tebaasından papaz Fransuva Skandiyano'nun Burdur'da ve Papaz Celstina Dadesyo'nun Konya ve Silifke'de açacakları İtalyan mektepleri için müsaade verilmesi İtalya Delegatesinin 20-12-1336 (1920) tarihli mektubunda iltimas olunmuş ise de söz konusu mekteplerin açılmasına müsaade ve müsamaha edilemeyeceğine Heyet'i Vekile'nin 2-01-1337 (1921) tarihindeki toplantısında karar verilmiştir."

sonrasında 24 Temmuz 1923 tarihinde imzalanan Lozan Antlaşması ile kapitülasyonlar kaldırıldı ve yeni Türkiye Devleti'nin siyasi ve hukuki varlığı batılı emperyalist güçler tarafından tanındı.

Azınlıkların ayrılması üzerine daha homojen bir yapıya sahip olan Türkiye Devleti'nde köklü inkılâp hareketlerine girişildi. Bu hareketlerin gayesi toplumu 'muasır medeniyet seviyesine yükseltmekti. Bu amaçla başta eğitim ve öğretim olmak üzere hemen her alanda yeni düzenlemeler yapıldı. 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile öğretim birleştirilmiş ve ülkedeki bütün okullar Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlanmıştır. Medreselerin de kapatıldığı bu kanunla eğitim ve öğretimde millilik ve laiklik esasları benimsenmiştir. Tam hükümrانlık haklarını eğitim ve öğretim alanında da kullanan Türkiye Cumhuriyeti Devleti, misyonerlerin amaçları doğrultusunda faaliyet gösteren yabancı okulların Osmanlı ve özellikle Milli Mücadele dönemindeki Merzifon Amerikan Koleji'nin Pontuscu Rumlara yardımlarda bulunması,¹⁷² Maraş ve Antep'teki Kolejlerin ise Ermeniler için çalışması gibi olumsuz durumlarını gözönünde bulundurarak politikalarını bu yönde belirledi. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel öğretim kurumları olarak çalışmalarını sürdüren yabancı okulların denetim ve kontrollerini sağlamak için yeni düzenlemeler yapıldı. Bunların başında sözkonusu kurumların dini propaganda yapmalarına engel olmak için bazı kuralların getirildiğini ve uygulandığını görüyoruz. Sayıları eskiye nazaran oldukça azalan bu kurumlar için getirilen düzenlemeler şu şekilde özetlenebilir:

Binalarını onaramamaları, genişletememeleri, yeniden okul açamamaları gibi kısıtlamaların yanında, kitap ve programları ile yönetici ve öğretmenlerinin MEB tarafından denetlenmesi bu dönemdeki ciddi uygulamalar arasındadır. Ayrıca milli kültürün korunması gayesiyle Türkçenin, Türk Tarih ve Coğrafyası ile Yurt Bilgisi derslerinin Türkçe olarak Türk öğretmenler tarafından okutulması mecburiyetinin getirilmesi, Türk öğretmenlerin MEB tarafından atanması, yabancı müdür yanında bir Türk müdür yardımcısının bulunması zorunluluğu dikkate değer düzenlemelerdir. Yine, 1931'de çıkarılan bir kanunla, ilkokul çağına gelmiş Türk çocuklarının sadece Türk okullarına gitmeleri sağlanmış olup, böylece onların erken yaşlarda yabancı kültürlerin tesirlerinden kurtarılmasına çalışılmıştır.¹⁷³

Bu sıkı denetim ve kontroller karşısında kurallara uymayan pek çok yabancı okul kapatılmıştır. Bu dönemde faaliyetine devam eden yabancı okullardan bazıları Fransızlara ait St.

¹⁷² Kurt Yılmaz, Pontus Meselesi, TBMM Basımevi, Ank. 1995, s.369 "Genel Kurmay Başkanlığına, 'Bugün 16-02-1921 tarihinde Merzifon Amerika Hastanesi ve Koleji 5. Fırka Kumandanı dahi hazır olduğu halde arattırılmıştır. Silah ve cephane bulunamamış ise de kolej içerisinde 1904 tarihinden beri kurulmuş Pontus Kulübü adıyla bir kulübün bulunduğu ortaya çıkmış, yönetmelikleri, mühürleri, Yunan bayrakları ve Pontus arması ve önemli evrak elde edilmiştir. Elde bulunan yönetmelik tercümesine bakılarak Kulübün, Rum – Yunan emellerine ve Pontus Hükümetinin diriltilmesine teşvik eden ve hazırlayan son derece zararlı ir kurum olduğu anlaşılmıştır. Kulübün Rum olan Başkanı ile yönetim kurulunun tutuklanmaları, kulübün kapatılması ve Amerikalı olanları yalnız ifadelerin alınmasıyla yetinilmesine emir olunmaktadır. Adı geçen kolejde Türkçe Öğretmeni olan Zeki Efendi iki gece önce kolej civarında öldürülmüş olarak bulunmuştur. Pontus Yürütme Kurulunun tutuklanmalarına başlanması üzerine, merhum zeki Efendinin ihbarlarda bulunduğu zannedilerek Rumlar tarafından öldürüldüğü görülmektedir. Rum ve Ermeni gençlerinin Avrupa'ya kaçırılması konusunda Kolej müdüriyeti ile Samsun'daki Amerikan temsilcisi arasında geçen yazışma evrakı dahi bulunmuştur. Ayrıntılı bilgi daha sonra arz edilecektir, Efendim, Merkez Ordusu Kumandanı Nureddin.

¹⁷³ Uçar, a.g.e. , s. 138-139

Joseph, St. Michael, St. Benoit ve Notre Dame de Sion gibi ilk ve ortaöğretim seviyesindeki okullar ile Amerikalılara ait İstanbul'da Robert Kolej, Üsküdar Amerikan Kız Koleji, Tarsus ve İzmir Göztepe'deki Amerikan Kolejleridir. Çoğunluğu ilkokul seviyesinde bazı İtalyan okulları ile İngiliz, Alman, Avusturya, İran ve Bulgar okulları da faaliyetine devam eden okullar arasındadır. Daha önce binlerle ve yüzlerle ifade edilebilen yabancı okulların sayısı Cumhuriyetle beraber onlara kadar inmiştir.

Lozan'da kapitülasyonların kaldırılması ve yeni Türkiye Devleti'nin takip ettiği milli eğitim ve kültür politikasının yabancı okullara uygulanmasına ve sıkı kontrollerin getirilmesine rağmen yine de bazı yabancı okulların kurallara uymadığı ve dini propagandaya devam ettiği görülmüştür. Buna en açık örnek sözkonusu okullara gönderilen talimatlara rağmen dini tasvirlerin kaldırılmadığı, Türk ve Müslüman öğrencilerin Pazar günleri ayinlere götürüldüğü, ders kitaplarında İncil'den pasajların yer aldığı, Türkçe derslerinin layıkıyla verilmediği hususları sıklıkla karşılaşılan problemler arasındadır. Bu kurallardan birine veya birkaçına uymayan okulların kapatıldığı görülür.

Bu amaçla 1924 yılı Nisanında 40'a yakın İtalyan ve Fransız Okulu kapatılmıştır. Yine Bursa Amerikan Kız Koleji de din propagandası yapıldığı gerekçesiyle 1928 yılında kapatılan okullar arasındadır.¹⁷⁴

1928 yılı Ocak ayında Bursa'da Amerikan Kız Koleji'nde, Madelet, Nemika ve Seniha Kamran adlı üç kız çocuğunun Hristiyan yapıldığı ortaya çıktı. Açılan davada üç kız öğrencinin, okul müdiresi Jeannie Jillson ve öğretmenlerden Edith Sanderson ve Lucille Day'in çabasıyla Hristiyan oldukları ortaya çıktı. İlk duruşma, 13 Şubat 1928 Pazartesi günü yapıldı. Üç Amerikalı öğretmen 30 Nisan 1928 tarihinde üçer gün hapis cezası ve üç lira da para cezasına çarptırıldılar. Amerikalılar temyize gittiler. Temyiz mahkemesi 5 Mart 1929 Salı günü bayan Sanderson ve bayan Day'in üçer gün hapis ve üçer gün para cezasını onadı. İki Amerikalı da dava açıldıktan sonra Türkiye'yi terk ettiği için hapis yatmadılar. Okul, Amerikan Yabancı Misyon Komiserleri Heyeti'nin kontrolünde bulunuyordu, o tarihte 144 kız öğrencisi vardı.¹⁷⁵

Türk Hükümeti'nin yabancı okullar konusundaki bu tavizsiz tavırlarından dolayı, misyonerlerin faaliyetlerini devam ettirebilmek için taktik değiştirme yoluna gittikleri görülür. Çalışmalarını açıktan yürütemeyeceklerini anlayan bir kısım misyonerler kendi ifadeleriyle yeni dönemde takip edecekleri eğitimin adını 'ahlaki eğitim' olarak nitelendirip, 'isimsiz Hristiyanlık (unnamed christianity)' altında gizliden din propagandası yapmaya devam edecekleri doğrultusunda karar alırlar. Ancak bu yolla çoğunluğu Türk ve Müslümanlardan oluşan öğrencilerini etkileyerek kişiliklerini değiştirmede başarılı olacaklarına inanıyorlardı. Bu konuda American Board'un 1923

¹⁷⁴ Bu dönemdeki gelişmeler için bkz. Ayten Sezer, Atatürk Döneminde Yabancı Okullar(1923-38), H.Ü.Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara 1994 (Doktora Tezi). Türk Tarih Kurumu yayınları arasında kitap olarak yayınlanmak üzeredir.

¹⁷⁵ <http://www.haberbilgi.com/haber/turkiye/jeo0505/misyonerlik.html>. Son Erişim Tarihi: 12.12.2005

tarıhli yıllık raporunda şöyle denilmektedir.¹⁷⁶ “*Kapitülasyonların kaldırılmasının misyonerler üzerindeki etkisi çok derin oldu. Bir kere Türkiye’de misyonerlikle meşgul olan herkesin zihniyetini değiştirmesi gerekir. Artık kurumlarının ecnebi ve yabancı devlet himayesinde olduğunu akıllarından çıkarmasınlar. Bu kurumlar ülkenin kanunlarına ve herkese karşı aynı olan adalete göre kendilerini yeniden düzenlesinler. Hayatlarının ve mülklerinin ülkenin diğer insanlarıninkine göre hiçbir üstünlüğü yoktur. Artık misyonerler kendilerinin dışarıdan teminat altına alınmış bir adaletin imtiyazlı savunucuları oldukları fikrini bıraksınlar. İnsanların içinde inşa edilen adalet duygusunun cazip destekleyicisi olsunlar. Misyoner teşkilatımıza maddi manevi yardımda bulunanların Türk yönetimi altındaki Amerikan misyonerlerinin bu durumlarına karşı tavırlarını yeniden ayarlamaları imkânsız değil sadece güç olacaktır...*” . Aynı kurumun 1924 tarihli bir raporunda ise şöyle denilmektedir.¹⁷⁷ “*Hristiyan öğretmenler Hristiyan düşünce ve yaşam temelinde yatan prensipleri öğrencilere aktaracaklar, böylece misyonerlik Türk öğrencilerinin hayatına Hristiyan karakterini sokma fırsatına kavuşacaktır.*” Bir kısım misyonere göre ise, Hristiyanlığın tebliği, sınıf ve ders saatlerinin dışında tutularak da, Hristiyan ahlakı ile toplumsal yapısı, kurulacak sıkı dostluklar sayesinde anlatılabilir ve bu sayede dinlerini ‘yaşayarak’ yayacaklarına inanıyorlardı. Bu durumu 1927 tarihli American Board’un yıllık raporunda şu şekilde ifade edilmektedir. “*Kuruluşlar, kişisel ilişkiler kadar etkili değildir, sınıfta öğretim yerine şahsi arkadaşlık netice alır. Misyonerlik faaliyetlerinin meyveleri bu dine dönmüşler değil, İsa’nın yaşayış biçimini izleyecek olanlardır.*”¹⁷⁸

Misyonerler bu amaçlarını aile, aile hayatı, meslek duygusu, insan haklarına saygı, sorumluluk, boş zamanları değerlendirme gibi konular üzerinde durarak gerçekleştirmeye çalışırlar.¹⁷⁹ Talas Amerikan Okulunda öğretmenlik yapan William Griswold bu konuda şunları yazmıştır.¹⁸⁰ “*Biz Hristiyan öğretmenler ahlaklı ve zeki karaktere sahip öğrenciler mezun etmeliyiz.*” Misyoner eğitim ve öğretim kurumlarında verilen derslerde tartışma konularının genellikle İncil’den alındığı; sadakat, temiz kalplilik gibi belirli konularla sadece bir fikre götüren yolların daima gizli ve isimsiz kalmak kaydıyla Hristiyanlıktan geçtiği temasının işlendiği bu okullardan mezun olan pek çok kişinin tespitleri arasında yer alır.”¹⁸¹ Özellikle Cumhuriyet’in ilk yıllarında misyoner okullarındaki bu tip faaliyetlere dikkat çeken haberlere gerek dönemin basınında gerekse misyonerlere ait kaynaklarda rastlamak mümkündür.¹⁸²

¹⁷⁶ American Board Commissioners Foreign Mission(ABCFM), Annual Report(AR),1923, s.9,-10,51-55’den nakleden Can Mehmet, Orta Doğu’da Amerikan Politikası, İstanbul 1993. s. 159-160

¹⁷⁷ ABCFM Report, 1924, p.73’ten nakleden Roger Trask, The United States Response to Turkish Nationalism and Reform 1914-1939, Minneapolis 1971. s. 151

¹⁷⁸ ABCFM, Annual Reports, 1927, s.55’ten nakleden Can Mehmet, a.g.e. , s. 161

¹⁷⁹ Tozlu Necmettin, Kültür ve Eğitim Tarihimizde Yabancı Okullar, Akçağ Yay. Ank. 1991. s. 51-52

¹⁸⁰ William J.Griswold, Proof of the Pudding, İst. 1964. s. 5-9

¹⁸¹ Baytan Enver, Hristiyan Misyonerleri Nasıl Çalışıyor, İst. 1965. s.19

¹⁸² Bu konudaki örnekler için dönemin Hayat ve Resimli Ay Mecmuaları ile gazetelerine bakılabilir.

Büyükelçi Joseph C Grew, Türkiye'deki yabancı okul ve kolejlerin kapanmaması için yoğun çaba harcadı. Grew, Amerikan Yabancı Misyon komiserleri Heyetinin Yakınoğu Misyonu Saha Sekreteri Fred Field Goodsell'le yakın mesai içinde çalıştı. Ancak Atatürk'ün talimatıyla Bursa'daki okulun kapanmasını engelleyemedi. Yani sosyal ve politik durum 1924'te The Moslem World'da Ernest W. Riggs'in yazdığı Amerikan Board raporundaki gibi, misyonerlik için elverişli değildi.

Yine bu dönemde misyonerlerin takip etmeleri gereken taktikler konusunda James E. Dittles isimli misyoner şu tekliflerde bulunur:¹⁸³

1. Hristiyanlığın doğrudan doğruya bildirilmesi,

2. Açıkten dini iştirakin sağlanması...

3. Zımni dini öğretim. Burada, faaliyetlerin dini olduğunu belli etmeden Hristiyanlık tebliğinin daha çok ilim, çocuk bakımı yahut siyaset gibi “laik” şartlar altında yapılması istenir. Ayrıca, Türklerin arasına katılarak insani hareketlerle halkın sempatisinin kazanılması ve dini telkinlerde bulunulması tavsiye edilmektedir. Bir diğer yol ise, zımni yani örtülü olarak dolaylı yollardan dini öğretim tekniğinin uygulanmasıdır. Aynı yazıda bu son taktiğin Cumhuriyetin ilanından itibaren son otuz yılda takip edilen bir metot olduğu vurgulanmaktadır.

Yine Amerika misyonerlerinin (Board, 1880, Bartlett Raporu) hazırladıkları başka bir raporda şöyle bir değerlendirme yapılmıştır: "*Misyoner faaliyetleri açısından Türkiye, Asya'nın anahtarıdır.*"¹⁸⁴ Asya'ya açılmak için Türkiye anahtardır. Çünkü Anadolu hem Türk dünyası hem de İslâm âlemi için stratejik bir önemi haizdir. Hristiyanlık açısından da önemlidir. Çünkü bu dinin mimarı kabul edilen Pavlus Hristiyanlığı yaymak için Anadolu'nun çeşitli Vilayetlerini gezmiştir. İstanbul da önemlidir. Zira İstanbul olmasaydı, bugün Hristiyanlık da olmazdı. Öyle görünüyor ki Hristiyan misyonerleri Anadolu başta olmak üzere İslâm Âlemini hâlâ önemli bir pazar ve etkileme alanı olarak görmektedirler.¹⁸⁵

1960'lı yıllarda Türk basınında yer alan bazı haberlerde, Birleşmiş Kiliseler ve Dünya Misyonerlerinin İstanbul'daki merkezleri olan “Bible House”(İncil Evi) tarafından yayınlanan bir broşürden söz edilmektedir. Bu broşürde Hristiyanlığı Yakın Doğu'da ve özellikle Türkiye'de yaymak isteyen Misyon Teşkilatı'nın Tarsus, Üsküdar ve İzmir'deki Amerikan Kolejlerinin isimlerinden bahsedilerek, anılan eğitim kurumlarının gayelerine uygun hizmetlerinden dolayı kiliselerin yapmış olduğu sınırsız maddi yardımlardan bahsedildiği yazılmaktadır. Aynı broşürde devamla, son kırk yıldır misyon üyelerinin özellikle Türkiye'de Hristiyanlığı sistematik bir şekilde

¹⁸³ Sezer, a.g.m. , kaynak: http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22James E.Dittles, “The Chiristian Mission and Turkish Islam”, The Muslim World, Nisan 1955. No:2. Cilt:XLV. s. 134- Son Erişim Tarihi: 10.05.2005

¹⁸⁴ Yıldırım, a.g.e. , s. 30

¹⁸⁵ Uçar, a.g.e. , s. 21

aşılamaaya başarılı oldukları, dolayısıyla bu gaye için grup halinde çalışan Öğretmen, Doktor, Hastabakıcı vs. misyonerlerin Dünya Kiliselerinden devamlı maddi yardım gördüğü ve amaçlarına erişmek için her türlü yola başvurulduğu ifade ediliyordu. Ayrıca Türkiye'deki okullara son bir içinde yüz yirmi misyonerin sokulmuş olması 'Teşkilatın büyük başarısı' olarak belirtilmiş ve üyeler bu konudaki başarılarından dolayı tebrik edilmiştir¹⁸⁶. 'Bible House' 1966 yılındaki gizli çalışmalarını Ankara'ya nakleder ve Birleşmiş Kiliseler buraya otuz misyoner daha gönderir. Daha önce 92 milyon lira olan yıllık tahsisat 1966'da 130 milyona çıkarılır. Aynı yıllarda Hristiyan misyoner örgütünün İstanbul'daki okul ve hastanelerinde görevli öğretmen, doktor ve hastabakıcı sayısı 288 olarak verilirken, Kiliseler Birliği'nin 'Bible House'a 50 milyon Türk Lirası ek yardımda bulunulacağı da belirtiliyordu. Bu teşkilatın bütçesinin 1973 yılına gelindiğinde 500 milyon üzerine çıktığı görülür. Yukarıdaki rakamlar da göstermektedir ki, yapılan yardımların boşuna olmadığı ve Türkiye'de sinsice yürütülen misyonerlik faaliyetlerinin bir şekilde sürmekte olduğudur.

187

Cumhuriyet döneminden bugüne kadar yapılan misyonerlik faaliyetleri yurtdışında da Türkleri kötölemek ve Hristiyanlığın önünde bir engel olarak gösterilerek sürdürülmek istenmektedir. Özellikle Vatikan'ın bu konuda çalışmaları yoğun bir şekilde devam etmekte ve Türkleri İsa Düşmanı olarak sunmaktadır. Somut bir örnek olması açısından Ağah Oktay Güner'in Macaristan ziyareti sırasında karşılaştığı bir olayı Adnan Odabaş'ın 'Dikkat Misyoner Geliyor' isimli kitabının 38 ve 39 sayfasından alıntı yaparak aktarıyoruz.

"Ağah Oktay Güner, Bakanlık görevinde iken resmi bir ziyaret için Macaristan'a gitmiş, işlerini bitirdikten sonra da Estergon Kalesi'ni görmek istemiştir. Güner, Kale gezildikten sonra bir kilise'deki resimlere bakmak ister. Kendisini önünden hızla geçirmek istedikleri bir resim karşısında da ne yapacağını şaşırır. 4 metre eninde 6 metre boyunda bir tablodur. Tabloda Hz. İsa çarmıha gerilmektedir. Bu işi yapanlarda ellerinde çivilerle YENİÇERİLERDİR. Başlarında da emri veren YENİÇERİ AĞASI vardır. Yani İsa'yı Türkler Çarmıha germektedir. "Bu da ne? diye sorar Güner. Cevap Şöyledir:

"Bu tablo Estergon'un 900. yıldönümünde PAPA tarafından şehrimize hediye edilmiştir." Bu tabloyu binlerce insan görmekte ve şöyle düşünmektedir: "Hain Türkler, İsa'yı da onlar öldürmüş."¹⁸⁸

Sonuç itibariyle son zamanlarda Türkiye'de misyonerlik çalışmaları o kadar artmıştır ki, bu konu ile ilgili birçok sivil toplum örgütü raporlar hazırladı ve çözüm önerileri sundu. Ayrıca konu hakkında Türk Silahlı Kuvvetleri bir rapor hazırlamış ve sözkonusu rapor MGK'nın gündeminde

¹⁸⁶ www.bayzan.net/article_view.php?id=678 - 98k. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005 Tamer, Rauf; "İslam Camiasındaki Hristiyan Casuslar", Yeni İstanbul Gazetesi, 22-23 Eylül 1966

¹⁸⁷ http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22. Son Erişim Tarihi: 14.06.2005

¹⁸⁸ Odabaş Adnan, a.g.e. , s. 38-39

görülmüş,¹⁸⁹ Emniyet Genel Müdürlüğünün araştırmasına göre son iki yılda 230 korsan kilisenin açıldığı tespit edilmiştir.¹⁹⁰

5- MİSYONERLİK FAALİYETLERİNİN DİNİ VE HUKUKİ TEMELİ

5.1- İslamiyet'e Göre Misyonerlik ve Tebliğ Faaliyetleri

Misyonerlik faaliyetleri sadece bir din ve vicdan özgürlüğü meselesi olarak ele alınamaz. Tarih boyunca misyonerlik faaliyetleri dini düşünce ve kanaatin kitlelere iletilmesinin aracı olarak kullanılmamış, bunun arkasında o düşünce ve kanaatin doğduğu veya merkezinin bulunduğu ülkelerin siyasi, ekonomik vs. amaçlarının gerçekleştirilmesinin aracı olarak da kullanılmıştır.

Bütün dinlerde, onların evrensel mesaj ve yayılma gayretlerine rağmen Misyonerlik denilince akla Hristiyanlık gelmektedir. Çünkü misyon ve Misyonerlik kavramlarını, Hristiyanlığı herkese tebliğ edip onları Hristiyanlaştırma anlamında kullanan Hristiyan Kilisesi olmuştur ve evrensel dinler arasında bu işi organize ve sistemli bir şekilde yapan yine Hristiyanlıktır.

Evrensel mesajlar içeren her din mesajının diğer insanlara iletilmesini hedefler ve çoğunlukla bunun, o din mensuplarınca yapılmasını ister. Ancak genel anlamda dinlerin yayılma faaliyetleriyle Misyonerlik arasında fark vardır. “Her dinin kendisini dillendirme ve yayma hakkı dini akidenin bizzat kendi epistemik kurgusunda ve sosyal ifade boyutunda mevcuttur. Eğer din hayat, varlık ve fenomenlere mana giydirmenin ve o mananın potasında var olmanın adı ise her dini gelenek bu manalandırmanın diğerleri veya ötekiler tarafından da paylaşılmasını talep edebilecektir. Bu talep genellikle bir kurtarıcı söylemle meşrulaştırılıp diğerlerine veya ötekilerine sunulmaya çalışılır ki bu sunuşun adı Hristiyanlıkta Misyonerlik, İslam’da ise Tebliğdir.”¹⁹¹

Misyonerlik sıradan ya da rasgele bir tebliğ faaliyeti değildir. O Hristiyan geleneğinden kaynaklanan belirli metotları kullanarak Hristiyan dini değerlerinin yayılması ve diğer insanların Hristiyanlaştırılması için yapılan sistematik faaliyetleri ifade etmektedir. Bu bağlamda Misyonerlik, bir kurum olarak İslam’daki tebliğ ve irşat faaliyetlerinden ayrılmaktadır.¹⁹²

İslam’daki tebliğ ve irşat çabalarının temel amacı, İslami öğretilerin insanlara duyurulmasıdır. “*Ey Rasül! Rabbinden sana indirileni insanlara tebliğ et.*”¹⁹³ Kur’an, Hz. Muhammed’e görevinin sadece duyurmak olduğunu, insanlar üzerinde zorlayıcı olmadığını, insanların inanıp inanmamalarının, Allah’la insanlar arasında bir şey olduğunu vurgulamaktadır.¹⁹⁴

¹⁸⁹ Yıldırım, a.g.e. s.188

¹⁹⁰ Baştürk Rebi, Yeşilay Dergisi, Temmuz 2002, S.824, s.17 (Bu konuda daha geniş bilgi için Bkn. Uça, Abdullah; Misyonerler, Adım Matbaası, Konya. 2005. s. 122 vd.

¹⁹¹ www.diyalogmasali.com/modules.php?name=Sections&op=viewarticle&artid=89. Son Erişim Tarihi: 11.04.2005; Yavuz Şevket, “Kaynak, Alan ve Metot Açısından Misyonerlik ve Tebliğ Faaliyetlerinin Epistemik Çözülmesi” s. 3

¹⁹² Harman, Ömer Faruk; “*Genel Olarak Misyonerlik*” Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. İst. 2004. s. 33

¹⁹³ Kur’an-ı Kerim, Maide, 5/67

¹⁹⁴ Kur’an-ı Kerim, Gâşiye, 88/21–22

Nitekim Müslümanlar 1400 yıllık tarihleri boyunca egemenlikleri altındaki gayr-i Müslimleri, ne yapıp edip Müslümanlaştırmaya çalışmamışlardır. Eğer öyle olsaydı Müslümanların hâkimiyetindeki bölgelerde gayr-i Müslimler kendi dillerinin ve inançlarının sürdüremezlerdi. Oysa Hristiyan Misyonerliğinde, Matta İncil’inde (28/19–20) vurgulandığı gibi muhatap alınan kimselerin İsa Mesih’in öğrencileri yapılmalıdır ve vaftiz edilmeleri ya da ilk Hristiyan Misyoner Pavlus’un vurguladığı gibi ‘ne yapıp edip insanların kazanılması’ amaçlanmaktadır.

O, misyon faaliyetleri sırasında nasıl davrandığını, Korintlilere I. Mektubunda şöyle anlatmaktadır: *“Ben özgürüm, kimsenin kölesi değilim. Ama daha çok kişi kazanayım diye herkesin kölesi oldum. Yahudileri kazanmak için Yahudilere Yahudi gibi davrandım. Kendim Kutsal Yasa’nın denetimi altında olmadığım halde, Yasa altında olanları kazanmak için onlara Yasa altındaymışım gibi davrandım. Tanrı’nın yasasına sahip olmayan değil de, Mesih yasası altında olan biri olarak Yasa’ya sahip olmayanları kazanmak için Yasa’ya sahip değilmişim gibi davrandım. Güçsüzleri kazanmak için güçsüzlerle güçsüz oldum. Ne yapıp ne edip bazılarını kurtarmak için herkesle her şey oldum”* Bir başka yerde ise, *“...kurtulsunlar diye birçok kimsenin yararını gözeterek herkesi her yönden hoşnut etmeye çalışıyorum”* demektedir.¹⁹⁵

İslam’daki tebliğ ve davet ferdi bir görev iken Hristiyanlıkta bu kurumsal bir faaliyettir. Diğer taraftan Hristiyan Misyonerliğinin gayesi mesajı ötekilere götürmekle bitmemekte, aksine görev yeni başlamaktadır. Hristiyan Misyonerler Hristiyan olmayanları, kökü dışarıda olan merkezin egemenlik alanının aha iyi, ucuz gönül ve fizik işçileri, merkezin ve yarı merkezin ve yarı merkezin saf ve ebedi tüketicileri yapmış, onları asimile ve elimine etmeye tasdik ve teşvik etmişlerdir.¹⁹⁶

İslam tarih boyunca inançlara karşı saygılı ve hoşgörülü olmuştur. Kur’an-da insanlara iyiliği emredecek, onları kötülükten men edecek bir grubun bulunmasının önemi vurgulanır.¹⁹⁷ Ayrıca dinin insanlara tebliğ edilmesinin gerekliliği üzerinde durulur.¹⁹⁸ Ancak dinde zorlama yoktur.¹⁹⁹ İslam Peygamberinin görevi sadece tebliğ etmektir. Herkes özgür iradesiyle istediği inancı seçmekte serbesttir. *“Sizin dininiz size, benim dinim banadır.”*²⁰⁰ Dolayısıyla tarih boyunca tüm İslam Coğrafyasında ve Anadolu da çeşitli din mensupları özgürce yaşamışlardır.

¹⁹⁵ I. Korintoslulara, 9/19–22

¹⁹⁶ www.diyalogmasali.com/modules.php?name=Sections&op=viewarticle&artid=89. Son Erişim Tarihi: 11.04.2005; Yavuz Şevket, “Kaynak, Alan ve Metot Açısından Misyonerlik ve Teblig Faaliyetlerinin Epistemik Çözülmesi” s. 3

¹⁹⁷ Kur’an-ı Kerim, Al-i İmran, 3/104

¹⁹⁸ Kur’an- Kerim, Tevbe, 9/122

¹⁹⁹ Kur’an- Kerim, Bakara, 2/256

²⁰⁰ Kur’an-ı Kerim, Kafirun, 109/6

5.2- T.C. Anayasası ve Kanunları Açısından Misyonerlik Faaliyetleri

Din ve vicdan hürriyeti insan temel hak ve hürriyetlerinin en önemlilerinden biri olup hem ferdi hem de kolektif yönü vardır. İnsanların dini ve vicdani bir kanaate sahip olması hakkı; hukuktan değil insanın var oluşundan, düşünce ve inanma yeteneğinden doğduğu için din ve vicdan hürriyeti ile kastedilen şeyin, dini ve vicdani kanaate sahip olma değil, bu kanaatleri açığa vurma, onun gereklerine göre ibadet etme, davranma, başkalarına telkinde bulunma gibi dışa akseden davranışlar olması gerekir.²⁰¹ Dolayısıyla din ve vicdan hürriyeti sadece herhangi bir dini özgürce seçme hakkını değil, o dini yaşama, öğrenme, öğretme, yayma ve tanıtmaya hakkını da kapsamalıdır. Ancak günümüz dünyasındaki uygulamalara göre inanma hürriyetinin aksine; kişinin inancına göre davranması, hayatını düzenleme hürriyeti mutlak değildir; genel ahlaka, kamu düzenine veya kamu yararına aykırı olmama sınırlamasına tabidir.²⁰² Hiçbir hürriyetin sınırsız olmadığı gerçeğinden hareketle din ve vicdan hürriyetinin de gerek iç ve gerekse uluslar arası hukukta bazı sınırlamalarının olduğu da bir vakıdır.

Misyonerlik faaliyetleri sadece bir din ve vicdan özgürlüğü meselesi olarak ele alınabilir mi? Tarih boyunca misyonerlik faaliyetleri sadece bir düşünce ve kanaatin özellikle de dini düşünce ve kanaatin kitlelere iletilmesinin aracı olarak kullanılmamıştır. Bunun arkasında o düşünce ve kanaatin doğduğu veya merkezinin bulunduğu ülkelerin siyasi, ekonomik vs. amaçlarının gerçekleştirilmesinin aracı olarak da kullanılmıştır.

1982 Anayasasında; din ve vicdan hürriyeti 24. Madde de, düşünce ve kanaat, hürriyeti 25. maddede, düşünceyi açıklama hürriyeti de 26. maddede düzenlenmiştir. Anayasa herkesin vicdan dini inanç ve kanaat hürriyetine sahip olduğunu belirtmekte ancak 14. madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenlerin serbest olduğunu bildirmektedir.

Madde 24-e bendine göre: “Herkes vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.” 14. madde hükümlerine (temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılması: m.14 f.1: “Anayasa da yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan Demokratik ve Laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.” aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir. Kimse ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; Dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz. Kimse, Devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne surette olursa olsun dini veya dini duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz.

²⁰¹ Bardakoğlu Ali, “*Din ve Vicdan Hürriyeti*” Diyanet İslam Ansiklopedisi, C. IX. s. 331

²⁰² Gündüz A, “*Din ve Vicdan Hürriyeti*” Diyanet İslam Ansiklopedisi, IX. s. 328–329

Madde 25'e göre Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerinin açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Madde 26'ya göre: Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.

5237 sayılı TCK 'Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama' başlığı altında incelenen 216. Madde 3. f. da 'Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması halinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.' hükmü yer almaktadır.

Anayasa'nın başlangıcında Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin karşısında korunma göremeyeceği ifade edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında Misyonerlik faaliyetleri eğer devlet sisteminin değiştirilmesine, üniter yapının bozulmasına yönelikse anayasaya aykırı demektir. Diğer taraftan Türkiye Cumhuriyeti bir ulus devlet ve ulus devletin en temel özelliği ortak kültür, ortak değerler ve bunların korunması olduğuna göre bu değerleri yıpratmak, ortadan kaldırmak, yerine farklı değerler yerleştirmek isteyen faaliyetler anayasaya aykırı olarak kabul edilir. Misyonerlerin, dini değerlerin yanında milli değerleri de hedef aldıkları, insanları kozmopolitliğe, farklı etnik grupları ayrımcılığa ve bölücülüğe ittikleri ise bilinmektedir.²⁰³

Kamu düzeninin bozulması, Misyonerlik faaliyetlerinin sınırlandırılması veya yasaklanması için bir başka gerektir.

2596 sayılı Bazı kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair kanun'un Tatbik Suretini Gösterir Nizamname'nin 3. Maddesi mabetleri: 'Her din ve mezhebin ibadetine mahsus ve usulü muvafık olarak teessüs etmiş olan kapalı mahaller' olarak tarif etmektedir. Buna göre Türkiye'de salikleri bulunan farklı dinlerin mensupları için gerekli resmi izinler çerçevesinde faaliyetine müsaade edilmiş olan mahallerin dışında dini faaliyete, ayin icrasına ya da yollarda propaganda yapılmaya kalkışılması 765 sayılı Eski Türk Ceza Kanunu'na göre suç sayılmaktaydı. Ancak 3194 Sayılı İmar kanunu'na göre ibadet yerlerinin, yalnızca, imar planında ayrılan ve İmar Kanunu Yönetmeliği'nin Ek-1 Maddesine göre "Dini tesis alanları" olarak belirlenen yerlere yapılması gerekmektedir. Bu konuda müsaadeyi verecek olan resmi makamların kurulması talep olunan resmi makamların kurulması talep olunan ibadet yerinin bulunduğu mahallin gerçek bir ihtiyacına cevap vereceğini ve orada bu mabedin yerleşik bir cemaatinin mevcut olduğunu da tespit etmiş olmaları gereklidir.

Kolektif bir ibadet yeri olarak kullanılması düşünülen mahal eğer Kat Mülkiyeti esasına bağlı bir bina içinde yer alacaksa "634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu"na göre

- a- Kat maliklerinin noter tasdikli rızalarının alınması
- b- Binanın imar planında da değişiklik yapılması gerekmektedir.

²⁰³ Harman, a.g.m. , s. 32

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde din hürriyeti 9. maddede düzenlenmiştir ki bu maddeye göre kişinin belli bir inanca sahip olma hürriyeti kutsal sayılmaktadır ve buna kanun müdahalesi, hukuk müdahalesi kabul edilmemektedir. Yine bu düzenlemelere göre özgürce seçilen din ve inancın izhar edilmesi bazı sınırlamalara konu olmaktadır ki bu sınırlamalar bireysel ve kamusal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bireysel sınırlama başkalarının inanç özgürlüğünü korumaktır yani bir başkasının inanç özgürlüğünü ihlal edecek şekilde kişi kendi dinini izhar edemez. Kamusal sınırlamalar ise milli güvenlik, asayiş ve güvenliğe ilişkin genel sınırlamalardır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre her inanç yayma faaliyeti hukuka aykırı değildir. İstismara yönelik inanç yayma faaliyeti hukuka aykırıdır ve devlet tarafından yasaklanır. Bu tür faaliyetlerin yasaklanmasında hukuka ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırılık yoktur. Mahkemeye göre, istismarcı prozelitizm sosyal avantajlar sağlama, sıkıntı içindeki kişilere baskı uygulama, beyin yıkamaya dayalı faaliyettir ki, bunlar din ve vicdan özgürlüğü ile bağdaşmaz.²⁰⁴ İnsanın dilediği dini seçmesi, inanması, inancını yaşaması, öğrenmesi ve öğretmesi temel bir hak olmasına karşın kendi inancını dayatmak için karşı taraftakinin inanç ve imajını çarpıtmak, zaaflarını istismar ederek onlardan istifade etmek yanlıştır. Bir misyoner kendi inancını yayarken karşısındakinin inancını gerçek dışı iddia ve iftiralarla karalamamalı, kötülememelidir. Bu, insanların kutsal değerlerine saygısızlık demektir ki yasalarca da yasaklanmıştır.²⁰⁵

Her insanın mensubu bulunduğu dini gelenek ve akideyi yaşama hakkına sahip olduğu gibi onu başkalarına ulaştırma ve götürme hak ve meşruluğuna da sahiptir ancak bu hak ve meşruiyet kendisinin dışındakilere sureti haktan görünüp onları küresel veya mahalli güç ağının elinde tutanlara kul veya köle yapmanın yolunu aralayan kültürsüzleşmeye, beraberindeki kültürü giydirmenin (inculturation) bağlantılarını veriyorsa zulüm ve haksızlığa dönüşür.²⁰⁶

İnanma, inancını yaşama, inancını başkalarına anlatma şüphesiz herkesin en doğal hakkıdır. Ancak inancın anlatılması ve yayılmasında diğer dinlere mensup kişilerin zafiyetlerinden yararlanma ve gerçeğe aykırı beyanlar verme anayasa ve kanunlar tarafından kabul edilmeyen bir durumdur.

6- ATATÜRK'ÜN MİSYONERLİK FAALİYETLERİ HAKKINDA DÜŞÜNCE VE UYGULAMALARI

Osmanlının son dönemlerinde misyonerin sahip olduğu okullar, hastaneler, kiliseler vb. kuruluşlar Milli Mücadele döneminde de boş durmadı ve özellikle Mavri Mira ve Rum Pontus Cemiyetlerinin siyasi kanadı olarak faaliyet gösterdiler. Pontus Hükümetinin diriltilmesini teşvik eden ve hazırlayan son derece zararlı bir kurum²⁰⁷ haline geldiler.

²⁰⁴ Harman, a.g.m. , s. 32

²⁰⁵ Harman, a.g.m. , s. 33

²⁰⁶ www.diyalogmasali.com/modules.php?name=Sections&op=viewarticle&artid=89. Son Erişim Tarihi: 11.04.2005; Yavuz, Şevket; "Kaynak, Alan ve Metot Açısından Misyonerlik ve Teblig Faaliyetlerinin Epistemik Çözülmesi" s.3

²⁰⁷ Yıldırım Uğur, a.g.e. , s. 50

Kurtuluş Savaşından önce Ortadoğu’da kreşten üniversite seviyesine kadar uzanan 500’den fazla sadece Amerikan Okulu ve buralarda okuyan 25 binin üzerinde öğrenci vardı.²⁰⁸ 1923 devriminden sonra Osmanlıdan kalan bu okullardan çok azı varlığını sürdürebildi. Yabancı okulların Osmanlı İmparatorluğunun yıkılmasındaki etkisini ve zararlı çalışmalarını bilen ve yakinen takip eden Atatürk, *“Hiçbir hükümet kendi tebaasından olan on binlerce çocuğu kendi memleketi dahilinde bir yabancı heyeti tarafından her türlü teftişten azade olarak büyütülüp onlara istenildiği gibi telkinlerde bulunulmasına müsaade edemez. Buna müsaade etmek, çocukları yaşayacakları muhite düşman veya hiç olmazsa yabancı olarak yetiştirmek ve dolayısıyla onunla çarpışmaya mahkum eylemektir. Bu ise gerek o çocukların gerek içerisinde yaşayacakları halkın felaketini hazırlamaktır. Bunu engellemek ise hükümetin vazifesidir. Bundan dolayıdır ki, Amerikalılar tarafından numune çiftliği vesair benzeri müesseseler husule getirilip buralarda kendi tebaamızdan olan binlerce çocuğun Türk Hükümeti ve Milletine karşı dostane olmayan ve sadıkane olmayan hissiyatla donanmış olarak yetiştirmelerine müsaade edemeyiz.”*(Atatürk, 3 Ocak 1921)²⁰⁹ diyerek yabancı okulların gerçek niyetlerini açıklamıştı.

1919 yılında Erzurum kongresinde alınan en önemli kararlardan biri de manda ve himayenin kabul edilmeyeceği şeklindeki karardır. Bu karar özellikle Amerikalıların ve onların arkasına sığınan Yunanlıların, Ermenilerin ve Rumların planlarına aykırıdır. Çünkü Cumhuriyet kuruluş döneminde de faaliyet gösteren yabancı okullar hem bağlı oldukları ülkelerine, hem Rum ve Ermenilere, hem de kiliseye hizmet ediyorlardı.

Atatürk, başka Amerikan Board olmak üzere misyoner örgütlerin kurdukları okul, yetimhane gibi yerlerin emperyalist işgale nasıl destek verdiğini çeşitli rapor ve yazışmalarında belirtti. Atatürk’ün Kurtuluş Savaş yıllarında konuyla ilgili yaptığı tespitler, misyoner örgütlerin emperyalizmin emrinde oynadıkları yıkıcı rolle ilgili çarpıcı bilgiler veriyor.

Merzifon’daki Amerikan Kolejlerinde okuyan Rumlar tarafından “1904 yılında Rum İrfanPerver, Rum Bilgisever ve Pontus ve bir süre sonra da musiki kulüpleri kurulması şeklinde Pontus Derneği gizli olarak kurulmuş ve 1908’de genişletilerek Samsun’da Müdafaa-i Meşruta ve onun ardından Mukaddes Anadolu Rum Cemiyetleri meydana getirilmiş ve Batum’dan İnebolu’ya kadar olan Karadeniz Bölgesi içerisinde birçok şubeler kurulmuş ve Trabzon Metropolithanesi’nin harcadığı çabalarla nihayet Pontus Teşkilatının bu ilk nüveleri meyve vermeye başlamıştır.”²¹⁰

“Merzifon Amerikan Koleji’nde mevcut Rum öğrencilerini, Maarif Kulübü öğrencileriyle birleştirip kaynaştırmak amacıyla Pontus unvanı altında Orfeas isimindeki müzik kulübünü de kapsamak üzere bir dernek kurulmuştur.”²¹¹

²⁰⁸ Tozlu, a.g.e. , s. 248 vd.

²⁰⁹ Atatürk’ün Bütün Eserleri, c.10. Kaynak Yay. Birinci Basım: Mart 2003. s. 242 vd.

²¹⁰ Kurt Yılmaz, Pontus Meselesi, TBMM Basımevi, Ank. 1995. s. 51 (Bu kitap, TBMM Hükümeti’nin ilk yayımladığı kitaplardan biridir ve tamamen resmi belgelere dayanılarak hazırlanmıştır. İlk baskısı, TBMM Hükümeti Matbuat ve Müdiriyet-i Umumisi tarafından Ankara’da Matbuat ve İstihbarat Matbaası’nda 1922 yılında yapılmıştır.)

²¹¹ Kurt, a.g.e. , s. 152 (Merzifon Amerikan Koleji, Birinci Dünya Savaşı yıllarında Türkiye aleyhtarı faaliyetleri nedeniyle İttihatçılar tarafından kapatılmış, 10 Mayıs 1916’da binalarına el konmuştu. Ancak savaştan yenik çıkıldı, daha sonra okul 1 Ekim 1919’da yeniden açıldı.)

9. Ordu Kıtaları Müfettişi Tuğgeneral Mustafa Kemal, 5 Haziran 1919'da Sadaret Makamı'na (Başbakanlık) Havza'dan yazdığı yazıda Merzifon'daki Amerikalı memurların Pontus çeteleriyle yakın ilişkilerini bildiriyor:

“...Merzifon'daki İngiliz subayları ile Amerikan memurlarının gerek Merzifon ve gerek Gümüşhacıköy kazası Rumları ile olan pek sıkı ilişkileri dikkat çekicidir. Gümüşhacıköy'ünün beş yüz haneli Karaköy Rum köyünde meşhur birkaç eşkıya elebaşısı arasında Vangel adında bozguncu da vardır. Ve çoğunlukla Ankara vilayetine bağlı Çorum çevresindeki yerlere musallat olup yağıyor ve adam öldürüyorlar. Üç gün evvel Havza'daki Alay Kumandanı bir taburla bu köyü abluka ederek yaptığı arama sırasında Merzifon'dan oraya otomobille yetişen İngiliz Subayının müdahalesi ve kaza kaymakamının Margrit Efendi olması hiçbir netice elde etmeye meydan vermedikten başka devlet nüfuzunu hükümden düşmüş göstertmiştir. Dikkat çekicidir ki, Vangel adlı elebaşının biraderi Aleko ve evvelce komiserlikten emekle Aleksi Efendi İngiliz ve Amerikan memurlarıyla her gün sıkı temasta olmakla beraber Kaymakam Margrit Efendi'nin akıl hocasıdır. İşin devamı bununla kıyaslanabilir.”²¹²

Atatürk bir yandan Milli Mücadeleyi örgütlüyor, bir yandan da yabancıların dört bir yanda yürüttüğü faaliyetleri tespit etmeye ve izlemeye çalışıyordu.

Lozan Barış Görüşmeleri sırasında da Türk Heyeti Başkanı İsmet İnönü, Atatürk'ün talepleri doğrultusunda Osmanlıya çok problem çıkartmış, Genç Cumhuriyete de çok problemler çıkartacağını düşündüğü patrikhane konusunda tavrını netleştirmiş, Patrikhanenin Roma İmparatorluğu hayalini sürdürdüğü ve bunun için Mavri Mira ve Pontus Cemiyetlerine yardım ettiğini tespit etmiştir. Atatürk bu konuda da şöyle söylemektedir. “ Bir fesat ve hıyanet ocağı olan ve memleketimize nifak tohumları eken, uyuşmazlıklar yaratan, Hristiyan hemşehrilerimizin huzur ve refahı için de uğursuzluğa ve felakete sebep olan Rum Patrikhanesini artık topraklarımızın üzerinde bırakamayız. Bu tehlikeli teşkilatı memleketimizde muhafazaya bizi mecbur etmek için ne gibi vesile ve sebepler gösterilebilir? Türkiye'nin, Rum Patrikhanesi için arazi üzeride bir sığınalcık yer göstermeye ne mecburiyeti var? Bu fesat ocağının hakiki yeri Yunanistan değil midir? Büyük Millet Meclisi tarafından İdare edilmekte olan yeni Türkiye, Babı-ali'nin tahtı idaresindeki Osmanlı İmparatorluğu değildir. Yeni Türkiye şeref ve haysiyet, kudret ve kuvvetini müdrik ve hukukunu muhafaza için mevcudiyetini tehlikeye atmaya hazır ve amadedir.”²¹³

Amerika, Protestan Misyoner Örgütleri aracılığı ile Osmanlı Türkiye'si'nde Bulgar, Pontus ve Ermeni isyanlarının entelektüel temellerini atmış ve isyan için her türlü lojistik desteği vermiştir. Bu yüzden, Türk milletinin yedi düvele karşı verdiği destansı Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Atatürk,

²¹² Atatürk'ün Bütün Eserleri, c.2. Kaynak Yay. İkinci Basım: Aralık, 1999. s. 361

²¹³ www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar& haberno=6206&tarih=2004-07-19. Son Erişim Tarihi:12.03.2005 (20 Ocak 1923, Hakimiyet-i Milliye Gazetesi)

çıkardıkları fitne ve fesat ile bağımsızlık ruhuna kasteden Misyoner Örgütlerin faaliyetlerini Cumhuriyet Türkiye'si'nde yasaklamıştır.²¹⁴

Sonuç itibariyle Türk milletini ahlak, milliyet, din ve gelenekleri bakımından çürütmek²¹⁵ amacına sahip olan azınlıkların okullarını kapatan Atatürk; kökü dışarıda olan mason teşkilatlarına bile müsaade etmemiş, mason teşkilatlarında çalışmayı ve mason olmayı reddetmiş ve Mason Localarını kapatmıştır.

Atatürk; milli birlik ve bütünlüğümüzü tehdit eden misyonerlere karşıda aynı kararlı tutumu tüm hayatı boyunca göstermiş, kökü dışarıda olan bütün yabancı cemiyetlerin çalışmalarını önlemiş ve milli bir duruş sergilemiştir.

²¹⁴ Haydaroglu İlknur Polat, Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, TDV. Yay. Ank. 1996. s. 72

²¹⁵ Sevinç Necdet, Osmanlıdan Günümüze Misyonerlik Faaliyetleri, İst. 2002. s. 250–253

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İNTERNET ORTAMINDA MİSYONERLİK

1. SANAL MİSYONERLER

1.1- Sanal Misyonerlik Nedir?

Sanal Misyonerlik kavramı son zamanlarda gündeme gelmekte, toplumun büyük bir kesimi sanal misyonerlik kavramı hakkında daha fazla bilgi edinmek istemektedir.

Türk toplumu tarafından tepkiyle karşılanan misyonerlik faaliyetleri, AB, sürecindeki Türkiye’de faaliyetlerini çeşitli kanuni kısıtlamalar olmasına rağmen daha fazla yoğunlaştırmakta ve her türlü yöntemi kullanmaktadır. Özellikle gençlerin yoğun bulunduğu yerlerde faaliyetlerini artıran ve Büyükşehirlerde üniversite öğrencilerine yönelen misyonerler; teknolojinin bütün imkanlarını kullanmakta, misyonlarını internet kanalıyla bütün Türkiye’ye ve Dünya’ya yaymaya çalışmaktadırlar.

Bilgisayarın ve internetin her geçen gün yaygınlaşması misyonerlere yeni çalışma alanları kazandırmakta hızlı ve en ekonomik bir şekilde büyük bir gençlik kesimine hiçbir kanuni ve fiziki kısıtlama olmaksızın ulaşabilmektedirler.

Bazen sanal kilise, bazen ücretsiz İncil talebi, bazen dua talebi, bazen araştırma sitesi, bazen arkadaş arama, bazen de en çok okunan kitaplar gibi çeşitli isimler altında internet kullanıcılarının karşısına çıkmakta bir tıklama sonucu kendinizi doğrudan veya dolaylı bir şekilde Hıristiyanlık propagandasının yapıldığı sitelerin birinde bulmaktasınız.

1.2- Sanal Misyonerliğin Amacı

Misyonerler bilgisayar ve internetten yararlanarak en uzak noktalara en hızlı ve en gizli bir şekilde ulaşmayı amaçlamaktadır.

Nasıl ki profesyonel bir kırıcı (hacker) küçük bir köyün küçük bir odasında dünyanın en büyük bilgisayar firmalarının sitelerini işlemez hale getirebildiği gibi veya en modern güvenlik yöntemleriyle donatılmış bir bankanın müşteri hesap şifrelerini ele geçirip internet üzerinden para transferi yapabildiği gibi misyonerlerde bir apartman dairesinin küçük bir odasında bilgisayar yardımıyla çok büyük insan kitlelerine ulaşabilmekte ve çok büyük organizasyonlar düzenleyebilmektedirler.

Misyonerlerin internet üzerindeki öncelikli amaçları; misyonerlik faaliyetleri sonucu Hristiyan olmuş kişilerle sürekli irtibat kurma, yapılacak olan ayin ve dua toplantılarını taraftarlarına duyurma ve bilgilendirme amacı gütmektedir.²¹⁶

Bu çalışmanın en büyük özelliği yeni Hristiyan olmuş kişilerin sürekli etki ve kontrol altında kalmalarını sağlama ve yapılan organizasyonlarla duygusal bağları güçlendirerek dostluk ve arkadaşlık üzerine kurulu bir dini bağ oluşturmaktır.

Sanal misyonerliğin diğer amacı misyonerlik faaliyeti sonucu Hristiyan olmuş kişileri de aktif bir şekilde organizasyonlara dâhil ederek yeni Hristiyan adayları bulma ve bu adaylara ulaşma, oluşturulan e-mail bankalarıyla 'Bu siteyi arkadaşına öner' vb, başlıklarla sürekli propagandaya dönük bilgi ve belge gönderme çalışmaları yapmaktır.

Sonuç itibarıyla sanal misyonerlik, Pavlus'tan günümüze kadar yoğun bir şekilde yürütülen faaliyetlerinin teknolojik boyutunu ifade etmektedir.

1.3- Sanal Misyonerliğin Tarihçesi

Sanal Misyonerliğin tarihçesi internetin tarihçesi kadar eskiye dayanır. Bundan dolayı ilk önce internetin tarihi hakkında kısaca bilgi vermek gerekmektedir. İnternet, bilgisayar ve haberleşme dünyasını daha önce hiç görülmedik bir şekilde etkilemiş, 1969 yılında Amerika da bir savunma projesi için başlatılan bilgi transferi çalışması daha sonra bu çalışmaya Fransa, İngiltere, Japonya gibi ülkelerinde teknik katkısıyla bireysel kullanım halini almış ve özellikle 1980 yıllarından itibaren yaygınlaşmaya başlamıştır. Telgraf, telefon, radyo ve bilgisayarın icadı ile bu hizmetler entegre hale getirilmiş, bilgisayarın kullanıldığı her yere erişim özelliği, bilgi transferi ve paylaşımı için bir mekanizma ve coğrafi yerlerinden bağımsız olarak bilgisayarları birbirine bağlayan bir ortam haline gelmiştir. Günümüzde sıkça rastladığımız "xy@selcuk.edu.tr" veya "http://www.selcuk.edu.tr" gibi terimler artık insanların ortak dili olmaya başlamıştır.

Gelişmekte olan ülkelerle eş zamanlı olarak ülkemizde de çeşitli kampanyalar başlatılmış, bu kampanyalar neticesinde bilgisayar ve internet kullanımı teknoloji ve haberleşme ağının gelişmesine paralel olarak yaygınlaşmıştır. İlk başlarda savunma amaçlı olan internet daha sonra bilgi transferi işlevini yürütmüş, ilerleyen yıllarda tv, radyo, e-kütüphane, e-okul, telefon, veri bankası vb. görevleri üstlenmiş, günümüzde ise sohbet ortamı, evlilik için eş arama yöntemi gibi fonksiyonların yanında da sanal ibadethane olarak bile kendine yeni görev alanları bulmuştur.

Sanal misyonerliğin (internet ortamında yapılan misyonerlik) başladığı tarih kesin olarak bilinmemektedir. Ülkemizde bu yönde faaliyet gösteren sitelerin 1995 ile 2000 yılları arasında yaygınlaştığı sözkonusu sitelerin oluşturulma tarihinden anlaşılmaktadır. 1946 yılında bütün

²¹⁶ Malkoç Mustafa Numan, "Türkiye'de Protestan Misyonerliği" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, İSAV. Ensar Yay. 2004. s. 187

dünyadaki Kitabı Mukaddes Şirketlerinin birleşmesiyle Birleşmiş İncil Cemiyeti (United Bible Society) adını alan ve 200 ülkede şubesi bulunan bu kuruluş, ekonomik imkânlarını da kullanarak ilk başlarda sadece İncil'i tanıtıcı site/siteler kurmuş, daha sonra bu siteler içerik olarak zenginleşmiş, İncil'i tanıtmaya amacının yanında İncil'i yayma amacına da yönelmiştir.²¹⁷ Günümüzde sanal misyonerlik artık Birleşmiş İncil Cemiyetinin kontrolünden de çıkmış, birbirinden bağımsız Hristiyan gruplar da dâhil olmak her kilise kendisini tanıtıcı ve faaliyetlerini duyurucu siteler kurmuştur.

2-SANAL KİLİSELER

2.1- Sanal Kilise Nedir?

Sanal kilise kavramı, misyonerlerin oluşturdukları bir kavramdır. İnternet ortamında Hristiyanlığı doğrudan ve dolaylı tanıtan siteler yanında, bir Hristiyan'ın günlük hayatında ihtiyaç duyabileceği birçok dini ihtiyaçlarını karşılayabileceği şekilde tasarlanmış, internet kilisesi diye de adlandırabileceğimiz sitelere verilen ortak bir isimdir.

Bir kilisede yapılabilecek bütün dini faaliyetler sanal kiliselerde de yapılmakta, site ziyaretçilerinin istek, dua ve af talepleri sitenin görevlisi kişileri tarafından yerine getirilmektedir.

Sanal Kiliselerde ki konu başlıkları sürekli güncellenmekte kısa zaman aralıklarıyla yeni bilgi ve özellikler siteye dâhil edilmekte böylece ziyaretçinin site de hem ibadet etmesi hem de sitede daha uzun süre kalması sağlanmaktadır.

Canlı ayin gösterileri, ilahiler, sesli ve görüntülü vaaz ve animasyonlar site ziyaretçilerinin konuları daha iyi ve kalıcı anlamalarını sağlamakta, çeşitli şekil, tablo ve karikatürlerle hem göze hem de kulağa hitap eden unsurlar en etkin şekilde kullanılmaktadır.

Misyonerlik faaliyeti yapan sanal kiliselerin site içerikleri de gelişmiş bir özellik taşır. Aşağıda en çok ziyaret edilen bir sitenin bölüm başlıkları verilmiştir.²¹⁸

Çok zengin içeriği olan bu ve buna benzer sitelerde hemen hemen aynı başlıklar bulunmakta, bazen yardımcı programlar bölümleriyle site ziyaretçilerine gerekli olabilecek programların ücretsiz indirilmesi görevini de yürütmektedir.

ANA SAYFA
Forum

²¹⁷ Malkoç, a.g.m. , s.1 88

²¹⁸ www.incilturk.com. Son Erişim Tarihi: 12.05.2005

Ziyaretçi Defteri
Chat/Sohbet
Tanıklıklar
Öğretim
İnanç Bildirgesi
İncil Dersleri
Okuma Planı
Canlı Vaaz
İletişim
Dua İsteği
Kütüphane
Haftanın Ayeti
Kilise Adresleri
Tevrat-Zebur-İncil

Diğer sayfadaki site içeriği www.islamacevap.net adresinden alınmıştır. Bu site, sanal kilise görevi yapmamakla birlikte siteye yerleştirilmiş ikonlarla ziyaretçileri sanal kiliselere yönlendirmektedir. Bu sitenin temel amacı site ziyaretçilerinin İslamiyet hakkında şüpheyi

düşmesine neden olmak, Hristiyanlık hakkında olumlu fikirler edinmelerini sağlamaktır. Site içeriği dikkatlice incelendiği zaman sitenin amacı daha iyi anlaşılacaktır.

Site içeriği	
Konular	Makaleler
Kitab'ı Mukaddes'ten	Yaşama Giden Yol.
	Kurban Nedir?
	Yeni Antlaşmada Kabul Edilen Kitaplar.
Kuran'ı Kerim	Hristiyanlık ve İslamiyet öğretişlerini karşılaştırma tablosu
	Kuran, Yahudi ve Hristiyan Kutsal Yazılarına İlişkin Neler Söylüyor?
	Kuran'ın Tevrat ve İncil ile ilişkisi.
	Kuran'da Bilimsel Hurafecilik
Hristiyan inancı hakkında online kitap ve makaleler;	Kur'an'daki Çelişki'ler Ve Nedenleri!
	Kutsal Kitap Gerçeği
	Kuran'da ve Kutsal Kitap'ta Tanrı Sevgisi
	İsa Mesih'in Tanrı Oğlu Kimliği.
	Tanrı Neden İnsan Oldu.
	Tanrı Kuzusu.
	Kutsal Kitap Değiştirildimi.
	Yaşama Giden Yol.
İslam	Kurana göre Kitab'ı Mukaddes te tahrif var mı?
	İncil'de Muhammed ile ilgili bir Öngörü var mıdır?
	Müslümanlara Sorular.
İslam'da Kadın	Dini metinlerin dilbilimsel analizi
	İslam ve Kadın.
	İsa Mesih'in Kişiliği.
İsa Mesih	İsa'nın Ben-im İfadeleri Tanrı Olduğunu Kanıtlar.
	Kutsal Kitap'tan İsa Mesih'in tamamladığı ve tamamlayacağı peygamberliklerin listesi:
	İsa Mesih kimliğini neden tam olarak açıklamadı?
Tartışma Konuları	Kutsal Kitaptaki ve Kurandaki Tanrı'nın Karakteri.
	Kaptan Custo ve Astronot Neil Armstrong Müslüman değildi!
Gazetelere Cevap	Çarpıtılmış Misyonerlik Haberlerine Son Verin
Nasıl Hristiyan Oldular?	İçimdeki Sonsuz Boşluğu Dolduran İsa Mesih'tir
Kitaplık	Ölüm Hücrelerinden Kurtuluş
	Tanrı Çizgisi.
	Müslümanların Bazı Yanlış Anlamalarını Anlamak.
Duyurular	Evet Kitab'ı Mukaddes Tanrı sözüdür.
	Neden Müslüman Olamadık?
	Sitemize yazı ve görüşlerinizle katkıda bulunun..

Kimler Aktif

Şu an sitede, 5 ziyaretçi ve 0 üye bulunuyor.

Henüz üye değilseniz, [Buraya](#) tıklayarak ücretsiz kayıt olabilirsiniz.

Giriş

Üye Adı

ruzgar1

Şifre

Giriş

Hala hesabınız yok mu? Hemen [açabilirsiniz](#). Kayıtlı bir kullanıcı olarak tema yönetici, yorum ayarları ve isminizle yorum gönderme gibi avantajlara sahip olacaksınız.

Arşiv

01.10.04

- [Kutsal Kitap ta Muhammed ile ilgili bir önbildiri var mıdır?](#)
- [Üçlü Birlik](#)

05.09.04

- [Kitab'ı Mukaddes %100 Tanrının Sözleridir.](#)

26.08.04

- [İsa Mesih kimliğini neden tam olarak açıklamadı?](#)
- [YENİ ANTLAŞMADA KABUL EDİLEN KİTAPLAR](#)

18.02.04

- [Dini metinlerin dilbilimsel analizi](#)

02.12.03

- [Münih'te bir düğün salonu](#)

04.11.03

- [Neden yanlış anlaşıyoruz?](#)

29.10.03

- [Evet Kitab'ı Mukaddes Tanrı sözüdür.](#)

Kutsal Kitapta Ayet Arayın;

Kutsal Kitapta (Kitap'ı Mukaddeste) kelimeye göre ayet aramak için lütfen tıklayın;

Kur'an daki bazı çelişkiler 2

08.04.2005 Saat: 20:25 Gönderen: [admin](#) (14 okuma)

deep84 bildirdi: "-Peygamberlik sadece İbrahim'in soyundakilere mi verildi yoksa Bütün uluslardan peygamber çıktı mı?"

([Devamı...](#) | 5616 byte kaldı | Puan: 0)

Kur'an daki Mucizelerin kaynakları!

12.03.2005 Saat: 15:22 Gönderen: [admin](#) (283 okuma)

deep84 bildirdi: "Birçok müslümanın Kur'an a olan imanı sözde Kur'an mucizelerinden gelir ya da güçlenir...Kur'an mucizeleriyle ilgili şeriat çevrelerinde çeşitli propogandalar yapılmaktadır"

([Devamı...](#) | 15743 byte kaldı | Puan: 3.66)

Muhammet Paraklet Veya Periklit?

31.12.2004 Saat: 16:18 Gönderen: [admin](#) (410 okuma)

Acaba Kur'anın dışında Muhammet'le ilgili bir bildiri var mıdır? Eski Yahudi ve Hristiyan yazılarında O'nun geleceğine ilişkin herhangi bir şey söylenmekte midir? Bazı Müslümanlar ise; incil'in Yuhanna 16:7.nci ayetinin, Kur'anın Al-A'raaf suresi (7:157) ve Al-'aff suresinde (61:6) tanımlanan bazı kehanetleri bildirdiğine inanmaktadırlar.

([Devamı...](#) | 7890 byte kaldı | Puan: 1.66)

İsa Mesih Hakkında Eski Ahit'teki Bazı Net Önbildiriler...

19.11.2004 Saat: 20:52 Gönderen: [admin](#) (226 okuma)

misafir bildirdi: "Eski Ahit'te İsa Mesih'in doğasıyla ilgili birçok önbildiri bulunmaktadır...Bunların çoğu o kadar açıktır ki son zamanlarda yahudiler arasından bunları araştıran ve "Messianic Judaism" adı verilen akımları kuran birçok yahudi grup vardır..."

([Devamı...](#) | 14721 byte kaldı | Puan: 4.2)

Muhammed'in Adının İncil ve Tevrat'da Geçtiğinin İddia Edildiği Ayetler

18.10.2004 Saat: 09:42 Gönderen: [admin](#) (1006 okuma)

Kuran'ın Saf suresine şöyle bir ayet vardır,
6. **Hatırla ki, Meryem oğlu İsa: Ey İsrailoğulları! Ben size Allah'ın elçisiyim, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek Ahmed adında bir peygamberi de müjdeleyici olarak geldim, demişti. Fakat o, kendilerine açık deliller getirince: Bu apaçık bir büyüdür, dediler.**

([Devamı...](#) | 9888 byte kaldı | Puan: 2.66)

[sözüdür.](#)

07.10.03

• [Kuran'da Bilimsel Hurafecilik](#)

11.09.03

• [Hristiyanlık ve İslamiyet öğretişlerini karşılaştırma tablosu](#)

• [İçimdeki Sonsuz Boşluğu Dolduran İsa Mesih'tir](#)

• [Ölüm Hücrelerinden Kurtuluş](#)

• [İncil'de Muhammed ile ilgili bir Öngörü var mıdır?](#)

• [Müslümanlara Sorular](#)

• [Kaptan Custo ve Astronot Neil Armstrong Müslüman değildi!](#)

• [Çarpıtılmış Misyonerlik Haberlerine Son Verin](#)

• [Kuran'a göre Kitab'ı Mukaddes te tahrif var mı?](#)

• [Kuran'ın Tevrat ve İncil ile ilişkisi](#)

• [Kutsal Kitap'taki ve Kuran'daki Tanrı'nın Karakteri](#)

• [Kutsal Kitap'tan İsa Mesih'in tamamladığı ve tamamlayacağı peygamberliklerin lis](#)

• [İsa Mesih'in Kişiliği](#)

• [İsa'nın Ben-im İfadeleri Tanrı Olduğunu Kanıtlar](#)

• [Yeni Antlaşmada Kabul Edilen Kitaplar.](#)

• [Kurban Nedir.](#)

• [Yaşama Giden Yol.](#)

• [Haber ve Yazılarınızla Sitemizi Destekleyin.](#)

Hristiyanlara göre Tanrı yorulur mu? Güreşir mi?

01.10.2004 Saat: 21:24 Gönderen: [admin](#) (451 okuma)

Misafir bildirdi: "Müslümanlar zaman zaman hristiyanlara sorarlar "Tanrı yorulur mu hiç ayrıca Tanrı pehlivan mı ki güreşsin Haşa!"

"Tanrı dinlenir mi?" Tanrı herşeyden güçlüdür o sonsuz güce sahiptir ve yorulmaz peki o zaman Teyratta "Yaratılış" bölümündeki "dinlendi" ifadesi nedir?"

([Devamı...](#) | 5746 byte kaldı | Puan: 3)

Tevrat'taki hükümler ve Kur'an

01.10.2004 Saat: 21:21 Gönderen: [admin](#) (377 okuma)

Misafir bildirdi: "Kuran'daki bazı ayetler("kafirleri bulduğunuz yerde öldürün", "cihat edin", "Nasıl da savaşmazsınız tabi ki savaşacaksınız bu size farzdır" "Öldürenlerin cennette ödülleri vardır" tarzı ayetler) hristiyanlar tarafından müslümanlara hatırlatıldığında müslümanlar "Tevratta da benzer ayetler var ama onları neden görmezsiniz" şeklinde tepki verirler... Kutsal Kitap'taki mantık incelenirse:"

([Devamı...](#) | 5082 byte kaldı | Puan: 2.5)

Mitraizm nedir? Ne değildir?

01.10.2004 Saat: 21:18 Gönderen: [admin](#) (276 okuma)

Misafir bildirdi: "Mitraizm hristiyanlık öncesi dönemlerde Roma imparatorluğunun resmi diniydi... Bugün çeşitli hristiyan karşıtı kitaplarda Mitraizmin ne demek olduğu tam anlaşılmadan "hristiyanlık mitraizm den birtakım inançlar almıştır" yorumları yapılmaktadır...Bu iddialar aslında yüzyıllardır dile getirilmektedir ve hristiyanlarca cevaplanmaktadır "

([Devamı...](#) | 6882 byte kaldı | Puan: 0)

Tevrat,İncil,Kur'an ile ilgili bazı yanlış iddialar

01.10.2004 Saat: 12:39 Gönderen: [admin](#) (727 okuma)

yaygın iddia1:"İsa'ya indirilen incil olmayıp havariler tarafından yeniden yazılmıştır"

([Devamı...](#) | 9786 byte kaldı | Puan: 3.28)

Kur'an'daki bazı çelişkiler...

01.10.2004 Saat: 12:37 Gönderen: [admin](#) (1763 okuma)

Kaç tane melek Meryem ile konuşuyordu?
Sadece bir tane mi(19:17,21) yoksa birden fazla mı?(3:42,45)
Daha geniş incelenirse:
Ali imran suresinde

([Devamı...](#) | 8478 byte kaldı | Puan: 2.27)

En çok ziyaret edilenler.

- 1: [Brüksel Avederanagan İncili Kilisesi](#)
- 2: [www.turkprotestan.org](#)
- 3: [Katolik Hristiyanlar - inanç savunması](#)
- 4: [Türk Hristiyan Portal - Golgota.Org](#)
- 5: [www.incil.tk](#)
- 6: [Radyo Shema](#)
- 7: [Online İncil](#)
- 8: [www.dua.tr.gs](#)
- 9: [www.suryanikadim.org](#)
- 10: [Baba Ocağı](#)

Kitaplık

- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(Son Söz\)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(8.Bölüm\)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(7.Bölüm\)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(6.Bölüm\)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(5.Bölüm Sorular 41-63\)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(5.Bölüm sorular 1-20\)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(5.Bölüm\)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(4.Bölüm\)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür! \(3. Bölüm \)](#)
- [Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü'dür \(2. Bölüm\)](#)

Aşağıda Sanal Kiliselerde kullanılan üye kayıt formu:

KİLİSE ÜYE KAYIT FORMU	
Kullanıcı adı	
Şifre	
Yeniden Şifre	
Gizli Soru :	
Gizli Cevap :	
İsim :	
Soy isim	
Firma :	
Adres	
Bölge	
Şehir :	
Posta Kodu :	
Ülke :	
Telefon	
Faks :	
☒ Eğlence ve Mizah	☐ İş dünyası
☐ Alışveriş	☐ Finans
☐ Sağlık ve Beslenme	☐ Bilgisayar ve Teknoloji
☐ Müzik	☐ Otomobil
☐ Kültür	☐ Şans Oyunları
☐ Spor	☒ Tatil ve Gezi
☐ Ev ve Aile	☐ Sanat

Bütün sanal kiliselerde Kilise Üye Kayıt Formu bölümü vardır. Bu formun doldurulmasıyla kilise faaliyetleri form sahibine sürekli olarak elektronik posta yoluyla bildiriliyor.

2.2- Sanal Kiliselerin Amacı

Sanal kiliselerin en büyük özelliği çeşitli sebeplerden dolayı kiliseye gidemeyen kişilerin internet'e bağlanarak kiliseyi bulundukları mekâna getirmeleridir. Birçok misyonerlik sitelerinde 'arkadaşına öner' ikonu bulunmakta böylece bu siteler bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde her geçen gün daha fazla kişi tarafından ziyaret edilmektedir.

Her site diğer bir siteye yardımcı olacak veriler içermekte, site ziyaretçilerinin kendileri için ne kadar önemli olduğu ifade edilmekte, daha sonra 'sizin için bugün dua edeceğiz' vb. bölümlerle site cazip hale getirilmekte ilerleyen zaman ve bölümlerde site ziyaretçilerin İslamiyet hakkında şüphe duymaları sağlanmaktadır. Chat bölümleriyle arkadaş arayan gençler kendilerine karşı cinsten arkadaşlar bulmakta bu arkadaşlığın sonucunda duygusal köprüler kurulmakta, arkadaş gruplarının etkisiyle veya evlilik yoluyla din değiştirme gerçekleşmektedir.

Sanal kiliselerin site ziyaretçilerine diğer bir hizmeti, sitenin bağlı olduğu kilisenin çalışmaları hakkında bilgi vermek ve kilise üyelerinin yapılacak toplantılara katılımlarını sağlamaktır. Sanal kiliseler; bağlı bulundukları kilisenin yaz kamplarının, gezi programlarının ve çeşitli isimler altında yaptıkları sosyal aktivitelerin site ziyaretçilerine duyurulmasını, yeni insanlara ve özellikle gençlere ulaşılmasını sağlamaktadır.

Sitelerin belli bölümlerine yerleştirilmiş ikonlarla Hristiyanlık propagandası yapan internet radyolarına bağlanılmakta sesli vaaz ve ilahilerle misyonerlik faaliyetleri sürdürülmektedir.

Sanal kiliselerin en önemli fonksiyonu, Dua Talep Formu, İncil Talep Formu, Kitap Talep Formu' Cd Talep Formu vb. formların doldurulmasıyla site ziyaretçilerinin kimlik, adres ve telefon bilgilerin elde edilmesi ve Hristiyanlığa ilgi duyanlara e-mail kanalıyla çeşitli mesajların belirli periyotlarla gönderilmesi, cep telefonlarına cep mesajların yollanması ve oluşturulan ziyaret ekipleriyle siteyi ziyaret eden kişilerin adreslerinde ziyaret edilmesi sağlanmaktadır.

İncil Talep Formunun doldurulmasından sonra belirtilen adreslere gönderilen İncil'in yanında İncil'in ana konularını içeren 'Dinin Ötesinde' isimli bir kitapçıkta yollanmaktadır. Bu kitapçık içerisinde Kutsal Kitap Araştırma Merkezi'nin matbu Mektubu, 'Dinin Ötesinde Anket Formu, Kutsal Kitap Çalışmalarına Aktif Katılma Formu ve İncil'i gönderen cemiyetin yayın organlarının isimlerinin bulunduğu broşürler gönderilmektedir. Gönderilen anket formu üzerinde İncil'i talep eden kişiye verilmiş bir üye takip numarası yazılmakta, İncil Talep Eden kişinin bu formu doldurması ve tekrar geri göndermesi üzerine ilişkiler daha üst aşamalara çıkarılmaktadır. Bundan dolayı sanal kiliseler Türkiye'de yürütülen misyonerlik faaliyetlerinde çok önemli bir fonksiyonu üstlenmektedir.

2.3- Sanal Kiliselerin Uyguladıkları Yöntemler

Bu bölümde sanal kiliselerin kullanmış oldukları yöntemler belli başlıklar altında incelenecek, site ziyaretçilerinin sitede daha fazla kalması ve siteyi daha sık ziyaret etmesi ve sitede yayınlanan konuların daha iyi anlaşılması için kullanılan metotlar ele alınacaktır.

2.3.1- Anlatım Yöntemi

Anlatım yöntemi sanal kiliselerin kullandıkları en önemli yöntemlerden birisidir. Bu yöntemin temel amacı ziyaretçilerin Hristiyanlık hakkında bilmesi gereken önemli konuların İncil'den pasajlar alınarak anlatılması, Türkçe dil bilgisi kurallarına uygun olarak, etkileyici ses tonu ve güzel bir diksiyonla ziyaretçilere anlatılması temeline dayanmaktadır.

Anlatım yönteminde İslamiyet'i kötüleyici ifadelerden kaçınılır. Genelde muhatabın ilgisini çekecek ve Hristiyanlığa daha fazla ilgi duymasını sağlayacak konular titiz bir şekilde işlenir. Bu bölümde anlatılacak konular tıpkı bir zincirin halkaları gibi birbirleriyle bağlantılı olarak aktarılır. Konular fon müzikleri ve ilahilerle süslenerek kalıcı hale getirilir.

- İncil Nasıl Yazıldı? vaazlar²¹⁹
- Hristiyanlık Nedir vaazlar²²⁰
- Hristiyanlıkta Oruç vaazlar²²¹
- Hristiyanlıkta Melekler vaazlar²²²
- Neden Pazar Günleri İbadet Ederiz vaazlar²²³
- Vaftiz Nedir? Kimler Vaftiz Edilir vaazlar²²⁴
- İznik Konseyinde Neler Oldu vaazlar²²⁵
- Dua (Nasıl Dua Edeceğiz) vaazlar²²⁶
- Nasıl ve Neden Dua? vaazlar²²⁷

Anlatım bölümü Hz. İsa'nın kişiliği ve evrensel değerler üzerine kurulur. Konular sevgi, kardeşlik ve hoşgörü mesajları içerir. Hristiyan olmanın ayrıcalığı üzerine durulur ve Hristiyan

²¹⁹ http://www.incilturk.com/MAKALELER/incil_nasil_yazildi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
²²⁰ <http://www.incilturk.com/MAKALELER/hristiyanlik.htm>, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
²²¹ http://www.incilturk.com/MAKALELER/hristiyanlikta_oruc.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
²²² <http://www.incilturk.com/MAKALELER/melekler.htm>, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
²²³ http://www.incilturk.com/MAKALELER/neden_pazar_gunu.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
²²⁴ http://www.incilturk.com/MAKALELER/vaftiz_nedir.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
²²⁵ http://www.incilturk.com/MAKALELER/iznik_konseyi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
²²⁶ http://www.incilturk.com/MAKALELER/nasil_dua_edecemiz.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
²²⁷ http://www.incilturk.com/ogretis/nasil_dua_etmeliyiz.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

*“...İsa'nın Mesih olduğuna inanan herkes Tanrı'dan doğmuştur.
Baba'yı seven O'ndan doğmuş olanı da sever.” Yuhanna 5,1*

73

Formun en alt bölümünde yer alan bilgilerin kesinlikle gizli tutulacağı yönündeki ifadeler site ziyaretçilerinin hem çevrelerinden baskı görmelerini önlemeye hem de yapılan misyonerlik faaliyetlerinin gizliliğini sağlamaya yönelik bir uygulamadır.²²⁸

Aşağıda Antalya İncil Kilisesinin haftalık çalışma programı internet üzerinden duyurulmaktadır. İletişim formunu dolduranlara bu ve buna benzer programlar mail ve diğer iletişim yollarıyla duyurulmaktadır.

Antalya - Kaleiçi
Antalya İncil Kilisesi
aik_07@hotmail.com – www.antalyaincilkilisesi.tk
0242 244 24 77
İbadet: Pazar 13.00–14.00
Dua: Cuma 07.00
İncil Çalışması: Perşembe 19.30
Gençlik Grubu: Cumartesi 19.00-
Sohbet: Hafta içi her gün 17.00 a kadar.
Adres: Kılıçarslan Mahallesi Yeni Kapı Sokak No:24 Kaleiçi – Antalya
Krokiyi görmek için tıklayın

2.3.2- Soru Cevap Yöntemi ve Karşılaştırma Tabloları

Soru Cevap Yöntemi Sanal Kiliselerin en çok kullandıkları yöntemlerden birisidir. Özellikle www.islamacevap.net sitesinin işleyişi bu temel üzerine kurulmuştur. Bu sitede ziyaretçilerin sorularına cevap verilmekte, sorular konu başlıklarına göre tasnif edilerek ilgilenenlerin bu konu başlıklarından istedikleri şeyleri öğrenmeleri sağlanmaktadır. Sorular Hristiyan İnanç Sistemine göre cevaplandırılmakta, İncil'deki pasajlar kaynak olarak gösterilmekte, Kur'an-ı Kerim'den ayetler, Hadis-i Şerifler ve İslam Âlimlerinin görüşleri, İncil'deki pasajları destekleyici nitelikte kullanılmaktadır.

Yine www.incilturk.com sitesinde de benzer yöntemler uygulanmakta 'Sık Sorulan Sorular, Karşılaştırma Tabloları' bulunmakta ayrıca İslamiyet ve Hristiyanlığın birbirlerinden farklı ve ortak yönleri üzerinde durulmakta, İncil'in hem metin hem de kutsallık açısından Kur'an-ı Kerim'den üstün olduğu ifade edilmektedir. Hristiyanlığın insanlığı kurtaracak din olduğu ve İslamiyet gibi

²²⁸ <http://mail.agapehouse.biz/reg/registerComUser.php> Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

kişiyeye zor gelecek ibadetlerin Hristiyanlıkta olmadığı vurgulanmakta Hristiyanlığın sevgi temeline oturan bir din olduğu şeklinde cevaplar verilmektedir.

soruyanit@yahoo.com adresinde de site ziyaretçilerinin sorularına cevap verilmektedir.

- İncil Ne Zaman Değişmiştir?²²⁹
- Kuran'a Göre İncil Değişmiş midir?²³⁰
- Kuran'a Göre Tevrat Değişmiş midir?²³¹
- Müslümanlara Sorular?²³²
- Müslümanlık ve Hristiyanlık Arasındaki Farklar nelerdir?²³³
- Teslis, Hazreti İsa Tanrımı Tanrı Oğlumu?²³⁴
- İsa Tanrı Oğlu Olamaz²³⁵
- Eğer İsa Tanrıysa Kime Dua etti? Tanrı Tanrıya Duamı eder?²³⁶
- Tanrı Neden İnsan oldu? Tanrı insan olur mu?²³⁷
- İncilde Muhammed'den bahseden ayet var mı? PARAKLET VEYA PERİKLİT?²³⁸
- Kuran-ı Kerim Nasıl yazıldı?²³⁹
- Kaptan Custo ve Astronot Neil Armstrong Müslüman değildi!²⁴⁰
- Dünya'nın Sonu Ve İsa Mesih'in İkinci Gelişi Nasıl Olacak?²⁴¹
- İyileşme Tanrı'nın İsmiini Yüceltmek İçin Tek Yol mudur?²⁴²
- Neden Ondalık Vermeliyiz?
- Hristiyanlıkta Flört-Evlilik?²⁴³
- Misyonerlik²⁴⁴

²²⁹ http://www.incilturk.com/islamiyet/incil_ne_zaman_degisti.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³⁰ http://www.incilturk.com/islamiyet/kurana_gore_incil_degistimi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³¹ http://www.incilturk.com/islamiyet/kurana_gore_tevrat_degistimi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³² http://www.incilturk.com/islamiyet/kurana_ve_incile_gore_sorular.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³³ http://www.incilturk.com/islamiyet/muslumanlik_ve_hiristiyanlik_farklar.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³⁴ http://www.incilturk.com/islamiyet/teslis_hazreti_isa_tanri_oglu.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³⁵ http://www.incilturk.com/islamiyet/isanin_colde_denemesi_sinanmasi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³⁶ http://www.incilturk.com/islamiyet/hazreti_isa_tanri_oglu.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³⁷ http://www.incilturk.com/islamiyet/Tanri_insan_olurmu.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³⁸ http://www.incilturk.com/islamiyet/incilde_ahmet.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²³⁹ http://www.incilturk.com/islamiyet/kuran_nasil_yazildi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁴⁰ http://www.incilturk.com/islamiyet/custo_ve_Armstrong.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁴¹ <http://www.incilturk.com/ogretis/dunyanin.htm>, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁴² http://www.incilturk.com/ogretis/iyilestirme_tanrinin_ismini.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁴³ http://www.incilturk.com/ogretis/tanrinin_sadakati.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁴⁴ http://www.incilturk.com/ogretis/Misyonerlik_misyonerlik.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

Terminoloji	Hristiyanlık	İslamiyet
Yaşam Sonrası	Hristiyanlar dirilmiş bedenlerinde (1. Kor. 15:50-58) Cennette Rab ile birlikte olacaklar (Filipililer 1:21-24), Hristiyan olmayanlar Cehenneme sonsuza dek atılacaklar (Matta25:46).	Ölüm sonrası yaşam vardır (75:12), Cennet sadık Müslümanlar için ideal yaşam yeri olacaktır (29:64), diğerleri ise Cehenneme gidecekler.
Melekler	Yaratılmış varlıklardır, insan değildirler, bazıları günaha düştü ve kötülükle doldular. Çok güçlüdürler. Günaha düşmemiş melekler Tanrı'nın isteğini yerine getirirler. (İbraniler 1:14)	Özgür iradeye sahip olmayan, Tanrı'ya hizmet etmek için yaratılmış varlıklardır. Melekler ışıktan yaratıldılar.
Kefaret	Günahkâr Mesih'in çarmıhtaki işine iman ettiğinde (Rom. 5:1),, Mesih'in çarmıhta Kendini kurban vermesi (1. Pet.2:24), Kendi kanını bizim günahlarımız için dökmesi, Tanrı'nın gazabını (1 Yuhanna 2:2) {Cehennemle sonuçlanacak olan} (Yuhanna 1:12), bizden uzaklaştırmasına neden oldu.	Günahkârın içten tövbesi ve günahın itirafının dışında İslamiyet'te kefarettir.
Kutsal Kitap	Orijinal el yazmalarında Tanrı Sözü esinlenmiştir ve hatasızdır (2. Tim.3:16).	Peygamberlerin sözleri önemlidir fakat Kutsal Kitap yüzyıllar içinde bozulmuştur ve şu ana dek tek doğru olan Kuran'dır.
Çarmıh	İsa dünyanın günahları için kefarettir. Kişiyi Tanrı'nın gazabından kurtaracak tek şey, Mesih'in o kişinin yerine çarmıhta kurban olarak ölmesidir (1. Pet. 2:24).	İsa çarmıhta ölmedi. Tersine, Tanrı Yahuda'yı İsa gibi görünmesini sağladı ve İsa'nın yerine o çarmıha gerildi.
Şeytan	Tanrı'ya her yolla karşı gelen günaha düşmüş bir melektir. İnsanlığı da yok etmeyi amaçlar (Yeşaya 14:12-15; Hezek. 28:13-15).	İblis, günaha düşmüş bir cin. Cinler melekler veya insanlar değildir. Özgür iradeleri olan yaratılmış varlıklardır. Cinler ateşten yaratılmışlardır, (2:268; 114:1-6).
Tanrı	Üç kişilikten oluşan tek Tanrı: Baba, Oğul ve Kutsal Ruh. Üçlü birlik üç tanrıdan oluşan tek Tanrı veya tek kişinin üç şekilde görünmesi değildir. Üçlü birlikçilik, tek Tanrıdır (monoteisttir). Varolmuş tek Tanrı dışında	Tanrı Allah olarak bilinir. Allah'ın tek kişiliği vardır. Varolan başka Tanrı yoktur. Evrenin yaratıcısı (3:191) ve her şeye hâkimdir (6:61-62).

²⁴⁵ www.islamacevap.net, Son Erişim Tarihi: 04.05.2005

	hiçbir Tanrı yoktur ve her şeyin hâkimidir.	
Cennet	Tanrı'nın bulunduğu yer. Tanrı'nın lütfuyla kurtulmuş olan Hristiyanların sonuçta gidecekleri yerdir. Cennet Tanrı'nın olduğu yer olduğu için Cennettir ve sonsuza dek Tanrı'yla ilişkilerinde sevinç duyacaklardır.	Müslümanlar için Cennet hayal edilemeyecek derecede mutluluk yeri (32:17), yemeklerin ve ağaçların olduğu (13:35;15:45-48), sadık Müslümanların arzularının karşılandığı yerdir (3:133; 9:38; 13:35; 39:34; 43:71; 53:13-15).
Cehennem	Tanrı'nın huzurunun bulunmadığı, ateşle işkence edilen bir yerdir. Cehennem'den kaçış yoktur (Matta25:46).	Cehennem sonsuza dek imanlarının ve işlerinin yetersiz kaldığı kişiler (14:17; 25:65; 104:6-7) ile Müslüman olmayanların (3:131), ateşte (104:6-7), cezanın ve işkencenin çekildiği bir yerdir.
Kutsal Ruh	Üçlü birliğin üçüncü kişisidir. Kutsal Ruh tamamen tanrı'dır.	Muhammed'e Kuran'ın sözlerini ulaştıran baş melek Cebrail'dir.
İsa	Üçlü birliğin ikinci kişisidir. Beden almış söz'dür (Yuhanna 1:1, 14). Hem Tanrı hem insan'dır (Kol. 2:9).	Muhammed'ten sonraki, çok büyük bir peygamberdir. İsa Tanrı'nın oğlu değildir (9:30) ve kesinlikle Tanrısallığı yoktur (5:17, 75) ve çarmıha gerilmedi (4:157).
Yargı Günü (Mahşer)	Tanrı'nın herkesi yargılayışı, Diriliş gününde olacaktır (Yuhanna 12:48). Hristiyanlar Cennete gidecektir. Geri kalan herkes Cehenneme gidecektir (Matta 25:46).	Tanrı'nın herkesi yargılayacağı diriliş gününde olacaktır. Müslümanlar Cennete gidecekler. Geri kalan herkes Cehenneme gidecektir (10:26; 34:37). Yargı kişinin iyi işlerine göre yapılacaktır (14:47-52; 45:21-22).
Kuran	Muhammed kendisi yapmıştır. Esinlenmemiştir veya Kutsal Yazı değildir. Orijinallerinden bugüne doğru geldiği kanıtlayacak deliller yoktur.	Muhammed'e 23 yıl boyunca Tanrı tüm insanlık için son esinini, Cebrail aracılığıyla verdi. Hatasızdır ve Allah tarafından hatalardan korunmuştur.
İnsan	Tanrı'nın benzerliğinde yaratıldı. (Yar. 1:26). Bu Tanrı'nın bedeni olduğu anlamına gelmez, fakat bu insanın Tanrı'nın yeteneklerine sahip olduğu anlamına gelir (neden arama, iman, sevgi, vs.)	Tanrı'nın benzerliğinde yaratılmadı (42:11). Dünyanın toprağından yaratıldı (23:12) ve Allah insana yaşam yaşam üfledi (32:9; 15:29).
Muhammed	İslamiyet dinini başlatan, Tanrı'dan esin	Allah'ın en son ve en büyük

	almayan, Mekke’de 570 yılında doğdu.	peygamberidir. Kuran da bütün esinlenmiş kitapların en büyüğüdür.
Orijinal Günah	Bu terim, Adem’in günahının soyuna geçişini anlatmak için kullanılır (Rom. 5:12-23). Özellikle, günahlı bir doğaya sahip olmamızın nedeni, onu Âdem’den miras almamızdır. Günahlı doğa Âdem’den kaynaklandı ve aileden çocuklarına geçmeye başladı. Bizler doğal olarak Tanrı’nın gazabının çocuklarıyız (Efes.. 2:3).	Orijinal günah yoktur. Tanrı’ya isyan edene dek herkes günahsızdır. İnsanların günahkâr doğası yoktur.
Diriliş	Hristiyan olmayanlar yıkım {ölüme}, Hristiyanlarda sonsuz yaşam için herkes bedensel olarak dirilecektir. (1. Kor. 15:50-58).	Bazıları Cennete, bazıları da Cehenneme gitmek üzere bedensel diriliş vardır. (3:77; 15:25;75:36-40; 22:6).
Kurtuluş	Mesih’e ve O’nun çarmıhtaki kurban oluşuna güvenen herkese Tanrı’nın karşılıksız bir armağanıdır (Efes. 2:8-9) O bizim aracımızdır (1. Tim. 2:5). Kurtuluşu kazanmak için iyi işlerimiz yetersizdir ve Tanrı’nın huzurunda kabul edilmez (Yeşaya 64:6).	Günahların bağışlanması, herhangi bir aracı olmaksızın Allah’ın lütfuyla alınır. Müslüman Allah’ın varlığına, İslamiyetin temel öğretilerine, Muhammed’in Allah’ın peygamberi olduğuna ve Allah’ın Kuran’daki emirlerine inanmalıdır.
Tanrı’nın Oğlu	Bu terim İsa’nın fiziksel anlamdaki Tanrı’nın Oğlu değil ruhsal anlamda İsa’nın Tanrısallığını anlatmak için kullanılır (Yuhanna 5:18).	Allah’ın Oğlu terimi İsa’nın fiziksel oğlu olduğu anlamına gelir. Bundan dolayı, İsa Allah’ın Oğlu olamaz.
Söz	"Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı’yla birlikteydi ve Söz Tanrı’ydı ve Söz insan olup aramızda yaşadı..." (Yuhanna 1:1, 14).	Allah varetme emri, İsa’nın Meryem’in rahminde şekil alması ve yaratılmasına neden oldu.

2.3.3- Grup Çalışması ve Tartışma Yöntemi

Grup çalışması ve Tartışma Yöntemi Chat odaları vasıtasıyla gerçekleşmektedir. Sanal kiliselere üye kişiler belli saatlerde Chat odalarına girmekte Hristiyanlık hakkında karşılıklı bilgi ve görüşlerini paylaşmakta ve günlük hayatta karşılaştıkları problemlere yönelik çözüm önerilerini birbirlerine sunmaktadırlar.

Hristiyanlık ile ilgili bilgilerin artırılması ve İslamiyet’le ilgili soruları anında cevap verilmesi amacıyla hizmet eden chat odalarında, bağlı bulundukları kiliseler tarafından görevlendirilmiş kişiler sürekli görev yapmakta, sorulara cevap vermekte, chat odasının işleyişini kontrol etmekte, chat kurallarına aykırı davranan ve Hristiyanlık hakkında olumsuz görüş belirten kişileri chat odasından atmaktadırlar.

Chat odalarında görev yapan kişilerin sorulara anında cevap vermeleri ve dil bilgisi kurallarına uygun riayet etmeleri hem Türkçe’yi iyi bildiklerini hem de bu konuda özel eğitim aldıklarını ortaya koymaktadır. Çünkü İslamiyet hakkında da sorulan sorulara chat oda sorumluları tarafından anında cevap verilmekte cevaplar İncil’den metinlerle süslenmekte ve muhatap ikna edilmeye çalışılmaktadır.

2.3.4- Duygu Düşünce ve Tecrübelerden Yararlanma Yöntemi

Bu yöntem sanal kiliselerin kullandıkları en etkili yöntemlerden birisidir. Bu yöntem Müslümanlıktan Hristiyanlığa geçmiş olanların hayat hikâyelerini konu almakta ve Hristiyan olmanın insan hayatı üzerindeki olumlu etkisi anlatılmaktadır. Hristiyanların günlük yaşantılarında karşılaştıkları problemlerin Tanrı’nın lütfu ve İsa Mesih’in yardımıyla çözüldüğüne inandıkları olaylar da bu sitelerde aktarılmaktadır.

Sanal kiliselerde en çok ziyaret edilen bölüm ve en çok okunan yazılar Hristiyanlığa geçmiş kişilerin yazdıkları veya onlar adına yazılan tanıklıklar bölümüdür. Genellikle bu bölümlerde İslamiyet hakkında olumsuz görüşler sıralandıktan sonra gerçek dinin Hristiyanlık olduğu, huzur ve mutluluğun kaynağının Hristiyanlıkta aranması gerektiği bildirilmektedir.

Bu bölümlerini ziyaret eden ve İslamiyet hakkında yeterli bilgisi olmayan kişiler bu metinlerden etkilenebilmekte ve gerçekte kimin tarafından yazıldığı belli olmayan bu metinlerle ziyaretçiler Hristiyanlığa çekilmeye çalışılmaktadır.

Bu bölümlerde

- İslamiyetin insana mutluluk veren bir din olmadığı
- Müslüman iken geçirmiş oldukları zamanın boş geçtiği
- Müslümanların bilgisiz oldukları ve gerici oldukları
- Gerçek huzurun Hristiyanlıkta ve İsa Mesih’te olduğu

- Din değiştirmeleri konusunda hiçbir dış baskıyla karşılaşmadıkları ve her hangi bir ücret vb. şeyler almadıkları
- Dünya ve ölüm hakkında tatmin edici cevapların Hristiyanlıkta olduğu
- Türkiye’deki kiliselerde görev yapan Hristiyan din adamlarının misyoner olarak algılanmasının yanlış olduğu, İsa Mesih’in öğretisinin bir misyonerlik çalışması olarak algılanmaması gerektiği üzerinde durulmaktadır.

Bu bölümün daha iyi anlaşılması için seçilmiş bazı örneklere aşağıda yer veriyoruz.

“Neden Hristiyan Oldular”²⁴⁶

Ben iyi obanım. İyi oban koyunları uğruna canını verir. Yuhanna 10:11

- Yıkılan Sahte Kale, Yapılan Ebedi Dünya (Duygu) **YENİ**²⁴⁷
- Tanrı Her An Benimle Birlikte (Jhooga) **YENİ**²⁴⁸
- Abdest, Namaz Değil Beni Tanrı Ltfu Kurtardı(Güler Taşçı) **YENİ**²⁴⁹
- Ben Kim Olduğumun Farkında Değilmişim(Uğur Taşçı) **YENİ**²⁵⁰
- Bende Tanrının Bir ocuğuyum(Gl Bulut) **YENİ**²⁵¹
- Tanrının Benden İsteği (Sedat TOMRİS) **YENİ**²⁵²
- Beni Duyan Birisi Var..!(Ayşen zdemir)²⁵³
- Kim Demiş ki ller Dirilmez Diye? (Sena Akgün)²⁵⁴
- İman Umut Sevgi (Soner)²⁵⁵
- Ateist'likten Pastrlğe (Ramazan ARKAN)²⁵⁶
- şimdi Yüreğim Rab için Atıyor (Eda NOYAN)²⁵⁷
- Tanrı Nerede? (Serkan BUKAN)²⁵⁸

²⁴⁶ <http://www.incilturk.com/tanikliklar/Hristiyanlik.htm>, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁴⁷ <http://www.incilturk.com/tanikliklar/Hristiyanlik.htm>, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁴⁸ http://www.incilturk.com/tanikliklar/Allah_nerede.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁴⁹ http://www.incilturk.com/tanikliklar/Kurani_Kerim.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵⁰ http://www.incilturk.com/tanikliklar/Hristiyanlik_olma.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵¹ http://www.incilturk.com/tanikliklar/Protestanlar_Protestanlik.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵² http://www.incilturk.com/tanikliklar/Vaftiz_Olmak_istiyorum.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵³ http://www.incilturk.com/tanikliklar/Beni_duyan_biri_var.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵⁴ http://www.incilturk.com/tanikliklar/olulerin_dirilmesi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵⁵ http://www.incilturk.com/tanikliklar/iman_umut_sevgi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵⁶ http://www.incilturk.com/tanikliklar/ateistlikten_pastorluge.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵⁷ http://www.incilturk.com/tanikliklar/simdi_yuregim_rab.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁵⁸ http://www.incilturk.com/tanikliklar/tanri_nerede.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

Yeni Yaşam - Tanrı Nedir? (Emine KAÇAN)²⁵⁹

Aradığım Gerçek (Sevinç)²⁶⁰

Yüreğimdeki Boşluk (Murat YAZAR)²⁶¹

Önsöz (Seçilmek İnsanın İsteğine ya da Çabasına Değil Tanrının Merhametine Bağlıdır)

*Neden Hristiyan Oldum*²⁶²

“...Seçilmek,
insanın isteğine ya da çabasına değil,
Tanrı'nın merhametine bağlıdır.”
(Romalılar 9/16)

İnsanoğlu dünya denilen gezegen içinde bir yolcudur. Dünya ise beşikten mezara dek süren insanlık serüveninin gerçekleştiği yerdir. İnsanoğlu akıl sahibi olarak yaratıldığı için gerçekten bu dünyanın geçici bir süre efendiliğini üstlenmiş ve elinin işleriyle dünyayı ya kalkandırmış ya da tam tersini yapmıştır. Aynı zamanda aklı ile yaratılma amacını da sürekli olarak araştırmaya yönelmiştir. Tanrı evreni bütün görkemiyle bir düzen içinde yarattıktan sonra “Suretimize, benzeyişimize göre insan yapalım ve denizin balıklarına ve göklerin kuşlarına ve sığırlara ve bütün yeryüzüne ve yerde sürünen her şeye hâkim olsun.” diyerek insanı “...kendi suretinde (benzeyişinde)... (insanı) erkek ve dişi olarak...” (Kitab-ı Mukaddes, Tekvin 2/26-27) yaratmıştır. Bu yaratılış insanın muhteşem başlangıcıdır. Düşünen, araştıran, doğruyu ve yanlış ayırt edebilen insanın.

İnsan, Tanrı benzeyişinde yaratıldığı için yüreğinde daima bir yaratıcının var olduğu gerçeğini hissetmiş ve bu yaratıcının kimliğini sürekli düşünmüş ve araştırmıştır. En ilkel toplumlarda bile insan bu muhteşem yaratıcının kimliğini kendi bilgi düzeylerine göre öğrenmeye çalışmıştır. İnci'l'de “Çünkü Tanrı'ya dair bilinen ne varsa, gözlerinin önündedir. Tanrı hepsini gözlerinin önüne serdi. Dünyanın yaratılışından beri, Tanrı'nın görünmeyen nitelikleri, yani sonsuz gücü ve Tanrılığı, O'nun yaptıklarıyla anlaşarak açıkça görülüyor. Bu nedenle özürleri yoktur. Tanrı'yı bildikleri halde O'nu Tanrı olarak yüceltmediler, O'na şükretmediler. Ama düşüncelerinde budalalığa düştüler; anlayışsız yüreklerini karanlık bürüdü. Akıllı olduklarını iddia ederken akılsız

²⁵⁹ http://www.incilturk.com/tanikliklar/yeni_yasam.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁶⁰ http://www.incilturk.com/tanikliklar/din_degistirme.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁶¹ http://www.incilturk.com/tanikliklar/hiristiyan_turkler.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

²⁶² http://www.incilturk.com/kutuphane/neden_hiristiyan_oldum.htm - http://yahve_agape.sitemynet.com/Tanikliklar/imanumitsevgi.htm, Son Erişim Tarihi: 24.06.2005

olup çıktılar. Ölümsüz Tanrı'nın yüceliği yerine ölümlü insana, kuşlara, dört ayaklılara ve sürüngenlere benzeyen putları yeğlediler.” (Rom. 1/19-23) denmektedir. Denilmek istenilen bütün insanların yüreklerinde yaratıcıyı bulmaya yönlendiren Tanrısal bir dürtünün bulunduğu gerçeğidir. **Ayrıca yüce Tanrı başından beri yarattığı insanı başıboş bırakmamış ve sürekli peygamberleri, seçtiği kişiler aracılığı ile yüreğini Yaratıcısına karşı nasırlaştırmamış insanlara seslenmiş durmuş, insanlığın özgür iradesi ile kendi kurtuluş çizgisine gelmelerini istemiştir.**

Yürekleri hazır olan seçtiklerini yine dünyaya yine insanlığa kurtuluş Müjdesini duyurmaları için yönlendirmiş kısacası yarattığı insanı misafir ettiği dünyayı gerçekten sevmiş ve hiç bir kişinin mahvolmasını istememişti. Ta Tevrat'ın başından beri vaat ettiği gibi Tanrı Mesih'in ikinci gelişine dek insanlığa kurtuluş sunmak için kendi sözünü bir bedende Mesih İsa'da sunmuş ve O'nun hac üzerinde ölümü ile günahlara aflık ve dirilişi ile O'na iman edenlere sonsuz yaşamı bahsetmiştir.

Bize göre Tanrı çizgisi bu hat üzerinde yaratılıştan Mesih' in haçta ölümü ve dirilişine dek oradan da ikinci gelişine dek süren bir kurtuluş çizgisidir. **Tanrı'yı yürekten arayanlar, Tanrı'nın seçtikleri kurtuluş çizgisini şu ya da bu şekilde Tanrı tarafından teşvikle getirileceklerdir.**

Mustafa Bey gibi birçokları bir misyonerle bile tanışmadan, zaman zaman basında yanlış değerlendirmelerde belirtildiği gibi beyinleri kimse tarafından yıkanmadan Mesih İsa'ya gelmişler. Tanrı'nın kendi sözü Mesih İsa'dan kurtuluşa ermişlerdir.

Hep olumsuz yöne alıştırılmış beyinlerimiz illa bir başka inanca geçmeyi hep bir çıkara bağlamaya çalışmaktadırlar.

Cat Stevens'ın Müslüman olması nasıl çıkar için Müslüman olmak olarak değerlendirilemiyorsa, Mesih İsa'ya da samimi bir biçimde iman etmiş kişilerin olabileceği düşünülmelidir.

Bu yaşam öyküsündeki kişi, doğal olarak dünya meşgalesi içinde yaşayan herkes gibi bir insandı. Ama bu meşgale içinde diğer yandan Tanrı'sını yaratıcısını aramayı da sürdürmekteydi. Bir inancı olumsuz olarak ele almak için yola çıkmıştı. Ama doğal olarak Tanrı'yı arayan her kişinin yaptığı gibi sorular sormuş, anasından babasından öğrendiği inancı da değerlendirmeye başlamış, sonuçta İncil inancında söylendiği gibi çağrıldığı yere gelmiş ve yaşam serüveninde gemisinin dümenini Mesih İsa'nın kurtuluşuna yönelterek, O'ndaki yeni yaşama çevirmişti.

Mustafa Bey adını değiştirmemiştir, O'nu hiçbir şey bağlı bulunduğu millete sevgi ve saygıdan ayıramayacaktır. Hiç kimse doğduğu, büyüdüğü, yaşadığı memleketinin bütünlüğüne, birliğine zarar getirecek bir harekete itemeyecekti. Çünkü inandığı İncil her şeyden önce buna mani olacaktır.

Mesih'e İman eden, gerçekten İncil'i yaşayan bir Hristiyan herkes den daha çok hükümetine bağlı idarecilerine itaatkâr ve vatandaşlarına onların inançlarına herkesten daha çok saygılı olmak zorundadır.

Bunları hatırlatmayı her defasında devam edeceğiz İncil'de yazan inancın uygulama yönü budur. Bunun tersini yapan Hristiyan olduğunu iddia etse bile yalnızca ismen Hristiyan olmaktan başka bir şey değildir.

Mustafa Bey Mevlana'nın sözünü çok güzel bir biçimde yaşamında uygulamıştır. Birçok gerçek Mesih'e iman eden İncil'i yaşayan Hristiyan Türklerde bunu yapmaktadır. "Ya görüldüğün gibi ol, Ya da olduğun gibi görün"

Fikri başka, zikri başka milyonlarca insana inandığına bilerek anlayarak inanmak ne inandığını dürüst bir biçimde uygulamak bence çok önemli bir tanıklıktır.

Mesih İsa 'ya inanan kişi kendine İslam'ı hedef alan insan demek değildir. İncil'in temelinde bir başka inancı hedef almak gibi bir öğretisi yoktur. Mesih'e inanmak kişiyi ilgilendiren, O'nun ahiret hayatını, yaşamını ilgilendiren bir konudur. Elbette niye inandın, nasıl inandın, inancın nedir sorularına her kişinin cevap hakkı olduğu gibi cevaplar verilecektir. Bu kitap kimseye zorla verilemez, ücret ödeyerek bir başkasının yaşam çizgisini öğrenmek isteyen kendi istemiyle bu kitabı satın alacaktır.

Hız. Ali'nin Sözü önemlidir; "Kişi bilmediğinin düşmanıdır ." Bu nedenle bilmek ve öğrenmek her zaman faydalıdır. Gerçek Mesih'e inananla, din tüccarlığı yapanlar ancak böyle ayrıştırılabilir.

Vatanını, halkını seven, insanlığın barışına duacı, halkının inançlarına örf ve âdetine hiç kimsenin hakaretine müsaade etmeyen Türk Hristiyanlarından olan Mustafa Bey'in bu tanıklığını umarım ön yargısız olarak okuyabilir ve yalnız o kişiyi ilgilendiren bu değişimi ucuz bir din değiştirme ve ucuz bir din propagandası olarak değerlendirmezsiniz.

Birçok zaman olduğu gibi sözümüzü Yunus'un şu güzel cümlesiyle bitirelim

"Bizi bilmeyen ne bilsin bilenlere selam olsun".²⁶³

Başka bir Örnek

²⁶³http://www.incilturk.com/kutuphane/neden_hristiyan_oldum.htm - http://yahve_agape.sitemynet.com/Tanikliklar/imanumitsevgi.htm, Son Erişim Tarihi: 19.06.2005

“Gazeteme Haber Yapmak için Hristiyan Rolü Oynamıştım”²⁶⁴

Bir yaz sabahı idi. Her zamanki gibi evde kahvaltı ettikten sonra gazeteye gittim. Gazetede günlük işlerimi yaparken yazı işleri müdürü beni yanına çağırdı. **Yine değişik bir iş çıktı düşüncesiyle yazı işleri müdürünün yanına gittim. Ailemin beş çocuğundan ikincisiydim. Babam Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdikten ve bir süre hafızlık yaptıktan sonra politikaya atıldı. Uzun süre sendika yöneticiliğinde de bulunmuştu. Ailem her muhafazakâr aile gibi çocuklarının gerek normal eğitimi ve gerekse dini eğitimiyle yakından ilgilenmişti. Ülkenin önde gelen gazetelerinden birisinin özel haber servisinde çalışıyordum. Değişik okullarda okumam ve yaptığım araştırmalardan dolayı gazete yönetimi benim bu serviste daha başarılı olacağımı düşünmüştü. Gazetenin Yazı işleri Müdürü genç dinamik, düşüncelerinden kesinlikle taviz vermeyen, gazetesinin baskı sayısını her gün artırmak için elinden geleni yapan milliyetçi bir gazeteciydi. Yazı işleri Müdürü bana “biliyorsun son günlerde yurt dışındaki diplomatlarımıza Ermeni terör örgütü ASALA militanları tarafından saldırılar oluyor. Aldığımız duyumlara göre bu terör örgütü Türkiye'deki Ermeni kiliseleri tarafından finanse ediliyormuş. Kiliselere git, kendini Ermeni olarak tanı ve araştır bakalım”** Yazı işleri müdürünün yanından ayrıldıktan bir süre sonra gazeteden de ayrılarak üzerimi değiştirmek için eve gittim. Bir taraftan da plan yapıyordum. Nasıl ve nereden başlasam diye. Bu arada dışarıdan yüzeysel olarak araştırmaya başladım. Öncelikle kiliselerde **Kitabı Mukaddes diye adlandırılan Tevrat, Zebur ve İncil'den oluşan kitabı satın alarak okudum. Çocukluğumdan iyi bir din eğitimi aldığımdan ve Kur'an-ı bildiğimden dolayı fazla yabancılaşmam ve kısa zamanda okuyarak bitirdim. İstanbul'daki kiliseleri gezmeye başladım. Kendimi onlara Ermeni bir ailenin çocuğu ve pazarlamacı olarak tanıttım. Kısa zamanda kilise cemaatleri ile içli dışlı olmuştum. Bu arada kapalı çarşı esnafı ile de ilişki kuruyordum. Fakat araştırmam ne kadar derinleşirse derinleşsin bunların terör örgütü ile hiç bir bağlantısını bulamıyordum. Aradan bir ay geçmişti. Gazeteye giderek her şeyi yazı işleri müdürüne anlattım. Yazı işleri müdürü; “Tabii gidip aylak, aylak dolaşıp durdun. Bana hikâye anlatma! Benim istihbaratlarım yanlış olamaz. Tekrar git, haberi yaz ve getir.” Çaresizlik içerisinde müdürün yanından ayrılarak yeniden kiliseleri araştırmaya başladım. Kiliseye gelenlerle daha sıkı bir ilişki kurmaya çalışıyordum. Tabi bu arada gittiğim kilisenin rahibi benim kiliseye sürekli gelmeye başladığımı görünce bana; “bizim her hafta cumartesi günleri toplanan Neo-Katekümen isimli özel bir topluluğumuz var. İstersen sende katılabilirsin. Bu toplantılara isteyen herkes katılamaz. Sadece Hristiyanlar içindir. Amaç onların inançlı birer Hristiyan olarak yetişmeleri ve kilise tarafından bilgilendirilmeleridir” dedi. İçimden büyük bir sevinçle işte şimdi gizli toplantılara katılmaya başlıyorum diye düşünerek hemen kabul ettim. Rahip'ten toplantı yerini ve saatini öğrendikten sonra oradan ayrıldım. Hafta sonuna kadar bir taraftan araştırmamı sürdürürken bir taraftan da o toplantı için uyduracağım senaryoları düşündüm. Derken cumartesi gelip çattı. Toplantılar her**

²⁶⁴ http://www.incilturk.com/kutuphane/cevaplanmasi_gereken.htm Son Erişim Tarihi: 22.07.2005

cumartesi 17.00'da kilisenin alt katında yapılmaktaydı. Büyük bir heyecanla toplantıya katıldım. Rahip toplantının başında beni topluluğa tanıttı. Toplantı sırasında insanlar benim için İsa'ya dua ediyorlardı ki, İsa kitabını ve sözünü bana kendisinin daha iyi açıklayabilmesi için fırsatım olsun. Tabii onlar, böyle dua ederken içimden gülüyor, diğer bir taraftan da onlarla alay ediyordum. **Çünkü ben Tevrat, Zebur ve İncil'in aslının bozulduğunu ve İsa'nın çarmıhta ölmediğini biliyordum. Çünkü Kuran'da da aynen o şekilde yazıyordu. "Aptallar" diye düşünüyordum. Çünkü ben gerçeği biliyordum. Bu kitapların aslı bozulmuştu. Onlar hâşâ Allah'a şirk koşuyorlardı. Allah birdir, doğmamış ve doğurmamıştır. Böyle düşünürken dua toplantısı bitti. Herkes gitmeye başlarken bana, "Senin için evde de dua edeceğiz. Aramıza katıldığın için çok mutluyuz." dediler. Toplantıda tanıştığım insanların bir kısmı önceden Müslüman idi ve sonradan Hristiyanlığı seçmişti. Yani dinlerini değiştirmişlerdi. İşin ilginç yanı rahip bana bu toplantının sadece Hristiyanlar için olduğunu söylemişti ve Müslüman asıllı kimseler de vardı. Onları hain olarak görüyordum. Bana göre sapmışlar ve beyinleri yıkanmıştı. Ama nasıl? Bu sorunun cevabını ben bulacaktım. Herkes gibi bende evime gitmek üzere oradan ayrıldım. Eve döndüğüm zaman yazı işleri müdürünün beni arayıp not bıraktığını öğrendim. Sıkışmıştım. **Çünkü bu olayı araştırmaya başlayalı hemen hemen üç ay olmuştu ve ben hala hiç bir olumsuzluk bulamamıştım. Oturup şimdiye kadar konuştuğum, kendisinden tatmin olmadığım kişiler, dinlerini değiştirenler, şüphelendiklerim hakkında ve katıldığım toplantıdaki kişileri içeren, yazı işleri müdürünün istediği şekilde bir haber hazırladım. Ertesi gün pazar toplantısına da katılarak yazıma son şekli verdim. Pazartesi sabah doğru gazeteye, müdürün yanına gittim. Yazı İşleri Müdürü beni görünce, kızarak bağırmaya başladı ve "sakın yine bir şey bulamadım diye bana masal anlatma" dedi. Hazırladığım yazıyı çekinerek müdüre uzattım. Müdür bey büyük bir iştahla yazıyı bir çırpıda okudu. Bana, "böyle yazılara devam edeceksin. Her hafta senden böyle bir haber istiyorum. Şimdi muhasebeye git ve primini al, hadi bakım koçum" dedi. Sevinmiş, mutlu olmuşum, hemen muhasebeye giderek paramı aldım. Üzerimden büyük bir yük alınmışçasına rahatlıkla gazeteden ayrıldım.****

Bu konuyu araştırmaya başladığımdan beri her şeyden kendimi soyutlamıştım. Arkadaşlarım beni aramışlar, not bırakmışlar ve ben onları arayamamıştım. **Yakın arkadaşlarımdan biri reenkarnasyon'a (ruh göçü) inanmaya başlamıştı. Hatta bu konu ile ilgili olarak yeniden bedenlenme konusunda bu arkadaşımın yardımıyla bir yazı dizisi hazırlamıştım. Önceleri bana oldukça ilginç gelmişti. Fakat Kuran'a ters gelen yönleri olduğu için üzerinde fazla durmuyordum. Bazen bununla ilgili kitaplar okuyordum. Bu arkadaşıma çok ayıp ettiğimi düşünüyordum. Onu telefonla arayarak akşam birlikte yemek yemeyi önerdim o da "Hayırsız yine kimlerin canını yakmakla meşgulsün. Akşam bol bol sohbet ederiz" diyerek takıldı. O gece onunla buluşup, bir yerde yemek yedik, derin bir sohbe daldık. Tabii onun reenkarnasyon konusuna da girdik. Bana sürekli reenkarnasyonun gerçekliğini anlatmaya çalışıyordu. Gece yarısına kadar**

konuştuktan sonra eve gitmek üzere ayrıldık. Bu sohbet çok iyi olmuştu. Çünkü uzun zamandır buna ihtiyacım vardı. Sabah her zamanki gibi Hristiyan işyeri sahiplerini gezmekle güne başladım. Geçiyordum uğradım diyerek. Onlar normal yaşamlarını sürdürüyorlardı. Ben ise, “acaba ben otururken birisi ile bir şey konuşurlarda duyar mıyım?” diyerek sürekli kuşku ile bekliyordum. **Derken bir iki gün sonra gazetenin manşetinden haber yayınlandı. “Papaz Çengeli” isimli bu yazıda dinlerini değiştiren Müslüman kişilerden bahsediliyor ve hatta bunların örgütlerle de ilişkileri olabileceği yazıyordu. Yazıda cumartesi günkü özel toplantıya katılanların bir kısmının da ismi geçiyordu. Bu haber Hristiyan çevrelerde şok etkisi yapmıştı ve onlar üzölmüşlerdi. Her gittiğim kilisede haberin konuşulduğunu duyunca içimden seviniyordum. Fakat görünüşte üzölmek zorundaydım ki benden şüphelenmesinler. Derken Cumartesi gelip çatı ve bende her zamanki gibi hazırlanarak toplantıya katıldım. Toplantıda büyük bir üzüntü havası esiyordu. Toplantının başlaması ile rahip kürsüye çıktı, yayınlanan haberle ilgili konuşmaya başladı. Çevredeki insanların kilise ve kiliseye gelenlerle ilgili olarak bakış açılarının değiştiğini söyledi. Yanlış anlamaların olduğunu dile getirdi. Bu yanlış anlamaların İsa inanlılarını²⁶⁵ zor duruma düşürdüğünü belirtti. Konuşmanın sonunda rahip, “hadi yanlış anlamalar için kardeşlerimiz ve aileleri için dua edelim” dedi ve dua etmeye başladık. Hemen herkes bu yanlış anlamalar için dua ediyordu. Bende bir ara yüksek sesle dua ettim. “Rab lütfen yanlış anlaşılan kardeşlerimize sen yardımcı ol. Onlara sabır ve takat ver. Gerçeği insanların yüreğine sen açıkla” diye. Dua etmek zorundaydım, çünkü benden kimsenin şüphelenmemesi gerekiyordu. Böylece bende göstermelik olarak üzölrken içimden de seviniyordum. “oh olsun, iyi oldu. Beter olsunlar. Hak dini İslam'ı bırakıp ta batıl olan Hristiyanlığı seçersiniz ha!” diye kendi kendime söyleniyordum.**

Ertesi gün pazar ibadetine katıldıktan sonra eve giderek ikinci yazımı hazırlayıp, gazeteye ulaştırmıştım. Artık iş çıkışından çıkmış. Ermeni militanlarla başlayan konu, şimdi gizli din toplantılarına doğru kaymaktaydı. Tabii bu insanlarda gizliden gizliye örgüte destek oluyor olabilirlerdi. Şimdi bana bu konular için can alıcı bir fotoğraf lazımdı ki, yazı tam olsun. Hafta içinde bir foto muhabiri ayarladım. Foto muhabirine toplantı yerini ve saatini verdim. Fotoğrafçı toplantının tam ortasında, gizlice toplantı yerine gelerek resim çekecekti. Ona planımı bir kaç kez anlattım. “Fotoğraf makineni gizleyeceksin, şu saatte şuradan içeri girerek gizlice bir iki poz resim çeksen bana yeter” dedim. Plan tamamdı artık. Cumartesi günü her zamanki gibi tam zamanında toplantıya katıldım. Geçen hafta yayınlanan haberden dolayı çevrelerinde yanlış anlaşılan kişiler çevrelerinin psikolojik baskılarından yeni yeni kurtuluyorlardı. Ama bu kez, bu haberde ismi geçen diğerleri psikolojik toplum baskısına maruz kalmışlardı. Toplantıya katılanlar, şüpheli şüpheli konuşuyorlardı. Onlar, “bize yasa dışı ermeni örgütü Asala ile ilgili çeşitli sorular soruyorlar.

²⁶⁵ İnanlılar Topluluğu, Grekçe “ekklesia” sözcüğünün kök anlamı “topluluk” ya da “Toplantı”dır Eski Antlaşma’nın Grekçe çevirisi olan Septuaginta’da İsrail halkı için kullanıldı. Sonradan Hristiyan topluluğu için teknik terim olup Yunanca’dan Türkçe’ye “kilise” şeklinde geçti. Dünya çapındaki ya da belirli bir kentteki Hristiyan Topluluğundan söz ederken “kilise”; topluluk bireylerinin karşılıklı davranışlarından, ilişkilerinden ve sorunlarından söz ederken “İnanlılar Topluluğu – Topluluk” diye kullanılmaktadır.

Ayrıca niçin böyle özel ve gizli bir toplantıya katıldığımıza benzer sorular sorup duruyorlar. Verdiğimiz cevaplara inanmadıkları için bize kötü kötü bakıp, küfrediyorlar. Acaba kim buradaki toplantı hakkında gazeteye bilgi verdi? Çünkü o haberdan dolayı insanlar bize şüpheli şüpheli bakıyorlar.” **Ben hemen, benden şüphelenmesinler diye yazı yazan gazeteci hakkında küfür etmeye başladım. Diğerleri hemen beni susturdular. “Sus sakın küfür etme. Unutma İsa’ya bile kendi öğrencisi Yahuda İskariyot aynı şeyi yaptı. Bizim bu durumumuzdan dolayı Rab’be Hamd etmeliyiz. Çünkü İsa diyor ki, ‘Bana olan bağlılığınızdan ötürü insanlar size sövüp zulmettikleri, yalan yere size karşı her türlü kötü sözü söyledikleri zaman ne mutlu size! Sevinin, sevinçe coşun! Çünkü göklerdeki ödülünüz büyüktür.’ “ İsa’nın bu sözünü bilmiyor musun dediler. Ben, “Tabii ki biliyorum, fakat bu ikiyüzlülüktür. Yalan yanlış şeyler yüzünden baskı altında kaldınız, bu yüzden küfrediyorum” dedim. Bana, “kardeş küfür etme Rab gerçeği biliyor ve onların yüreğine de açıklayacaktır” dediler.**

İyi rol yapıyordum. Tam toplantının ortasında bir flaş sesi ile dikkatler dağıldı. Uzaktan birisi fotoğraf makinesi ile resim çekiyordu. Hey! Dur! demeye kalmadan resim çeken kişi fırlayarak kaçtı. Tabii peşinden bazıları koştu ise de yetişemediler. Yeniden toplanarak dua etmeye başladık. Dua kısa sürdü ve hepimiz ayrılarak evlere dağıldık. Bu fotoğraf çekme olayı benim için çok iyi olmuştu. Artık benden şüphelenemezlerdi. Çünkü resim çekildiği zaman bende toplantıda diğerleri ile birlikte idim. Her şey çok iyi gidiyordu. Fakat bu insanların tutumu beni düşündürmeye başlamıştı. Hem sana kötülük edecekler, hem de sevineceksin. Bana tamamı ile saçma gelmişti. **Zaten bu insanlar aptal idiler, çünkü değiştirilmiş bir kitabı okuyup ona inanıyorlar, kısacası sapmışlardı. O haftaki yazımı bitirip pazartesi sabah gazeteye gittim. Hemen foto muhabirini bularak tebrik ettim. Çünkü bana göre çok büyük bir iş başarmıştı ve bende istediğimi elde etmiştim. Foto muhabiri “abi beni yakalayacaklar diye çok korktum” dedi. Çekilen resimlerin içerisinde benim bulunduğum kareleri seçerek ayırdım. Oradan doğru yazı işleri müdürünün yanına gittim, yaptığım araştırma ve gittiğim kiliseler hakkında konuştuk. Yazı İşleri Müdürüne “bunlar aptal insanlar, değiştirilmiş bir kitaba inanıyorlar. İsa ölmediği halde öldü diyorlar. Hâlbuki Kur’an gerçeği tam olarak ve açıkça söylüyor, kitaplarının aslı bozuldu ve kendileri değiştirdiler. İsa ise hiç ölmedi, göğe alındı. Aralarında İslamiyeti bırakıp Hristiyanlığı seçen soysuzlar var” dedim. Yazı İşleri Müdürü babamın ilahiyatçı olduğunu ve küçük yaştan itibaren iyi bir Kur’an eğitimi aldığımı bildiği için, benim düşüncelerime katılarak birlikte görüşüp durduk. Gazeteden ayrıldıktan sonra biraz dolaşmaya başladım. Fakat müdür ile konuştuklarım sürekli beynimi kemirip duruyordu:**

- Tevrat, Zebur ve İncil’in aslı bozulmuştu

- İsa çarmıhta ölmemiştir

Bunların doğru olduğunun Kuran'da yazdığını ve tüm İslam Âleminin de bu düşüncede olduğunu biliyordum. Fakat beni düşündüren, bunların Kuran'da açıkça yazdığını söylemiş olmam idi. Çünkü o güne kadar birçok kez Kuran'ı okumuştum. Hatta Kur'an ve İslam hakkında özel eğitim almıştım. Hepsinden önemlisi babam Yüksek İslam Enstitüsü mezunu idi. O da aynı şeyleri söylüyordu. Acaba Tevrat ve İncil'in aslının bozulduğu Kuran'ın hangi ayetinde açıkça yazıyordu. Sürekli bunu düşünüyor, fakat bir türlü hatırlayamıyordum. Böyle saatlerce yürüyüp durdum. Bu soru içimi yiyip kemiriyordu. Nasıl olurdu da hatırlayamazdım. Üstelik Kur'an eğitimi almıştım. Bu çok zoruma gidiyordu. Oysaki bilgilerimden çok emindim. Bu kitapların aslı bozulmuştu. Yoldan kaç tane Müslüman çevirsem, hepsi aynı şeyi söyleyecekti. Gece yarısına kadar düşünceli düşünceli dolaştıktan sonra eve gittim. Bir şeyler atıştırdıktan sonra odama çekilip, kitapları karıştırmaya başladım. Kitapları karıştırırken Kuran'a korkudan bakamıyordum. Sadece İslami kitapları inceliyordum ki düşüncemin doğru olduğu konusunda tatmin olayım. Kitaplardaki bilgilerden emin olduktan sonra Kur'anı açıp Türkçe mealini okumaya başladım. Hayret daha önceden kaç kere okumuştum. Fakat sanki şimdi bir şey olmuş ve yazılanlar değişmişti. Çünkü şöyle yazıyordu:

“Rab'binin kitabından sana vahye dileni oku; O'nun sözlerini değiştirici yoktur” (Kehf 18/27) “O, sana Kitabı Hak ve Kendinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirildi. O Tevrat'ı ve İncil'de indirmişti.” (Al-i İmran 6/ 3)

“Allah'ın sözlerini değiştirecek yoktur.” (En'am 6/34)

“O'nun sözlerini değiştirebilecek yoktur.” (En'am 6/115)

“Allah'ın sözleri için değişiklik yoktur” (Yunus 10/64)

“Batıl, ona önünden de, ardından da gelemes.” (Fetih 48/23)

“De ki : ‘ Eğer doğruysanız, bu durumda Allah katından bu ikisinden daha doğru bir kitap getirinde, ona uymuş olayım.” (Kasas 28/49)

“Gerçek şu ki, biz Tevrat'ı içinde bir hidayet ve nur olarak indirdik. Teslim olmuş peygamberler, Yahudilere onunla hükmederlerdi. Bilgin -yöneticiler ve yüksek bilginlerde, Allah'ın Kitabını korumakla görevli kılındıklarından ve onun üzerine şahitler olduklarından (onunla hükmederlerdi.) ...Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar, kâfir olanlardır.” (Maide 5/44)

“Onların (peygamberleri) ardından yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak Meryem Oğlu İsa'yı gönderdik ve ona içinde hidayet ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayan ve muttakiler için yol gösterici ve öğüt olan İncil'i verdik.” (Maide 5/46)

Bu ayetlerde Kur'an, Tevrat ve İncil'in sağlamlığına ve onun kurtuluş olduğunu gösteriyordu. İsa peygamberin Tevrat'ı doğruladığını ve içinde nur ve doğru yol bulunan İncil'in de önceki Kutsal Kitapları doğrulayıcı olarak geldiğini söylüyordu. Kuran yine Muhammet'in Kutsal Kitap'ı doğrulamak ve korumakla görevlendirilmişti.

“De ki: 'Ey kitap ehli, Tevrat'ı, İncil'i ve size Rabbinizden indirileni ayakta tutmadıkça hiç bir şey üzerinde değilsiniz. (Maide 5/68)

Kuran, Hristiyanları kitaplarına uymalarını söylüyor. Uymayanları ise günahkâr sayıyordu. “İncil sahipleri Allah'ın onda indirdikleriyle hükmetsinler Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar fasık olanlardı.” (Maide 5/ 47)

“Ey iman edenler! Allah'a, elçisine indirdiği kitaba ve bundan önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, elçilerini ve ahiret gününü inkâr ederse O, şüphesiz uzak bir sapıklıkla sapıtmıştır” (Nisa 4/136)

Kur'an açıkça, Tevrat ve İncil sahiplerine kitaplarına uymalarını istiyor ve diğer taraftan bu kitapların sağlam olduğunu söylüyordu. Ayrıca Kur'an tüm iman edenlere Kuran'a ve önceden indirilmiş Kitaplara daha doğrusu Tevrat ve İncil'e de inanmalarını emrediyordu. Burada Tevrat ve İncil'in Müslümanlara açıkça bir çağrısı var.

“Bunlar kendilerine Kitap, hikmet ve peygamberlik verdiklerimizdir. Eğer bunları tanımayıp-küfre sapıyorlarsa and olsun, biz buna (karşı) inkâra sapmayan bir topluluğa vekil kılmışızdır. İşte Allah'ın hidayet verdikleri bunlardır; öyleyse sende onların bu hidayetlerine uy.” (En'am 6/89-90)

Okuduklarım karşısında hayrete düşmüştüm. Hemen evde ne kadar farklı yazarın Kur'an meali varsa onlara baktım. Fakat ayetler aynı idi. Bu işte, bir yanlışlık vardır. Kur'an, İslam Âleminde yaygın olan Tevrat ve İncil'in aslının bozulduğu düşüncesinin tam tersine bozulamayacağını söylüyordu. İslam Âlemi doğru söylüyorsa ki, tüm İslami yazarlar hatta eğitim bu yönde veriliyordu, o zaman Kur'an yanlış söylüyor. Hâşâ onunda mümkün olamayacağına göre bu düşünce nereden ortaya çıkıyordu? Allah, “benim sözlerimi kimse değiştiremez” diyor ama insanlar, hayır değiştiriyor. Bu mümkün olamazdı. Ama Kuran'ın birçok ayeti bu kitapların sağlam olduğunu ve Allah tarafından korunduğunu söylerken bazı ayetlerde de yine bu kitaplar tahrif edildiği söyleniyordu. Burada apaçık bir çelişki vardı. Hem değiştirildi, hem de değiştirilemez ayetleri mevcuttu. Allah'ın hâşâ çelişkiye düşmesi mümkün olamazdı.

Örneğin, “O sana kitabı hak ve kendinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirdi.O Tevrat'ı ve İncil'i de indirmişti. (Al-i İmran 3/3)

“Gerçek şu ki, biz Tevrat'ı içinde bir hidayet ve nur olarak indirdik. Teslim olmuş peygamberler, Yahudilere onunla hükmederlerdi. Bilgin-yöneticiler ve yüksek bilginlerde, Allah'ın Kitabını korumakla görevli kıldıklarından ve onun üzerine şahitler olduklarından (onunla hükmederlerdi.) ...Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar kâfir olanlardır. ” (Maide 5/ 44)

“Onların (peygamberleri) ardından yanlarındaki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak Meryem Oğlu İsa'yı gönderdik ve ona içinde hidayet ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayan ve muttakiler için yol gösterici ve öğüt olan İncil 'i verdik.” (Maide 5/ 46)

Bu ayetleri neredeyse geçersiz kılan; “Siz (Müslümanlar), onların size inanacaklarını umuyor musunuz? Oysa onlardan bir bölümü, Allah'ın sözünü işitiyor, akıl erdirdikten sonra, bile bile değiştiriyorlardı,” (Bakara 2/75)

“Kim Yahudiler; kelimeleri 'kondukları yerlerden' saptırırlar ve dillerini eğip bükerek ve dine bir kin ve hınç besleyerek: 'Dinledik ve karşı geldik. İşit,-işitmez olası- ve 'Raina' bizi güt, bize bak” derler: Eğer onlar: 'İşittik ve itaat ettik, sen de işit ve Bizi 'gözet' deselerdi, elbette kendileri için daha hayırlı ve doğru olurdu. Fakat Allah, onları küfürleri dolayısıyla lanetlemiştir. Böylece onlar, az bir bölümü dışında inanmazlar.” (Nisa 4/46) gibi ayetler göze çarpıyordu. Yahudilerin bir takım söz oyunları yaptıklarından bahsediyordu. Bunu Müslümanlığa karşı yani son zamanlarda yaptıklarını söylüyordu. Ama “İncil değiştirildi; Tevrat değiştirildi” bunun için Kur'an geldi gibi bir tek ifadeye bile rastlamıyordum.

Birbirine zıt ayetler insanı gerçekten bir çıkmazın içine sürüklüyordu. Hangisine inanmam gerekiyordu? Değiştigi mi, yoksa değiştirilemeyeceğine mi? Bu konudaki ayetlerden sonra aklıma gelen ikinci. Soru acaba, “Kuran, Tevrat ve İncil'in hükmünü ortadan kaldırmış mı idi?” Bu konuda yine Kuran'ı karıştırmaya başladım ve:

*“Yanınızda olan Tevrat'ı, indirdiğim Kuran'a iman edin.” (Bakara 2/41)
“O, sana kitabı hak kendinden öncekileri doğrulayıcı olarak indirdi. O, Tevrat'ı ve İncil'i de indirmişti.” (Al-i İmran 3/3)*

"Bu Kur'an, Allah 'tan başkası tarafından yalan olarak uydurulmuş değildiler. Ancak bu, önündekileri doğrulayan ve kitabı ayrıntılı olarak açıklayandır.” (Yunus 10/37)

“Sana da Ey Muhammed, önündeki kitapları doğrulayıcı ve ona bir şahit-gözetleyici olarak kitabı Kur 'an-ı indirdik.” (Maide 5/48)

“Ey kitap ehli Tevrat 'ı İncil'i ve size Rabbinizden indirileni ayakta tutmadıkça hiçbir şey üzerinde değilsiniz.” (Maide 5/68)

“De ki: “Eğer doğruysanız, bu durumda Allah katından bu ikisinden daha doğru olan bir kitap getirinde, ona uymuş olayım. (Kasas 28/49)

Bu ayetleri okuduktan sonra Kuran'ın kendisinden önce gelen Tevrat ve İncil'in hükmünü ortadan kaldırmadığını gördüm. İncil'e göz gezdirmeye başladım:

“Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini duyan herkesi uyarıyorum! Eğer bir kimse bu sözlere bir şey katarsa, Tanrı 'da bu kitapta yazılı belaları ona katacaktır: Eğer bir kimse bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkarırsa, Tanrı 'da bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten ona düşen payı çıkaracaktır.”(Esinleme 22/ 18-19)

O halde neden, bu konuda değişik şeyler konuşulup ve yazılıp duruyordu? Bu arada saat oldukça ilerlemiş neredeyse sabah olmak üzere idi. Biraz uyuyup bazı kişilerle bu ayetler hakkında konuşayım diyerek yattım. Öğleye doğru uyandım. Kahvaltıdan sonra Kur'an ve mealleri yanıma alarak evden ayrıldım. Doğru İslami kitaplar yayınlayan yayınevlerinin yolunu tuttum. Oradan günümüz İslam tefsircilerinden bir kaçının adresini aldım. Onlarla temasa geçmeye çalıştım. **Kur'an tefsircilerinden birisi ile o gün, diğeri ile de ertesi gün görüşmek üzere randevu aldım. Tefsir yapan kişiye konuyu aktardım. Tefsircilerden biri bu ayetleri doğruladı ve fakat Yahudi ve Hristiyanların kendi kitaplarını tahrif ettiklerini söyledi. Fakat diğeri düşünceleriyle de benim kafamı daha da karıştırmıştı. Bu ayetlere rağmen hem kitapların tahrif edildiğini hem de edilmediğini söylerken, çeşitli Kur'an tefsircilerinden örnekler veriyordu. Tatmin olmamıştım. Yukarıda Tevrat ve İncil 'in sağlamlığını gösteren ayetlerin yanı sıra bu kitapların değiştirildiğini gösteren ayetler şöyle sıralanıyordu;**

“Siz (Müslümanlar), onların size inanacaklarını umuyor musunuz? Oysa onlardan bir bölümü, Allah'ın sözünü işitiyor, akıl erdirdikten sonra, bile bile değiştiriyorlardı,” (Bakara 2/75)

“Onlardan öyleleri vardır ki, dillerini kitaba doğru eğip бүkerler, siz onu kitaptan sana sanasınız diye. Oysa o kitaptan değildir: “Bu Allah katındandır” derler: Oysa O, Allah katından değildir: Kendileri de bildikleri halde Allah'a karşı yalan söylerler.”(Al-i İmran 3/78)

“Kimi Yahudiler; kelimeleri ‘kondukları yerlerden, saptırırlar ve dillerini eğip бүkerek ve dine bir kin ve hınç besleyerek: ‘Dinledik ve karşı geldik. İşit –işitmez olası- ve ‘Raina’ bizi güт, bize bak’ derler. Eğer onlar: ‘İşittik ve itaat ettik, sen de işit ve ‘Bizi gözet’ deselerdi, elbette kendileri için daha hayırlı ve doğru olurdu. Fakat Allah, onları küfürleri dolayısıyla lanetlemiştir. Böylece onlar, az bir bölüm dışında inanmazlar.” (Nisa 4/46)

Kafam tamamıyla bu sorularla meşguldü. Düşüncelerime çözüm bulamazsam sıkıntıdan patlayacağımı düşünüyordum. Kuran'ın bir ayetinde bu kitaplar tahrif edilmediği söylenirken diğer ayetinde yanlış okumaların yapıldığı söyleniyordu.

“Biz bir ayeti siler veya unuttursak ondan daha iyisini ya da benzerini getiririz.” (Bakara 2/106)

“Biz bir ayetin yerine başka bir ayet getirdiğimiz zaman Allah ne indirdiğini bilirken ‘sen (Allah'a) iftira ediyorsun (bu sözleri kendin uydurup Allah'a atıyorsun) derler. Hayır, onların çokları bilmiyorlar” (Nahl 16/1 03)

Bu ayetlere göre bazı ayetler Allah tarafından yürürlüğe konulurken, bazıları da kaldırılıyor. Bakara süresine göre Allah biz yapıyoruz diyor.

“Allah, dilediğini siler; (dilediğini) bırakır: Ana kitap O'nun yanındadır.” (Ra'd 13/39)

Ana kitap Allah'ın yanında bulunduğu için istediği gibi değişiklik yapıyor. Allah bir ayeti bazen yerinde bırakıyor, bazense silip atıyordu. Allah hem yazar, hem de yazdığını bozar şeklinde kendini tanıtıyordu. Fakat bu ayetlere rağmen Kaf süresi, 50/29. ayette, “Huzurumda söz değişikliğe uğratılmaz ve Ben kullara zulmedici değilim” diyordu. Söylediğinin tam tersini ortaya koyuyordu. O halde bu ayetlerden hangisi doğru? Söz Allah tarafından değişikliğe uğrar mı, diye sormaya başladım. Dinimiz İslam tüm dünyaya hoşgörü dini olarak tanıtılıyordu. Çünkü Kafirun 6'da, “Sizin dininiz size, benim dinim bana.” ifadesi yer alıyordu.

“Dinde zorlama (ve baskı) yoktur.” (Bakara 2/256)

İslam'da zorlama yoktu ve tüm İslam âleminde propaganda haline gelen, ‘bizim dinimiz hoşgörü dinidir’ sloganı ve yukarıdaki ayetler ifade olunuyordu, ancak; “Onları, bulduğunuz yerde öldürün.” (Bakara 2/191)

“Şayet yine yüz çevirirlerse, artık onları tutun ve her nerede ele geçirirseniz öldürün.” (Nisa 4/89) sözleri yine beni zorluyordu.

Yukarıdaki ayetlerden sonra nasıl olurdu da hoşgörüden söz ediyoruz? Bizim inancımızdan olmayan insanlara nasıl “sizin dininiz size, benim dinim bana, diyebiliriz?

Çelişkiler yumağı araştırmam ilerledikçe büyüyordu. Nereye baksam, herhangi bir konuda Allah'ın iki ayrı, yani olumlu ve olumsuz görüşü vardı. Eğer Allah önceki verdiği sözünün hükmünü kaldırıp, yerine yenisini verdi ise, Kur'an hem hükmü kaldırılan, hem de yeni hükümlerin bulunduğu bir kitap oluyordu. Böyle düşüncelerle kafa yorarken reenkarnasyon ile ilgili bazı kitaplarda okuyordum. Çünkü bir çıkmazın içerisine girmiştim. Fakat aradığımı reenkarnasyonda da bulamadım. Reenkarnasyon yani yeniden bedenlenme veya yeniden dünyaya gelme konusu bana önceleri ilginç gelmiş fakat sonradan saçma bir düşünce gibi gelmişti. Çünkü doğuş bir olduğu gibi yargılanış da bir idi. Bir insan hangi bedeninde işlediği günahlardan ve yaptığı iyi işlerden dolayı yargılanacaktı? Bu arada gazeteden sürekli beni arıyorlardı. Ama onlara cevap vermiyordum. Çünkü yazılacak haberdan önce benim ruhsal durumum daha önemliydi. Telefonlara cevap vermiyor, eğer birisine

yakalanırsam geçiştirici cevaplar veriyordum. Peki, tüm bu ayetlere rağmen Kur'an İsa peygamber için ne diyordu? İsa gerçekten ölmüş veya çarmıha gerilmiş miydi? Kur'an bu konuya nasıl bakıyor diye düşünerek eve dönerek yeniden kitaplarımın arasına daldım. Kur'an da, İsa'nın çarmıhta ölmesi ile ilgili olarak, “Ey İsa, doğrusu senin hayatına Ben son vereceğim, Seni kendime yükselteceğim. (Al-i İmran 3/55)

“Ona selam olsun; doğduğu gün, öleceği diri olarak yeniden-kaldırılacağı günde.” (Meryem 19/15)

“Oysa O'nu öldürmediler ve asmadılar. Ama onlara O'nun benzeri gösterildi..... O'nu kesin olarak öldürmediler... Allah O'nu kendine yükseltti.” (Nisa 4/157-158)

“Nerede olursam (olayım,) beni kutlu kıldı ve hayat sürdüğüm müddetçe bana namazı ve zekâtı vasiyet (emr) etti.” (Meryem 19/31)

“Eğer İsa peygamber ölmeden göğe yükseldi ise gökte zekâtı kime veriyordu? Orada fakir Müslümanlar vardı da, İsa Peygamber zekâtını onlara mı veriyordu?.. Yok, eğer hala yeryüzünde ve yaşıyorsa nerede ve zekâtı kime veriyor?” diye düşünmeye başladım. Ama O'nun yeryüzünde olmadığına, zekât ta vermediğini kabul edersem gerçekten ölmüş olduğuna inanmam gerekiyordu. Artık çıldırmak noktasına gelmiştim. Araştırdıkça yeni şeyler buluyor, elimdeki kitaplardan bir sonuç alamıyordum. Tek çarenin babamla konuşmak olduğunu düşündüm. O bana daha da fazla yardımcı olabilirdi. Ne de olsa kendi konusuydu. Günümüz İslam tefsircileri kadar bilgiliydi ve bana yardımcı olabilirdi.

Hemen telefona sarıldım. Telefon karşı tarafta çalmaya başlayınca gözüm saatime gitti. Saat gece yarısını çoktan geçmişti. Derken babam telefonun diğer ucunda uykulu uykulu cevap veriyordu. Kendisine yarın veya sonraki gün önemli bir konuda konuşman gerektiğini söyledim. Nedir bu kadar önemli olan diye sorarak, sinirli sinirli kabul etti. Sabah telefonun ısrarla çalması üzerine uyandım. Telefonu açtığımda Yazı İşleri Müdürü ahizenin diğer ucunda sinirden köpürüyordu. Bir final haberini yarın için yazmamı istiyordu. Evde kahvaltımı ettikten sonra yeniden kiliseye ve bazı kişileri görmek amacı ile hazırlanarak dışarı çıktım. Öncelikle Kapalıçarşı'daki tanıdığım işyeri sahiplerine uğrayıp biraz sohbet ettikten sonra kiliseye gittim. Rahip her zamanki gibi sabah duasını bitirmiş dinleniyordu. Beni görünce bugün izinlisin galiba, gel birlikte çay içelim diyerek kilisenin mutfağına davet etti. **Çeşitli konulardan konuştuktan sonra ve konuyu son günlerde cereyan eden ermeni militanlar konusuna getirdim. Onların kiliseler tarafından finanse edildiğini ve Türkiye'den de bu örgüt militanlarının desteklendiği konusundaki duyumları kendisine anlattım. İçimden bende böyle düşünüyorum dedim. Rahip; “Böyle bir şeyin olması mümkün değil. Sen görüyorsun. Kilisenin masraflarını sıkıntı ile karşılıyor. Kaldı ki, teröristlere destek vermek bizim işimiz değil. Kilise ile terör örgütü arasında bağlantı kurmak ise son derece yanlış. Tarihte her inançta olduğu gibi bazı art niyetli kişiler Hristiyanlığı da kendi siyasetlerine alet etmiş olabilirler: Belki**

hala etmek isteyende vardır. Ama samimi bir Hristiyan din adamı, din kuruluşu kilise, asla siyasete karışmaz. Hele hele örgütler gibi yıkım amaçlı kurumlara asla İsa çarmıha gerildiği zaman bile hiç kimseye kötü bir şey söylemedi. Tersine İsa şöyle diyor : “Sağ yanağına bir tokat vurana sen sol yanağını da çevir. “Biz onu izleyen insanlar nasıl olurda, böyle kötü ve insanlık zararına olan eylemleri destekleyebiliriz? Bunların hepsi yalandan ibarettir.” Rahip böyle konuşurken anlattıklarına inanmak istiyordum. Fakat bana anlatılanlar oldukça farklı idi. Rahiple biraz daha konuştuktan sonra yanından ayrıldım. Gazeteye son bir yazı daha hazırlayıp bu konuyu bitirmeliydim. Nasıl yapsam diye düşünerek eve geldim. Yemek için bir şeyler hazırladım ve yemeye başladım. Yemeğimi bitirinceye kadar kafamdaki düşünceleri toplamaya çalıştım. Odama geçip masama oturarak bir şeyler karalamaya başladım. Sonunda şimdiye kadar gördüklerimi, konuştuklarımı kaleme almaya başladım. Fakat yazımda Müslüman mahallesinde salyangoz satılmaya çalışıldığına benzer düşüncelerime yer veriyordum. Bu insanlar cezalandırılmalı idi. Çünkü sapmışlardı. Bu düşünceye kendimi inandırarak yazıma devam ediyordum ki, yüreğimde haksızlık ettiğimi düşünmeye başladım. Bugünü kadar yaptığım araştırmalarda bu insanların sapmış olduklarına dair hiç bir şey görmemiştim. Aksine o güne kadar inandığım kitap Kur'an bile bu insanları tam olarak bir yere koyamıyordu. Hem kitapları değişmişti, hem değişmemişti. Sapmışlardı hem de sapmamışlardı. Nedenini bilemediğim sebepten ötürü vicdan azabı çekiyordum. Beynim çok yorulmuştu. Yatağa giderek uyumaya çalıştım. Uyandığım zaman nerede ise ikinci olmak üzere idi. Halen içimde büyük bir korku vardı. Düşünüyordum, ben ne yapmıştım ve ne yapıyordum? Son günlerde yanlış olan ne yapmıştım diye düşünmeye başladım. Bir şeyler yersem daha sağlıklı düşünebilirim dedim kendi kendime. Karnımı doyururken sürekli düşünüyordum. Sonunda bulmuştum. Ben kiliseler hakkındaki yazıyı yazarken sesi duymuştum. Dedikodular ve yargılarımla bu yazıyı yazıyordum. Fakat yargılama benim değil İslam dünyasının yargısı idi. Akşam olmak üzere idi. Hazırlanarak babamın yanına gitmek için evden ayrıldım. Yolda babamı düşünüyordum. İyi bir Kur'an eğitimi almış ve bu konuda uzun araştırmalarda bulunmuş sonunda bir çıkmazın içine düşmüştü. Önceleri sürekli Kuran okuyan ve namazını kaçırmayan babam bu araştırmalarından sonra neredeyse ateist birisi olmuştu. Kendisi, bazı çelişkilerin içerisine düştüğünü, sorularını mantıklı olarak çözümleyemediğini söylüyordu.

Akşama doğru eve dönerek notlarımı yanıma aldım ve babamın evine gitmek üzere yola koyuldum. Babamın evine gittiğim zaman annem ve babam neden bir süredir aramadığımı, gece yarısı neden konuşmak için telefonla aradığımı neler olduğunu sorup durmaya başladılar, sorularını cevaplamaya çalışırken biraz oradan buradan sohbet ettikten sonra babama kendisi ile özel olarak konuşmak istediğimi söyledim. Diğer odaya geçtikten sonra babama son aylarda araştırdığım konuları ve içine düştüğüm çıkmazı aktardım. “Peki, benden ne istiyorsun” dedi. Ona kendisinin bu konuları bana açıklamasının daha iyi olacağını söyledim. Her şeyi anlattıktan sonra İsa'nın gerçekten çarmıha gerilip gerilmediği ve Hristiyanların Baba, Oğul ve Kutsal Ruh tanımlamaları

konusunda düşüncelerini sordum. Babam, **“İyi güzelde İslam ne diyor: ‘Tartışmayınız, imanda şüpheye düşersiniz’.** Bu konuları araştırırken ister istemez birileri ile tartışacaksın. Ama senin bu konular üzerinde fazla durmanı istemiyorum. Sonunda benim gibi olup çıkarsın.” dedi. Babama yalvardım. Çünkü bu konuyu bana en doğru bir şekilde kendisinin anlatabileceğini söyledim. Uzun ısrarlarım sonucunda kabul etti. Babam, “Evet, Tevrat ve İncil’le ilgili Kuran’daki ayetler doğru. Bazı ayetlere baktığımızda Tevrat ve İncil tahrif edilmemiştir ve Kur’an onların hükmünü ortadan kaldırmamıştır. Fakat Tevrat’ın tahrif edildiğine ilişkin Kur’an ayetleri de var. Bazı Yahudilerin kitaplarındaki okumaları değiştirdikleri söyleniyor. Ama bazı İslam Âlimleri bu konuda farklı düşünüyor.

Baba, Oğul ve Kutsal Ruh konusunda Kur’an gerçek İman edenlerin Allah 'a şirk koşmadıklarını söylüyor.

“Kitap Ehliyle en güzel olan bir tarzın dışında mücadele etmeyin. Ve deyin ki, bize ve size indirilene iman ettik; bizim ilahımızda sizin ilahınızda birdir.” (Ankebut 29/ 46)

“Kitap Ehlerinden bir topluluk vardır ki, gece vaktinde ayakta durup Allah’ın ayetlerini okuyarak secdeye kapanırlar: Bunlar Allah’a ve ahiret gününe iman eder, maruf olanı emreder, münker olandan sakındır ve hayırlarda yarışırlar: İşte bunlar salih olanlardandır”(Al-i İmran 3/113–114)

Bu ayette Hristiyanların tek Allah’a inandıklarını gösteriyor. Hristiyanlar tek Allah’a İnaniyor ve ellerindeki Kitabı okuyor, ibadet ederken yere kapanıyorlardı. Kur’an da Hristiyan inancında olduğu gibi tek Allah’ın üç kişilikte ifade edilmesine ilişkin olarak sana açıkça bir ayet gösteremem ancak gösterebileceğim ayetlerden biri; “Meryem oğlu İsa, Allah’ın elçisi, Meryem’e bıraktığı kelimesi, gene O’ndan gelen bir Ruhtur.” (Nisa 4/171)

Bu ayette Allah 'ın Özü, Sözü ve Ruh 'u olduğunu anlıyoruz. Şimdi sen bana sormadan ben açıklayayım. İsa peygamberin Allah 'ın Sözü olduğuna ilişkin olarak: “...Yalnız Meryem oğlu Mesih İsa, ancak Allah 'ın elçisi ve kelimesidir.” (Nisa 4/171)

Kutsal Ruh için: “...Meryem Oğlu İsa’ya apaçık belgeler verdik ve O’nu Ruhul-Kudüs’le destekledik.” (Bakara 2/253)

Ruhul-Kudüs’ün tam Türkçe karşılığı Kutsal Ruh’tur.

Şimdi bu ayetlerden sonra bana İsa'nın çarmıha gerilmesiyle ilgili sorular soracaksın. Fakat şunu hemen sana söyleyeyim ki, bu konulara fazla girme sonunda benim gibi olursun. Ama bunca ısrarından sonra onu da sana açıklayacağım.

Kur'an İsa'nın çarmıhta öldürülmediğini tam tersine göğe alındığı söylerse de sana şu ayetleri vereyim: “Oysa onu öldürmediler ve asmadılar. Ama onlara (onun) benzeri gösterildi. O'nu kesin olarak öldürmediler. Hayır; Allah onu kendine yükseltti.” (Nisa 4/157-158)

Burada açık olmasa İsa peygamberin gerçekten öldüğüne ilişkin ayetler bulabiliriz. Örneğin, “Ey İsa, doğrusu senin hayatına Ben son vereceğim, seni kendime yükselteceğim” (Al-i İmran 3/ 55)

Ancak İsa(A.s)'ın göğe alınışı ile ilgili tefsircilerin farklı yorumları var. Ama Razi isimli İslam âlimi “vefat ettiren” olarak çevrilen “tawaffaytani” kelimesini “yükseltmek” olarak çeviriyor. Aynı fiili “uyutmak” olarak belirtiyor. Razi ve diğer tefsirciler doğru söylüyorsa, İsa peygamber bu gidişle asla ölmeyecekti. Kuran İse:

“Yeryüzünde bulunan her şey fanidir. Ancak yüce ve cömert olan Rab’binin varlığı bakidir.” (Rahman 55/26)

“Seni öldürecek olanım, Beni öldürdüğünde onları gözleyen sendin.” (Maide 5/117)

Tefsirciler bu ayette fikir ayrılığına düştüler ve iki guruba ayrıldılar. İlk guruptakiler “Seni öldürecek olanım”ın anlamı yaşantını bitirerek ‘seni vefat ettireceğim, yani onların seni öldürmesine izin vermeyeceğim. Göğe, yanıma yükselterek meleklerimle beraber katıma yaklaştıracak, seni öldürmemeleri için koruyacağım’ olduğunu savunuyorlar.

Diğer görüş ise, “Seni vefat ettirecek olan benim” yani öldürecek olan benim demektir. İbnu Abbas, İbnu İshak ve Ham b. İshak'tan rivayet edildiğine göre diyorlar ki Mesih'i düşmanı olan Yahudiler öldüremeyeceklerdir. Allah onu göğe yükselterek onurlandırmıştır. Bu görüşe sahip çıkanlarda sonunda anlaşmazlığa düşüp üçe ayrıldılar:

1. Muhammed b. İshak: Yedi saatliğine İsa peygamber vefat etti. Sonra Allah O'nu diriltip yükseltti.

2. Vehb: İsa üç saatliğine vefat edip sonra göğe yükseltildi.

3. Rabi b. Enes: Allah O'nu öldürüp yükseltti.

İşte oğlum, bazı İslam Âlimleri diğer konuda ve az da olsa bu konuda da çelişkiye düştüler. Benim baba olarak sana söyleyeceklerim bu kadar.”

Babamın anlattıkları bana yetmişti. Ama kendimi bir türlü tatmin edemiyordum. Bu arada annemde gelmişti, biraz daha konuştuktan sonra ayrıldım. Kendi evime dönünceye ve şimdiye kadar öğrendiklerim beynimde uğuldayıp duruyordu. Eve giderek, doğruca çalışma odama çekildim. Masama oturur oturmaz içimdeki korkuyla dua etmeye başladım: “Allah'ım senin varlığına ve birliğine inanıyorum. Son günlerde içinde bulunduğum bu durumu lütfen sen bana açıkla. İnsanlar bana açıkladıkları zaman kendi düşüncelerini de açıklıyorlar. Bana her şeyin en doğrusunu ve dahası Kendini bana sen açıklayabilirsin. Sana yalvarıyorum. Bana gerçeği sen göster. Duamı bitirdikten sonra diğer kitaplara bakma ihtiyacı duydum. Kur'an üzerindeki araştırmam tamamdı ancak bu konularda Tevrat ve İncil ne diyordu. Onlara da son bir kez bakmak istedim.

Bu kitapların sağlam olduğuna dair Tevrat ve İncil'de:

“Merhametimi geri almam doğruluğumu yalana döndürmem, verdiğim sözü bozmam, dudaklarımdan çıkanı değiştirmem.” (Mezmurlar 89/34)

“Gök ve yer ortadan kalkacak, ama benim sözlerim asla ortadan kalkmayacaktır.” (Matta 24/35)

“Kutsal Yazı geçerliliğini yitirmez.” (Yuhanna 1 0/359)

“Bu kitaptaki peygamberlik sözlerini duyan herkesi uyarıyorum! Eğer bir kimse bu sözlerle bir şey katarsa, Tanrı'da bu kitapta yazılı belaları ona katacaktır. Eğer bir kimse bu peygamberlik kitabının sözlerinden bir şey çıkarırsa, Tanrı'da bu kitapta yazılı yaşam ağacından ve kutsal kentten ona düşen payı çıkaracaktır.” (Esinleme 22/18-19)

Baba, Oğul ve Kutsal Ruh hakkında Tevrat ve İncil'in ayetleri: “Ey Rab! Sen babamızsın.” (İşaya 64/8)

“Babam her şeyi bana emanet etti. Oğul'u, Baba'dan başka kimse tanımaz. Oğul'dan ve Oğul'un Baba'yı tanıtmayı dilediği kişilerden başkası da Baba'yı tanımaz” (Matta 11/27)

“Söz insan olup aramızda yaşadı. Biz de O'nun yüceliğini, Baba'dan gelen lütuf ve gerçekle dolu olan biricik Oğul'un yüceliğini gördük.” (Yuhanna 1/14)

“Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin. Onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz edin.” (Matta 28/19)

“Yerde ya da gökte ilah diye adlandırılanlar da - nitekim birçok ‘ilahlar’ ve ‘Rabler’ vardır -bizim için tek bir Tanrı Baba Vardır” (I.Korintliler 8/5) gibi birçok ayet vardı.

İsa'nın çarmıha gerilmesi konusu Tevrat ve İncil' in ana konusuydu. Benim en çok hoşuma giden ayet, “Çünkü Tanrı dünyayı o kadar çok sevdi ki, biricik Oğlu'nu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiçbiri mahvolmasın, ama hepsi sonsuz yaşama kavuşsun.” (Yuhanna 3/16) ayeti olmuştur

Ertesi günün cumartesi yani toplantı günü olduğunu hatırladım. Uyumam gerekiyordu. Çünkü kaç gündür bu düşüncelerle uyuyamıyordum. Fakat ne olursa olsun bu gece bu konuyu çözeceğim diye kendime söz verdim. Kuran ve Tevrat'la, İncil arasındaki çatışmayı hemen hemen anlamıştım. Fakat bir şey olmalıydı ki insanlığı kesin olarak sonuca götürsün. Bu kadar araştırma benim için yeterli değildi. Şimdi benim için en büyük sorun kurtuluşun hangisinde olduğunu açıkça öğrenmekti. Her iki peygamberi de düşünmeye başladım. Hem Hz. Muhammed'i (sav) hem de İsa (as) peygamberi. İkisi de bir yol sunuyordu. Ama hangi yol gerçek sonuca ulaştırıyordu. Bu konu üzerinde Kur'an'ı yeniden karıştırmaya başladım.

“Sizden ona (cehenneme) girmeyecek hiç kimse yoktur. Bu, Rabbinin kesin olarak üzerine aldığı karardır.” (Meryem 19/71)

Yine başka bir ayette Hz. Muhammed (sav) için “Günahın için mağrifet (bağışlanma) dile; ”(Mü'min 40/ 55)

Bu ayetten beni şok etmişti. Çünkü Hz. Muhammed'in günahsız olduğunu biliyordum. Ayette yalnız günahkâr olan ben değildim Hz. Muhammed'inde günahlarından dolayı tövbe etmesi gerekiyordu. Yani ne yaparsam yapayım cehenneme uğramak zorundaydım.

İncil'de ise İsa ; “Hanginiz bana günahlı olduğumu kanıtlayabilir?” (Yuhanna 8/46)

“...günahı bilmeyen Mesih” (2.Korintliler 5/21)

“O günah işlemedi, ağzından hileli bir söz çıkmadı.” (I.Petrus 2/22)

“Kendisinde günah olmadığını bilirsiniz.” (I.Yuhanna 3/5) İsa peygamberin günahsız olduğunu bu ayetler gösteriyordu. Ya benim için ne diyordu?

“Günah bir insan yoluyla, ölüm de günah yoluyla girdi. Böylece ölüm bütün insanlara yayıldı. Böylece ölüm bütün insanlara yayıldı. Çünkü herkes günah işledi.”(Romalılar 5/12)

“Çünkü herkes günah işledi ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun kaldı.” (Romalılar 3/23)

Sonuç olarak ortaya çıkan gerçek demek ki, bende günahkârdım. Allah ilk insanı yaratmış ve onu kendi cennetine koymuştu. Bu insanın tek yapacağı şey ise yaratanına ibadet etmektir. Ama Rabbinin isteğini çiğneyerek kendisine yasak olan ağacın meyvesinden yedi. Allah onunla arasında yaptığı

anlaşmayı bozdu. Çünkü insanın isyanı soyunun isyanı idi. İlk denenme anında günaha düşmüştü. Ve Allah ilk insanlar olan Âdem ve Havva'yı günaha düşmelerinden dolayı cennetinden dünyaya kovmuştu. Yeryüzünde insan soyunun artması ile birlikte onlardaki günahça çoğalmıştı. Ama Allah bu günahattan kurtuluş vaadini de vermişti. İnsan günahının ücreti ölüm idi. “Çünkü günahın ücreti ölüm, oysa Tanrı'nın armağanı Rabbimiz Mesih İsa'da sonsuz yaşamdır.” (Romalılar /23)

İsa Mesih insanoğlunun günahını ortadan kaldırmak için Tanrı'nın sağladığı tek kurtuluş yolu idi. İbrahim peygamber Allah'a olan sevgisi ve sözünden dolayı oğlunu kurban ediyordu. Allah bütün insan soyunu günah yükünden kurtarmak için önceden söylediği gibi İsa Mesih'i biricik Oğlu'nu bizim kurtuluşumuz için çarmıhta öldürmüştü.

“İşte dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu!” (Yuhanna 1/29)

“Mesih, günahlarımıza karşılık öldü, gömüldü ve Kutsal Yazılar uyarınca üçüncü gün dirildi. Kifas'a ve on ikilere göründü.” (1.Korintliler 15/3-5)

“İsa, YOL, GERÇEK ve YAŞAM ben'im dedi.” (Yuhanna 14/6)

“Tanrı dünyayı o kadar çok sevdi ki, biricik Oğlunu verdi. Öyle ki, O'na iman edenlerin hiç biri mahvolmasın, ama hepsi sonsuz yaşama kavuşsun.” (Yuhanna 3/16)

Bu ayetlerden sonra tek kurtuluşumun İsa Mesih'te olduğunu görmüştüm. Ve O'nu iman yoluyla kabul etmem gerekiyordu. “İman yoluyla, lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. Kimse övünmesin diye iyi işlerin sonucu değildir” (Efesliler 2/8-9) O zaman tek yapmam gereken şey O'nu çağırıp, iman etmemdi. Çünkü İsa şöyle diyordu: “İşte kapıda durmuş kapını çalıyorum. Eğer biri sesimi işitir ve kapıyı açarsa, onun yanına gireceğim.” (Esinleme 3/20)

Yere secde ettim ve dua etmeye başladım: “Allah'ım ne olur bu günahkâr kulunu bağışla. Seni Kurtarıcı ve Rab olarak kabul ediyorum...” Duamı bitirdiğim zaman birden rahatladığımı hissettim. Sanki üzerimden büyük bir yük kalkmıştı. Gerçek Allah'ımı bulmuştum ve yüreğim sevinçle coşuyordu

Artık kesin olarak kararımı vermiş ve İsa 'ya İman etmiştim. Bazı İnsanlar benim bu kararımı öğrendikleri zaman benim sapmışlığımdan söz edeceklerdi. O halde piyasada satılan Kur'an meallerinden hangisi doğru idi? Eğer yanlış mealler var ise neden birisi çıkıp da buna müdahale etmiyordu.

Uyumam gerekiyor diye düşündüm. Çünkü yarın toplantıya gidecektim. Yatak odasına çekilip yatağa uzandım. Fakat içimdeki sevinçten uyuyamıyordum. Aylardır üzerimdeki yorgunluk gitmiş yerine büyük bir esenlik ve huzur gelmişti. Yatakta böyle düşünerek uyuya kalmışım.

Öğleye doğru uyanmışım. Duş alıp bir şeyler yedikten sonra toplantının yapıldığı yere gitmek için hazırlanmaya başladım. Bugün benim için bayram günü idi. Takım elbisemi giydim. Kendime iyi bir çeki düzen verdikten sonra kiliseye doğru yola koyuldum. Çünkü toplantı saati yaklaşmıştı.

Kiliseye ilk kez takım elbise ve kravatla gidiyordum. Beni böyle görenler şaşırmıştı. Hayrola bir yerden mi geliyorsun diyorlardı. Onlara hiç bir şey söylemedim. Fakat bende bir değişiklik olduğunu görüyorlardı. Toplantı başladı ve rahip kürsüde konuşuyordu. Tam konuşması bitmişti ki elimi kaldırdım ve bir şeyler anlatmak istediğimi söyledim. Rahip peki dedi ve beni kürsüye çağırdı. Kürsüdeyim, Bu benim ilk kez kürsüye gelişim değildi. Çünkü bu kürsüden çok defa Kutsal Kitap'tan bir şeyler paylaşmışım. Bir kaç saniye toplantıdakilere şöyle bir baktım. Onlar benim konuşmamı bekliyorlardı. Ama ne konuşacağımı bilmiyorlardı. Konuşmaya utanıyordum. Bu insanlar ile ilgili olarak yalan yanlış yargılarda bulunmuştum. Fakat konuşup her şeyi onlara anlatmalıyım. Benim yüzümden sıkıntı çekip üzölmüşlerdi. Ben kürsüden insanları seyredip düşünürken rahip senin konuşmanı bekliyoruz diye ikaz etti.

*Her şeyi anlatmaya başladım: “Ben sandığınız gibi pazarlamacılık yapan ve Ermeni bir ailenin Hristiyan çocuğı değilim. Ben gazeteciyim. Aranıza yasadışı Ermeni Örgütü Asala'yı araştırmak için geldim. Evet, araştırmam sırasında yazdığım yazılardan dolayı hepiniz sıkıntı çektiniz. Aylardır sizin bana ve çevrenize karşı olan tutumunuzdan çok etkilendim. Küçüklüğümden beri benim içinde bulunduğum toplumdan Hristiyanlar için duyduklarımın tamamıyla yanlış olduğunu anladım. Uzun bir süre Kur'an-ı ve Kutsal Kitap'ı karşılaştırdım. Düşünceler iminde ne kadar haksız olduğumu gördüm. **Araştırmalarım sırasında gerçek Kurtarıcımı Rabbimi buldum. İsa'yı Kurtarıcım ve Rabbim olarak yaşantıma aldım, çok mutluyum. Size karşı olan tutumumdan dolayı özür dilemek istiyorum. Ancak bu olay olmasaydı. Ben gerçek Kurtarıcımı ve kurtuluşu bulamayacaktım”** dedim.*

Bunu söylememle birlikte kürsünün altına çökmem bir oldu. Çünkü onların bana saldırıp dayak atmalarını bekliyordum. Kürsünün kenarından bana doğru geldiklerini fark edince iyice büzöldüm. Geldiler beni kollarımdan tutarak kaldırıp öpüp sarılmaya başladılar. Bana, “sen bizim kardeşimizsin. Sana asla kıyamayız. Hamd Olsun ki, Rab sana Kendi Sözü 'nü kendisi açıkladı. Aramıza yeniden hoş geldin. Kaybolmuştun bulundun.”

Konuşmamdan sonra toplantıdaki herkes beni kutlamıştı. İsa'yı kabul ettikten sonra yaşantım tamamıyla değişmişti. Yüreğimde olağanüstü bir değişiklik olmuştu. Davranışlarım,

düşüncelerim ve konuşmalarım temelinden değişti. İman etmemden sonra ailem ve yakın çevremdeki arkadaşlarım yönüyle değişmiş farklı biri gibi görüyorlardı.

İsa Mesih'e iman etmemden sonra her şeyin güllük gülistanlık olacağını düşünüyordum. Ama hala insandım ve bu dünyada yaşıyordum. İsa, gerek yaşantısıyla ve gerekse çarmıhta ölüp, üçüncü gün dirilişiyle Şeytanı yenmişti. Fakat Şeytan beni günaha düşürmek için sürekli saldırıyor. İsa'ya iman etmemi çevreme açıklamaya başladığım zaman, yalnız kaldım. Çevremdekiler benim İsa'ya iman etmemi onaylamadılar. Onlara açıklamaya çalıştım. Fakat nafile. Çünkü İsa Mesih İncil'de şöyle diyordu: "Çarmıhını yüklenip ardından gelmeyen bana layık değildir." (Matta 10/38)

"Dünyadan olsaydınız, dünya kendisine ait olanı severdi. Ne var ki, dünyanın değilsiniz; ben sizi dünyadan seçtim. Bunun için dünya sizden nefret ediyor:"(Yuhanna 15/19) İsa'nın İncil'de söylediği her şey yavaş yavaş gerçekleşiyordu. Arkadaşlarım benimle eskisi gibi eğlencelere gitmeyince benden kopmaya başlamışlardı.

İsa beni tüm günahlarımdan, çarmıhtaki akıttığı kanıyla arındırdı. Günaha düşmemeye özen gösteriyordum. Böyle olunca da çevremden kopmuştum. İsa İncil'de yine: "Dar kapıdan girin. Çünkü kişiyi yıkıma götüren kapı geniş ve yol enlidir: Bu kapıdan girenler çoktur" Yaşama götüren kapı ne dar yolda ne çetindir! Bu yolu bulanlar azdır."(Matta 7/13-14) Gerçekten bu yolu bulanlar azdır Çünkü bende bu azınlığın içerisinde girmiştım.

*Biliyorum herkese göre gerçek farklıdır. Dünyada yüzlerce gerçeklik iddiaları söz konusudur. Ama esas gerçek olan gerçeğin bu çok gerçeklilik içinde tek olmasıdır. Buna göre insanı Tanrı'yla barıştıran tek gerçek, tek yol ve tek yaşam İsa Mesih'tir. Tanrı Sözü kendi yarattığı insanı kendisi kurtarma sorumluluğunda dünyamıza gelmiş haç üzerinde ölmüş ve dirilişiyle bize yeni yaşam vermiştir. **Duam o ki, Rabbim ve Kurtarıcım İsa Mesih, tüm İnsanlara kurtuluşunu tattırsın. Herkes benim gibi gerçeği bulabilsin."***

Bu hayat hikâyesi içerdiği konular itibarıyla çok eski olmasına rağmen hala sanal kiliselerde yeni bir olaymış gibi site ziyaretçilerine aktarılmakta, gazetecinin zihnini meşgul eden sorulara Yüksek İslam Enstitüsü mezunu babası cevap veremediği gibi diğer İslam Âlimlerinin de aynı soruya çelişkili cevap verdiği anlatılmakta, ayrıca Kur'an ayetleri arasında çelişki olduğundan söz edilip, Kur'an'a göre tahrif edilmiş olarak kabul edilen İncil'in aslının bozulmadığı ve mükemmel bir kitap olduğu, Hristiyanların çok iyi insanlar olduğu ve Hristiyanlığın insana gerçek huzuru veren bir din olduğu ifade edilmektedir.

2.3.5- Örnek Olay İncelemesi

Sanal kiliselerde örnek olay incelemesi bölümü ile İslamiyet ve Hristiyanlığın, Hz. Muhammed (sav) ile Hz. İsa (as) nın çeşitli şekillerde incelenmesi ve bu inceleme için Kur'an ayetlerinden, İslam Âlimlerinden ve diğer kaynaklardan istifade edilerek Hz. İsa (as) nın üstünlüğünün kanıtlanması esasına dayanır. Diğer bölümlerde olduğu gibi bu bölümde de hedef yine İslam'dır. Belli başlıklar halinde aşağıda örnekler verilmiştir. Bu tip örnekler hemen hemen bütün Hristiyanlık Propagandası yapan sitelerde bulunmaktadır.

a- Hz. Muhammed (sav) ile Hz. İsa (as) Doğumlarının İncelenmesi²⁶⁶

Herkes biliyor ki, Muhammed'in babası Abdullah, annesi Amine'dir. O, tanınan bir baba ve saygıdeğer bir ananın çocuğudur. Muhammed'in doğaüstü bir şekilde doğduğunu ne Kuran bildiriyor, ne de bir İslam âlimi böyle bir iddia ortaya atıyor. Onu ne bir meleğin müjdesi dünyaya getirdi, ne de o Allahın kalamından doğdu. Tam tersi, o bütün diğer insanlar gibi doğal yoldan bir baba ve anneden doğdu.

Oysa Kuran, defalarca İsa Mesih'in diğer insanlar gibi doğal bir yoldan doğmadığını bildiriyor. O'nun babası beşer değildi. İsa Mesih, bir erkeğin girişimi olmaksızın Bakire Meryem'den dünyaya geldi. Çünkü Allah Meryem'e Ruhundan üfledi. O halde İsa Mesih, Allahın Ruhu'ndan doğan tek insandır (Nisa 4/171, Enbiya 21/91, Tahrim 66/12)

O halde İsa Mesih sıradan bir insan olmayıp, hem tanrısal Ruh, hem de sıradan bedendir. Zira O, Allahın Ruhu'ndan ve Bakire Meryem'den doğmuştur. Muhammed İse Allahın Ruhu'ndan doğmadı; gerçek bir baba ve gerçek bir anneden dünyaya geldi. Onun bedeni sıradan bir İnsan bedeni olup, tanrısal Ruh'a sahip değildir.

b- Hz. Muhammed (sav) ile Hz. İsa (as) ya Verilen Vaatlerin İncelenmesi²⁶⁷

İsa Mesih hakkında Kuran'da Allah'ın Bakire Meryem'e, kendisinden İsa Mesih'in doğacağına ilişkin vaatte bulunduğunu okuyoruz: “Ey Meryem! Allah sana, kendinden bir Sözü, adı Meryem oğlu İsa olan İsa Mesih'i dünya ve ahirette şerefli ve Allah'a yakın kılınanlardan olarak

﴿يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُشْرِكُ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ﴾.

(سورة آل عمران ٤٥: ٣) (Ali İmran 3/45) müjdeler”

²⁶⁶ http://www.incilturk.com/kutuphane/cevaplanmasi_hazreti_peygamberin.htm, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

²⁶⁷ http://www.incilturk.com/kutuphane/cevaplanmasi_hazreti_peygamberin.htm, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

İsa Mesih'in doğumuna ilişkin bu sevindirici haberi Kutsal'ın kendisi Meryem'de müjdeledi ve O'nu, "Allahın Sözü" olarak adlandırdı.

Peygamberlerin tümü Allahın sözünü dinleyip ne pahasına olursa olsun, onu doğrulukla çevrelerine aktardılar. İsa Mesih ise, vahiy almadı; O, Allahın bedene girmiş sözüdür. Tüm yaratıcı, şefaet edici, bağışlayıcı, teselli edici ve yenileyici gücüyle tanrısal Sözün yetkisi O'na yerleşmiştir. Bu nedenle Allah, O'nun doğumunu, bu olağanüstü olayı vurgulayarak, Meryem'e şahsen bildirdi. Muhammed'in Allahın sözü olduğunu haber veren bir ayet yok Kuran 'da sadece onun vahiy aldığını ve bu vahyi dinleyicilerine tebliğ ettiğini okuyoruz. Ne onun doğumu annesi Amine'ye Allah tarafından özel bir şekilde müjdelendi, ne de melek, Amine'ye Allahın Ruhu'nu üfördü.

Hâlbuki Allah'ın gönderdiği melek Cebrail, Bakire Meryem'le karşılaştı; Meryem de ondan Kutsal Ruh 'u kabul etti. O böylelikle kadınlar arasında seçkin bir yer aldı. Nitekim Kuran şöyle diyor:

"Ey Meryem! Allah seni seçip temizledi, dünyaların kadınlarından seni üstün tuttu" (Ali İmran 3/42)

«يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ
الْعَالَمِينَ» (سورة آل عمران ٤٢: ٣).

Meryem'in adı Kuran'da otuz dört kez geçer; oysa Amine'nin adına Kuran'ın hiç bir ayetinde rastlamıyoruz.

c-Hz. Muhammed (sav) ile Hz. İsa (as) nın Günahsızlıkları Açısından İncelenmesi²⁶⁸

Muhammed daha çocukken, yanına iki melek gelir, Onun kalbini aratırlar. Bu hususta Kuran şöyle diyor:

"Senin gönlünü açmadık mı? Belini büken yükünü üzerinden almadık mı" (İnşirah 94: 1-3)

«أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ الَّذِي أَنقَضَ
ظَهْرَكَ» (سورة الشرح ٩٤: ١-٣).

²⁶⁸ http://www.incilturk.com/kutuphane/cevaplanmasi_hazreti_peygamberin.htm, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

O andan itibaren Muhammed'e, arıtılmış anlamına gelen "*el-Mustafa*" lakabı verildi. O, özünde saf değildi. Yüreğinin arıtılıp Allahın bir nebi ve resulü olabilmesi için bu iki meleğin yanına gelmek suretiyle ondaki yükü kaldırmaları gerekiyordu.

Kuran'da aynı zamanda Meryem'in oğlunun "*temiz bir oğlan*" olduğunu okuyoruz: "*Cebrail , 'Ben sana temiz bir oğlan bağışlamak için, Rabbinin sana gönderdiği elçi den başkası değilim'*" (Meryem 19/ 19).

﴿إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا﴾

(سورة مريم ١٩:١٩)

Taberi, Beydavi ve Zemahşeri gibi İslam Âleminin önde gelen tefsir âlimleri, ayette geçen temiz anlamına gelen "*zaki*" kelimesinin, saf, arı ve günahattan azade demek olduğunu belirtiyorlar. Daha İsa Mesih doğmadan önce, O'nun tertemiz olduğunu ve günah işlemeksizin yaşayacağını bildirdi vahiy. Çünkü O, özünde kutsaldı. Bundan da öte O, bizzat Allahın Sözüydü. Biraz önce gördüğümüz gibi, O sadece vahyi dinlemedi, kelamın kendisiydi.

O'nun sözleriyle davranışları arasında en küçük bir çelişki görülmedi. Çünkü O, ne söylediyse yaşadı; günahsız, kınamasız dimdik durdu.

Kuran bütün resul ve nebilerin bir takım günahlar işlediklerini belirtiyor. Kimilerinin işledikleri suçları açıklıyor İsa Mesih hariç! Çünkü O her zaman temiz ve saftı. Taşıdığı insanlık doğasına karşın Kutsal Ruh O'nu daha doğumundan itibaren yetkin kutsallıkta korudu. Allahın bedene girmiş Ruhu olduğu için O, asla denemeye düşmedi. Oysa Muhammed Kuran'da, üç kez Rabbinden günahları için af dilemesi gerektiğini söyledi. "*Ey Muhammed! Suçunun bağışlanmasını*

﴿وَأَسْتَغْفِرُ لَذُنُوبِكَ﴾. (سورة المؤمن ٤٠:٥٥)

dile" (Mü'min 40/55)

"*Ey Muhammed! Kendinin, inanmış erkek ve kadınların günahlarının bağışlanmasını dile*" (Muhammed 47/19).

﴿وَأَسْتَغْفِرُ لَذُنُوبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ﴾

(سورة ٤٧:١٩).

"Biz sana böylece apaçık bir zafer sağlamışızdır. Allah böylece, senin gelmiş geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar" (Feth 48/1-2).

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ (سورة الفتح ٤٨ : ١-٢).

Gerçi çoğu Müslümanlar bu gerçeği ya inkâr ediyor ya da farklı bir biçimde yorumluyorlar, ama Kuran bu hususta açık tanıklıkta bulunuyor. Muhammed doğal ana babadan doğmuş, doğal bir insandı. Olağan bir yaşam sürdü, bizler gibi günah işledi, Rabbinden af diledi. Oysa İsa Mesih, Allahın Ruhundan doğmuş olup, Allahın bedene girmiş Sözü'dür. O, çocukluğundan bu yana kutsal ve arı kaldı.

d-Hz. Muhammed (sav) ile Hz. İsa (as) Vahiy Açısından İncelenmesi²⁶⁹

Muhammet "*Ruhul-Emin*" denilen melek Cebrail vasıtasıyla vahiy aldı. Sağlam hadisler, kendisine vahiy geldiğinde, Muhammet'in baygınlık geçirdiğini bildiriyor. Bir hadise göre, vahiy esnasında Muhammet benliğini yitirip adeta bir sarhoşu andırıyordu. İslam Âlimlerine göre O, vahiy sırasında "*bu dünyadan alınıyordu*". Ebu Hureyre, "*Kendisine vahiy indiğinde, Muhammet'i bir titreme alırdı*" diyor. Bir rivayete göre, vahiy sırasında Muhammet'in ağzı köpükleniyor, gözleri kısılıyor, kendisinden deve yavrularınınkini andıran sesler duyuluyordu.

Ömer b. al-Hattab, "Muhammet'e vahiy geldiğinde, ondan arılarinkine benzer sesler duyulurdu" diyor. Bir keresinde Muhammet'e sordular: "*Vahiy nasıl geliyor*" sana" Muhammet, "Bazen" dedi, Bir çingirak sesi gibi geliyor ki; en şiddetlisi budur. Benden ayrıldığında, (bana bildirileni) öğrenmiş oluyorum". İslam Âlimlerine göre Muhammet, vahiy esnasında, şiddetli bir sıkıntıya giriyor, soğuk günlerde bile alnından "inci" gibi ter boşanıyordu. Zeyd b. Sabit, Muhammet'in bu gibi durumlarda bedence de ağırlaştığını bildiriyor: "...Bir seferinde Muhammet'in bacağı benim bacağımın üstündeydi. Birden büyük bir ağırlık hissettim. Bir seferinde vahiy geldiğinde, Muhammet devesinin üzerindeydi. Deve titredi, ağırlığa dayanamayarak çöktü. Allah Muhammet'le şahsen konuşmadı; ona Melek Cebrail aracılığıyla vahyini ilettiler. Vahiy anında bile Allah ondan uzaktı (el-İtkan fî Ulumil- Kur'an, s.I 45,46).

Allah kesinlikle Melek Cebrail'i İsa Mesih'e göndermedi. İsa Mesih bir üçüncü şahıs aracılığıyla vahiy almadı. Çünkü O, bizzat Hakk'ın bedene girmiş Sözü (Meryem 19/34) (Sitelere ayetlerin tefsirlerinin hangi kaynaktan alındığı belirtilmiyor. Böylece ayetler istenildiği gibi yorumlanıyor.)

²⁶⁹ http://www.incilturk.com/kutuphane/cevaplanmasi_hazreti_peygamberin.htm, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

Allahın öncesiz Kelamı, bizzat Allah'tan kaynaklanan, O'nun İradesini tanıyan Ruhtu. Allahın istemini öğrenmek isteyen kişi, İsa Mesih 'in yaşamını çalışsın. Çünkü O, yüce Allahın bedene girmiş sözü'dür.

Kuran, Allah'ın İsa Mesih'e O bedene girmeden önce Kitap'ı, Tevrat'ı, bilgeliği ve İncil 'i öğrettiğini bildiriyor. (Ali İmran 3:48) O, sadece Allahın kelamını söyledi. Kuran'a göre İsa Mesih, daha doğar doğmaz, annesini teselli etmek için vahiy kelamını konuşmuştu.

"Onun altından bir ses kendisine seslendi: Sakın üzülme, Rabbin, içinde bulunamı şerefli kılmıştır. Hurma ağacını kendine doğru silkele, üstüne taze hurma dökülsün. Ye, iç, gözün aydın olsun. İnsanlardan birini göreceksin, Ben Rahman'a oruç adadım, bugün hiç bir insanla konuşmayacağım, de" (Meryem 19/24-26).

«فَتَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا
وَقَوَّيْ إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا حَبِيبًا فَكُلِي
وَأَشْرَبِي وَقَوَّيْ عَيْنًا فَإِنَّمَا تُرِيدُ مِنَ الْبَشَرِ آخِذًا فَقَوَّيْ إِلَيَّ
فَلَرَّبُّكَ لَعَلَّخُفَّاءَ صَوْمًا فَلَمَّا أَكَلِمَ الْيَوْمَ أَنْبِيَاءَ»

(سورة مريم ٢٤: ٢٦-٢٧)

Kuran'a göre İsa Mesih, daha çocukken bir meleğe ya da aracıya ihtiyaç duymaksızın Allahın kelamını konuştu. Çünkü O, Allahın ağzı, Ruhu ve kişisel vahyidir. Bu nedenle Allahın gücü Meryem Oğlu'nda yaratıcı, iyileştirici, affedici, teselli edici ve yenileyici niteliğiyle kendini gösterdi. Muhammet'e Kuran ve hadiste bildirilen vahyin özeti tanrısal buyruk ve yasaklar içeren şeriattır. Muhammet'in vahyi bir kitap getirdi: Kuran ve şariat. İsa Mesih'in vahyinin özeti ise, O'nun bizzat kendisidir. Çünkü İsa Mesih'in İncili bir şariat olmayıp, O'nun yaşamı ve sözlerinin duyurusu, kişiliğinin anlatımıdır. Buyruklarını yerine getirebilmeleri için İsa Mesih, izleyicilerine Ruhunun gücünü bağışladı. İsa Mesih izleyicileri bir kitap ya da dinden çok, benzersiz bir şahsa iman ediyorlar; bir şeriattın tahakkümü altında olmaksızın kişisel olarak İsa Mesih'e bağlanıyor, O'nu izliyorlar. İsa Mesih Allah'ın vahyidir.

2.3.6- Rehberlik ve Danışmanlık Yöntemi

Sanal kiliselerde rehberlik ve danışmanlık yöntemi İncil'in ve Hz. İsa (as) nın daha iyi anlaşılmasını sağlamaya yönelik bir çalışmadır.

Bu bölüm Hristiyanlığı tercih etmiş olan kişilere, aileden, çevreden gelebilecek baskılara karşı ne yapılması ve nasıl davranılması gerektiği konusunda yöntemler içerir. Kişinin önceki yaşam

deneyimlerinden kaynaklanan problemler, yeni dinine uyum problemi ve diğer psikolojik problemler rehberlik hizmetleriyle ortadan kaldırılmaya çalışılır. Hz İsa (as) nın zorlukları ve sıkıntıları aşmak için yapmış olduğu davranışlar örnek gösterilir, sıkıntılardan kurtulmak için onun yolunun takip edilmesi gerektiği anlatılır.

Sanal kiliselerdeki rehberlik ve danışmanlık yöntemi iki bölüm halinde değerlendirebiliriz.

- a- Hristiyanlığa ilgi duyan ve Hristiyanlığı tercih eden kişileri yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmetleri: Bu bölümde insanların Hristiyanlığı anlamaları, öğrenmeleri, kabul etmeleri ve yaşamalarına yönelik rehberlik hizmetleri verilir. Hristiyanlığı insanlara kabul ettirme bu bölümün temel amacıdır.
- b- Kilise bünyesinde çalışanlara yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmetleri: Bu bölüm insanlara Hristiyanlığı din olarak kabul ettirme amacına hangi yöntemlere ulaşılabileceği üzerine kuruludur. Daha çok içe dönek rehberlik hizmetleri içerir. Misyonerlik faaliyetlerinde dikkat edilmesi gereken kurallar, kilisenin etkinliğini artırmak için gerekli olan faaliyetler, kilise çalışmalarına katılırken uyulması gereken kurallar bu bölümün kapsamındadır.

Aşağıda İncil'in daha iyi anlatılmasına yönelik bir çizelge verilmiştir.²⁷⁰

Kutsal Kitap Üzerinde Derin Düşünme Yöntemi
1. Zaman: Her sabah yaklaşık 30 dakika zaman ayırın.
2. Yer: Rahatsız edilmeyeceğiniz sakin bir yer bulun.
3. Dua: Öncelikle Rab'bin' Sözü'nü kolayca anlayıp uygulamak için Kutsal Ruh'un yardımını isteyin.
4. Kutsal Kitap metninin okunması: Bugün derin düşüneceğiniz Sözü dikkatlice okuyun.
5. Derin düşünme: Ayetleri tek tek okuyarak metni tekrar edin ve aşağıdaki iki konu üzerinde düşünün. a. Tanrı'nın (Baba, Oğul, Kutsal Ruh) kim olduğunu, bugün bizden (halkından) dolayı hoşnut olup olmadığını, bizimle ilgili amacının ne olduğunu vs. inceleyerek bizimle olan ilişkisini düşünelim. b. Öğrenmemizi istediklerinin neler olduğunu (vaat, emir, uyarı, öğüt vb.) düşünelim. Öğrendiklerimizi düşüncemize ve hayatıffı1za uygulamaya gayret edelim.
6. Dua: Metindeki ayetleri derin düşünüp uygulayarak şükran ve ilahiyle dua edelim; yanlışlıklarımızı itiraf ederek, itaat etmemiz gereken neler olduğunu düşünerek Rab'den yardım isteyelim.
Kendini incelemek Yukarıdaki altı madde yerine getirilerek Sessiz Zaman bitirilir. Öğrendiklerimizi uygulayıp uygulamadığımızı akşam ya da ertesi sabah tekrar inceleyelim.
Paylaşmak Sessiz Zaman sırasında öğrenip uyguladığımız konuları haftada bir kez ailemiz veya kardeşlerimizle paylaşarak teşvik edelim ve birbirimiz için dua edelim.

²⁷⁰ www.incilturk.com, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

Aşağıda çizelge de Üsküdar Son Buyruk Kilisesinde Danışmanlık Hizmetlerinin günü ve saati bildirilmektedir.²⁷¹

İstanbul - Üsküdar kilisesi
Üsküdar Son Buyruk Kilisesi
kilisem@mynet.com - http://www.kilise.net.tr.tc
0216 342 69 00
İbadet: Pazar 11:00-13:00
Dua: Çarşamba 20:00
Sohbet ve Danışmanlık: Salı, Çarşamba, Perşembe, 12:00-18:00
Adres: Pazarbaşı Mahallesi Kartalbaba Caddesi Yamacı Sokak No:7
(Askerlik Şubesi karşısı)Üsküdar – İstanbul

2.3.7- Değerlendirme Yöntemi

Değerlendirme yöntemi sanal kiliselerde İncil Dersleri sonunda site ziyaretçisinin okumuş olduğu parçalardan ne anladığını tespit etmeye yönelik bir yöntemdir. Özellikle aşamalı okuma parçalarının sonunda bir sonraki aşamaya geçmek için site ziyaretçilerinin bu bölümleri doldurması istenir. Böylelikle bir bölüm öğrenilmeden başka bir bölüme geçilmemiş olunur. Pozitif transferi çağrıştıran değerlendirme yöntemi İncil'in daha iyi anlaşılmasını sağladığı gibi parçaların okunması sırasında muhatabın daha dikkatli olmasını da sağlar. Aşağıda bu yöntemin uygulandığı ile ilgili bir çizelge örneği mevcuttur.

²⁷¹ <http://www.kilise.net.tr.tc>, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

Kutsal Ruhun Eleştirisi
DOPDOLU BİR YAŞAM
Kamil Musa
Okunacak ayetler: (Yu.16/1–11)
1- "Bunları size, sendeleyip düşmeyeziniz diye söyledim.
2- Sizi havra dışı edecekler. Evet, öyle bir saat geliyor ki, sizi öldüren herkes Tanrı'ya hizmet ettiğini sanacak.
3- Bunları, ne Baba'yı ne de beni tanımadıkları için yapacaklar.
4- Bunları size şimdiden bildiriyorum. Öyle ki, saati gelince bunları size söylediğimi hatırlayasınız. Başlangıçta bunları size söylemedim. Çünkü sizinle birlikteydim.
5- "Şimdiyse beni gönderenin yanına gidiyorum. Ne var ki, içinizden hiçbiri bana, 'Nereye Gidiyorsun?' diye sormuyor.
6- Ama size bunları söylediğim için yüreğiniz elemle doldu.
7- Size gerçeği söylüyorum, benim gidişim sizin yararınızdır. Gitmezsem, Yardımcı size gelmez. Ama gidersem, O'nu size gönderirim.
8- O gelince dünyanın günah, doğruluk ve gelecek yargı konusundaki suçluluğunu dünyaya gösterecektir.
9- Günah konusunda – çünkü bana iman etmezler.
10- Doğruluk konusunda – çünkü Baba'ya gidiyorum ve artık beni görmezsiniz.
11-Yargı konusunda – çünkü bu dünyanın egemeni yargılanmış bulunuyor.

KUTSAL RUHUN ELEŞTİRİSİ / Aşağıdaki Soruları Yanıtlayınız

Dop Dolu Bir Yaşam Formu	
Adınız Soyadınız	
e-mail adresiniz	
Telefon 0212 111 11 11	
Şehir	
Adres	
1-Kurtuluşumuz önce neyle başladı? (Yu.16:7-11)	
3-Tanrı insanları kendine ne şekilde çeker?	
4-Kutsal Ruh insanları üç yönden eleştirir. Bunları sıralayıp her biri hakkında kısa bir açıklama yap.	
5-Tanrı'nın Sözü iki ağızlı kılıca benzetilir. İnsan yüreğindeki işleyişi konusunda bu benzeyişi açıkla. (İbr.4:12)	
6-Bazı durumlarda Tanrı, insan hayatını değiştirmek için özel biçimde müdahale eder. (Elç.9:1-6). Buna göre bazı durumlarda Müjdeyi nasıl duyurmaliyiz?	
7-Stefan'ın öldürülmesi, Pavlus'un hayatını nasıl etkilemiş olabilir? (Elç.7:54-60)	
Varsa Mesajınız	
Gönder	

- Gönder Butonu'na 1 Kez Basmanız Yeterlidir.

* Gönder Butonu'na Bastıktan sonra "Mesajınız Başarı ile Gönderilmiştir" ekranını gördükten sonra Ana Sayfaya ya da 2. Derse geçebilirsiniz²⁷²

²⁷² <http://yahve.sitemynet.com/ders1.htm>, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

Kutsal Kitap Çalışma Sistemi Kayıt Bölümüne Hoş Geldiniz

Kutsal Kitap çalışmalarına katıldığınızda sizlere ücretsiz olarak bir İncil ve Kutsal Kitap çalışma ve değerlendirme egzersizlerinden oluşan çalışmalardan birincisini göndereceğiz. Değerlendirme formlarını doldurup bize gönderdikten sonra gönüllü gözetmen arkadaşlarımız değerlendirme formlarınızı inceleyecekler. Gözetmenin tetkikleri ve değerlendirme formları, ikinci çalışma bölümüyle beraber en kısa zamanda size gönderilecektir. Her sene bu çalışma sistemine yenilerini eklediğimizden, Kutsal Kitap Çalışma sisteminde istediğiniz ölçüye kadar ilerletebileceksiniz. Bunun dışında isterseniz online olarak ta bu çalışma sistemini takip edebilirsiniz. Buradan Kaydınızı yaptıktan sonra Sitemiz ana sayfasında bulunan Kutsal Kitap Çalışma sistemi linkini tıklayarak gerekli bilgiye ulaşabilirsiniz.²⁷³

2.4- Türkiye de Faaliyet Gösteren Sanal Kiliselerin Faaliyetleri

Türkiye’de Faaliyet gösteren sanal kiliselerin sayısı kesin olarak bilinmemektedir. Çünkü her geçen yeni bir sanal kilise faaliyete geçerken, bazı sanal kiliselerde belli bir süre sonunda kaldırılmaktadır.

İnternet’te faaliyet gösteren sanal kiliseleri tanıtıcı ve propaganda amaçlı olarak ikiye ayırarak incelemek daha metodiktir. Ancak bu çalışmamızda hem tanıtıcı hem de propaganda amaçlı siteleri herhangi bir ayırım yapmadan incelemekteyiz. Bundan dolayı bu sitelerle ilgili bir tasnif yapılmayacaktır.

Sanal kiliselerin çalışmalarına bir bütün olarak bakıldığı zaman bu kiliselerin faaliyetlerinin üç aşamalı olduğu ortaya çıkmaktadır.

a- Birinci aşama ilk iletişim aşamasıdır. Bu aşamada muhatap merak unsuruyla başlayan site ziyaretini daha sonraki aşamalarda bilinçli olarak gerçekleştirir.

b- İkinci aşama sanal kiliselerin bağlı bulunduğu kilise görevlileriyle temas aşamasıdır. Bu aşama farklı bir çevre ve yeni dostluklar üzerine kurulur.

c- Üçüncü ve son aşamada kilise mensubu olma ve kilise faaliyetlerine aktif olarak katılma aşamasıdır. Ancak bu aşamalar bütün sanal kiliseler için geçerli değildir. Özellikle tanıtım amaçlı sanal kiliselerde yüz yüze temas ve kilise çalışmalarına katılım sözkonusu değildir.

²⁷³ mektup@kutsalkitap.org, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

2.4-1 Sanal Kiliselerin Site Radyo ve Yayinevi İsimleri

Kilise Site İsimleri

www.acctr.org
www.agapeturk.com
www.anadolukilisesi@yahoo.com
www.ankaraprotestanchurch.org
www.antalyaincilkilisesi.tk
www.Antuankilisesi.Org
www.b.p.t.@gmx.net
www.bedripeker@yahoo.com
www.bpkilisesi.org
www.bucahristiyantoplulugu.org
www.bursakilisesi.com
www.denizlililer20@yahoo.com
www.ertancevik@superonline.com
www.estopluluk.org
www.guneyege@incil.com
www.hiristiyan.com
www.immanuelkilisesi.org
www.incil.tk
www.incildinle.org
www.incilkilisesi@hotmail.com
www.incilturk.com
www.isamesihkilisesi.org
www.isamesihtoplulugu@yahoo.com
www.isamesihveincil@yahoo.com
www.isasevgi@yahoo.com
www.islamacevap.net
www.isparta_incilkilisesi@yahoo.com
www.istanbulguide.net
www.izmitkilise@e-kolay.net
www.karsiyakakilisesi@usa.net
www.KatolikKilisesi.Com
www.kayseriortodokskilisesi@agapehouse.biz
www.kilise.net.tr

www.kitabimukaddes.com
www.kurtulus.org
www.kut@hotmail.com
www.kutsalkitap.org
www.lighthouseic.org
www.lutufyayin.com
www.members.lycos.co.uk
www.odemiskilisesi@hotmail.com
www.pastorerol@yahoo.com
www.presbiteryen.com
www.protestankilisesivakfi.org
www.Samsun@incilturk.com
www.Semir47@yahoo.com
www.soruyanit@yahoo.com
www.stpaulcc-turkey.com
www.taksimtpk.org
www.twapc.org
www.twpc93.com
www.umraniye_church@hotmail.com
www.yeniyasam.com
www.yeniyasam.tk
www.zafer@ada.net

Kilise Adres Sorgulama* www.kiliseler@incilturk.org (Bu adresten Türkiye'deki faaliyet gösteren kilise adresleri öğrenilebilmekte, yeni açılan kilise isim, telefon, e-mail ve adresleri bu siteden bulunabilmektedir.

Türkiye'deki Hristiyanlık ile ilgili Linklerin bazıları:

<http://www.giriskapisi.net>: Türk Hristiyanlar hazırlanmış kapsamlı internet portallerinden bir tanesidir.

<http://www.incildinle.org> : İncil'i sesli dinlemek için hazırlanan site.

<http://isamesih.org> : Hristiyanlığı merak edenler için hazırlanan bir site.

<http://www.İncil.com> : Hristiyanlıkla ilgili bilgi veren ve en çok ziyaret edilen bir sitedir.

<http://www.incil.com>'un Kütüphanesinde Tanrı Çizgisi; Tanrı'nın Sözünden Cevaplar; Nihai Sorular; İsa Kimdir?; Tarihsel Kanıt; vb. kitaplarının internet üzerinde okunabildiği bir site.

<http://www.kutsalkitap.org>: Ücretsiz İncil ve mektuplaşma kursu olarak hizmet vermektedir. Bu portalı ait iki yayınevi düzenlemektedir. Bunlardan birisi Amerikan Board Teşkilatı'yla bağlantılı olan ve İngilizce sözlükleriyle ünlü olan REDHOUSE PRESS'tir. Diğeri ise KİTAB-I MUKADDES ŞİRKETİ'dir. (British And Foreign Bible Society In Turkey) Her ikisi de XIX. yüzyıldan beri Türkiye'de faaliyet göstermektedir.²⁷⁴ Kitab-ı Mukaddes Şirketi'nin Eminönü, Beyoğlu, İzmir ve Adana'da birer şubesi bulunmaktadır.²⁷⁵

Yerli Protestan misyoner örgütlere ait olan yayınevlerinden bazıları:

Yeni Yaşam Yayınları, Kuruluş, 1987.

Müjde Yayıncılık, Mustafa Efe, Kuruluş, 1991.

Lütuf Yayıncılık, Habib Anlı, Kuruluş, 1991.

Kaya Basın Yayın Dağıtım, Kuruluş, 1996.

Kucak Yayınevi, Ankara²⁷⁶

Sevgi Yayınları, İzmir

Haberci Tanıtım Basın Yayın Dağıtım Ve Ticaret Ltd Şirketi (Selçuk).

Zirve Yayıncılık Ve Dağıtım Tic. Ltd. Şirketi²⁷⁷

Belli Başlı Radyolar

Müjde FM,

Radyo Kumru

Radio Light FM,

²⁷⁴ Faaliyetlerine örnek olarak bkz., www.biblesociety.org/sr_27/sr27_15.htm; "Bible Society Annual Report 2000" için bkz., www.biblesociety.org/bs-tur.htm

²⁷⁵ Öztürk Yaşar Nuri, "The Eye of the Heart (Kalp Gözü) ve – An Introduction to Sufism" (Sufizm'e Bir Takdim) adlı kitabı Redhouse tarafından yayınlanmıştır.

²⁷⁶ Kucak yayınevinin son dönemde çocukları hedef alan çok sayıda kitap yayınladı. Kitaplardan başka Kucak dergisi de çıkartıyor yayınevi. Derginin yazı işleri müdürü Ankara Kurtuluş Kilisesi papazı İhsan Yenal Özbek'tir. Kucak yayınevinin çizgi romanlarda, çeşitli sorunları olan ve arayış içerisindeki çocuklara çizgi roman kahramanlarıyla "Umutsuzluğa Kapılma, Umut Var. İsa Çocukları Seviyor. O Tanrı'nın Oğlu. O'na İman Edersen Yepyeni Bir Hayata Kavuşacaksın! Harika değil mi" şeklinde mesaj veriliyor. Kucak yayınevinin bazı kitapları ortaklaşa bastığı Kitabı Mukaddes Şirketi'nin de ücretsiz İncil dağıtımını yapıyor.(03.10.2000 Türkiye Gazetesi)

²⁷⁷ Malkoç; a.g.m. s.185 Ayrıca Bkn.03.10.2000 Tarihli Türkiye Gazetesi

Shama ve Radyo Kumru

Müjde FM²⁷⁸

2.4.2 Türkçe İbadet Eden Kilise İsimleri

ADANA

Adana - Seyhan kilisesi

Adana Kurtuluş Kilisesi

zafer@ada.net.tr

0322 457 58 33

Adres: Çınarlı Mahallesi 25. sokak No:5 Seyhan – Adana

Adana Kurtuluş Kilisesi

Kara İsalı Caddesi No:1 Kat 2

E-5 Yolu Üzeri Yeni Seyhan Belediyesi Karşısı

Yamaha Motor Servisi Üstü Adana

Tel: 0.322.458 91 13

Email: adana_kurtulus@mynet.com

<http://www.kutsalkitap.com/~adanakurtulus>

Adana Protestan Topluluğu

Fuzuli Cad. Galleria İş Mrk. D Kapısı ADANA

E-mail : adanaprotestantoplulugu@hotmail.com

ANKARA

Ankara - Balgat Uluslararası Protestan Kilisesi

bilgi@ankaraprotestantchurch.org – www.ankaraprotestanchurch.org

0312 442 20 47

Ankara - Batıkent kilisesi

Batıkent Protestan Kilisesi

0312 255 58 13

Ankara - Kolej kilisesi

Kurtuluş Kilisesi

pastor@kurtulus.org

0312 435 88 01

Adres: Servi Sokak No: 17/A

²⁷⁸ Malkoç; a.g.m. s.186-187 Ayrıca Bkn.03.10.2000 Tarihli Türkiye Gazetesi

Ankara – Ostim kilisesi

Presbiteryen Kilisesi

kilise@twapc.org

0312 354 72 11

Adres: Özçelik İş Merkezi 4/2 Ostim / ANKARA (Nazlı Polikliniği altı)

Ankara - Ulus kilisesi

Ulus Mesih İnancıları Topluluğu

isasevgi@yahoo.com

0312 309 76 59

Ankara Müjde Kiliseleri

www.mujde.org.tr.tc

kaplan2001@e-kolay.net

ANTALYA

Antalya - Kaleiçi kilisesi

Antalya İncil Kilisesi - aik_07@hotmail.com – www.antalyaincilkilisesi.tk

0242 244 24 77

İbadet: Pazar 13.00–14.00

Dua: Cuma 07.00

İncil Çalışması: Perşembe 19.30

Gençlik Grubu: Cumartesi 19.00

Sohbet: Hafta içi her gün 17.00 a kadar.

Adres: Kılıçarslan Mahallesi Yeni Kapı Sokak No:24 Kaleiçi – Antalya

Antalya Uluslararası Kilisesi

info@stpaulcc-turkey.com - www.stpaulcc-turkey.com

+90 (242) 244 68 94 • Fax: +90 (242) 244 68 95

Adres: Kılıçarslan Mahallesi Yeni Kapı Sokak No:24 Kaleiçi – Antalya

Antalya - Güllük kilisesi

Yeni Yaşam Protestan Topluluğu

<http://yeniyasam.tk>

Bodrum/MUĞLA

Bodrum Lütuf Kilisesi

<http://members.lycos.co.uk/turkeytour>

BURSA

Bursa - Heykel

Bursa Protestan Kilisesi

bilgi@bursakilisesi.com – www.bursakilisesi.com

0224 224 52 49

İbadet: Pazar 12:00

Sohbet: Pazar 11:30

Adres: Feraizci Sokak Duran Apartmanı No:9 Kat:2 Daire:6 Heykel – Bursa

DENİZLİ

Denizli kilisesi

Denizli Hristiyanları Topluluğu

denizlililer20@yahoo.com

DIYARBAKIR

Diyarbakır kilisesi

Diyarbakır İncil Topluluğu

0535 415 71 06

Adres: Işık Kitapevi P.K. 187 21100 Diyarbakır

ESKİŞEHİR

Eskişehir kilisesi

Eskişehir Mesih İnanlıları Topluluğu

soru@estopluluk.org - www.estopluluk.org

GAZİANTEP telefonu

Gaziantep - Şahinbey

İsa Mesih Sevgi Topluluğu

isamesihtoplulugu@yahoo.com

0342 231 99 54

İbadet: Pazar 13:00

Ofis: Hafta içi 13:00 - 15:00

Adres: Çukur Mahallesi, Güllüoğlu Sokak, Adalet İş Merkezi, Daire:23

(Merkez Karakolu karşısı) Şahinbey - Gaziantep

İSPARTA

Isparta İncil Kilisesi

isparta_incilkilisesi@yahoo.com

İSTANBUL

İstanbul - Altıntepe

İstanbul Protestan Kilisesi Vakfı (Altıntepe Protestan Kilisesi)

istpc@mail.com – www.protestankilisesivakfi.org

0216 366 94 94

İbadet: Pazar 11:00-13:00

Adres: Bağdat Caddesi (Minibüs Yolu) No:77, Altıntepe – İstanbul

İstanbul – Bahçelievler

Bahçeli evler Presbiteryen LÜTÜF kilisesi

Semir47@yahoo.com kilisesi

0212 441 68 32

İbadet: Pazar 11.00-12.30 ve Her Sabah 07.00 – 08.00

Adres: Siyavuşpaşa Mah. Gül Sok. No:11/1 Bahçelievler-İstanbul

İstanbul - Eminönü kilisesi

Bible House İmmanuel Kilisesi

behnan@immanuelkilisesi.org

cuneyt@immanuelkilisesi.org

Adres: Rıza Paşa Yokuşu No:50, Eminönü - İstanbul

Cüneyt 0555 259 82 96

İstanbul - Güngören kilisesi

Güngören Protestan Kilisesi

Adres: Merkez Mah. Asalet Cad. No:4 Güngören / İstanbul - Tel: (212)-539-9115

İstanbul - Kadıköy kilisesi kiliseler

Kadıköy Kilisesi

kut@hotmail.com

İstanbul - Kocamustafapaşa

Agape Protestan Kilisesi

agape65@hotmail.com – www.agapeturk.com

Adres: Keçihatun Mahallesi K.M. Paşa Cad. No: 2 Cerrahpaşa – İSTANBUL

İstanbul - Moda kilisesi

Anadolu Türk Protestan Kilisesi

anadolukilisesi@yahoo.com

İbadet: Pazar 11:00-13:00,

Dua: Perşembe 19:00-21:00

Adres: Cafer Ağa Mahallesi, Ağa Bey Sokak No:18 Moda – İstanbul

İstanbul - Moda kilisesi

İstanbul Presbiteryen Kilisesi

twpc93@hotmail.com – www.twpc93.com

0216 449 39 74

İbadet: Pazar 11:00-12:30 Salı 14:00-15:00

Adres: Moda Yusuf Kamilpaşa Sokak Onlar Apartmanı No:10/2 Kadıköy – İstanbul

İstanbul - Ortaköy kilisesi

Ortaköy İncil Kilisesi

incilkilisesi@hotmail.com

Telefon: 0212- 327 58 31

İbadet: Pazar 11:00-14:00

Dua: Çarşamba 19:00-22:00

İncil Çalışması: Cumartesi 17:00-20:00

Adres: Ortaköy Dereboyu Caddesi, Musahip Sok. No:11 giriş

İstanbul - Osmanbey kilisesi

Dirisu Kilisesi

bedripeker@yahoo.com

İbadet: Pazar 11:00

Dua: Çarşamba 18:00

Adres: Nakiye Elgün Sokak, Bahar Apartmanı No:36/3

İstanbul - Taksim kilisesi

İstanbul Taksim Türk Protestan Kilisesi

Sorular: iletisim@taksimtpk.org

www.taksimtpk.org

İbadet: Pazar 11:00-13:00

Adres: Tarlabası Bulvarı, Aynalı Çeşme, Emin Camii Sokak,

(Alman Protestan Kilisesi Yanı) Taksim – İstanbul

İstanbul - Ümraniye kilisesi

Ümraniye Protestan Kilisesi

umraniye_church@hotmail.com

0216 315 63 93

İbadet: Pazar 13:30

Dua: Salı 19:30

Adres: Mustafa Kemal Mahallesi 3001 Cadde No: 104/1

Mustafa Kemal, Ümraniye - İstanbul

İstanbul - Üsküdar kilisesi

Üsküdar Son Buyruk Kilisesi

kilisem@mynet.com - <http://www.kilise.net.tr.tc>

0216 342 69 00

İbadet: Pazar 11:00-13:00

Dua: Çarşamba 20:00

Sohbet ve Danışmanlık: Salı, Çarşamba, Perşembe, 12:00-18:00

Adres: Pazarbaşı Mahallesi Kartalbaba Caddesi Yamacı Sokak No:7

(Askerlik Şubesi karşısı)Üsküdar – İstanbul

İstanbul - Zeytinburnu kilisesi

kitap@lutufyayin.com

0535 217 13 73

Agape Protestan Kilisesi (Koca Mustafa Paşa)

Keçihatun Mah. K.M.Paşa Cad. No:2 Cerrahpaşa - İSTANBUL

agape65@hotmail.com, agapekilisesi@yahoo.com

www.agapeturk.com

İZMİR

İzmir - Aden Karizmatik Kilisesi adres ve telefonu telefonları web sitesi

pastorerol@yahoo.com - www.acctr.org

Tel Pastör: (542) 382 31 91

Adres: Çiğli / İZMİR

İzmir - Alsancak

İzmir Bağımsız Protestan Kilisesi

ertancevik@superonline.com

İzmir - Alsancak kilisesi

Işık Kilisesi

(İzmir Lighthouse International Church)

info@lighthouseic.org - www.lighthouseic.org

Tel: (232) 463 26 07

İbadet Pazar günleri saat 11'de

Adres: Şehitler Caddesi No:18 Kat:6 Key Plaza Alsancak – İzmir

(Hürriyet Gazetesinin yanındaki bina)

İzmir - Bornova kilisesi

Bornova Kilisesi

b.p.t.@gmx.net

İbadet: Pazar 11:00-13:00

Dua: Çarşamba 19:00-20:00

Adres: Ergene Mahallesi, 457 Sokak No:1 35040

Bornova - İzmir

İzmir - Buca kilisesi

bilgi@bucahristiyantoplulugu.org

www.bucahristiyantoplulugu.org

İzmir - Selçuk kilisesi

Efes Protestan Kilisesi

isamesihveincil@yahoo.com

0232 892 71 26

İbadet: Pazar 11:00

Adres: Atatürk Mahallesi, Aton Kallinger Caddesi, No: 4

Selçuk – İzmir

Güney Ege kilisesi

Güney Ege Kilisesi

guneyege@incil.com

İzmir - Karataş kilisesi

İzmir İsa Mesih Topluluğu Kilisesi

info@isamesihkilisesi.org – www.isamesihkilisesi.org

0232 445 82 38

İzmir (35) kilisesi

Karşıyaka Kilisesi

karsiyakakilisesi@usa.net

İzmir - Ödemiş kilisesi

Ödemiş Kilisesi

odemiskilisesi@hotmail.com

İZMİT

İzmit

İzmit Protestan Kilisesi

izmitkilise@e-kolay.net

0262-332 2697

İbadet: Pazar günleri, Saat 16.00

Adres: Çukurbağ Mahallesi, Mehmet Akif Sokak No:15, Kocaeli – İzmit

KAYSERİ

İsa Mesih İnanlılar Topluluğu

soruyanit@yahoo.com

SAMSUN

Samsun Agape Kilisesi. İbadet Pazar günleri saat 12'de

Gençlik Toplantısı cumartesi günleri saat 19'da

Her sabah Dua toplantısı saat 06.00'da

<http://www.agapehouse.biz>

e-mail Samsun@incilturk.com

Tel (0 537) 988 80 47

Yurt dışındaki Türklere yönelik faaliyet gösteren kilise isimlerinden bazıları

Almanya - Türkçe Konuşan Kilise Topluluğu

Altinger STR 4 71063 Sindelfingen - Germany

Tel: 07034 26773

Ravser@gmx.de

İsa Mesih İnanlılar Cemaati e.V.

Burgunder Str. 16, Köln - Almanya/Germany

Tel: 0049-221-282-3877

nc-avcioges@netcologne.de

s.a.rumi@gmx.de

Belçika - Brüksel Avederanagan (İncili) Kilisesi

Av. des Iles d'Or, 15 1200 Woluwe St. Lambert Brüksel - Belçika

spachaian@infonie.be

International Community Church in Gent

Blaisantvest 39, Gent-Belçika

İbadet: Pazar, 18:00

polikarp@mail.com

Hollanda Müjde Kilisesi

Ombilinstraat 16 1094 NV Amsterdam

Postbus 95302 1090 HH Amsterdam

0-(626)-228-565

Müjde Kurumu

Postbus 1218 7500 BE Enschede/Holland

Tel/Faks : 003-153-4304131

necmi@mujde.nl

İngiltere - Downs Baptist Church

Downs Road, London E5 8DS, United Kingdom

tim.spring@ukonline.co.uk

Türkiye’de ve Türkiye dışındaki Türk vatandaşlarına yönelik faaliyet gösteren kilise isimleri bu kadar değildir. İnternet ortamında sanal kilise ziyaretçilerine bildirilen site isimleridir. Site adresleri incelendiğinde birçok gerçek kilisesin internet adresinin olduğu görülmektedir.

2.4.3- İnternet Üzerinden Sanal Kiliselere Üye Olma

Sanal kiliseler üye sayılarını artırmak için sitelerinde üye kayıt bölümleri oluşturmuşlardır. Oluşturulan bu bölümdeki üye formları dolduruluyor, kilise ile ve ayinlerle ilgili bilgiler üyelere aktarılıyor, üyelerin wep siteden ve sitenin ait olduğu kiliseye giderek ayinlere katılabiliyorlar.

Sanal kiliselere üye olma kiliselerin daha fazla insana ulaşabilmeleri için önemli bir bölümdür. Ayrıca bu formları dolduran site ziyaretçilerine Hz. İsa (as) nın hayatını konu alan kitap, cd ve diğer dokümanlar gönderilmektedir. Bu formlar aynı zamanda bir anket görevi olarak ta kullanılmaktadır.

Formlardaki bilgiler site üyelerinin yaş, eğitim, cinsiyet vb konular hakkında kiliseyi yönlendirici bilgiler içermektedir.

Kutsal Kitap Çalışma Sistemi Kayıt Bölümüne Hoş Geldiniz.²⁷⁹

1. İNCİL ve Birçok kitapçık alacaksınız.

2. Çalışmamızın Dördüncü bölümünü bitirdikten sonra İsa Mesih'in yaşamı ve öğretileri hakkında iki saatlik VCD (VHS videokaset) alacaksınız. Kutsal Kitap'ın mesajını daha iyi anlayacaksınız.

3. Çok hoş bir zaman geçireceksiniz. Çünkü *"Tanrı'nın kendisini sevenler için hazırladıklarını hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak işitmemiş, hiçbir insan yüreği kavramamıştır."* Korintlilere 1. Mektup .2:9

Sorularınız için bize yazabilirsiniz. mektup@kutsalkitap.org

Lütfen "*" işaretli alanlara dikkat edin. "*" işaretli alanlar tam olarak doldurulmadığında form geri döner.

Ürünlerin elinize sağlıklı bir şekilde ulaşabilmesi için İsim, Adres, E mail gibi bilgileri lütfen anlaşılır şekilde yazın.

Ad		*
Soyad		*
Adres		*
Semt		
İl		*Yurt Dışı için 99'u seçin
Posta Kodu		
Ülke		
Telefon		
E-mail		
Doğum Tarihi (yıl)		*
Eğitim		*
Meslek		
Cinsiyet		
Bizden Nasıl Haberdar oldunuz		*
Not		

Formu Gönder

Formu Temizle

²⁷⁹ mektup@kutsalkitap.org, Son Erişim Tarihi: 10.07.2005

2.4.4- İncil Talep Bölümü ve İncil Okuma Programı

İncil Talep Bölümü Sanal Kiliselerin hizmetlerinden bir diğeridir. www.kulsalkitap.org sitesi de dâhil olmak üzere bütün Hristiyanlık sitelerinde bulunmakta ve İncil Taleplerini ücretsiz yerine getirmektedir.

İncil Talep Formu doldurulduktan bir hafta içerisinde talep eden kişiye bir adet İncil ve temel Hristiyanlık bilgileri içeren kitaplar gönderilmektedir. Gönderiler geniş dağıtım ağına sahip kargo şirketleriyle yapılmakta, alıcı hiçbir ücret ödememekte, kargo poşetinin üzerinde gönderen kısmına kısaltılmış ifadeler yazılmaktadır.²⁸⁰

İsa'nın Mesih olduğuna inanan herkes Tanrı'dan doğmuştur. Baba'yı seven O'ndan doğmuş olanı da sever. Yuhanna 5:1

İNCİL'i bedava olarak sipariş etmek için lütfen doldurunuz.

19 Yaşından küçüklere İNCİL gönderilmez * İşaretli Bölümler doldurulmazsa sipariş Gönderilmez. Eğer bir mail adresiniz yoksa burayı tıklayarak TÜRKÇE BEDAVA e-mail alabilirsiniz.

Sipariş Formu

İsminiz *

e-mail adresiniz*

Telefon Numaranız *

Yaşınız*

Mesleğiniz

Adresiniz*

Şehir/Ülke*

Varsa Mesajınız

Seçiniz *

Gönder

Not : İsminiz, e-mail, telefon ve adresiniz kesinlikle gizli tutulacaktır.

²⁸⁰ İncil Bilgilendirme Merkezi tarafından gönderilen kargo poşetlerinin üzerinde "İ.B.M" yazılmakta böylece kargo alıcıya ulaşınca kadar gereken gizlilik sağlanmış olmaktadır.

2.4.5- Chat Odaları

in Değiştirmenin Tabiatı bölümünde bazı ilim adamlarının görüşlerini aktarmış, din değiştirmede etkili olan faktörler içerisinde çevre ve arkadaş gruplarının önemini belirtmiştik. Ayrıca Müslüman iken Hristiyanlığa geçmiş olan insanların hayat hikâyelerini incelediğimiz zaman dinini değiştiren kişilerin hemen hemen hepsinde duygusal bir bağ kurdukları arkadaşların etkin olduğu ifade etmiştik. Bu açıdan düşünüldüğünde Sanal kiliselerde ki Chat Odalarının görevi; site ziyaretçileriyle duygusal bir bağ oluşturma, ilk başlarda sanal olan arkadaşlığı ilerleyen günlerde gerçek arkadaşlığa dönüştürme ve kişilerin Hristiyanlığı tercihlerinde etkili olmayı amaç edinmiştir.

Şüphesiz ki hiçbir insan din değiştirmek gibi bütün hayatını önemli derecede etkileyecek bir tercihi Chat odalarındaki geçici arkadaşlıklarla yapacak değildir. Ancak Chat odalarındaki konuşmaları takip ettiğimiz zaman bu odaların görevinin kişinin inancından şüphe duymasını sağlamak, site ziyaretçisini Hristiyan olmasa bile İslamiyet'ten uzaklaştırmak gibi önemli bir fonksiyonu vardır. Aşağıda bilgi vermesi amacıyla Incil.com Sohbet Odası Kurallarını aktarıyoruz.

Chat / Sohbet Odası Kuralları
Odamıza sadece Hristiyanlık inancı hakkında bilgilenmek için gelen dostlarımız akıllarına takılan her türlü soruyu o anda kanaldaki isminin başında "@" bulunan Operatör arkadaşlara sorabilirler.
Unutulmaması gereken bir nokta insanlar hata yapabilir tek hatasız olan Kutsal Kitap'tır daha derin bilgi için Kutsal Kitap'a başvurmanızı tavsiye ederiz.
Chat / Sohbet odamızda Küfür, diğer inançlara hakaret, odamızdaki insanlarla dalga geçmek, küçük düşürmek, başka site reklâmı yapmak, seviyesiz konuşmalar yapmak, Her Kelimede ENTER'e basmak, Bölücü içerikli konuşmalar, sloganlar YASAKTIR
Odamıza "Adiniz*****" nicki ile girmek yasaktır girdikten sonra uyarıldığınız takdirde kendinize bir nick alarak bağlanmanız gerekmektedir.
Kanal Operatörleri "Oplar" bu kurallara uymayan arkadaşları UYARDIKTAN sonra aynı olaya devam ederlerse 'BAN' layacaklardır. Bu olaydan dolayı kimseye hesap vermek zorunda değildir.
Kanalımızda Rabbe hizmet adına görevli olan OP kardeşlerimiz Kanalda 2 tane op olduğu takdirde kendilerinin görevlerine OP olmadan devam etmeleri gerekmektedir.
OP'lar kendi aralarında GENELDE konuşmaları YASAKTIR. Bir sorun varsa bunu özelde kendi aralarında konuşmaları gerekmektedir.
Op'lar Rab'be hizmet ettiklerini düşünerek konuşmalarındaki seviye, saygı ve üslubuna dikkat etmelidir. Karşımızdaki insan Mesih'i en iyi şekilde anlatabilmek için Mesih gibi alçak gönüllü ve sabırlı olmalıdır ²⁸¹

²⁸¹ www.incil.com – chat odası, Son Erişim Tarihi: 11.07.2005

2.4.6- Sanal Kütüphaneler

Sanal kütüphaneler Hristiyanlık ile ilgili yazılmış kitap ve makalelerin bulundukları bölümü ifade eder. Bu kütüphanelerde başta Hristiyanlık olmak üzere bütün dinlerle ilgili kitaplar mevcuttur.

Sanal kütüphanelerdeki kitapları incelediğimiz zaman hedeflenen amaç açısından buradaki kitaplar için şöyle bir sınıflandırma yapmam mümkündür.

a- Hristiyanlık'la ilgili bilgi veren kitaplar

Kutsal Kitapla ilgili bölümler

Hiz. İsa (as.) ile ilgili bölümler

Hristiyanlık hakkındaki sorulara cevaplar bölümü

Hristiyanlığa geçmiş olan kişilerin yazdıkları kitaplar

Hristiyanlık öğretisi ve Hristiyanlığın Üstünlüğüne dair kitaplar

Çocuklara yönelik kitaplar

b- İslamiyet'le ilgili bilgi veren kitaplar

Kur'an'ın Tahlil edilmesi ve Nesh edilmiş Ayetlerle ilgili kitaplar

İslamiyet ve Hristiyanlıkla ilgili karşılaştırma yapan kitaplar

Hiz. Muhammed (sav) ile ilgili kitaplar

Kur'an'daki Allah Tanımı

Kur'an'da tarif edilen Hiz. İsa (as.) ile Hristiyanlıktaki Hiz. İsa (as.)

c- Diğer Dinlerle İlgili Bilgi Veren kitaplar

d- Diğer Konularla ilgili kitaplar

Aşağıda www.hristiyan.net adresinden seçilmiş bazı kitaplar ve içerikleri bilgi vermesi açısından alınmıştır.

KİTAP 1 “Hüküm Gerektiren Kanıt – Evidence That Demands A Verdict”²⁸²

Bu kitap Kutsal Kitap ve Hiz. İsa hakkındaki sorulara cevapları içermektedir. Kitabın yazarı daha önceleri bir ateist olan Josh McDowell'dir. Kitap toplam 789 sayfadır, 40 bölüm olarak yayınlanmaktadır:

1. KUTSAL KİTAP'IN EŞİZLİĞİ
2. KUTSAL KİTAP ELİMİZE NASIL ULAŞTI?
3. YENİ ANTLAŞMA TARİHSEL OLARAK GÜVENİLİR Mİ?
4. ESKİ ANTLAŞMA TARİHSEL OLARAK GÜVENİLİR Mİ?
5. İSA, TARİHSEL BİR ŞAHSİYET

²⁸² <http://www.hristiyan.net/mcdowell>, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

6. EĞER İSA TANRI DEĞİLSE, OSKARLIK BİR OYUNCUDUR
7. TANRISALLIĞIN ÖNEMİ: ÜÇLEME - TANRI, YALANCI YA DA DELİ?
8. TANRISALLIĞA DESTEK: ESKİ ANTLAŞMA PEYGAMBERLİK SÖZLERİNİN İSA MESİH'TE TAMAMLANMASI
9. TANRISALLIĞA DESTEK: DİRİLİŞ ALDATMACA YA DA TARİHSEL BİR GERÇEK?
10. TANRISALLIĞA DESTEK: BÜYÜK SAV
11. KUTSAL KİTAP'IN KAYNAĞI TANRI MIDIR?
12. DOĞAÜSTÜCÜLÜĞÜN KARŞITLARININ ÖNCEDEN VARSAYIMLARI
13. ARKELOJİ VE KUTSAL KİTAP TENKİDİ
14. METİNLERE DAYALI HİPOTEZE GİRİŞ
15. KUTSAL KİTAP TENKİTÇİLİĞİNE GİRİŞ
16. PENTATEUCH'A GİRİŞ
17. METİNLERE DAYALI HİPOTEZİN GELİŞİMİ
18. TEMEL KURALLAR
19. METİNLERE DAYALI ÖNCEDEN VARSAYIMLAR
20. İLERİ RADİKAL TENKİTÇİLİĞİN YARGILARI
21. MUSA'YA AİT YAZARLIĞI DESTEKLEYEN DELİLLER
22. TANRI'NIN ÇEŞİTLİ İSİMLERİ OLAYI
23. BAZI ANLATIMLARIN TEKRAR ETMESİ VE İDDİA EDİLEN ÇELİŞKİLER
24. UYUŞMAZLIKLAR
25. DÂHİLİ ÇEŞİTLİLİK
26. METİNLERE DAYALI HİPOTEZİN SONUCU
27. YENİ ANTLAŞMA BİÇİMSEL TENKİTÇİLİĞİNE GİRİŞ
28. TARİHLE İLGİLİ SEPTİSİZM (ŞÜPHECİLİK)
29. İSA SALDIRI ALTINDA
30. BİÇİMSEL TENKİTÇİLİK HAKKINDA VARILAN SONUÇ
31. MODERN TEOLOJİ VE KUTSAL KİTAP TENKİDİ
32. GERÇEĞİN DOĞASI
33. GERÇEĞİN BİLİNEBİLİRLİĞİ
34. POSTMODERNİZME CEVAP
35. ŞÜPHECİLİĞE CEVAP
36. AGNOSTİSİZME CEVAP (insanın “bilmediği ya da bilemeyeceği. . . Teoloji açısından: İnsanın Tanrı bilgisine erişmeyeceği teorisi” inancı [Trueblood, PR, 344])
37. MİSTİSİZME CEVAP(“dolaysız bir Tanrı bilgisinin, ruhsal gerçeğin ya da nihai gerçekliğin ‘anlık sezgi ya da kavrayış [sübjektif], sıradan duyu algılamasından değişik bir yol ya da mantık yolu’ ile erişilebilir olduğu inancı. [Webster’s New Collegiate Dictionary]” [Anderson, CWR, 37])

38. KESİNLİK KATİİYET'E KARŞI
39. MUCİZELERİ SAVUNMAK
40. TARİH BİLİNEBİLİR MİDİR?

KİTAP 2 “Yahudi, Hristiyan ve İslam kaynaklarına göre, Kutsal Kitap'ın Değişmezliği”²⁸³

Semavi Dinlerin Kitapları ve oluşumları, Hristiyanların Kitab-ı Mukaddes'in Değişmezliği İle İlgili İddiaları, Müslümanların Kitab'ı Mukaddes'in Değiştirildiğine İlişkin İddiaları, İslâmiyet'te “Nesih” Meselesi, Barnabas İncil'i, Tevrat'a Göre (Torah) Kutsal Kitap'ın Değişmezliği, Bazı Mantık Meseleleri ile Kutsal Kitap'ın Değişmezliğinin ispatı, İznik Konsili'nde Ne Oldu? Gibi sorulara cevaplar bulabileceğiniz bu kitabın yazarı Daniel Wickwire'dır. Kendisi Ankara Batıkent Protestan Kilisesi'nin önderidir. (web-address: <http://www.batikentprotestankilisesi.org/>)

1. SEMAVİ DİNLERİN KİTAPLARI VE OLUŞUMLARI
2. HRİSTİYANLARA GÖRE KUTSAL KİTAP'IN DEĞİŞMEZLİĞİ
3. MÜSLÜMANLARIN KUTSAL KİTAP'IN DEĞİŞTİRİLDİĞİ İDDİASI
4. KUTSAL KİTAP'IN ESAS UZMANI KİMDİR?
5. KURAN-I KERİM VE KUTSAL KİTAP'TAKİ VAHİY KAVRAMI
6. İSLAMİYETTE "NESİH" MESELESİ, İDDİALARI
7. TEVRAT'A GÖRE TANRI SÖZÜNÜN DEĞİŞMEZLİĞİ
8. MANTIK İLE DEĞİŞMEZLİĞİN İSPATI
9. ZEBUR'A GÖRE TANRI SÖZÜNÜN DEĞİŞMEZLİĞİ
10. PEYGAMBERLERE GÖRE (NEBİİM) TANRI SÖZÜNÜN DEĞİŞMEZLİĞİ
11. İNCİL'E TANRI SÖZÜNÜN DEĞİŞMEZLİĞİ
12. KUTSAL KİTAP'A GÖRE TANRI SÖZÜNÜN DEĞİŞMEZLİĞİ
13. TEVRAT, ZEBUR VE İNCİL'İ İNKÂR EDENLERİN DURUMU NEDİR?
14. HZ. MUHAMMED KENDİ DÖNEMİNDEKİ KUTSAL KİTAP'I KABUL EDİYORDU!
15. KURAN'A GÖRE TANRI SÖZÜ DEĞİŞMEZ!
16. KURAN'A GÖRE TANRI KENDİ SÖZÜNÜ BİZZAT KENDİ KORUR
17. KURAN'A GÖRE KUTSAL KİTAPLAR ARASINDA AYRIM YAPILMAZ
18. KURAN'A GÖRE EHLİ KİTAP
19. KURAN'A GÖRE TANRI SÖZÜ EBEDİYETE KADAR KALACAKTIR!
20. KURAN'A GÖRE TEVRAT, ZEBUR VE İNCİL'İ İNKÂR EDENLERİN DURUMU
21. ESMAÜL HÜSNA AÇISINDAN TANRI'NIN GÜVENİLİRLİĞİ VE SADAKATI
22. ESMAÜL HÜSNA AÇISINDAN TANRI'NIN MERHAMETİ VE ŞEFAATI
23. ESMAÜL HÜSNA AÇISINDAN TANRI'NIN ADALETİ VE HÂKİMİYETİ

²⁸³ <http://www.hristiyan.net/kutsalkitabindegismezligi/index.htm>

24. ESMAÜL HÜSNA AÇISINDAN TANRI'NIN HİKMET VE BİLGİSİ
25. ESMAÜL HÜSNA AÇISINDAN TANRI'NIN KUDRET VE KUVVETİ
26. TEVRAT VE ZEBUR, HZ. İSA'DAN ÖNCE TAHRİF OLMUŞ OLAMAZ
27. HZ. MUHAMMED'İN ZAMANINDA TEVRAT, ZEBUR, İNCİL SAPA SAĞLAMDI!
28. KURAN'DA YAHUDİLER VE HRİSTİYANLARLA İLGİLİ SUÇLAMALAR
29. İSLAM ULEMASINA GÖRE TEVRAT'IN TAHRİFİNİ BELİRTEN KURAN AYETLERİ
30. ESKİ YAHUDİ ÂLİMLERİN GÖRÜŞÜ
31. ESKİ KİLİSE BABALARININ GÖRÜŞÜ
32. HADİS KAYNAKLARINDAKİ GÖRÜŞLER
33. İLK DÖNEM MÜSLÜMAN İLAHİYATÇILARIN GÖRÜŞLERİ
34. SON DÖNEM MESİH İNANLILARININ GÖRÜŞLERİ
35. ESKİ AHİT'İN "KANON"UNUN OLUŞUMU
36. ESKİ AHİT'İN TARİHİ EL YAZMALARI
37. ESKİ AHİT'İN DİĞER ÇEVİRİLERİ
38. VATİKAN'DA SAKLANDIĞI İDDİA EDİLEN ÖLÜ DENİZ (KUMRAN) TOMARLARI
39. YENİ AHİT'İN "KANONU" NUN OLUŞUMU
40. YENİ AHİT'İN ESKİ EL YAZMALARI
41. İNCİL'İN DİĞER ESKİ ÇEVİRİLERİ
42. TARİHSEL BAKIMDAN KUTSAL KİTAP METİNLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
43. NÜSHALARIN DOĞRULUK DERECE Sİ VE GÜVENİLİRLİĞİ
44. KUTSAL KİTAP'IN İÇ ÇELİŞKİLERİ VAR MIDIR?
45. KİLİSE TARİHİNİN KUTSAL KİTAP'A BAKIŞI
46. İZNİK KONSİLİ İDDİALARINA HRİSTİYAN CEVABI
47. APOKRİFA KİTAPLARI NELERDİR?
48. BARNABAS İNCİLİ İDDİALARINA HRİSTİYAN CEVABI
49. ESKİ AHİT'İN GİZLİ ŞİFRELERİ OLAYI NEDİR? (THE BIBLE CODES)
50. KUTSAL KİTAP VE KURAN ARASINDAKİ TEMEL DOKTRİN FARKLILIKLARI
51. SONUÇ: TAHRİF YOK, MÜJDE, İYİ HABER VAR!²⁸⁴

KİTAP 3 “Evet Kitabı Mukaddes Tanrı Sözü’dür!”²⁸⁵

Edip Yüksel’in İncil hakkındaki iddialarına cevap veren nitelikte bir kitaptır. Ayrıca Kur’an ve İncil arasındaki farklılıklarda bu çalışmada gözler önüne serilmektedir.

KİTAP 4 “İsa Mesih’in Tanrılığı’nın Tevrat, Zebur ve İncil’e dayalı Savunması”²⁸⁶

²⁸⁴ <http://www.hristiyan.net/kutsalkitabindegismezligi/tahrif26.htm>

²⁸⁵ <http://www.hristiyan.net/kitabimukaddes>

²⁸⁶ <http://www.hristiyan.net/.../isamesihtanri>, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

Bu kitapta “Hz. İsa’nın (Mesih yani Tanrı’nın Oğlu oluşunun, Tevrat, Zebur ve İncil’deki dayanakları) durumu anlatılmaktadır. Kitabın konuları başlıklarla birbirine bağlıdır. Site kitabın önsözünün okunması gerektiğini hatırlatmaktadır.

MAKALE 1 >> İncil’de gerçekten de çelişki var mı? (William Mac Donald)²⁸⁷

MAKALE 2 >> Neden Matta, Markos, Luka, Yuhanna? (William Mac Donald)

MAKALE 3 >> İncil nasıl yazıldı? (Prof. Dr. F.F.Bruce)

MAKALE 4 >> Kutsal Kitap Metinleri Güvenilir midir? (Jimmy Williams)

MAKALE 5 >> Tomas (Thomas) İncil’i nedir? (Gökhan Kaya)

MAKALE 6 >> Hristiyanlığın Mimarı Pavlus Mudur ? (Rev. İlhan Keskinöz)

MAKALE 7 >> Acaba Kur'an’ın dışında Muhammet’le ilgili bir bildiri var mıdır?

MAKALE 8 >> İsa Mesih’in Tarihsel gerçekliği (Prof. Dr. Sir Norman Anderson)

MAKALE 9 >> Çağdaş Bilim ve İsa Mesih’in Dirilişi Hakkında Tarihsel Kanıt

MAKALE 10 >> Tanrı’nın Oğlu Olamaz! (mı?) (Matthew J. Slick)

MAKALE 11 >> Tanrı sonsuzdur. Madde ise sınırlıdır. O zaman Tanrı bir insan olamaz! (mı?) (Matthew J. Slick)

MAKALE 12 >> Tanrı ayartılamaz, İsa ise sınandı, bundan dolayı; İsa Tanrı olamaz! (mı?) (Matthew J. Slick)

MAKALE 13 >> Eğer İsa Tanrı’ysa, kime dua etti? (Matthew J. Slick)²⁸⁸

2.4.7- Cevaplı Soru Bankası

Cevaplı Soru Bankası Sanal kiliselerde özenle hazırlanan bir bölümdür. Bu bölümlerde bugüne kadar sanal kiliselere sorulmuş veya sorulma ihtimali olan soruların cevapları bulunmaktadır.

Cevaplı soru bankasında bütün soruların cevapları İncil’den alınan pasajlar ve Hz. İsa (as) nın hayatından örnekler alınarak verilmekte, Hristiyanlığın çağdaş bir din olduğu ve gerçek dinin Hristiyanlık olduğu vurgusu cevaplar içinde yer almaktadır.

Bu bölümler incelendiği zaman bütün sanal kiliselerin soru bankalarında ortak bir özellik vardır. Bu özellik ise Müslümanlar tarafından Hristiyanlık hakkındaki soruların aynı sorular olmasıdır. Soruların ve cevapların aynı olması soru bankalarının tek merkezde oluşturulduğu kanaatini uyandırmaktadır.

Cevaplarda ise şu yöntem takip edilmektedir.

- a- Müslümanların Hristiyanlık Hakkındaki Sorularına İncil, Hristiyan Din Adamları ve Hristiyanlıkla ilgili diğer kaynaklara dayanarak Cevap Verme Yöntemi

²⁸⁷ <http://www.hristiyan.net/.../cevaplar/incildeceliski.htm>, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

²⁸⁸ <http://www.hristiyan.net/cevaplar/isakimeduaetti.htm>, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

- b- Müslümanların Hristiyanlık Hakkındaki Sorularına Kur'an, Sünnet ve İslam Âlimlerine dayanarak Cevap Verme Yöntemi
- c- Hristiyanlık'la ve İslamiyet'le ilgili sorulara tarihsel veriler ışığında Cevap Verme Yöntemi
- d- Hristiyanlık ve İslamiyet ile ilgili Karşılaştırma Tablolarıyla Cevap Verme Yöntemi

2.4.8- Dua Odaları

Dua Hristiyanlık inancından önemli bir ibadet şeklidir. İncil'in muhtelif bölümlerinde Hz. İsa (as) nın yapmış olduğu dualar bulunmakta ve nasıl dua edilmesi ile ilgili tariflerde İncil'de yer almaktadır.

Sanal kiliselerde ki dua odaları ise Hristiyanların içsel rahatlama sağlamaları ve günahlarından arınmaları için ziyaret ettikleri bir odadır. Dua odasının ziyaretçileri kendilerinden istenen bilgileri doldurduktan sonra hangi konuda duaya ihtiyaçları var ise o konuyu ilgili bölüme yazmaktadırlar.

Hristiyanlığa geçmiş kişilerin hayat hikâyeleri bölümlerinde, bir Hristiyan'ın yolda geçen ve hiç tanımadığı birisine "Bugün senin için Tanrıya dua edeceğim." sözünden etkilendiğini ve kendisini hiç tanımayan ve hiçbir menfaati olmayan(!) bu kişinin/kişilerin duasıyla Hristiyan olduğunu ifade eden kişilerin yazıları mevcuttur. Ayrıca günümüzde İncil dağıtan misyonerlerin İncil dağıtım esnasında "Sizin için Tanrıya dua edeceğiz, İsa Mesih'ten sizin için yardım isteyeceğiz." gibi ifadeler halen kullanılmaktadır.

Bu yöntem misyonerlik faaliyetlerinde en sık başvurulana bir yöntemdir. İslamiyet hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmayan insanlarımızı ve özellikle gençlerimizi etkilemeye yönelik bu yöntem, Hristiyan Misyonerlerin Türk Toplumuna zararı olmayan, hiçbir menfaati bulunmayan insanlar olarak algılanmasını sağlamaya yönelik bir uygulamadır.

Sanal kiliselerin kullandıkları Dua Talep Formunu aşağıda sunuyoruz.

*Bu nedenle, şifa bulmak için günahlarınızı birbirinize itiraf edin ve birbiriniz için dua edin
(Yakup 5:16a)*

Dua istedikleriniz için lütfen Formu Doldurunuz.

İsteğiniz Başarı ile Gönderilmiştir, Sizin İçin Dua edeceğiz Rab Sizinle Olsun.

Dua İsteği

İsminiz *

e-mail adresiniz*

Telefon Numaranız

Yaşınız

Mesleğiniz

Adresiniz

Şehir/Ülke

Dua İsteğiniz *

Gönder

Not : İsminiz, e-mail, telefon ve adresiniz kesinlikle gizli tutulacaktır.

Gönder Tuşuna 1 kere Basmanız Yeterlidir

2.4.9- Günlük Dua Programı

‘Gündelik Ekmegimiz’ veya Günlük Dua Programı olarak Sanal Kiliselerde yerini alan bu bölüm İncil’in bir yılda düzenli olarak tamamen okunmasını amaçlamaktadır. Ayrıca Yeni Yaşam Yayınevi tarafından basılan ve dağıtılan İncil’de de bu bölüm bulunmaktadır.

OCAK AYI

- 01 Ocak Kral Olarak Gelen İsa Mesih'in Soyu²⁸⁹
- 02 Ocak İmmanuel Olan İsa Mesih
- 03 Ocak Dünyanın Kral'ı Olarak Gelen İsa
- 04 Ocak Sözü Yerine Getirmek
- 05 Ocak Kral'ın Yolunu Hazırlayan Vaftizci Yahya
- 06 Ocak Şeria'da Vaftiz, Çölde Denenme
- 07 Ocak İsa'nın Tanrı'nın Egemenliğı'nde Göreve Başlaması
- 08 Ocak Tanrı'nın Egemenliğındeki Gerçek Mutluluk
- 09 Ocak Yasanın Tamamlayıcısı Olan İsa
- 10 Ocak Bağışlamak ve Ahlak
- 11 Ocak Göze Gz, Diş Diş
- 12 Ocak Gizlice Yapılan İyilik
- 13 Ocak Rabbin Öğrettiğı Dua
- 14 Ocak Öncelikle İstenmesi Gerekenler
- 15 Ocak Yargılamak Yerine Hizmet Edin
- 16 Ocak Dar Kapı
- 17 Ocak Şifa Veren Rab
- 18 Ocak Öğrencinin Yaşam Tarzı
- 19 Ocak İsa'nın Gücü
- 20 Ocak Günahı Bağışlayan İsa
- 21 Ocak İyileştiren İsa
- 22 Ocak İsa Krleri İyileştiriyor
- 23 Ocak İsa On İki Eliyi Grevlendiriyor
- 24 Ocak Size Zulmettikleri Zaman
- 25 Ocak Çarmıhını Yüklenip Ardımdan Gel
- 26 Ocak Mesih Ben'im
- 27 Ocak Kulağı Olan İşitsin

²⁸⁹ http://www.incilturk.com/gundelik_ekmegimiz/31ocak_Turkce_konusan_kiliseler.htm, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

28 Ocak Size Rahat Veririm
29 Ocak Huzuru Sağlayan İsa
30 Ocak Tanrı'nın Egemenliği Üzerimizdedir
31 Ocak Mesih'in Olağan Üstü Belirtisi²⁹⁰

ŞUBAT AYI

MART AYI

NİSAN AYI

MAYIS AYI

HAZİRAN AYI

TEMMUZ AYI

AĞUSTOS AYI

EYLÜL AYI

EKİM AYI

KASIM AYI

ARALIK AYI

01 ARALIK Yaptıklarınızın Karşılığını vereceğim²⁹¹
02 ARALIK Ölü Olanla Diri Olan
03 ARALIK Tadını Yitiren Kilise
04 ARALIK Rab'bin Tahtı
05 ARALIK Mühürlü Tomar
06 ARALIK Büyük Gazap Günü
07 ARALIK Mühürlenmiş Olanlar
08 ARALIK Borazab Sesiyle Gelen Belalar
09 ARALIK Dipsiz Derinliklere Açılan Kuyudan Çıkan Çekirgeler
10 ARALIK Ateş, Duman ve Kükürt Belası

²⁹⁰ http://www.incilturk.com/gundelik_ekmegimiz/31ocak_Turkce_konusan_kiliseler.htm, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

²⁹¹ http://www.incilturk.com/gundelik_ekmegimiz/01aralik.htm, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

- 11 ARALIK Tanrı'nın Sır Olan Tasarısı Tamamlanacak
- 12 ARALIK İki Tanık
- 13 ARALIK Egemenlik Sürecek Kişi
- 14 ARALIK Şeytan Yeryüzüne Atıldı
- 15 ARALIK Denizden Çıkan Canavar
- 16 ARALIK Yerden Çıkan Canavar
- 17 ARALIK Alnımızda Kimin İşaretini Taşıyoruz
- 18 ARALIK Biçme Vakti Gelince
- 19 ARALIK Son Bela
- 20 ARALIK Adil Yargı
- 21 ARALIK Tamam!
- 22 ARALIK Kuzu Galip Gelecek
- 23 ARALIK Yıkıldı' Büyük Babil Yıkıldı!
- 24 ARALIK Babil'in Yıkılışına Yas Tutanlar
- 25 ARALIK Haleluya! Kurtaran Tanrı'ya
- 26 ARALIK İki Değişik Şölen
- 27 ARALIK Bin Yıllık Egemenlik ve Son Yargılama
- 28 ARALIK Tanrı Bizim Aramızda Olacak
- 29 ARALIK Kuzu'nun Gelini
- 30 ARALIK Yaşam Suyu Irmağı
- 31 ARALIK Peygamberlik Sözlerine Göre Yaşayanların Bereketi²⁹²

2.4.10- Sesli Vaazlar ve Animasyonlar

Sanal kiliselerdeki bölümlerin büyük bir kısmının yazılı dokümanlardan oluşması kitap okuma alışkanlığı bulunmayan ve bilgisayar başında fazla vakti olmayan insanlar için zor olabilir. Sürekli okumak kişiye sıkıcı gelebildiği gibi okuma parçalarından beklenen verimde elde edilmeyebilir.

Okumanın bu negatif yönlerini ortadan kaldırmak için Sanal kiliselerde sesli vaaz bölümüne ağırlık verilmiştir. Böylece site ziyaretçisinin bir yandan işini yaparken bir yandan da vaaz dinleyebilmektedir.

Sanal kiliselerdeki sesli vaazları içerik olarak incelendiğimiz zaman, hedefin İslamiyet ve Müslümanlar olduğunu kolayca anlaşılmaktadır. Geçmişte Müslümanlar arasında fitne çıkarmak ve azınlık faaliyetlerini desteklemek şeklinde olan misyonerlik faaliyetleri; bu vaazlarda kişiyi inancında şüpheye düşürmek ve İnkültürasyon yöntemini uygulamak olarak karşımıza çıkmaktadır.

²⁹² http://www.incilturk.com/gundelik_ekmegimiz/peygamberlik.htm, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

Sanal kiliselerdeki vaazlar dinlendiği zaman şu özellikler ortaya çıkmaktadır.

- a- Vaazlar konunun içeriğine uygun şekilde seçilmiş fon müzikleriyle verilmektedir.
- b- Vaazlar bir tek kişinin konuşmasıyla aktarıldığı gibi bir bayan ve bir erkek eşliğinde karşılıklı konuşma metoduyla da aktarılmaktadır.
- c- Vaazı veren kişiler güzel Türkçe bilen ve konuşan kişilerden seçilmektedir.
- d- Vaazlar; Türkçe dilbilgisi kurallarına uygun olarak verilmekte, anlaşılmayı zorlaştıran yüklemsiz, uzun ve devrik cümlelerden uzak durulmaktadır.
- e- Ses tonu, cümle ve anlam vurgusu vaazlarda dikkati çeken bir diğer özelliktir.

Animasyonlar ise biraz daha geliştirilmiş, resim, karikatür, karşılaştırma şemaları, grafikler yardımıyla sunulmaktadır.

Her animasyon kendinden sonraki bir başka animasyonun devamı olarak aktarılmakta böylece konu ve mesaj bütünlüğü sağlanmaktadır.

Çok sade bir dilin kullanıldığı animasyonlar her yaşa ve her seviyeye göre farklılık arz etmekte, küçük yaş grupları için çizgi film formatında hazırlanmış animasyonlar bile bulunmaktadır.

Aşağıda sanal kiliselerden seçilmiş bazı vaaz konuları aktarılmıştır.

1. Anladığım kadarıyla Hristiyanlar, İsa'yı Tanrı'nın Oğlu olarak biliyorlar. Bu nasıl olabilir? **Dinlemek İçin Tıklayın**²⁹³

2. İsa'nın daha doğmadan önce var olduğuna inanıyorsunuz. Bu nasıl mümkün olabilir? **Dinlemek İçin Tıklayın**²⁹⁴

3. Diyelim ki Tanrı, İsa'nın şahsında dünyaya geldi. O zaman her şeyi kim düzenleyip idare ediyordu? **Dinlemek İçin Tıklayın**²⁹⁵

4. İsa'yı, Tanrı'dan aldığı mesajları insanlara aktaran sadece bir Tanrı Elçisi olarak tanımlasak daha doğru olmaz mı? **Dinlemek İçin Tıklayın**²⁹⁶

5. Peygamberler bize Tanrı hakkında bilgi verip Tanrı'ya giden yolu gösterirler. İsa'nın diğer peygamberlerden farkı nedir? **Dinlemek İçin Tıklayın**²⁹⁷

6. Sizin Kitabınız Matta, Markos, Yuhanna ve başka birçok kişinin yazdıklarını içerir. Bunların hangisi doğrudur ve yüzyıllar içinde yazılanların değişmediğine nasıl emin olabilirsiniz? **Dinlemek İçin Tıklayın**²⁹⁸

²⁹³ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss01.asf, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

²⁹⁴ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss02.asf, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

²⁹⁵ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss03.asf, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

²⁹⁶ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss04.asf, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

²⁹⁷ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss05.asf, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

²⁹⁸ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss06.asf, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005

 7. Hz Musa Eski Antlaşma kesiminin ilk beş kitabını insanların yararı için yazdı. Hz Davut da Mezmurları insanların yararı için yazdı. Yeni Antlaşma kesimi de İsa'nın hayatını ele alarak insanların yararı için yazılmış olamaz mı? ****Dinlemek İçin Tıklayın****²⁹⁹

 8. Kutsal Ruh'tan söz ettiniz. İsa Mesih'ten söz ettiniz. Babadan söz ettiniz. O zaman üç ayrı Tanrı'ya mı inanıyorsunuz? ****Dinlemek İçin Tıklayın****³⁰⁰

 9. Müslüman olarak yerine getirmemiz gereken şartlar vardır. Biliyorsunuz, namaz, oruç ve saire. O zaman Tanrı Hristiyanlardan ne bekliyor? Ne gibi farklar vardır? ****Dinlemek İçin Tıklayın****³⁰¹

 10. Dergilerde falan batı insanının çıplak resimlerini görürüz, çeşitli ahlaksızlıklarını okuruz. Hristiyanlar bu şekilde mi yaşarlar? Bizim ahlak kurallarımız vardır ve bunlara uyarız. ****Dinlemek İçin Tıklayın****³⁰²

 11. Sözü ettiğiniz bu kiliseler içinde neler olduğunu merak ediyorum. ****Dinlemek İçin Tıklayın****³⁰³

 12. Duyduğuma göre Hristiyanlar insanı vaftiz eder, yani suya batırırlarmış. Bu konu hakkında bir sürü şey duydum. Nedir bu vaftiz? ****Dinlemek İçin Tıklayın****³⁰⁴

 13. Diyelim ki birisi vaftiz oldu. O zaman ailesine, yurttaşlarına, içinde yetiştiği topluma sırt çevirip apayrı bir hayat yaşamalı mı? ****Dinlemek İçin Tıklayın****³⁰⁵

 Vaazlar - Siyon'u Andıkça Ağladık ******³⁰⁶

 Vaazlar - Tanrı Koruyucumuz mudur? ******³⁰⁷

 Vaazlar - İman Hayatımızda Bağışlama'nın Yeri ******³⁰⁸

 Vaazlar - Musa Peygamberin Parlayan Yüzü ******³⁰⁹

 Vaazlar - Barnaba - (Cesaretlendirici) ******³¹⁰

 Vaazlar - Kutsal Ruh'un Yönlendirme Yöntemleri ******³¹¹

 Vaazlar - Hristiyanların Hakları ******³¹²

²⁹⁹ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss07.asf, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰⁰ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss08.asf, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰¹ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss09.asf, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰² http://www.radyokumru.com/wma_files/sss10.asf, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰³ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss11.asf, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰⁴ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss12.asf, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰⁵ http://www.radyokumru.com/wma_files/sss13.asf, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰⁶ <http://www.incilturk.com/ogretis/kerem2.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰⁷ <http://www.incilturk.com/ogretis/kerem2.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰⁸ <http://www.incilturk.com/ogretis/musaparlayanyuz.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³⁰⁹ <http://www.incilturk.com/ogretis/musaparlayanyuz.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³¹⁰ <http://www.incilturk.com/ogretis/barnaba.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³¹¹ <http://www.incilturk.com/ogretis/kutsalruh.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

 Vaazlar - Çöl Düşünceleri - 1**³¹³

 Vaazlar - Çöl Düşünceleri - 2**³¹⁴

 Vaazlar - Çöl Düşünceleri - 3**³¹⁵

 Vaazlar - Çöl Düşünceleri - 4**³¹⁶

 Vaazlar - Çöl Düşünceleri - 5**³¹⁷

 Vaazlar - Çöl Düşünceleri - 6**³¹⁸

 Vaazlar - Çöl Düşünceleri - 7**³¹⁹

2.4.11- Anketler

Anketler, toplumun görüş ve düşüncelerini öğrenme aracı olarak kullanıldığı gibi, bazen de yönlendirici anketlerle toplumun nasıl düşünmesi gerektiği karar verilmektedir. Bilgisayar ortamındaki anketlere müdahalenin kolay olması bu anketlerin güvenilirliğini zedelemekle birlikte yönlendirici etkisini muhafaza etmektedir.

Anket yöntemi, sanal kiliselerde çok yoğun kullanılmakla birlikte yerini almıştır. Aşağıdaki anket Incil.com adresinde alınmıştır.

Dinler arası diyalog olmalı mı?

Evet 70.50% (583)

Hayır 26.60% (220)

Fikri Yok 2.90% (24)

Toplam Oy: 827 [Oylama | Diğer Anketler]

2.4.12- Fotoğraf, Resim, Broşür, Mektup, Kitap, Cd ve Diğer Yardımcı

Kaynaklar

Sanal kiliseler misyonerlik faaliyetlerinde birçok yardımcı doküman kullanmaktadır.

³¹² <http://www.incilturk.com/ogretis/hiristiyanhaklari.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³¹³ <http://www.incilturk.com/ogretis/coldusunceleri.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³¹⁴ <http://www.incilturk.com/ogretis/coldusunceleri2.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³¹⁵ <http://www.incilturk.com/ogretis/coldusunceleri3.htm>, Son Erişim Tarihi: 13.05.2005

³¹⁶ <http://www.incilturk.com/ogretis/coldusunceleri4.htm>, Son Erişim Tarihi: 29.07.2005

³¹⁷ <http://www.incilturk.com/ogretis/coldusunceleri5.htm>, Son Erişim Tarihi: 29.07.2005

³¹⁸ <http://www.incilturk.com/ogretis/coldusunceleri6.htm>, Son Erişim Tarihi: 29.07.2005

³¹⁹ <http://www.incilturk.com/ogretis/coldusunceleri27.htm>, Son Erişim Tarihi: 29.07.2005

Kurban Bayramında Kurban Broşürü, anket formları, gönderilen anket formlarına cevap verenlere propaganda amaçlı Cd'ler, gönderilen İncil'in ulaşip ulaşmadığını kontrol amaçlı teyit mektubu, İncil çalışmalarına katılma formu, kitapçıklar, ücretsiz e-mail adresleri, Hristiyanlık için önemli günlerde kutlama mesajları, doğum günü kutlama mesajı, Hristiyanlığı anlatan site adreslerinin mail kanalıyla gönderilmesi, Türkiye'deki Hristiyanların hukuki ve siyasi hakları ile ilgili bilgilendirici yazılar ve raporlar, gönderilen kitaplarda konunun daha iyi anlaşılması için fotoğraf, resim ve karikatür gibi diğer yardımcı dokümanlarda kullanılmaktadır.

Ayrıca çocuklara yönelik "Mukaddes Kitap Gerçekten Tanrının Sözü müdür?", "Yeryüzündeki "Cennette Ebediyen Yaşayabilirsiniz", "En Büyük İsim", "Cennete Giden Yol Nasıl Bulanabilir?", "Bak Ben Her Şeyi Yeni Yapıyorum", "Yeryüzünde Ebediyen Yaşamak", "Yaşamın Amacı Nedir?", "Uyanın", "Tarassut Kulesi", "Yeni Yaklaşım", "Benim Mukaddes Kitap Öyküleri Kitabım", "Ailemin Gerçek Umudu", "İşte Dünyanın Günahını Ortadan Kaldıran Allah Kuzusu", "Allah'ın Varlığına İnanıyor musunuz?", "Rabbin Yolunu Hazırlayın!", "Bir Allah Bir Aracı Vardır İnsan Mesih İsa", "Bir Adamın Bütün Dünyayı Kazanıp da Kendi Canını Yitirmesi Neye Yarar" isimli kitapçıklar bulunmaktadır.

Sonuç itibariyle Sanal Kiliseler hem teknolojiyen hem de öğretim metodlarından en iyi şekilde istifade etmekte güçlü finans kaynaklarıyla her türlü dokümanı basma, çoğaltma ve dağıtmada her geçen gün daha fazla mesafe almaktadırlar.

3-MİSYONERLİK FAALİYETLERİNE KARŞI ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

İslam dininin çeşitli odaklar tarafından sömürülmesi ve 11 Eylül terör eyleminden sonra İslamiyetin bilinçli olarak yıpratılması sonucu Hristiyan misyonerlerin işi gün geçtikçe kolaylaşmaktadır. Bunun en büyük nedenlerinden biri, halkın büyük bir kısmının İslamiyet, Hristiyanlık ve Yahudilik hakkında yeterli ve doğru bilgi sahibi olmaması gelmektedir. Türk toplumunda Kur'an-ı Kerim bulunmayan ev yok gididir, ancak onu açıp anlayarak okuyan oldukça azdır. Türkiye'de hem toplum hem de din için yeteri kadar önemli olmayan konular reyting kaygısıyla medya tarafından gündeme getirilirken, Pavlus'tan bu güne kadar hedeflerinden taviz vermeyen misyonerler çalışmalarına aralıksız devam etmektedir. Problemin büyüklüğü; tehdidin tek yönlü değil, tarihsel süreç içinde, planlı ve programlı bir şekilde, bazı ülkelerin de desteği ile birçok alandan geliyor olmasından kaynaklanmaktadır. Amaç 18. – 19. ve 20. yüzyılın başlarında ne idiye 21. yüzyılda da aynıdır.³²⁰ Bundan dolayı Türk Toplumunu faydasız konulardan uzaklaşmalı, misyonerlikle ilgili olarak toplumun bütün kesimini kapsayacak alacak şu önlemler alınmalıdır.

- 1- İlk yapılması gereken; problemin doğru olarak ortaya konulmasıdır. Hristiyanlar ve diğer dini akımlar tarafından yapılan misyonerlik faaliyetlerinin samimi bir Müslüman'ın yaptığı

³²⁰ Kerimoğlu, Barış; Zehirli Sarmaşık Misyonerler, Ulus Yay. İst. 2004 s.267

- tebliğ faaliyetiyle aynı olmadığı belirli amaçlar doğrultusunda yürütülen faaliyetler olduğu dikkate alınmalı ve bu faaliyetler küçümsenmemelidir.
- 2- Demokrasi, İnsan Hakları, Özgürlükler, Çevrecilik ve benzerleri gibi aslında her biri gerçek anlamlarıyla yararlı ve gerekli kavramların sömürülmemesi ve kullanılmaması için gerekli çalışmalar yapılmalı ve halkımız aydınlatılmalıdır.
 - 3- Türkiye Cumhuriyetine vatandaşlık bağı ile bağlı Türk vatandaşlarının, Türk Milleti'nin küçük parçalara ayrılmasına neden olan farklılaşmalardan kaçınması gerekmektedir. Türkiye'deki bazı farklılıklar yıllardır problem gibi aktarılmakta, Alevi-Sünni, Sağ-Sol, Türk-Kürt gibi farklılıklar devamlı olarak kışkırtılmaktadır. Çünkü güçlü ve istikrarlı bir Türkiye ve Türk Milleti; Osmanlı Devletinin parçalanmasını sağlayan bugün ise Sevr-i dayatmaya çalışan zihniyetlerin işine gelmemektedir. Bundan dolayı bugün Türkiye içinde yaşayan ve yaşamayan bütün vatandaşlarımıza kaderde, fikirde, dinde ve ülküde bir olunması gerektiği hatırlatılmalıdır.
 - 4- Milli eğitimin gerçek anlamıyla milli eğitim haline getiril(e)memesi, dışarıdan yapılan bazı yönlendirmeler doğrultusunda yeteri kadar ayıklamaya tabi tutmadan batı kültürünü aşılamaya yönelik eğitim verilmeye çalışılması; bunun neticesinde tarihinden, kültüründen habersiz nesillerin yetişmesi, misyonerlik çalışmalarının artmasına neden olmaktadır. Bundan dolayı tarihini bir bütün olarak kabul eden, kültürünü benimsemiş ve özümsemiş nesillerin yetiştirilmesine önem verilmeli, milli eğitimin vereceği mesaj tarihimize, kültürümüze, toplum yapımızla ve hiçbir ülkenin tekelinde olmayan evrensel değerlerle örtüşmelidir.
 - 5- Türk Toplumunun okuma alışkanlığının fazla olmadığını göz önüne aldığımızda televizyon ve radyonun önemi belirginleşmektedir. Türk medyası, toplumu bilgilendirici, bilinçlendirici programlara ağırlık vermeli 'alıcısı var' diye tele vole, biri bizi gözetliyor, biz evleniyoruz, kaynana semira, pop star, türk star gibi içi boş programlar yapılmamalı, aksine bu tip programların önlenmesi mevcut yasalar gözden geçirilmelidir.
 - 6- Türkiye'de son yıllarda 'İnanç Turizmi' ifadesi sıklıkla kullanılmakta ve ülkemizin kalkınması için bu turistlere ihtiyacımız olduğu mesajı verilmektedir. Misyonerler tarafından dağıtılan İncil'lerin arka sayfasında Yeni anlaşılanın (İncil) yazıldığı dönemde Asya ili ve çevresi diye bir harita verilmekte, sözkonusu harita da Karadeniz Bölgemiz Pontus diye tanıtılmaktadır. Ayrıca Pavlus'un Hristiyanlığı yaymak için yaptığı seyahatlerin hep Anadolu'dan geçtiği hatırlatılmakta, Vahiy kitabı 2. ve 3. bölümlerinde sözü edilen yedi kutsal kilisenin tamamının Ege bölgemizde olduğu vurgulanmaktadır. Hristiyan tarihine ve kültürüne ait izlerin bulunduğu bölgelerin ön plana çıkarılması yönünde gayret sarf edilirken, bu bölgelerdeki Hristiyan kültür eserlerinin de restorasyonuna ağırlık verilmesi düşündürücüdür. Bütün bu açıklamalardan sonra İnanç Turizmi ifadesiyle aslında 'Hristiyan İnanıcı Turizmi'nin yapılmak istendiği ortadadır. Uluslar arası kuruluşlar Hristiyan kültürü

ve dinine ait tarihi eserlerin bakım ve onarımı için her türlü kaynağı aktarırken, Türk Tarihine ve Kültürüne yönelik çalışmaların aynı hızda yapılmaması ve Türk Tarihine yönelik eserlerin ödenek yokluğu vb. sebeplerle kaderine terk edilmesi kaygı vericidir. İnanç Turizmi diye yapılan Turizmin aslında Hristiyan Turizmi olduğu Türk kamuoyuna açıklanmalıdır.

- 7- Son günlerde bazı belediyelerin daha fazla turist çekmek amacıyla bölgelerinde bulunan tarihi eserlerin Türkçe olan isimlerini değiştirerek veya kullanmayarak, o tarihi eserlerin Hristiyan kültüründeki isimlerini koymaya çalışmaları önlenmelidir. "Bugün Bülbül Dağı'nda bir ruhban okulu tesis etmek, aynı yerde ayin icra edilecek bir kilise kurmak, Saint Jean'ın ibadete açılmasını sağlamak, sokak ve caddelerine Saint Jean caddesi vb. Hristiyan aziz ve eserlerinin isimlerini vermek şuursuzluk örnekleridir."³²¹ Bu konuda Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Türk Dil Kurumu; milli hassasiyetlerimizi gözönünde bulundurarak daha etkin olmalıdır.
- 8- Osmanlı döneminde Türkçenin yerine nasıl ki Fransızca yerleştirilmek istenmiş ise bugünde Türkçenin yerine İngilizce yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Türkiye Cumhuriyetinin resmi dilinin Türkçe olduğu unutulmamalı, Milli Eğitim Politikasında Türkçe öğretmek amaç, diğer dilleri öğretmek araç olarak değerlendirilmelidir. Misyonerlik faaliyetlerinin yabancı dille eğitim veren kolejlerde daha fazla olduğu ve dil kurslarında da misyonerlerin çalışma yaptığı unutulmamalıdır.
- 9- Son yıllarda diyalog adı altında farklı dinlere mensup din adamlarıyla bir araya gelmek, iftar programları tertip etmek, her dinin kendisi için kutsal saydığı gün ve bayramlarda karşılıklı bayram mesajları vermek gayet olumlu davranışlardır. Böyle bir diyalog sürdürülmeli ve daha fazla artırılmalıdır. Ancak diyalog adı altında İslam inancının itikadi ve ameli konularını diyalog masasına yatırmak, farklı dinlere mensup insanlara hoş görüneceğiz diye inancımızda eksiltmeler yapmak veya ilaveler yapmak tehlikeli bir davranıştır. Hz. Mevlana'nın Müslüman kimliğini gizlemek ve ona hümanist bir kimlik vermek nasıl ki doğru değilse, İslam inancını da başkalarına hoş görünmek için yozlaştırmak doğru değildir. Eğer dinler arası diyalog çalışması yapılacaksa bu dinlerin uzlaştırılması şeklinde olmamalı, dünyanın en önemli problemlerinden olan açlıkla, yoksullukla, eğitimsizlikle, zararlı alışkanlıklarla, çevre kirliliğiyle mücadelede diyalog yapılmalı ve en önemlisi savaşların ve işgallerin durması-durdurulması konusunda diyalog kapıları ardına kadar açılmalıdır. Çünkü dünyanın ihtiyacı olan diyalog bu zeminde yapılan diyalogdur.
- 10- İnsan hayatında etkili ve belirleyici kurumun aile olduğu unutulmamalıdır. Çocuğun kişiliği ve değerleri erken yaşlarda aile içerisinde şekillenmeye başlar ve burada kazanılar özellikler uzun yıllar varlığını ve etkinliğini sürdürür. Çocuğun kendi toplumunun dini kimliğini kazanması, büyük ölçüde ailede aldığı dini bilgilere, anne-baba ve yakınlarının dini

³²¹ Ayverdi Semiha, Misyonerlik Karşısında Türkiye, Turan Yay. İst. 1969, XXVI

yaşantısıyla içten ilişki kurması ve onlarla özdeşlemesine bağlı bulunmaktadır. Anne-babadan yoksunluk, ilgi ve sevgi eksikliği, uyum ve yeterli din eğitimi verilememesi... gibi durumlar sonucu çocuğun ruhsal ve manevi gelişimi büyük yaralar almaktadır. Bundan dolayı aile yapısının güçlendirilmesi ve çocuk yetiştirme ve gençlerle ilişkiler konusunda aile üyelerinin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Sağlıklı bir aile ortamında çocuk sosyalleşmesini tam olarak gerçekleştirebilir ve toplumun değerlerini kolayca içselleştirebilir. Yabancı kültür, inanç ve ideolojiler karşısında dini ve milli kimliğini koruyup, ona sahip çıkabilir. Bundan dolayı aile yapısının korunması, aile müessesesinin güçlendirilmesi gelecek nesillerin korunması ve geleceğin garanti altına alınması manasına gelmektedir.

- 11- Ailede, okulda ve camide verilen din eğitiminin sevgi ve anlayış temeline dayandırılması, baskı, zorlama ve korkudan uzak durulması büyük önem taşımaktadır. Çocuk ve gençlere din anlatılırken haram/helal, günah/sevap, ceza/mükâfat... gibi kavramların kalıplaşmış ifade tarzları içerisinde değil, onlarında kolayca anlayabileceği ve katılabileceği, dini emir ve yasakların bireysel ve sosyal anlamları çerçevesinde aktarılması gerekmektedir. Gençlerin henüz gelişimini ve olgunlaşmasını tamamlamamış eksik bireyler oldukları göz önünde bulundurularak, dini konulardaki eksik, hata, yanlış ya da ihmalleri hoşgörü ile karşılanmalı, sertlik ve kırıncılıktan uzak durulmalı, dini ve milli değerleri sevdirci, yakınlaştırmacı duygu anlam ve güzel örnekler içeren yeterli bir din eğitimi verilmelidir.
- 12- Camiye, cami bahçesi ya da avlusuna gelen çocuk ve gençlerle din görevlilerimiz özel olarak ilgilenmeli, onlara hoşgörü, sempati ve sevecenlikle yaklaşmalı, onlar için hayır dua edilmelidir. Çocuk ve oyun bahçeleri camilere yakın yerlere yapılmalı, camilerin fonksiyonel görevleri artırılmalı, dini konuların dışında diğer konularda da kurslar verilmelidir.
- 13- Misyonerlerin sık sık dile getirdikleri İslam Dini ve Müslümanlarla ilgili asılsız iddia ve karalamalara karşı, her seviyede uygun cevaplar verilmeli, bu cevaplar kamuoyunda etkili olacak tarzda sunulmalıdır. İslamın çağdışı, Müslümanların yobaz olarak gösterilmeye çalışıldığı günümüzde savaş, korku, şiddet, ahlaksızlık gibi olumsuzlukların İslam inancında olmadığı anlatılmalı, İslamiyetin; bilimin, gelişmenin ve çağdaşlığın önünde engel olduğu şeklindeki propagandalar etkisiz hale getirilmelidir.
- 14- Din görevlilerimiz ve cami imamlarımız hakkında halkımızın olumsuz kanaat sahibi olmasına neden olacak davranışlardan kaçınılmalı, başta medya olmak üzere değişik kurumların din görevlileri ve cami imamlarını yıpratmaya çalışmaları önlenmelidir. Ayrıca inancını özümsememiş, sadece iş, maaş vb. kaygılarla din görevlisi olarak çalışan kişiler de Diyanet Teşkilatında barındırılmamalıdır.³²²

³²² Uçar, a.g.e. , s. 240

- 15- İslam, toplumumuz insanların tamamına yakınının ortak kimliğidir. Her birey için sorun kimlikle ben kimliği arasında gerekli bağların olup olmadığıdır. Bireyin dini kimliği sadece bir etiket kimliği olarak kalmamalı, bu kimliği, benliğinin merkezinde yer almalı, iç dünyasında etkili olmalıdır. Gençlerin; toplumun dini kimliğini bireysel anlamda sahiplenmeleri için “sosyal destek” ve teşviklere ihtiyaçları vardır. Bu yüzden, kendi toplumunun dini değerlerine ilgi ve sempati uyandıracak, bunları sahiplenmelerini sağlayacak olumlu bir “İslam” anlayışı ve “Müslüman” imajının, toplumun bütün kesimlerinin ortak çabasıyla üretilmesi, korunması ve sürdürülmesi gerekmektedir.
- 16- Bir kısım gençlerimizin Hristiyan Misyonerlerinin propagandalarına kapılmalarının geri planında, Batı uygarlığı karşısında yaşanan bir tür “ezilmişlik duygusu”nun rol oynadığı düşünülmektedir. Gençler tarafından Hristiyanlık, modern gelişmeleri gerçekleştiren bir dünya görüşünün temsilcisi, parçası ya da asli unsuru olarak algılanmaktadır. Böylece gençler için Hristiyanlığı seçme, modern uygarlığın nimetlerine ulaşmanın bir yolu ve vasıtası anlamına gelmektedir. Bu durum, misyonerlik propagandalarını etkisiz kılmanın yolunun yalnızca dini alanla sınırlı olamayacağını, uygarlık yarışında ön saflarda yer almanın önemini ortaya koymaktadır. Her yönden kalkınmış ve gelişmiş, bilgi üretebilen ve ürettiği bu bilgilerle uyumlu olacak şekilde toplumsal düzenlemeler yapabilen; kendi milli ve kültürel değerlerine sahip çıkan bir toplum düzeyine yükseltmek hedeflerimiz arasında olmalıdır.³²³
- 17- Gençlerimiz için yaygın bir şekilde din değiştirme tehlikesi olmasa bile, büyük kentlerimizin belli semt ve merkezlerinde üretilen ve yayılan modern yaşam tarzının uç örneklerini benimsemiş bulunanların topluma mesafeleri, dinini değiştirenlerden daha az değildir. Küreselleşmenin hız kazandığı şu zamanlarda, bu yöndeki gelişmelerin toplumumuzda daha da yıkıcı sonuçlara yol açması beklenmektedir. Bütün bu gelişmeler karşısında toplumsal bütünlüğümüzün korunması ve sürdürülmesi için milli ve dini değerlerimizin yeni baştan üretilip, günümüz şartlarında etkili olacak standartlara kavuşturulması kaçınılmaz olmaktadır.
- 18- Son olarak misyonerlik faaliyetleri ve din değiştirme konusunda maalesef yeterli çalışma ve araştırmalar yoktur. Bu tez çalışmamızda karşılaştığımız en büyük problem sağlam verilerin az olması, bilimsel içeriğe sahip kitapların sayısının sınırlı olmasıdır. Gençlerin niçin Hristiyanlığı seçtikleri konusunda bilimsel araştırmalar yapılmalı, kulaktan dolma bilgilerden uzak durulmalı, bizler Müslümanız, onlar kâfir gibi basit savunma mekanizmaları ve söylemler kullanılmamalıdır. Çünkü bu söylemler gençlerimizi misyonerlerin elinden kurtarmaya yetmeyecektir.³²⁴

³²³ Hökelekli, Hayati; “Misyonerlik Faaliyetleri ve Gençlerimiz” Türkiye’de Misyonerlik Faaliyet., İSAV. Ensar Yay. İst. 2004 s.433-455

³²⁴ Kerimoğlu, a.g.e. , s.260-286

SONUÇ

Türkiye'nin coğrafi konumu, Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan bir alanda yer alması, zengin yeraltı ve yerüstü kaynaklarına sahip olması, dünyanın değişik medeniyet ve kültürlerine beşiklik yapmış bir bölgesinde bulunması, yüzyıllardan beri çeşitli tehditlere maruz kalmasına vesile teşkil etmektedir. Bir başka deyişle jeo-politik ve jeo-stratejik açıdan öneminden dolayı bölgede menfaati olan ve dolayısıyla Türkiye'nin güçlenmesini istemeyen çevreler tarafından her yol denenerek ülkemize yönelik örtülü ve sinsice yürütülen pek çok faaliyetin sürdürüldüğü bilinmektedir. ABD eski Başkanı Bill Clinton'ın Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı'na Ekim 1999'daki Amerika ziyareti sırasında: "20. yüzyılın ilk elli yılı Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasının paylaşılmasının yol açtığı değişikliklerle geçti. 21. yüzyılın ilk elli yılı da Türkiye'nin alacağı doğrultuyla şekillenecektir... Türkiye modelinin, hem İslam dünyası, hem Türkiye'nin bulunduğu bölge, hem de Avrupa için çok büyük etkileri olacaktır." sözü basına yansımış, Clinton benzer görüşlerini bir ay sonra Berlin Duvarının Yıkılışının 10. Yıldönümünde Georgetown Üniversitesi'nde yaptığı konuşmada da tekrarlamıştır. Türkiye'nin gelecekte alacağı doğrultu konusunda doğal olarak Avrupalılar da yakın ilgi göstermektedirler. Büyük çıkarların kesişme noktasında bulunan ve alacağı doğrultuyla bu çıkarları doğrudan etkileyecek olan Türkiye, iç işlerine en çok karışılan ülkelerden biri görünümündedir.

Bulunduğu coğrafyada etkin ve güçlü bir Türkiye, hemen hemen hiçbir batılı devletin istediği bir durum değildir. Güçlü bir Türkiye başta en yakın müttefiki tarafından bile istenmemekte, bundan dolayı Türkiye'nin gelişmesinin, kalkınmasının önüne sürekli engeller çıkarılmaktadır.

Türkiye'yi Avrupa Birliği'nin kapısında bekleten ülkeler; yaklaşma-kaçınma psikolojisi içerisinde nüfusu, jeo-politik ve jeo-stratejik önemi ve büyüklüğü karşısında, Türkiye'yi karşılarında görmek istememekte, içlerine girecek bir Türkiye'den çekinmekte, üniter yapısı bozulmuş ve küçük parçalara ayrılmış bir Türkiye'yi yanlarında görmek istemektedirler.

Osmanlı tarihi incelendiğinde, batılılar gibi olma, batının ilim ve tekniğinden yararlanma gibi söylemlerin arttığı her dönemin sonucunda mutlaka egemenlik ve buna bağlı olarak toprak kaybı ve yönetim zafiyeti yaşanmış, bunun sonucunda Osmanlı parçalanmıştır. Batılılar tarafından kendisi için hazırlanmış kıyafeti giymeye zorlanan Osmanlı, hasta adam yakıştırmalarından hiçbir zaman kurtulamamış bir anlamda kurtulması istenmemiştir.

Anadolu coğrafyasının sahibi olan Türkler, aynı Osmanlı da olduğu gibi tarihin her döneminde yıpratılmaya ve yıkılmaya çalışılmış, Misak-ı Milli sınırları içerisine sıkıştırılmış Genç Türkiye Cumhuriyeti de bu düşmanlıklardan payına düşeni almış ve almaya devam etmektedir.

Ekonomik bunalımlar, işsizlik, terör olayları, yönetim zafiyeti ve daha birçok problemler Türkiye'nin gündemini meşgul etmiş, emperyalist ülkeler tarafından zararlı ve tehlikeli akımlar desteklenmiştir. Bu tehlikeli akımlardan biri de Anadolu coğrafyasında yüzyıllardır yürütülen misyonerlik faaliyetleridir. Önceleri dini gayelerle başlayan bu faaliyetler, daha sonra ait oldukları ülkelerin emperyalist gayelerini gerçekleştirmek için siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik nüfuz sağlamanın yollarından biri olarak kullanılmıştır.

Emperyalist ülkelerin din için yaptıkları savaşların gerçek sebepleri incelendiği zaman bu savaşların din için değil, din adına yapılan siyasi etki ve nüfuz alanlarının genişletilmesi gibi sebeplere dayandığı ortaya çıkmaktadır. Bugün Afganistan ve Irakta sürdürülen işgallerin altında da aynı zihniyet yapmaktadır. Görünüşte tamamen saf dini duygularla hareket ettiği zannedilen misyonerlik faaliyetleri de dini olmaktan çok siyasi sebepli çalışmaların başında gelmektedir. Özellikle gençleri hedef alan ve eğitim kurumlarımızda yuvalanmaya çalışan bu faaliyetlerden kurtulabilmek için toplumun her kesiminin gerek eğitim ve öğretim kurumları vasıtasıyla gerekse kitle iletişim araçları yoluyla gerekli bilgilerle aydınlatılması ve sözkonusu faaliyetlerin kontrol altında tutulmasında gerekmektedir.

Bütün bu açıklamalardan sonra şu sonuçlarla çalışmamızı özetleyebiliriz.

- Dinsiz insanın olabileceği bilinmeli, ancak dinsiz toplumların olamayacağı kabul edilmelidir. İnsan; yapısı itibarıyla üstün bir varlığa inanma arzusundadır. Bu inanma arzusunu ortadan kaldırmak yerine sağlam kaynaklardan İslami bilgileri halkımıza ve özellikle gençlerimize öğretmeliyiz.
- Gelişme ve çağdaşlaşma denince akla ilk gelen teknoloji ve gelir dağılımı yüksekliği gelmektedir. Gelişme ve çağdaşlaşma kavramı, gerçek manasında topluma anlatılmalı, modern toplumun temelini; inanç, kültür, ahlak gibi üstün ve köklü değerlerin oluşturduğu savunulmalıdır.
- Gerçek bilgi maddi ve manevi bilgilerin çatışma halinde olmadığı, aksine bu iki değer barışık halde olduğu bilgidir. Bundan dolayı salt maddi bilgi, bireyi ve bilgiyi üstün hale getirmediği gibi, salt manevi bilgi de, bireyi ve bilgiyi üstün hale getiremez. Bundan dolayı eğitim müfredatı bu iki bilginin birbirini destekleyeceği şekilde yeniden düzenlenmelidir.
- Gençlerimizi ve toplumumuzun bütün kesimlerini başta misyonerlik olmak üzere çeşitli zararlı akımlardan korumak için yasal düzenlemeler yeterli olmayacaktır. Temellendirilmiş bilgi ve özgüveni geliştirecek metotlar eğitim felsefemizin temelini oluşturmalıdır.
- Ülkemizde gerek internet ortamında gerek diğer yöntemlerle yapılan misyonerlik çalışmaları sonucu dinini değiştirerek Hristiyanlığı tercih eden insan sayısı çok fazla değildir. Yapılan gözlemlerde ve bu konuda yapılmış araştırmalarda dinini değiştiren insanların gelişme ve olgunlaşma dönemlerinde sağlam bir İslami bilgi seviyesine sahip olmadığı görülmüştür.

Bundan dolayı misyonerliğin; zaten dinini değiştirmek isteyen insanlar için uygun bir zemin veya karar sürecini hızlandırmadan öteye çok fazla bir etkisi olmamıştır. Sonuç olarak misyonerler ve misyonerlikle uğraşma yerine toplumu dinden uzaklaştıran sebeplere yönelme temel hedef olmalıdır.

- Teknoloji kendisini üreten insanların kültür ve ideolojilerini gizli veya açık bir şekilde yansıtmaktadır. Bundan dolayı teknolojiyi üretenler onun sunuş ve işleyişine de karar vermektedirler. Dolayısıyla misyonerliği bir din hareketi değil bir kültür aşılama hareketi olarak algılamak daha doğrudur. İslam Toplumu madden ve manen kalkındıkça misyonerlik ve buna bağlı diğer kültür hareketlerinin etkisi azalacaktır.
- İnternet ortamında yapılan misyonerlik çalışmaları şüphecilik üzerine dayandırılmıştır. Bu şüphecilik metodik bir şüphe değil, önceki inancın yani İslamiyetin yanlış ve eksik; sonraki inancın yani Hristiyanlığın doğru ve tam olduğu şeklinde bir şüpheciliktir. Bundan dolayı İslami konularda verilen bilgiler, yapılan programlar hep uyum içinde ve bir bütün olarak aktarılmalı, kendi içinde tutarlı ve dış dünyada uygulanabilir bir İslamın ve dini yaşantının mümkün olduğu gösterilmelidir.
- İnternet ortamında yapılan misyonerlik faaliyetleri, organizeli bir çalışma olmasına rağmen bu faaliyetlerin karşısında organizeli bir karşı faaliyet maalesef yeterli, planlı ve programlı değildir. Başta Diyanet Teşkilatı olmak üzere misyonerliği etkisiz hale getirecek ve misyonerlerin söylemlerinin yanlışlığını anlatacak organizasyonlar geliştirilmelidir.
- Toplumumuzda diyalog karşıtlığı başkalarının inançlarına tahammülsüzlük olarak anlatılmaya çalışılmaktadır. Böyle bir anlayış misyonerlerin çalışmalarını kolaylaştırmaktadır. Bu konuda yapılması gereken; karşıtlığın diyaloga değil, tek taraflı telkine karşı bir tepkinin olduğu anlatılmalıdır.
- Sanal kiliseler, gerçek kiliselerin icra etmiş olduğu bütün fonksiyonları yerine getirmektedir. Sanal kiliselerde kullanılan fon müzikleri, sesli vaazlarda kullanılan sesler, kurulan cümleler ve verilen örnekler Türk Toplumunun kültür yapısına çok yakındır. Özellikle Türk gençliğinin zafiyetlerine göre şekillendirilmiş bir Hristiyanlık inancı çabuk kabul görmese bile hızlı tepki çekmemektedir. Bundan dolayı gençliğe din eğitimi verilirken kullanılan örnekler sokaklarda ve evlerdeki yaşantılarımızı içine alacak şekilde olmalı, her yerde yaşanabilen bir İslam inancı gençlere ve halkımıza anlatılmalıdır.
- Bu çalışmamız din eğitiminde yeni yaklaşımların ve yeni metotların zorunlu olduğunu ortaya koymakta, bireye aktarılan dini bilgilerin kendi içinde tutarlı, dış dünyada geçerli ve uygulanabilir bilgi şeklinde aktarılması gerektiğini bildirmektedir.

SANAL ÂLEMDEN MİSYONERLİK BİBLİYOGRAFYASI

Bu bölümde misyonerlik ile ilgili konularda araştırma yapacak araştırmacılara yardımcı olacağını düşündüğümüz ve internette mevcut bulunan bibliyografyalara ilaveler yaparak alfabetik bir şekilde düzenlediğimiz bir çalışmadır. Her geçen gün bu konuda söylenen ve yazılanlar arttıkça bu ve buna benzer bibliyografyalar hacim olarak sürekli genişleyecektir.

A

- Abdulkadim ZELLUM, "Misyonerlik ve Kültürel Saldırı", <http://www.hilafet.com>
- Abdullah BELADA, "Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri", <http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-abdullahbelada.htm>
- Abdurrahman ATAK, "Misyonerlik Faaliyeti Ürkütücü Boyutta", <http://www.zaman.com.tr/2003/05/31/akdeniz/h1.htm>
- Abdurrahman KÜÇÜK, "Gündemde Tutulan 'Ermeni Meselesi' Üzerine", Türkiye ve Siyaset Dergisi; <http://www.turkiyevesiyaset.com/sayi14/14-09.htm>
- Abdülhamid MURAD, "İslâm, Irigaray ve Cinsiyetin Yeniden Tanzimi", Çev: Ömer BALDIK, <http://gulizk.com/konuk/irigaray.html>
- Abdülkadir COŞKUN, "Modern Çağın Haçlı Seferleri: Misyonerlik", <http://members.fortunecity.com/akademya6/makcoskun1.htm>
- Abdülkadir YUVALI, "Ermeni İsyanlarında Misyoner Okullarının Rolü", http://strateji.cu.edu.tr/ERMENI/ermeni_mak_12.asp ; <http://www.ulkum.com/belgeler/ihanet/ermeni/s/14.htm>
- Adem Yavuz ARSLAN, "Din Değiştirenlerin Tercihi Hristiyanlık Değil Batılılık", <http://www.aksiyon.com.tr/detay.php?id=11466>
- Adilhan APPA, "Nartların Demircisi Debet", <http://www.geocities.com/karachaymalkar/nartlarindemircisidebet.htm>
- Adnan ASLAN, "Din Eğitiminin Çıkmazları ya da Ahlakî ve Manevî Mahiyeti Olan Ulumu'd-Din", <http://www.zaman.com.tr/2003/07/28/yorumlar/default.htm>
- Adnan ÖKSÜZ, "En Yüksek Anıt", <http://arsiv.aksiyon.com.tr/arsiv/255/pages/dosyalar/dos2.html>
- Adnan ŞİŞMAN-Sadiye TUTSAK-Biray ÇAKMAK, "XX.Yüzyıl Başlarında Uşak'taki Fransız Müesseseleri", http://www.aku.edu.tr/ata/makaleler/usakfr.htm#_ftnref40
- Adnan ŞİŞMAN, "Misyonerlik Faaliyetleri ve Uşak'ta Montanizm'e Dair Çalışmalar", <http://www.aku.edu.tr/ata/makaleler/montanizm.htm>
- Ahmet AKA, "Kuşatıldık", <http://www.merhabagazetesi.com.tr/arsiv/2001/12/28/g3.htm>
- Ahmet EYİCİL, "I. Dünya Savaşı Sırasında Maraş'ta Ermeni Mezalimi", http://www.ksu.edu.tr/ermeni/erm_tur/erm_mezalimi.html

- Ahmet GÜÇ, "Kimliğini Arayan Gençliğimiz ve Satanizm", Misyonerlik Dosyası, Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 7, 2003, 213-245.;
<http://www.if.sakarya.edu.tr/DERGI/04AGUCsatanizm.doc>
- Ahmet HRALOĞLU, "Bir Başka Açıdan Toplumumuz Arasında Yayılan Fitne ve Fesatlar",
<http://www.mihenk.gr/arsiv/12/kapak.htm>
- Ahmet KAVAS, "Afrika Misyonerleri Cemiyeti: Beyaz Babalar (Peres Blancs)",
<http://www.dinlertarihi.com/dergi/sayi2/kavas.pdf>
- Ahmet KURUCAN, " Diyalog Faaliyetleri Misyoner Tuzağı mı?",
<http://www.zaman.com.tr/?hn=18422&bl=yorumlar>
- Ahmet KURUCAN, "Time, Evangelistler ve Irak",
<http://www.zaman.com.tr/2003/08/02/yorumlar/yorum2.htm>
- Ahmet ŞAHİN, "Misyonerler Mantıklı Müslüman'ı Aldatabilir mi?",
<http://212.154.21.44/2003/08/21/yazarlar/ahmetsahin.htm>
- Ahmet TAHA, "Din Değil Müslümanlar Elden Gidiyor",
<http://www.ilkadimdergisi.com/166/haberyorum-ahmettaha.htm>
- Ahmet TAŞGETİREN, "Misyoner Faaliyetleri ve MGK",
<http://www.yenisafak.com.tr/arsiv/2001/aralik/08/atasgetiren.html>
- Akif BOZOK, "Bir Asimilasyon Projesi Olarak 'Avrupa İslâmı' ",
http://hisargazetesi.com/dosya_dosyalar/dosya1.htm
- Akif DURSUN, "Misyonerlik Karşısında Ne Yapabiliriz?",
<http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-akifdursun.htm>
- Alev ALATLI, "Ortodoks Kilisesi'nde 'Ökümenik ' Patriklik Olmaz",
<http://212.154.21.44/2003/11/14/yorumlar/yorum2.htm>
- Alev ALATLI, "Birleşmiş Dinler Teşkilatı",
<http://www.alevalatli.com/kabusbasin/kabusbasin54.htm>
- Ali ERBAŞ, "Hristiyan Misyonerliğine Genel Bir Bakış", Misyonerlik Dosyası, Sakarya Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi, 7, 2003, 161-181.;
<http://www.if.sakarya.edu.tr/DERGI/01AERBASmisyonerler.doc>
- Ali EREN, "Dinlerarası Diyalog ve Hoşgörü Histerisi",
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=114&tarih=2001-06-16>
- Ali Rıza BAYZAN, "Protestan Misyoner Örgütlerin Türkiye Operasyonu(1)",
<http://www.stradigma.com/index.php?sayfa=makale&no=112>
- A. R. BAYZAN, "Misyoner Örgütlerin Türkistan Operasyonu",
<http://www.stradigma.com/index.php?sayfa=makale&no=47>
- A. R. BAYZAN, "Haçlı Seferlerinden Diyalog Sürecine Türkiye'yi Hristiyanlaştırma Projesi",
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=48&tarih=2001-06-10>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=55&tarih=2001-06-11>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=60&tarih=2001-06-12>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=72&tarih=2001-06-13>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=83&tarih=2001-06-14>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=98&tarih=2001-06-15>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=112&tarih=2001-06-16>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=120&tarih=2001-06-17>

<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=125&tarih=2001-06-18>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=133&tarih=2001-06-19>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=160&tarih=2001-06-20>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=161&tarih=2001-06-21>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=173&tarih=2001-06-22>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=181&tarih=2001-06-23>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=188&tarih=2001-06-24>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=190&tarih=2001-06-25>
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=193&tarih=2001-06-26>

— A. R. BAYZAN, "Irak'ta Şimdi de Misyoner Örgütler İşgale Başladı",
<http://www.haberaliz.com/detay.php?detayid=401>

— A. R. BAYZAN, "TIME Dergisi'ne Göre Irak'ta Misyoner Faaliyetleri",
<http://www.haberaliz.com/detay.php?detayid=444>

— A. R. BAYZAN, "Amerikalı Evanjelistlerin Zihninde İslam ve Müslüman İmgesi",
<http://www.haberaliz.com/detay.php?detayid=504>

— A. R. BAYZAN, "Amerika Ne İstiyor?", <http://www.haberaliz.com/detay.php?detayid=331>

— A. R. BAYZAN, "Heybeliada Ruhban Okulunun Hukukî Durumu",
<http://www.haberaliz.com/detay.php?detayid=588>

— A. R. BAYZAN, "Üçüncü Soykırım İftirası: Sözde Asur Soykırımı",
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazidizisi&haberno=134&tarih=2004-04-09>

— Ali ÜNAL, "Diyalog ve Misyonerlik Faaliyetleri",
<http://www.zaman.com.tr/?bl=yazarlar&trh=20040315&hn=21404>

— Allan CUTLER, "Dokuzuncu Yüzyıl İspanyol Fedâîleri Hareketi ve Batı Hristiyanlarının Müslümanlara Yönelik Misyonerlik Faaliyetlerinin Kökeni", Ter: Levent ÖZTÜRK-Fatmatüz Zehra KAMACI, Misyonerlik Dosyası, Sakarya Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi, 7, 2003, 183-212.;
<http://www.if.sakarya.edu.tr/DERGI/makale.html>

— Alparslan YALDUZ, "Konsillerin Hristiyanlık Tarihindeki Yeri ve İznik Konsili",
[http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/PDF/ilh/2002-11\(2\)/htmpdf/M-10.pdf](http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/PDF/ilh/2002-11(2)/htmpdf/M-10.pdf)

— "Amerika Birleşik Devletleri'nde Ermeni Faaliyetleri (1892-1896)",
http://www.satemer.sakarya.edu.tr/abd.html#_ftnref1

— "Amerikalı Bilim Adamlarının Açıklaması (19 Mayıs 1985): ABD Temsilciler Meclisi Üyelerinin Dikkatine"-Ermeni meselesi hakkında-, http://www.mfa.gov.tr/turkce/ermeniiiddia_amerika.htm

— Andrew FINKEL, "Yeni Misyonerler",
<http://www.milliyet.com.tr/2004/03/13/business/bus12.html>

— Arda KILIÇ, "Misyonerlik Çerçevesinde Medeniyetler Çatışması",
<http://members.fortunecity.com/akademya6/makpan1.htm>

— "Ato'dan Misyonerlik Raporu", <http://fireball.atonet.org.tr/turkce/bulten/bulten.php3?sira=235>

— Ayfer KARAKAYA-STUMP, "Alevilik Hakkındaki 19. Yüzyıl Misyoner Kaynaklarına Eleştirel Bir Bakış ve Ali Gako'nun Öyküsü", <http://www.alewiten.com/misyoner.htm>

— Ayşe OLGUN, "Misyonerlik 'Gelişim'de",
<http://www.yenisafak.com/arsiv/2004/ocak/03/kultur.html>

— Ayten SEZER, "Atatürkçü Eğitim Modelinde Millî Egemenlik",
http://www.tbmm.gov.tr/kultur_sanat/faaliyetler/milliegeemenlik/sempozyumvepaneller/14-mes/kahramanmaras/tutanak.htm

— Aytunç ALTINDAL, "Misyonerlik Faaliyetleri Artışta",
<http://www.ilkadimdergisi.com/181/kapak-roportaj.htm>

— Aytunç ALTINDAL, "Avrupa Birliği ve Küreselleşme Bağlamında Christendome Kavramı ve İnsan Hakları", Misyonerlik Dosyası, Sakarya Üniv. İlahiyat Fak. Dergisi, 7, 2003, 245-259.;
<http://www.if.sakarya.edu.tr/DERGI/05aytunc.doc>;
http://www.stradigma.com/turkce/mayis2003/makale_04.html

B

— Baki BEKTAŞ, "Misyonerlik Faaliyetlerinin Boyutları",
<http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=2412&tarih=2002-05-30>

— "Batıkent Protestan Kilisesi Faaliyetleri ve Toplantıları",
<http://www.batikentprotestankilisesi.org/faaliyetlerimiz.htm>

— Bayram AKCAN, "Misyonerler mi, Biz mi Suçluyuz?",
http://www.ufukotesi.com/yazigoster.asp?yazi_no=20040359

— Bernard LEWİS, "-Ben Doğruyum, Sen Yanlıssın, Haydi Doğru Cehenneme- Medeniyetlerin Buluşması ve Dinler", Çev: Mahmut SALİHOĞLU, Dinbilimleri Akademik Araştırmalar Dergisi, III, 4, 129-138; <http://www.dinbilimleri.com/dergi/cilt3/sayi4/makale/BernardLewis.pdf>

— "Boğaz Sırtlarından Türkiye",
<http://arsiv.hurriyetim.com.tr/tatilpazar/turk/01/01/27/eklhab/81ekl.htm>

— Burcu SAN, "Atatürk Dönemi'nde Türk-ABD İlişkileri",
<http://www.geocities.com/begunay/Z41.htm>

— Bülent ŞENAY, "Avrupa Birliği'nin Dinî Kimliği ve Avrupa'da Dinler: Hristiyanlık, Yahudilik, Hinduizm, Budizm ve İslâm", [http://kutuphane.uludag.edu.tr/PDF/ilh/2002-11\(1\)/htmpdf/M-8.pdf](http://kutuphane.uludag.edu.tr/PDF/ilh/2002-11(1)/htmpdf/M-8.pdf)

— Bünyamin OKUMUŞ, "Yehova Şahitleri", Diyanet İlmi Dergi, XXXVIII, 2,
http://www.diyaret.gov.tr/DIYANET/ilmi_dergi/ilmi/main.asp?makno=3

C

— Celalettin YAVUZ, "Ermenilerin Arkasında Hep Birileri mi Olacak?", KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, III, 1, 3-25: http://www.koksav.org.tr/Sureli/ka_III-1/kaIII-1_tm3_CYavuz.htm

— "Cemaat Vakıfları Yönetmeliği", <http://www.belgenet.com/yasa/k4771-y2.html>

— Cemalettin TAŞKIRAN, "AB Altıncı Uyum Paketinin Bazı Tartışmalı ve Sakıncalı Maddeleri",
<http://www.haberaliz.com/detay.php?detayid=507>

— Cemalettin TAŞKIRAN, "Türk Toplumlarında Misyonerlik Faaliyetleri",
<http://www.haberaliz.com/detay.php?detayid=1257>

— Cengiz BATUK, "Millenarianist Bir Hareket Olarak Montanizm",
<http://www.dinlertarihi.com/dergi/sayi1/cengizbatuk.pdf>

— Cemil KABZA, "State Department Raporu", <http://www.mihenk.gr/arsiv/9/dunya.htm>

— Christian W. TROLL, "Tarihî Bir Olay Olarak Hristiyanlık",
http://www.cumhuriyet.edu.tr/akademik/fak_ilahiyat/der3/3tozdes.htm

Ç

— Çağrı ERHAN, "ABD'nin Orta Asya Politikası ve 11 Eylül Sonrası Yeni Açılımları",
<http://www.stradigma.com/index.php?sayfa=vizyon>

D

— David RENNIE, "Misyonerler Irak'ta 'Ruhlar İçin Savaş' İlan Ettiler", Çev: Serhat KARA,
http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan26.htm

— David Van BIEMA, "Hristiyanlar, Müslümanları, Hristiyanlaştırmalı mı? (II)", Çev: Selçuk ERTAN, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan3.htm

— David Van BIEMA, "Hristiyanlar, Müslümanları, Hristiyanlaştırmalı mı? (I)", Çev: Serhat ÖZMEN, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan2.htm

— Deniz Altınbaş AĞÜL-Semra Ranâ SEZAL, "Almanya'nın Asimilasyonist Politikaları ve Entegrasyon Anlayışı", http://www.avsam.org/turkce/analizler/analizler/15_analiz.htm#_ftn2

— "Din Başka, Memleket Başka", Attilâ İLHAN'la Söyleşi,
http://www.geocities.com/ilhan_attila/04_ARALIK_2000.htm

— "Dinlerarası Diyalog I", <http://www.iktibas.info/dergi/mart/kavram.htm>

— "Dinlerarası Diyalog II", <http://www.iktibas.info/dergi/nisan/kavram.htm>

— "Diyalogun Hristiyanlıktaki Yeri"- Aytunç ALTINDAL İle Röportaj-,
<http://www.diyalogmasali.com/modules.php?name=News&file=article&sid=12>

— "Doğu ve İslam Komisyonu'nun Üyesi Olan ALMAN Protestan Misyonerleri", http://www.bethil-online.com/genocide/sayfo_dosya_tr/dogu_ve_islam.htm

— Durmuş Tatlılıoğlu, "Türkmenistan'da Sosyo-Ekonomik Yapı ve Dinî Hayat",
http://bim.cumhuriyet.edu.tr/akademik/fak_ilahiyat/der3/3adtatlilioglu.htm

E

— Ebubekir GÜLÜM, "Türkiye Üzerinden Irak'a Misyoner Akını",
<http://www.gazeten.com/archiv/turkiye0000005362.html>

— "Elazığ'da Misyonerlik İddiaları",
<http://www.kenthaber.com/Archives/News/2004/05/07/12600.asp>

— Elif SOYTÜRK, "Gençlerimize Kurulan Yeni Tuzak: Hristiyanlık Propagandası",
<http://www.semerkand.com.tr/Sayi38/aile.asp>

— Ercüment KURAN, "Ermeni Meselesi'nin Milletlerarası Boyutu",
<http://www.osmanli.org.tr/osav/osav.asp?lang=1&bolum=4&id=256>

— Erdem ÇAKIR, "Ermeni Sorununun Yaratılmasında Misyonerlerin Rolü",
<http://www.geocities.com/begunay/z25.htm>

— "Erenerol: Misyonerlik Emperyalizmin Mızrak Ucu",
<http://www.yenisafak.com/arsiv/2001/aramik/25/aktuel.html>

- “Erenerol: Misyonerlik Toprak Savaşıdır”,
<http://www.zaman.com.tr/2003/10/11/akdeniz/butun.htm>
- Erol GÜNGÖR, Türkiye’de Misyoner Faaliyetleri, İstanbul: Ötüken Yay., 1999;
<http://hisargazetesi.com/kitaplik/TurkiyedeMisyonerFaaliyetleri.pdf>
- Ersoy TAŞDEMİRCİ, “Türk Eğitim Tarihinde Azınlık Okulları ve Yabancı Okullar”, Erciyes Üniv. Sosyal Bil. Dergisi, 10, 2001, 13-30.; <http://www.sbe.erciyes.edu.tr/Dergi.pdf>
- Esat ÖZ, “Küresel İmparatorluk Stratejisinin Bir Aracı Olarak Din ve ‘İlimli İslâm’ Projesi”,
<http://hisargazetesi.com/dosya.htm>
- Esra DANACIOĞLU, “Anadolu’da Birkaç Amerikalı Misyoner”,
<http://www.bianet.org/2003/12/12/27340.htm>

F

- “Farklı Dil ve Lehçelerin Öğrenilmesi Yönetmeliği”, <http://www.belgenet.com/yasa/k4771-y1.html>
- Faruk HARMAN, “Misyonerlik Faaliyetleri”, <http://www.hazargrubu.org/2mart96.htm>
- Fehmi KORU, “Misyon ve Misyoner”,
<http://www.yenisafak.com.tr/arsiv/2002/mayis/27/fkoru.html>
- Fikret KARAMAN, “Misyoner Hareketlerinin Dünü ve Bugünü”,
<http://www.diyaret.gov.tr/DIYANET/ekm99/gundem2.htm>
- Fuat AKYOL, “MİT’in Misyonerlik Raporundaki Şok İsimler”,
<http://www.aksiyon.com.tr/detay.php?id=11956>

G

- Gabriele YONAN, “Unutulan Bir Holocaust/ Asur Soykırımı”,
<http://www.rizgari.org/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=352>
- Gazi ERDEM, “Misyonerlik ve Misyonerlerin Çalışma Metotları”, Diyanet İlmi Dergi, XXXVIII, 2,
http://www.diyaret.gov.tr/DIYANET/ilmi_dergi/ilmi/main.asp?makno=2
- “Giderek Artan Misyonerlik Faaliyetleri”,
<http://www.turkiyegazetesi.com/archive/archive/default.asp?p1=articles&id=193876&online=-1&winmode=pop>
- Gökçe GÜZEL, “Amerikalı Misyonerlerin Anadolu’daki Faaliyetleri”,
<http://www.geocities.com/begunay/v2.htm>
- Gökçe Yükselen ABDURRAZAK, “Katolisizmin Dirilişi”,
http://hisargazetesi.com/yukselen_dosyalar/yukselen1.htm
- Gökçe Yükselen ABDURRAZAK, “Batının İki Yüzü”,
http://hisargazetesi.com/yukselen_dosyalar/yukselen4.htm
- Gülbadi ALAN, “Protestan Amerikan Misyonerleri, Anadolu’daki Rumlar ve Pontus Meselesi”, Erciyes Üniv. Sosyal Bil. Enst. Dergisi, 10, 2001, 183-208.;
[http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/Sayi_10_09-%20G._Alan\(183-204.syf.\).pdf](http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/Sayi_10_09-%20G._Alan(183-204.syf.).pdf)

- Gülbadi ALAN, "Amerikan Board Okulları ve Türk-Ermeni İlişkilerinde Oynadıkları Roller", Erciyes Üniv. Sosyal Bil. Enst. Dergisi, Sayı:10, 2001, 153-182;
<http://www.sbe.erciyes.edu.tr/Dergi.pdf>
- "Günümüzde Misyonerlik -Sonuç-", Karadeniz'in Kitabı,
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/sonuc003.html
- "Günümüzde Misyonerlik -Koç Olayı-", Karadeniz'in Kitabı,
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/koc_olay.html
- "Günümüzde Misyonerlik -Venizelos Gemisi Olayı-", Karadeniz'in Kitabı,
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/venizelos.html
- "Günümüzde Misyonerlik -Mülki ve Askeri Erkan-", Karadeniz'in Kitabı,
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/mulki_as.html
- "Günümüzde Misyonerlik -1996 Karadeniz Helen Toplulukları Birinci Kongresi-", Karadeniz'in Kitabı, http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/helen_kongre.html
- "Günümüzde Misyonerlik -Fener Rum Patrikhanesi-", Karadeniz'in Kitabı,
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/fener_rum.html
- "Günümüzde Misyonerlik -Yunan Milliyetçiliği, Misyonerlik-", Karadeniz'in Kitabı,
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/yun_mil.html
- "Günümüzde Misyonerlik -Genç Politikacılara Misyonerlik Dersleri-1", Karadeniz'in Kitabı,
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/mis_ders001.html
- "Günümüzde Misyonerlik -Genç Politikacılara Misyonerlik Dersleri-2", Karadeniz'in Kitabı,
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/mis_ders002.html
- "Giresun'da Misyonerlik-Karadeniz'de Misyonerlik-",
http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/kdz_mis.html

H

- "Haçlı Seferleri", <http://www.osmanli.org.tr/osav/osav.asp?lang=1&bolum=4&id=277>
- Hakan AKSOY, "ABD Din midir?",
<http://www.aksam.com.tr/arsiv/aksam/2003/08/08/yazarlar/yazarlar193.html>
- Hakan Yılmaz ÇEBİ, "Türk-Ortodoks Kilisesi Basın Sorumlusu Sevgi ERENEROL: Türkiye Kiliselerle Kuşatılıyor", <http://www.netpano.com/121203misyoner.html>
- Hakkı AÇIKALIN, "Yunanistan'dan Pavlus (Saint Paul-St. Pol) Geçti",
<http://www.kutsalkitaplar.net/YAZARLAR/pavlos-dr.hakki.html>
- "Hâlâ Hanımefendi Yetiştiriyor",
<http://arsiv.hurriyetim.com.tr/tatilpazar/turk/99/01/10/eklhab/17ekl.htm>
- Haluk SELVİ, "Amerika Birleşik Devletleri'nde Ermeni Faaliyetleri",
<http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/sayi38/selvi.htm>
- Hamit HAKSEVER, "Misyonerlik Nedir, Hedefleri Nelerdir?",
<http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-hamithaksever.htm>
- Hampher, İngiliz Casusunun İtirafı,
<http://www.hakikatkitabevi.com/download/turkce/09IngilizCasusu.pdf>

- Hans-Lukas KİESER, “Ermeni Meselesi”, <http://www.hist.net/kieser/pu/ErmeniMeselesi.pdf>
- Hans-Lukas KIESER, “Doğu Anadolu’da Ulaşılmayan Barış”, <http://www.hist.net/kieser/pu/baris.html>
- Harun ÖZDEMİRCİ, “Tarihte İlk Kez Gerçekleşen Katolik Aleminin Merkezi Vatikan’da Diyanet İşleri Başkanı ve Papa Buluşması”, http://www.diyamet.gov.tr/DIYANET/aylik_temmuz2000/kgundem.htm
- Hasan Hüseyin KIZILIRMAK, “Yahova Şahitleri”, <http://arsiv.aksiyon.com.tr/arsiv/202/pages/kapak/>
- Hasan YILDIRIM, “Misyonerlik Dalgaları İslam’ın Sağlam Duvarlarına Çarpıp Durmaktadır”, <http://www.diyamet.gov.tr/DIYANET/ekm99/gudem1.htm>
- Haşim SÖYLEMEZ-Erdal ŞEN, “Turizmi Hristiyan Hacılar Patlatacak”, <http://arsiv.aksiyon.com.tr/arsiv/181/pages/dosyalar/dos3.html>
- Hatem CABBARLI, “Azerbaycan’da Misyoner Faaliyetleri ve Ulusal Güvenlik Sorunu”, <http://www.haberaliz.com/detay.php?detayid=1234>
- Hayrettin KARAMAN, “Bir İhtida”, <http://www.yenisafak.com/arsiv/2002/mayis/17/hkaraman.html>
- H. Sinan TEMEL, “Misyonerler Adıyaman’da mı?”, <http://www.adiyamanhaber.com/sinan.htm>
- “Hristiyan Fakülteleri Açılsın”, <http://www.yenisafak.com.tr/arsiv/2002/nisan/21/g4.html>
- Hugh WYNNE, “Kilise Tarihinde Antisemitizm”, Çev: Süleyman TURAN, <http://www.dinbilimleri.com/dergi/cilt4/sayi1/makale/antisemitizm.pdf>
- Hüdaverdi ADAM, “Küreselleşmenin Eşiğinde İslam-Hristiyan Diyalogu”, <http://www.koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar&Goster=Yazi&YaziNo=45>
- Hüseyin GÜLERCE, “Hoşgörü ve Diyalog Tenkitçilerine Cevap”, <http://www.zaman.com.tr/?hn=67777&bl=yazarlar>

I

- “İrak’a Hristiyan Misyoner Akını”, <http://www.milliyet.com.tr/2003/12/28/dunya/dun02.htmlyapiyor>

İ

- İbrahim KARDEŞ, “Batı Hatasını Kabul Etmeli”, <http://www.yenisafak.com/arsiv/2002/haziran/25/ikardes.html>
- İhsan Süreyya SIRMA, Misyonerlik –Sömürü Ajanı İngiliz Misyonerleri-, <http://www.turkufku.com/anasayfa/kat.asp?mn=38>
- İlber ORTAYLI, “Hristiyanlaşma ve Misyonerlik”, <http://www.milliyet.com.tr/2002/08/28/pazar/yazortay.html>
- “İnanç Özgürlüğü ve Misyonerlik”, <http://incil.egetasarim.com/misyonerlik/misyonerlik.htm>
- “İran’da Evangelist-Lutherist Misyon, Papaz K. Röbbelen Hermannsburg Almanya”, http://www.bethil-online.com/genocide/sayfo_dosya_tr/k_r%F6bbelen.htm

— “İran’da Alman Orient Misyonu (DOM) Görgü Tanıklarının Açıklamaları: Papaz Pfander , Alman Orient Misyonu, Urmiye 22 Temmuz 1915”, http://www.bethil-online.com/genocide/sayfo_dosya_tr/p_pfander.htm

— İsmail ATEŞ, “Çizmeyi Aşıyorlar”, <http://www.kenthaber.com/Sayfalar/haberDetay.asp?ID=1940>

— İsmail ÇALIŞKAN, “Misyonerlik Faaliyetleri ve Bu Konudaki Yasal Uygulamalar”, <http://www.cagipolisi.com.tr/13/26-27-28-29.htm>

— İsmail ÖRGEN, “Bir Misyonerlik Öyküsü”, <http://www.zaferdergisi.com/makale.asp?makale=671>

— İsmail YAKIT, “Kur’an’a Göre İnanç, Düşünce ve İfade Özgürlüğü”, Diyanet İlmi Dergi, XXXVIII, 2, http://www.diyaret.gov.tr/DIYANET/ilmi_dergi/ilmi/main.asp?makno=4

— İzzet SIRRI, “ABD Dış Politikası ve Evanjelizm”, <http://hisargazetesi.com/izzetsirri.htm>

J

— Jane LAMPMAN, “Hristiyan Siyonistler, Kehanetin Askerliğini Yapıyor I”, Çev: Serhat KARA, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan51.htm

— Jane LAMPMAN, “Hristiyan Siyonistler, Kehanetin Askerliğini Yapıyor II”, Çev: Serhat KARA, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan50.htm

— Jim LOBE, “Millet İnşasından Din İnşasına”, Çev: Serhat KARA, <http://hisargazetesi.com/dunyadan.htm>

— John MCRAÏ, “Son Dönemlerdeki Araştırmalarda Pavlus”, Çev: Süleyman TURAN, Dinbilimleri Akademik Araştırmalar Dergisi, III, 4, 149-161; <http://www.dinbilimleri.com/dergi/cilt3/sayi4/makale/pavlus.pdf>

— John McMURTRY, “Yeni Fundamentalizm: Amerika Tanrı’dır”, Çev: Serhat KARA, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan52.htm

— Jonas LINDERHOLM, “Doğu Anadolu ve Azerbaycan’da I. Dünya Savaşı Sırasında Asuriler ve Süryaniler (1914-1918)”, <http://www.geocities.com/mezoforum/jonas.htm>

— Justin McCARTHY, “Bırakın Tarihçiler Karar Versin”, <http://www.kemalist.org/html/sections.php?op=viewarticle&artid=417>

K

— “Kadın Papaz Türkiye’de”, <http://arsiv.hurriyetim.com.tr/tatilpazar/turk/99/01/31/eklhab/01ekl.htm>

— Kenan ERZURUMLU, “Türk Dünyasında İnançlar ve Stratejik Önemi I”, <http://www.kenanerzurumlu.com/gorusler/turkinanlar.php>

— “Kıbrıs Sorununun Kapsamlı Çözümü İçin Anlaşma Temeli”, http://www.avsam.org/annan/Annan_Plani.pdf

— “Kilit Vurulan Kilisenin Misyonerleri: Üç Ay İçinde Açtıracamız”, <http://www.aydinlik.com.tr/arsiv/2002/04/28/kilise.html>

— “Kitap Tanıtımı ve Tenkitler”, <http://www.dinlertarihi.com/dergi/sayi1/review.pdf>

— “Kültürel Çeşitlilik İstemek; ‘Azınlık Yarat ’ Demektir”,
<http://www.aydinlarocagi.org/detay.php?islem=ayrinti&haber=17> (Yazarı belirtilmemiş)

— Kürşad BUMİN, “Hayal’i Gerçek gibi Algılamak!”,
<http://www.yenisafak.com/arsiv/2001/aranlik/11/kbumin.html>

M

— M. Ahmet VAROL, “Misyonerlik Bir Din Tebliği mi Yoksa Din Pazarlamacılığı mıdır? ”,
<http://www.habervakti.com/misyonerlik.htm>

— M. O. OPELOYE, “Tanrının Birliği ve Üçlü Birlik; Kitab-ı Mukaddes ve Kur’an- Kerîm’deki Görüşlerin Analitik Bir Değerlendirmesi”, [http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/PDF/ilh/2003-12\(2\)/19.pdf](http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/PDF/ilh/2003-12(2)/19.pdf)

— “M. Ü. İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim CANAN: ‘Misyonerliği Yasaklayamazsınız’ ”, Röportaj,
<http://www.network54.com/Hide/Forum/thread?forumid=163534&messageid=1007902425&lp=1007902425>

— Mahmut AYDIN, “İsa’ya Ne Oldu ?”, <http://www.dinlertarihi.com/dergi/sayi2/aydin.pdf>

— Mahmut AYDIN, “Dinsel Çoğulculuk Modeli ve İslam”,
http://www.edam.com.tr/siviltoplum/sayi_5/st5_4.pdf

— Mahmut AYDIN, “Dinî Çoğulculuk Üzerine Bir Mülâhaza”,
<http://www.dinlertarihi.com/dosyalar/makaleler/mahmutaydin/dinselcogul.htm>

— Mahmut AYDIN, “Dinlerarası Diyalog Üzerine”,
<http://www.dinlertarihi.com/dosyalar/makaleler/mahmutaydin/diyalog.htm>

— Mahmut AYDIN, “Hiçbir Din Diğerinden Üstün Değildir?”,
<http://www.dinlertarihi.com/dosyalar/haberler/haberalt.htm>

— Manih SALAH, “Türk-Amerikan Dostluğu Nereye Kadar?”,
<http://www.zaman.com.tr/2003/07/29/yorumlar/yorum2.htm>

— Mehmet Akif AYDIN, “Misyonerliği Önleyelim de Nasıl?”,
<http://www.yenisafak.com/arsiv/2000/temmuz/14/makifaydin.html>

— Mehmet Akif AYDIN, “Salkım Hanım ya da Misyonerlik Faaliyetleri”,
<http://www.yenisafak.com/arsiv/2001/aranlik/11/makifaydin.html>

— Mehmet Akif AYDIN, “Misyonerlerin Satacağı Mal Yok”,
<http://www.yenisafak.com/arsiv/2001/aranlik/14/makifaydin.html>

— Mehmet ALTUN, “Bursa Amerikan Kız Koleji -Öğrencilerinin Din Değiştirmesi Üzerine Kapatılan Bir Okul-”, <http://www.tarihvakfi.org.tr/haberler/haberayrinti.asp?ID=96>

— Mehmet BAYRAK, “Kızılbaş Kürtler ve Protestanlık”, <http://www.trife.com/Turkish/Kultur-sanat/03w29/kizilbaslik.htm>

— Mehmet BAYRAK, “Misyoner Belgelerinde İncil Sunumu”,
<http://f27.parsimony.net/forum66192/messages/401.htm>

— Mehmet BAYRAKTAR, “Anadolu Müslümanlığı ve Dinler Arası Monolog”,
http://www.kultur.gov.tr/portal/kultur_tr.asp?belgeno=20069

- Mehmet BAYRAKTAR, "Misyonerlik", <http://www.iktibas.info/dergi/nisan/lokal.htm>
- Mehmet ÖĞÜTÇÜ, "Mısır Piramitlerinin Gölgesinde İslam İle İlgili Yeni Arayışlar", <http://www.panoramadergisi.com/mart2004/index.php?dosya=dunyayabakis4>
- Mehmet Seyfettin EROL, "Orta Asya ve Kafkaslarda Mistik-Hümanist Güç Oyunu: Misyonerlik Faaliyetleri", <http://avsam.org/turkce/yayinlar/stratejikanaliz/makale/makalestran110.htm>
- Mehmet TEMİZKAN, "Alevî-Bektaşî Edebiyatındaki Hristiyanlıkla İlgili Unsurlar Üzerine", http://www.kultur.gov.tr/portal/kultur_tr.asp?belgeno=20053
- Meredith B. McGUIRE, "Modern Dünyada Din", Çev: Faruk SİNANOĞLU, <http://www.dinbilimleri.com/dergi/cilt4/sayi1/makale/ModernDünyadaDin.pdf>
- Metin HÜLAGU, "Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Misyoner, Ermeni, Terör ve Amerika Dörtgeninde Türkiye", Erciyes Üniv. Sosyal Bil. Enst. Dergisi, 10, 2001, 57-99.; [http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_10_04-%20M.%20M.%20Hulagu%20\(57-93.%20syf.\).pdf](http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_10_04-%20M.%20M.%20Hulagu%20(57-93.%20syf.).pdf)
- Micheal HOLTZMAN, "ABD Propagandası: Müslümanlara Amerika'yı Pazarlamak", Çev: Nilüfer TUNALI, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan14.htm
- "Misyön", <http://www.kesfetmekicinbak.com/atlasdan/atlasname/00148/>
- "Misyoner Akını", <http://www.evrensel.net/03/12/30/dunya.html#2>
- "Misyoner Okuluna ABD Desteği", <http://www.zaman.com.tr/1996/05/18/guncel/politika.html#e>
- "Misyonerler Türkiye'yi Kuşattı", <http://www.yenisafak.com.tr/arsiv/2002/nisan/21/g3.html>
- "Misyonerler 2 Yılda 50 Bin Türk'ü Hristiyan Yapmak İstiyormuş", http://www.nethaber.com.tr/haber/arsiv/haberler/0,1106,104637_3_10516,00.html
- "Misyonerler Azerbaycan'da", <http://www.yenisafak.com.tr/arsiv/1999/temmuz/27/gundem/gund5.html>
- "Misyonerlerin Uydurduğu Hikayeler ve Vasiyetnameler", <http://www.dinibilgiler.org/BirBileneSoralim/BuyuSihirVeBatilInanclar/09-MisyonerlerinUydurdugu.htm>
- "Misyonerler ya da 'Misyön-Er'leri-Global Sistemde Türkiye'nin Misyonu-", Yorum <http://www.iktibas.info/dergi/subat/yorum.htm>
- "Misyonerlik", http://www.diplomatikgozlem.com/haber_oku.asp?id=1065
- "Misyonerlik" (Çeşitli Makaleler), <http://misyonerlik.9f.com/>
- "Misyonerlik Alarmı", Karadeniz'in Kitabı, http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/alarm.html
- "Misyonerlik Faaliyetleri", Hutbe, <http://www.diyanet.gov.tr/DIYANET/nisan1999/hutbe2.htm>
- "Misyonerlik Faaliyetlerine Dair Birkaç Söz", <http://www.turkiyegazetesi.com/archive/archive/default.asp?p1=talk&id=142733&online=-1&winmode=pop>

- “Misyonerlik Faaliyetleri”,
<http://www.turkiyegazetesi.com/archive/archive/default.asp?p1=talk&id=69666&online=-1&winmode=pop>
- “Misyonerlik Faaliyetleri”,
http://www.bizimsahife.com/gbahcesi/gbahcesi2000/gb.misyonerlik_faaliyetleri_21.ht
- “Misyonerlik Faaliyetlerine Dikkat Edelim”, Haftanın Hutbesi,
http://www.kubacami.info/hutbe/2002/09_08_2002.htm
- “Misyonerlik İncelemesi! Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Biri Portekiz’den Üçü de Türkiye İçinden Hristiyanlıkla İlgili Yayın Yapan 4 Radyonun Yayınını İzlemeye Aldı”,
<http://www.digimedya.com/print.asp?h=47622>
- “Misyonerlik Ve Yabancı Okullar”, <http://www.akintarih.com/tarih/misyonerlik.htm>
- “MİT, Saylan ve Yaşer’i Misyonerlikle Suçlamış”,
<http://www.zaman.com.tr/?hn=66819&bl=haberler>
- Miyase İLKNUR, “İran’ın Davetini Kabul Eden Bazı Alevi Derneklerinin Temsilcileri Tahran’da”,
<http://www.aleviyol.com/iranindaveti.htm>
- “Montanizm Mezhebinin Merkezi Uşak”, <http://www.ntvmsnbc.com/news/118225.asp?cp1=1>
- Muhammed FARUK, “Sultan Abdülaziz Han”, <http://www.enfal.de/ecdad21.htm>
- Muhammet ERDOĞAN, “İncil’in Tahrif Süreci”, <http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-muhammederdogan.htm>
- Muhammet MERTEK, “Prof. Dr. Christian TROLL ve Diyalog”,
<http://www.eurozaman.com/2003/06/28/yazarlar/muhammetmertek.htm>
- Mustafa AYDIN, “Amerika Dünyadan Ne İstiyor?”,
http://www.stradigma.com/turkce/mayis2003/makale_06.html
- Mustafa BIYIK, “Yeni Dünya Düzenine Küresel Bir Din Modeli: Moonculuk”,
<http://www.dinlertarihi.com/dergi/sayi1/mustafabiyik.pdf>
- Mustafa ERDEM, “Misyonerlik”, <http://www.kamusen.org.tr/kitap%5Cmisyonerlik.htm>;
http://www.turkulasimsen.org/haber_detay.asp?plngNewsID=878
- Mustafa E. ERKAL, “Misyonerlik Örtüsü”,
http://www.buyukkurultay.gen.tr/haber_detay.asp?id=853
- Mustafa KILIÇ, “Misyonerlik Faaliyetleri ve Karşı Faaliyetler”,
<http://www.diyamet.gov.tr/DIYANET/ekm99/gundem5.htm>
- Mustafa Necati ÖZFATURA, “Misyonerlerin Ardında Kimler Var”,
http://www.kutsalkitaplar.net/YAZARLAR/misyonerlerin_ARKASINDA_kimler_var.htm
- Mustafa Necati ÖZFATURA, “Misyonerlik Faaliyetleri ve Gerçekler 1”,
<http://turkeynews.sitemynet.com/sayfa2.htm>
- Mustafa Necati ÖZFATURA, “Misyonerlik Faaliyetleri ve Gerçekler 2”,
<http://turkeynews.sitemynet.com/sayfa2.htm>
- Mustafa ÖZCAN, “Üslub-u Manzara”,
<http://www.yeniasya.com.tr/2003/07/15/yazarlar/mustafaozcan.htm>

- Mustafa ÖZCAN, "Misyonerlik ve Diyalog",
<http://www.yeniasya.com.tr/2003/07/13/yazarlar/mustafaozcan.htm>
- Mustafa ÖZCAN, "Mesih ve Misyonerlik",
<http://www.yeniasya.com.tr/2004/01/12/yazarlar/butun.htm>
- Mustafa ÖZCAN, "Teslis", <http://www.yeniasya.com.tr/2003/07/16/yazarlar/mustafaozcan.htm>
- Mustafa ÖZCAN, "Sahte Mesih",
<http://www.yeniasya.com.tr/2003/03/06/yazarlar/mustafaozcan.htm>
- Mustafa ÖZCAN, "Hıristiyanlıktaki İç Hesaplaşma",
<http://www.yeniasya.com.tr/2003/03/10/yazarlar/mustafaozcan.htm>
- Mustafa Sıtkı BİLGİN, "İstanbul Ermeni Patrikhanesi ve Son Dönemde Ruhban Okullarının Açılmasıyla İlgili Ortaya Çıkan Tartışmalar",
<http://www.stradigma.com/turkce/aralik2003/index.html>

N

- Namık Kemal ZEYBEK, "Kosova Müslümanı, Amerikan Müdahalesinden Sonra Yarısı Hıristiyan Oldu; Şimdi de Irak'a Misyoner Akını Bekleniyor",
http://www.superonline.com/haber/haberler/0%2C1082%2C82451_7%2C00.html
- Namık Kemal ZEYBEK, "Evangelizm'i Bilmek Gerek",
<http://www.aygazete.com/yazarlar/?yazarid=3&yaziid=639>
- Namık Kemal ZEYBEK, "Evanjelizm Saldırıda",
<http://www.aygazete.com/yazarlar/?yazarid=3&yaziid=1004>
- Necip HABLEMİTOĞLU, "Türkiye'deki Alman Vakıfları Raporu",
<http://www.ilkh Haber.com.tr/almanvakif.asp> ; <http://www.aydinlanma1923.org/sayi/38/38-08.htm> ; <http://www.aydinlanma1923.org/sayi/39/39-06.htm> ;
<http://www.aydinlanma1923.org/sayi/40/40-05.htm> ;
<http://www.aydinlanma1923.org/sayi/41/41-08.htm>
- Nejat GÖYÜNÇ, "Osmanlı Devleti'ndeki Ermeniler Hakkında",
<http://www.osmanli.org.tr/osav/osav.asp?lang=1&bolum=4&id=257>
- Nevzat Y. AŞIKOĞLU, "Dinlerarası Diyalogun Temelleri Üzerine",
http://www.cumhuriyet.edu.tr/edergi/ilahiyat/c_4_naskinoglu.pdf
- "Niğde'de Misyonerlik Yaptığı İddia Edilen Dört Kişi Gözaltına Alındı",
<http://www.kenthaber.com/Archives/News/2004/08/19/22126.asp>
- Ninian SMART, "Dinlerin Geleceği", [http://kutuphane.uludag.edu.tr/PDF/ilh/2000-9\(9\)/htmpdf/M-40.pdf](http://kutuphane.uludag.edu.tr/PDF/ilh/2000-9(9)/htmpdf/M-40.pdf)
- Niyazi ÖKTEM, "ABD'de Din ve İnanç Özgürlüğü",
<http://212.154.21.40/2001/11/14/yorum/yorum.htm>
- Niyazi ÖKTEM, "Dinler ve Laiklik",
<http://www.koprudergisi.com/index.asp?Bolum=EskiSayilar&Goster=Yazi&YaziNo=220>
- Nurdan ŞAFAK, "Osmanlı'dan Günümüze Türk-ABD İlişkileri",
<http://www.zaman.com.tr/2003/04/09/yorumlar/yorum2.htm>

— Nurdan ŞAFAK, "XIX. Yüzyılda Osmanlı Devleti-ABD Siyasî İlişkileri", <http://www.osmanli.org.tr/osav/osav.asp?lang=1&bolum=4&id=119>

O

— "Okullarda Misyonerlik Faaliyetleri Yapılıyor", <http://www.zaman.com.tr/2002/10/31/egitim/h7.htm>

— Orhan Kemal CENGİZ, "Protestanların Türkiye’de Karşılaştıkları Hak İhlallerinin İnsan Hakları Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi", http://www.haklar.net/pdf/protestanlar_raporu.pdf

— Orhan KOLOĞLU, "Ermeniler Nasıl Kullanıldılar?", http://www.diplomatikgozlem.com/ozeldosya_oku.asp?id=25

— Orhan TÜRKDOĞAN, "Türk Modernleşme Modeli", <http://www.ulkuocaklari.org.tr/arastr/turkmodernlesme.htm>

— Oruç ARDA, "Misyonerlik Faaliyetleri ve AKP’nin Duyarsızlığı", http://hisargazetesi.com/orucarda_dosyalar/orucarda3.htm

— Osman CİLACI, "Milli ve Dini Bütünlüğümüz Açısından Türkiye’deki Misyonerlik Faaliyetleri", <http://www.diyabet.gov.tr/DIYANET/ekm99/gundem4.htm>

— Osman Metin ÖZTÜRK, "Doğu Akdeniz’in ve Kıbrıs Adası’nın Stratejik Dengeleri Bağlamında Annan Belgesi", <http://www.stradigma.com/turkce/subat2003/makale1.html>

— "Osmanlı Devleti Bünyesinde Ermeni Meselesi’nin Ortaya Çıkışı", http://www.devletarsivleri.gov.tr/yayin/osmanli/ermeniler/1b_e.htm

— "Osmanlı ve Sonrasında Van", <http://www.yyu.edu.tr/van/extra/osmanli.html>

Ö

— Ömer Faruk HARMAN, "Dinlerin Bir Arada Yaşamaya Katkısı", http://www.cumhuriyet.edu.tr/akademik/fak_ilahiyat/dialog/021.htm

— Ömer TURAN, "Avrasya Coğrafyası’nda Misyonerlik Faaliyetleri", http://www.kutsalkitaplar.net/YAZARLAR/misyonerligin_tarihi.html; <http://www.redrival.com/dervisan/yazi/misyonerlik.html>; <http://www.ilkadimdergisi.com/146/arasirma-omer-turan.htm>

— Öznur ÇOLAKOĞLU, "Harran’a Papaz Okulu ya da Kelin İlacı", http://www.sanliurfa.com/modules.php?name=kyazisi&op=view_yazi&yaid=214

P

— "Pavlus", <http://www.hakikat.net/sagpavlus.html>

— Petros VASSİLİADİS, "Ortodoks Hristiyan Bakış Açısıyla Evrensel Dinselliği Aşan Karşılıklı Diyalog", http://www.kultur.gov.tr/portal/kultur_tr.asp?belgeno=20102

— Pierre Jean ROCA, "Hükümetdışı Örgütlerin Kimlik ve Teslimiyet Sorunu Var", <http://www.ideapolitika.com/arsiv/9/pierre.htm>

— "Protestan Misyonerliğin Klavuz Kitabı: Savaş ve Yıkım, Örgütlenmek İçin Fırsattır!", <http://www.network54.com/Hide/Forum/thread?forumid=163534&messageid=1007902353&lp=1007902353>

R

- “Rahibe Teresa”, <http://www.marjinal.com.tr/ebulten/devamizle.asp?nid=45&hid=205&uid=0>
- Rahim ER, “Misyonerler Cirit Atıyor”, http://www.turkatak.gen.tr/guncel/2003/06/misyonerler_cirit_atiyor.htm
- Rahime SEZGİN-Murat UÇAR, “Süryaniler... Azınlık mı, değil mi?”, <http://www.osmanli.org.tr/osav/osav.asp?lang=1&bolum=4&id=289>
- Ramazan ÖZEY, “Türkiye’nin Coğrafyası ve Jeopolitiği Neden Önemlidir?”, http://www.stradigma.com/turkce/ekim2003/print_03.html
- Recep BAHAR, “Can Azerbaycan’a Misyoner Çengeli”, <http://www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=2410&tarih=2002-05-30>
- Resul TOSUN, “Misyonerlerin Masum Kaldıkları Alan”, <http://www.yenisafak.com/arsiv/2002/ocak/06/rtosun.html>
- Rıza TEZCAN, “Milliyetsiz Muhafazakarlık ya da Ehlileştirilmiş İslâmcılık”, http://hisargazetesi.com/dosya_dosyalar/dosya17.htm
- Rick RITCHIE, “Bir Mesih Tipi Olarak İsa mı?”, Çev: Cengiz BATUK, Dinbilimleri Akademik Araştırmaları Dergisi, III, 4, 163-168; <http://www.dinbilimleri.com/dergi/cilt3/sayi4/makale/mesih.pdf>
- “Rus Sınırının Arkasındaki Azerbaycan, Tebriz’de Misyonerlik Yapan Robert M. Labaree’nin Mektuplarından Bölümler”, http://www.bethil-online.com/genocide/sayfo_dosya_tr/robert_labaree.htm
- “Rüşvetle Hıristiyanlaştırma Yapılıyor mu?”, <http://misyonerler.sitemynet.com/misyonerler.htm>

S

- S. N. EİSENSTADT, “Weber’in İslam Analizi ve İslam Medeniyetinin Şekillenmesi”, Çev: Celaleddin ÇELİK, Dinbilimleri Akademik Araştırmalar Dergisi, III, 4, 113-129; <http://www.dinbilimleri.com/dergi/cilt3/sayi4/makale/weber.pdf>
- Sabahattin ÖZEL, “Ermenilerin ve Yabancıların Gözüyle Türk-Ermeni İlişkileri ve Ermeni Sorununa Bir Bakış”, <http://www.stradigma.com/turkce/ozel/makaleler.html>
- Sabri ATMAN, “Türkiye Asur-Süryani Soykırımını Kabul Etmelidir”, <http://www.furkono.com/modules.php?name=News&file=article&sid=252>
- Salim GÖKÇEN, “Değişen Kıbrıs Politikası ve Annan Planı’na Karşı Acheson Planı”, http://www.stradigma.com/turkce/mart2003/makale_09.html
- Salim GÖKÇEN, “Ortodoks Teoloji Akademisi: Heybeliada Ruhban Okulu Yanılsamaları”, <http://www.stradigma.com/turkce/aralik2003/index.html>
- Salim GÖKÇEN, “Bartholomeos, Ruhban Okulu ve Ekümenizm: Patrik’in Faaliyetlerinden Notlar”, <http://www.stradigma.com/turkce/nisan2003/index.html>
- Salim GÖKÇEN, “Küresel Liderlik Yolunda Avrupa Birliği ve Stratejik Ortağı Fener Rum Patrikhanesi”, <http://hisargazetesi.com/dosya.htm>
- Sami HOCAOĞLU, “Ev Sahibinin de Suçu Var”, <http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/temmuz/28/shocaoglu.html>

- Sami HOCAOĞLU, "Seküler Politikalar Misyonerlere Yaramıştır 1", <http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/temmuz/21/shocaoglu.html>
- Sami HOCAOĞLU, "Seküler Politikalar Misyonerlere Yaramıştır 2", <http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/temmuz/25/shocaoglu.html>
- Sami HOCAOĞLU, "Misyonerlik Müslümanlara Yönelik En Büyük Tehdit midir?", <http://www.erkurumluyum.net/mavic/Sayfa.asp?SA=Haber&HN=87>
- Samuel A. WEEMS, Ermenistan-Terörist Bir Hristiyan Devletin Sırları-, <http://www.ozelkitap.com/ermenistan.pdf>
- Samuel AKDEMİR, "İnanç Sevgi ve Hoşgörünün Beşiği Anadolu", http://www.kultur.gov.tr/portal/kultur_tr.asp?belgeno=20090
- Samuel P. HUNTINGTON, "Ölü Ruhlar: Amerikan Elitlerinin Gayri Millîleştirilmesi I", Çev: Gökhan O. AKKUŞ, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan45.htm
- Samuel P. HUNTINGTON, "Ölü Ruhlar: Amerikan Elitlerinin Gayri Millîleştirilmesi II", Çev: Gökhan O. AKKUŞ, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan46.htm
- Samuel P. HUNTINGTON, "Ölü Ruhlar: Amerikan Elitlerinin Gayri Millîleştirilmesi III", Çev: Gökhan O. AKKUŞ, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan47.htm
- Samuel P. HUNTINGTON, "Ölü Ruhlar: Amerikan Elitlerinin Gayri Millîleştirilmesi IV", Çev: Gökhan O. AKKUŞ, http://hisargazetesi.com/dunyadan_dosyalar/dunyadan48.htm
- "Sara Yontan-Musnik'le Biblioteqhue Nationale de France Fransız Milli Kütüphanesi Üzerine Bir Söyleşi", alemilhan.free.fr/pdf/SYontan.pdf
- Sefer AKGÜL, "Hz. İsa'nın Derdi", <http://www.yeniasya.com.tr/2004/04/22/gorus/default.htm>
- Semih TEMİZYÜREK, "Üç Harf Mi Bozacak Türkiye'nin Bütünlüğünü ?", http://hisargazetesi.com/semih_dosyalar/semih17.htm
- Semih TEMİZYÜREK, "Etnik Ayrımcılıktan Sonra Dinî Ayrımcılık: İktidar Küresel Efendilere Hizmette Kusur Etmiyor!", <http://hisargazetesi.com/semih.htm>
- Serhat ERKMEN, "ABD, Büyük Ortadoğu ve Türkiye", <http://www.avsam.org/turkce/yayinlar/stratejikanaliz/makale/makalestran152.htm>
- Serkan KOÇ, "MGK, Misyonerliğe Operasyon Başlattı", <http://www.aydinlik.com.tr/arsiv/2002/05/19/kapak.html>
- Serkan KOÇ, "Caritasçılar Sakarya'yı Terk Ediyor", <http://www.aydinlik.com.tr/arsiv/2002/06/09/turkiye2.html>
- Serpil Zeynep ÖZ, "Niçin ve Nasıl Din Değiştiriyorlar:Hristiyan Türkler", <http://www.ozgurvebilge.com/egitim/?sayino=062002>
- "Soykırım İddialarının Arkasında Misyonerler Ne Arıyor?", http://www.kutsalkitaplar.net/YAZARLAR/hakikat_netten/soymisyoner.html
- "Soykırım İddialarının Arkasındaki Gerçekler", İlber ORTAYLI İle Yapılan Program, <http://www.hayyam.com/basin/ntvmsnbc/soykirimiddialari.html>
- "Sömürgeleştirme Aracı Olarak 'Demiryolu' Maceramız", <http://www.akademyadogru.org/makdostdemir.htm>

- Suat İLHAN, "Patrikhanede Neler Oluyor?",
<http://www.osmanli.org.tr/osav/osav.asp?lang=1&bolum=4&id=296>
- Suat YILDIRIM, "Misyonerlerin Türkiye'yi Değerlendirmeleri",
http://www.yeniumit.com.tr/konu.php?konu_id=213&yumit=bolum2
- Suavi AYDIN, "Anadolu Hristiyanlığında Dönüşüm Misyoner Faaliyetlerinin Doğu Hristiyanlığı Üzerindeki Etkisi ve Modernleşme", http://www.kultur.gov.tr/portal/kultur_tr.asp?belgeno=20064
- Süleyman SAYAR, "İstanbul'daki Protestan Kiliseler",
<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/derpdf/protestan.pdf>

Ş

- Şengül Gündoğan AYDINGÜN, "Akdeniz'de İlk Misyoner 'Tarsuslu St. Pauls' ",
<http://www.aydingun.com/S/Dergiler/Skylife/tr%20St%20Paul.htm>
- Şenol KANTARCI, " 'ARARAT' Filmi Senaryosundaki Tarihsele Olayların İncelenmesi",
www.ermenisorunu.gen.tr/turkce/makaleler/Ararat_Senol_Kantarci.doc
- Şenol KANTARCI, "Türkiye'de Bir Amerikalı Doktor", Kitap Tahlilleri ,
http://www.eraren.org/tur/kitana/kitap_turkbiramedoktor.htm#_ednref1
- Şenol KANTARCI, "Amerikalı Misyonerlerin Osmanlı Topraklarındaki Faaliyetleri",
<http://www.katuvakfi.org.tr/gorusler4.htm>
- Şenol KANTARCI, "Ermeni Lobisi: ABD'de Ermeni Diasporası'nın Oluşması ve Lobi Faaliyetleri",
<http://www.eraren.org/tur/dergi-makale-senol%20kantarci.htm>
- Şinasi GÜNDÜZ, "Misyonerlik ve Hristiyan Misyonerler", Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi, II, 1, 1-21; http://www.diyenet.gov.tr/DIYANET/ilmi_dergi/ilmi/main.asp?makno=1;
<http://www.dinbilimleri.com/dergi/cilt2/sayi1/makale/misyonerlik.pdf>;
<http://www.dinlertarihi.com/web%20dinler%20tarihi/dosyalar/Misyonerlik.htm>
- Şinasi GÜNDÜZ, "Hristiyanlık",
<http://www.dinlertarihi.com/dinler/datalar/Hiristiyan/hiristiyan1/hiristiyanalt.htm>
- Şinasi GÜNDÜZ, "Sinoplu Marcion'un Gnostik Teolojisi",
<http://www.dinlertarihi.com/dosyalar/makaleler/sinasigunduz/marcion.htm>
- "Şinasi Gündüz'e Sorular", <http://www.yolcu.gen.tr/y/default.asp?ID=114&islem=oku>
- Şükrü BOĞUT, "Musul Petrolleri ve Lawrence ile Huntington Arasında Bir Petropolitik",
<http://www.stradigma.com/turkce/mart2003/index.html>

T

- Taha KIVANÇ, "Savulun, Misyonerler Geliyor",
<http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/nisan/08/tkivanc.html>
- Tarık Bahri ÖZMEN, "Bernard Lewis ve 'İslâm'ın 'Krizi II' ",
http://hisargazetesi.com/tarik_dosyalar/tarik10.htm
- Tarık Bahri ÖZMEN, "Bernard Lewis ve 'İslâm'ın 'Krizi I' ",
http://hisargazetesi.com/tarik_dosyalar/tarik9.htm
- Tarık Bahri ÖZMEN, "Neden Misyonerliğe Karşıyız?",
http://hisargazetesi.com/tarik_dosyalar/tarik5.htm

- Tarık Bahri ÖZMEN, "Teslimiyetçilik Yetmedi, Şimdi de Misyonerliğe mi Soyundular: Aksiyon Dergisi Neyin Keşif Kolu? I", http://hisargazetesi.com/tarik_dosyalar/tarik27.htm
- Tarık Bahri ÖZMEN, "Teslimiyetçilik Yetmedi, Şimdi de Misyonerliğe mi Soyundular: Aksiyon Dergisi Neyin Keşif Kolu? II", <http://hisargazetesi.com/tarik.htm>
- Tarık Bahri ÖZMEN, "Din İnşası/Religion Building: Dinime Dahleden, Amerikalı! I", <http://hisargazetesi.com/tarik.htm>
- Tarık Bahri ÖZMEN, "Din İnşası/Religion Building: Dinime Dahleden, Amerikalı! II", <http://hisargazetesi.com/tarik.htm>
- Tarık Bahri ÖZMEN, "Teslimiyetçilik Kilisesi'nin Örnek Müminleri", <http://hisargazetesi.com/tarik.htm>
- Tahir Tamer KUMKALE, "Türkiye'de Misyonerlik Tehdidi Tırmanmaktadır, İvedi Tedbir Alınmalıdır", <http://www.kumkale.net/10haz3.html>
- Tahir Tamer KUMKALE, "Dinlerarası Diyalog Aldatmacasına Dikkat Edelim", <http://www.kumkale.net/14sub4.html>
- "Tamim", Karadeniz'in Kitabı, http://gazeteisik.virtuavale.net/index_dosyalar/yazi/tamim.html
- "Tarihten Bir Kesit"(Ermeni Sorunu Özel), Bilim ve Aklın Aydınlığında EĞİTİM, Nisan 2003, Sayı:38; <http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/sayi38>
- Thomas MICHEL S. J. , "Bediüzzaman Said Nursi'nin Düşüncesinde Müslüman-Hıristiyan Diyaloğu ve İşbirliği", http://www.saidnursi.com/turkce/semp/s4_35.html
- "Time'dan Misyoner İtirafı", http://www.turkatak.gen.tr/guncel/2003/08/timedan_misyoner_itirafi.htm
- Timur DEVLETOV, "Hakas Türklerinin Geleneksel İnancı Kamlık(Şamanlık): Dünü-Bugünü", <http://www.turkhaber.org/142.html>; <http://www.turkhaber.org/148.html>; http://www.turkcleronline.com/turkler/kirgizlar/timurdavletov/yazi_1.htm
- Turhan İÇLİ, "Felaket Simsarları Caritas ve Caritasçılar", <http://www.korlerfederasyonu.org.tr/caritas.htm>
- Tülay T. ÖZCAN, "Misyonerler", <http://www.tanyeri.net/misyonerler.htm>
- "Türk-Kürt İşgali Sırasında Urmiye, Mary Schaufller Platt'ın Misyon Günlüğü (9 Ocak-3Haziran1915)", http://www.bethil-online.com/genocide/sayfo_dosya_tr/mary_schauffler.htm
- "Türk-Ortodoks Patrikhanesi Basın Sözcüsü Sevgi ERENEROL: Misyonerlik, Emperyalizmin Mızrak Ucu", <http://www.network54.com/Hide/Forum/thread?forumid=163534&messageid=1007903239&lp=1007903239>
- "Türkiye, Asya'nın Anahtarıdır", Attilâ İLHAN'la söyleşi, <http://www.usaturk.net/modules.php?name=News&file=article&sid=202>
- "Türkiye Protestan Kiliseleri Birliği Basın Danışmanı İsa KARATAŞ İle Yapılan Röportaj", <http://www.network54.com/Hide/Forum/thread?forumid=163534&messageid=1007825478&lp=1007835524>
- "Türkiye'de Hıristiyan Misyonerlere Öfke", Stuttgarter Nachirchten, <http://www.byegm.gov.tr/YAYINLARIMIZ/DİŞBASIN/2002/05/27>

— Türkî Ali RABÎ, "Büyük Ortadoğu ve Düşündürten Sorular!",
<http://www.zaman.com.tr/?bl=yorumlar&trh=20040225&hn=18883>

— Türkkaya ATAÖV, "Talat Paşa'ya Atfedilen Andonian Belgeleri Sahtedir",
<http://politika.dumlupinar.edu.tr/yayinlar-j/yay-j10.htm>

U-Ü

— Uğur YILDIRIM, "Hz. İsa Reklamlarında Patlama",
<http://www.aydinlik.com.tr/kapakkonusu.html>

— "Urmiye'de Oturan Misyoner E. T. Allen'in 8 Kasım 1915 Tarihli Bir Mektubundan ",
http://www.bethil-online.com/genocide/sayfo_dosya_tr/e_t_allen.htm

— Uygur KOCABAŞOĞLU "XIX. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun Avrupa Topraklarında Amerikan Misyoner Faaliyetleri", Tanzimat'ın 150. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu, TTK, 1994, 539-551; <http://www.eğitim.aku.edu.tr/kocabasoglu.htm>

— Uysal YENİPINAR, "İnanç Turizmi ve Anadolu",
<http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/sayi29/yenipinar.htm>

— Ünver GÜNAY, "İslam Dünyasında Gelenek, Değişme, Modernleşme ve Fundamentalist Eğilimler", <http://www.hbektas.gazi.edu.tr/08hbm/08gunay.htm>

V-W

— Wesley WALTERS-Kurt GOEDELMAN, "Yehova Şahitleri", <http://www.incil.com/doc/yehova.php>

— William PFAFF, "Küreselleşmenin Bedeli", Çev: Serhat KARA,
<http://hisargazetesi.com/dosya.htm>

— William SHEPARD, "Tarsuslu Paul ve Celaleddin-i Rumî'nin Eserlerinde İbrahim Peygamber",
http://www.kultur.gov.tr/portal/kultur_tr.asp?belgeno=20104

Y

— Yasemin ÇONGAR, "Batı Önyargılı Ama Bölücü Değil" -Justin McCARTHY İle Röportaj-,
<http://www.milliyet.com.tr/1998/11/11/entel/ent.html>

— Yasin YAĞCI, "Ekrandan Topluma Yansıyan",
<http://arsiv.aksiyon.com.tr/arsiv/177/pages/dosyalar/dos10.html>

— Yasin AKTAY, "Mormonluk: Amerika'nın Ahir Zamanının Dini ve Azizleri",
<http://www.dinlertarihi.com/dergi/sayi2/yasinaktay.pdf>

— Yaşar TUNCER, "Millî Bütünlüğümüzü Bozmaya Yönelen Önemli Bir Tehdit: Misyonerlik",
http://members.lycos.co.uk/dolunaydergisi/yazi.php?yad=79&____ord____=1086379879

— Yaşar YAPRAK, "Millî ve Manevî Değerlerimize Yönelen Misyonerlik",
<http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-yasaryaprak.htm>

— Yılmaz GÜRSOY, "Amerikan Haçlı Seferi", <http://haberanaliz.com/detay.php?detayid=541>

— Yunus HÜDAYİ, "Kapadokya'da Misyonerlik Çanları",
<http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-yunushudayi.htm>

— Yusuf SARINAY, "Fransa'nın Ermenilere Yönelik Politikasının Tarihi Temelleri (1878-1918) ",
<http://www.eraren.org/tur/makale/07Yusuf.pdf>

— Yvonne Yazbeck HADDAD, “Risale-i Nur’un Dünya Görüşü Batıda Müslüman Hayatı İçin Bir Numune Olacak”, http://www.saidnursi.com/turkce/semp/s4_50.html

Z

— Zafer TOPRAK, “Türkiye’de Amerikan Üniversitesi Sorunu”,
<http://www.tarihvakfi.org.tr/haberler/haberayrinti.asp?ID=163>

— Zekeriya TÜRKMEN, “İşgal Yıllarında İstanbul’daki Uygulamalar: Mütareke Döneminde Ermeniler Tarafından Türk Çocuklarının Kaçırılması Ve Hristiyanlaştırılması”,

Ek 1. Üsküdar Gazetesinin misyonerler ilgili yaptığı haber üzerine dava açılmasına tepki gösteren halk görüntüleri:

Dikkat Misyoner Geliyor

[illegible]

Aygün: AB Uyum Yasaları misyonerliği hortlattı!..

"Üniter yapıyı bozuyorlar"

■ Milli birliklik ve varligimizla yonelik tehditler karstisinda cesur ve kararli tutumunda Turk milletinin saglik kazandir Ankara Ticaret Odasi Baskani Sinan Aygün, misyonerlik faaliyetleriyle ilgili hazirladigi raporu "AB Uyum Yasalan ile hortlayarak misyonerlik faaliyetleri, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Günlük yasini bozmaya hedef alıyor" dedi.

Rapor, haberimizi doğruluyor

■ ATO başkanı Aygünün hazırladığı rapor, gazetemizde çıkan misyonerlik haberlerini doğruluyor. Raporu göre, sadece İstanbul'da misyonerlere ait 26 kilise, 4 dergi, 1 kafe, 36 dernek, 7 gazete, 12 internet sitesi, 1 müze, 1 otel, 6 radyo, 6 şirket, 44 vakıf ve 2 yayınevi bulunuyor. Raporun aynı zamanda son 5 yılda 10 misyoner için vize, kitap, broşür dağıtıldığını belirtiyor. **2DE**

Süleyman Demirel, Adnan Oktar'ın sorularını cevaplarken

ÖZEL
RÖPORTAJ

VATAN SEVGİSİ İMANDANDIR

KURULUŞ: 1986

Kırsal ve İrşat Servisi: Adnan ODABAŞ

VATAN SEVGİSİ İMANDIR... KURULUŞ: 1985
Kırsırcı ve İncirler Sanatı - Adnan ÖZARAS
Üsküdar
15 ŞUBAT 2005 Tel: 0216 310 90 45 YE: 20 SAYI: 231

15 JULIAT 2005

Tel: 43.240.310.99.45

VEL: 20 SAYI: 231

Misyonerliği hoş karşılayamayız

Süleyman Demirel, ülke bütünlüğüne yönelik misyonerliğin hoş karşılanamayacağını belirtti.

■ **Dokuzuncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel**, misyonerlik faaliyetleri konusunda gazetemiz sahibi Adnan Ödabaş'ın sorularını cevaplandırdı. Süleyman Demirel, misyonerlerin etnik farklılıkları ve mezhep ayrışıklarnı kullanmal isteyeceklerini söyledi.

“Misyonerlik faaliyetleri karşısında yapılması gereken yüce dinimize ve milli değerlerimize sahip çıkmak, yoksaulluğu ortadan kaldırmaktır” diyen Damirel, maksadını aşırı misyonerlik faaliyetlerine karşı, Anayasa’nın 24. maddesinde mevcut yasal düzenlemelerin alınması gereğine işaret etti. **» Haber 3'te**

"MİSYONER İŞGALI" BAŞLIKLİ HABERİMİZ ÜZERİNE SEV'DEN GAZETEMİZE

100 MİLYARLIK tazminat davası

ABCFM (American Board Of Commissioners For Foreign Missions-Amerikan Yurtdışı Misyonerler Komiserliği Masası-) mensupları tarafından 1968'de kurulan Sağlık ve Eğitim Vakfı, 15 Aralık 2004 ve 1 Ocak 2005 tarihli yayınlarımızla ilgili olarak gazetemize 100 milyar liralık manevi tazminat davası açtı. Vakıf, mahkemeden konuya ilişkin yayınlarımızın durdurulmasını da istedi. Söz konusu haberler Üsküdar'daki mülk alımları ve SEV-Amerikan Bord işbirliğine dair MIT Raporu ile ilişkilili. **Mahkeme 8 Mart'ta Üsküdar Adliyesi'nde...**

■ **24 AYLIKATI** Versusat Hukuk Bürosu'nun iki avukatı Dr. Ekiner Akyüz Hukuk Maddeleri'ne verdiği ifade dilekçelerinde "Davalar bu yasa ile müvakkilimlerin kararnuuna Türkiye'de mülyonlerlik faaliet yapıyor, mülyonlerlik aracı için müstaklil alan, bölgedeki hukukun kararnuuna çulşun, protestanların yayınlama için uğraş veren Amerikan Board Heyeti'nin bu faalietlerini önlemek için aradığı, ile yaparın kararnuuna çıkarak itaatimdir" dedi. Davası SAC, çarçemini

"Hristiyanlık propagandası yapmıyoruz"

ABCFM, Türkiye'de keskin "Amerikan börtü" olarak anılıyor. Dünya ülkelerinde SEV ve Amerikan börtü kontrollerinde "Her iki kuramın da birleştirilmesi" yapmak, bu tür börtüleri propaganda yapmak gibi bir faaliyet yoktur" deriyor. Yine ileri sürüyor ki, Amerikan börtü, bir çok ülkelerde sağlık ve tıbbi hizmetlerinde veya kiltürel değerleri de etkilemiş olsa da Türkiye'de ilk kez bu tür börtüleri çağınışta yerli ekimci. Derivatorlar göre bu tür börtü kuramı "Amerikan börtü personeli ile börtü okumalarının ardından köpek bir grup tarafından 30 Eylül 1990 tarihinde kurulan Sağlık ve Eğitim Vakfı'na".

Dava çok tartışılacağı benziyor...

[illegible]

● Türkiye, Türkler'in değil ki!

[illegible]

**SEV: Türk soyundan Müdür Başyardımcısı
sartı insan haklarına aykırıydı, düzelttirdik**

• Sağık ve Eğitim Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Tamer Sahinbas, "Okullarımızdaki Türk Müslür Başyardımlarınla Türk soyunu dan oluşan gelecektir. Bu durumun için hastaları aykırı olduğu konusunda bilgilendirmiş sonucunda TBMM'den bir madde için karar çıkarılarak, bu şartın düzenlemesi sağlandı. Mezunumuz ve müavennimiz Sükran Çelebi ile eş İsmail Çelebi ve we kadını, olan herkesi teşekkül borç biliyoruz" dedi. • Haber 12

TURK DUŞMANLIĞI MI?

"Türkler 1 milyon Ermeni öldürdü"

■ Yazar Öhal: Parukun bu fidesi kimsinise 'Türk' diye kimsinise 'Türk' düşüncüsü olarak değerlendirilir. Parukun işi içinde yaygınlaşan Tugaycılaşma simi bir gazeteye 'Türkler 1 milyon Ermeni öldürdü' demisi kimsinise yarattı. ■ Haber 13'te

Binlerce misyoner ABD'de eğitiliyor

Soros Vakıfları görüşü empoze ediyor

[illegible]

- American Time Doctor

mişyonerlik faaliyetlerinin kapsamı yapıldı. Derginin haberi ne göre, 11 Eylül'den sonra yoğunlaşan mişyonerlik faaliyetlerine katılmak için 4 bin 500 kişi New York'ta 150 saatlik bir eğitimi geçiyor. Verilen seminer

ları ile tanınan ABD Adliye Bakanı John Ashcroft'un İslam'a hakaret içeren sözleri kışkırtılıyor. Dine, mita-yonların, müslümanlara karşı bir Gekupla yaklaşımın, yemek ve para dağıtım-larına öncülük ettiği yaz-dı. [www.haber1313](#)

Başbakana Misyoner komşu

"12 bin Türk çocuğunu üye yaptıkları "MİT raporuyla belgenene, Dünya Kiliseler Birliği'nin Türkiye'deki temsilcisi durumundaki SEV, Başbakanın Burhaniye'deki evinin 200 metre yakınına okul açtığını tespit ettik.

ÜSKÜDAR GAZETESİ'NİN geçen sayısında, "bağlarbaşı'nda Misyoner İşgali" başlıklı haberi üzerine, Rahşan Ecevit gazetimizi kaynak göstererek konuyu 'din elden gidiyor' şeklinde gündeme getirmesine sebep olduk. Ülkemizde protestanlığı yayma faaliyeti gösterdiği MİT raporunda da yer alan Dünya Kiliseler Birliği'nin Türkiye'deki temsilcisi durumundaki SEV, Bağlarbaşı'ndan sonra Başbakan Erdoğan'ın da ikamet ettiği Burhaniye Mahallesi'ndeki evinin 200 metre yakınına okul açtıklarını ve yaklaşık 15 bin metrekare arsa ve çok sayıda mülk aldıklarını ortaya çıkardık.

"Üsküdar Gazetesi'ne yapılan saldırı misyoner kaynaklı"

Eski MİT Müsteşarı Prof. Mahir Kaynak, gazetemize geçmiş olsun ziyaretinde bulundu. Kaynak, Gazetemiz Sahibi Adnan Odabaş'la yaptığı görüşmede, "Üsküdar Gazetesi'ne yapılan saldırının misyoner kaynaklı olduğunu" iddia etti. Kaynak, son günlerde artarak devam eden misyoner faaliyetlerinin endişe verici boyutlara geldiğini, arkasında belli güçlerin yer aldığını, dünyada yeni çatışma biçiminin de din olarak belirlendiğini söyledi.

İlk ev kilisesini Üsküdar'da açtılar

**KUR'AN KURSLARINI KAPATAN DEVLET
İNCİL KURSLARINA GÖZ YUMUYOR**

Üsküdar, Güngören, Kadıköy, Beşiktaş, Zeytinburnu, Koca Mustafa ve Cerrahpaşa başta olmak üzere, Türkiye'nin bir çok vilayetlerinde Rum ve Ermeni lobilerin desteklediği bölücü misyonerler, yasalara aykırı şekilde apartman daireleri ve boş dükkanlarda geçici kiliseler oluşturarak faaliyet yürütüyorlar. %99'u musulman olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde, dinini öğrenmek için Kur'an öğrenmeye giden vatandaşlarımıza irticaçı gözüyle bakarak Kur'an kurslarını kapatan devlet; ülkemizi bölmek için 53 cemaat, 4970 üye, 12560 sempatisizana, Rum ve Ermeni destekli misyonerlerin Türk gençlerini hristiyanlaştırmak için kurdukları İncil kurslarına göz yumuyor.

SEVGİ ERENEROL

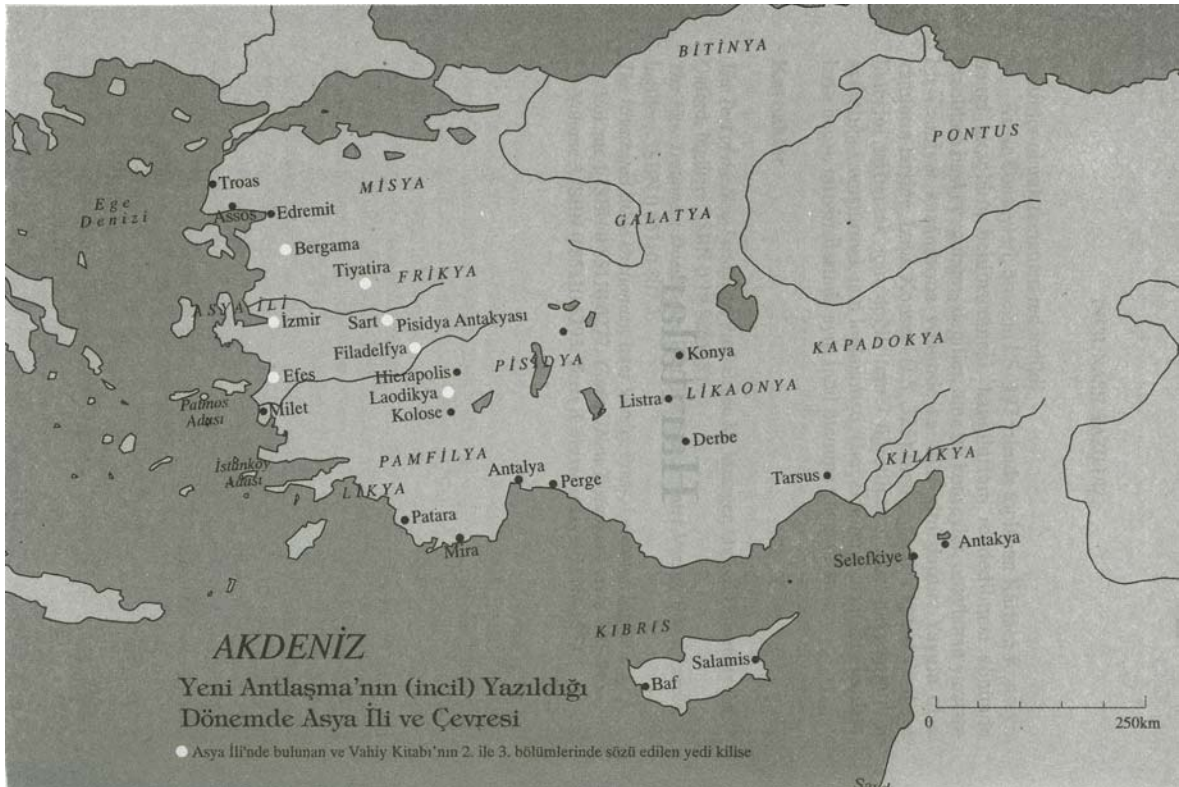
**ERENEROL: OSMANLI'YI DA
MİSYONERLER ÇÖKERTMİŞTİ**

Bağımsız Türk Ortodoksları Basın Sözcüsü Sevgi Erenerol, "Üsküdar Gazetesi'ne yaptığı çok açıklamada, misyoner faaliyetlerinin 1990'lı yıllardan itibaren Türk ekonomisini bilinci bir şekilde çökertti. Dolayısıyla halk yoksullaştı. Ortam misyoner faaliyetlerinin rahatça hareket edecek şekilde getirildi. Misyonerler Osmanlı'yı da böyle çökertmişlerdi" dedi.

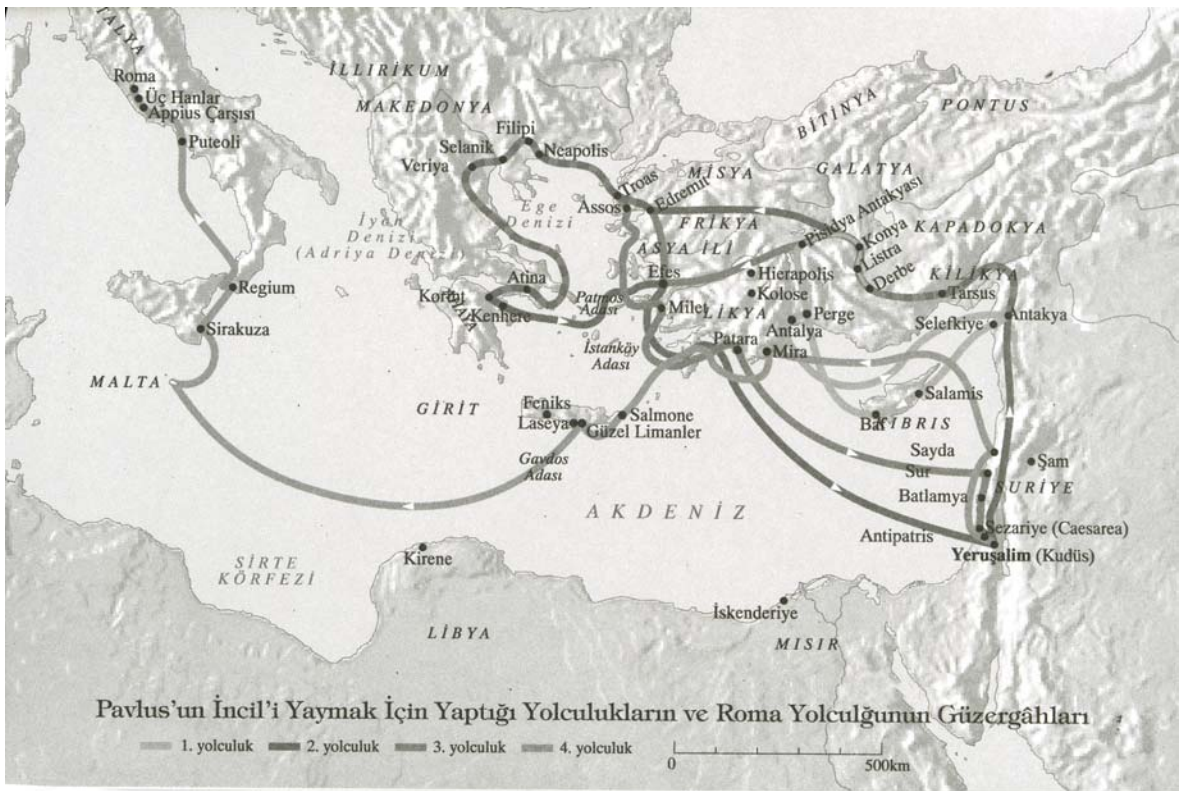

**Misyonerlerin ilk ev kilisesini
Üsküdar Gazetesi ortaya çıkardı**

Ek 4. İncil'in arka sayfasında bulunan harita (Karadeniz Pontus Olarak Gösteriliyor)

Ek 5. İncil’lerin arka sayfasında bulunan bir başka harita

Kutsal Kitap Araştırma Merkezi

PK 107 Kızıltoprak KADIKÖY/İstanbul
Internet: www.kutsalkitap.org E-posta: mektup@kutsalkitap.org
Tel: (0216) 418 79 07 Faks: (0216) 418 79 04

Sayın *Hasan Yel*

Mesajınızı aldık. Kutsal Kitap Araştırma Merkezi'ne ilgi duyduğunuzu öğrenmek bizi mutlu etti. Kutsal Kitap Araştırma Merkezi'nin varlığını gazete ilanından, bir dostunuzdan, diğer gruplardan veya Internet sitemizden öğrenmiş olduğunuzu düşünüyoruz. Yayınlarımızı tanıtmak amacıyla yaptığımız kampanyaya gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederiz. Bu konuda sizleri aydınlatmak için elimizden geldigince yardımcı olmaya çalışacağız.

Artık merakınızı biraz olsun giderecek bir kitapçıya sahipsiniz: **Dinin Ötesinde**. İlk olarak **İncil** in ana konusunu açıklayan bu kitapçığı ve beraberinde **İncil** i gönderiyoruz.

Şunu da söylemekte fayda var: Genellikle dinlerde kişilerden çok kitapları önemli kabul edilir. Halbuki, İsa Mesih için bunun aksi olmuş, O'nun önemi nedeniyle hakkında **İncil** yazılmıştır. **İncil** in sözlük anlamı "Müjde"dir. Bu müjde de gerçekte Kitap'ın kendisi değil, kitap aracılığıyla bize tanıtılan kişi, yani İsa'dır.

Sizi **İncil**, yani İsa Mesih'in doğuşu, yaşayışı, öğretişleri, mucizeleri, ölümü, dirilişi, göğe alınışı ve halen beklemekte olduğumuz yeryüzüne ikinci gelişinin kısa bir özeti ile baş başa bırakalım. **Dinin Ötesinde** kitapçığını okuduktan sonra, son bölümdeki anketi doldurarak adresimize yollarsanız, size hemen **Dinin Ötesinde** kitapçığı gibi tanıtım amaçlı ikinci bir kitapçık daha göndereceğiz. Merak ettiğiniz tüm sorularınızı da cevaplayacağız. Ayrıca dördüncü kitabımızın anketini tamamlayarak bize göndermenizden sonra, size İsa Mesih Yaşamını anlatan 2 saatlik bir video kaseti veya VCD yollayacağız. Böylece aramızda uzun sürecek ciddi bir çalışma ve dostluk başlamış olacak.

Bazen yolladığınız mektuplar çeşitli nedenlerle elimize geçmemektedir. Bunun için sizden ricamız, mümkünse **Dinin Ötesinde**'ki ankete cevaplarınızı e-posta veya faksla yollamanızdır. Böylece daha hızlı ve güvenli bir şekilde bize ulaşabilirsiniz. Eğer üç dört hafta içinde cevap alamazsanız, lütfen telefon ederek durumu bize bildiriniz.

Gelecek mektubunuzda görüşmek umuduyla . . .

En iyi dileklerimizle,

Kutsal Kitap Araştırma Merkezi

Not: Adres ve telefon değişikliklerinizi lütfen bize bildiriniz.

İncil Bilgilendirme Merkezi

Çok kıymetli arkadaşım,

Size göndermiş olduğumuz kitapçık ile birlikte İncil'i alıp alamadığınızı sormak için size bu mektubu yazıyoruz. Eğer bunlar herhangi bir nedenle elinize geçmediyse, size hemen ikinci bir tane gönderebilmemiz için telefon, e-posta ve faks seçeneklerinden biriyle veya aşağıdaki kuponu doldurup postalayarak bizimle temasa girebilirsiniz.

Eğer kitapçıklarımız elinize geçtiyse, ayrıntılı bir araştırma yapmanız için, önceki mektubumuzda belirttiğimiz gibi, burada da yineleyelim: İncil'in ana konusunu açıklayan kitapçığın anketini doldurup bize yollarsanız, size ikinci bir kitapçık daha göndereceğiz. Eğer birinci kitapçığın anketini doldurup bize yolladıysanız, lütfen bu mektubumuzu dikkate almayın.

Gelecek mektubumuzda görüşmek umuduyla . . .

Saygılarımızla,
Bilgilendirme Servisi

Not: Adres ve telefon değişikliklerinizi lütfen bize bildiriniz.

Adresimiz: PK 107 Kızıltoprak KADIKÖY/İstanbul
Internet: www.kutsalkitap.org E-posta: mektup@kutsalkitap.org
Tel: (0216) 418 79 07 Faks: (0216) 418 79 04

Belirttiğiniz kitapçık ile İncil'i elime geçmedi. Yeniden göndermenizi rica ederim. Adresim:

AD ve SOYAD

TELEFON.....CEP

ADRES.....

.....

.....

E-POSTA

IBM Hatırlatma mektubu.doc

mektup.

İncil Bilgilendirme Merkezi

PK 107 Kızıltoprak KADIKÖY/İstanbul
Internet: www.kutsalkitap.org E-posta: mektup@kutsalkitap.org
Tel: (0216) 418 79 07 Faks: (0216) 418 79 04

Sayın

Hasan Yel

Mesajınızı aldık. İncil Bilgilendirme Merkezi'ne ilgi duyduğunuzu öğrenmek bizi mutlu etti. İncil Bilgilendirme Merkezi'nin varlığını gazete ilanından, bir dostunuzdan, diğer gruplardan veya Internet sitemizden öğrenmiş olduğunuzu düşünüyoruz. Yayınlarımızı tanıtmak amacıyla yaptığımız kampanyaya gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederiz. Bu konuda sizleri aydınlatmak için elimizden geldiğince yardımcı olmaya çalışacağız.

Artık merakınızı biraz olsun giderecek bir kitapçığa sahipsiniz: "Dinin Ötesinde." İlk olarak İncil'in ana konusunu açıklayan bu kitapçığı ve beraberinde İncil'i gönderiyoruz.

Şunu da söylemekte fayda var: Genellikle dinlerde kişilerden çok kitapları önemli kabul edilir. Halbuki, İsa Mesih için bunun aksi olmuş, O'nun önemi nedeniyle hakkında "İncil" yazılmıştır. "İncil" in sözlük anlamı "Müjde"dir. Bu müjde de gerçekte Kitap'ın kendisi değil, kitap aracılığıyla bize tanıtılan kişi, yani İsa'dır.

Sizi "İncil," yani İsa Mesih'in doğuşu, yaşayışı, öğretişleri, mucizeleri, ölümü, dirilişi, göğe alınışı ve halen beklemekte olduğumuz yeryüzüne ikinci gelişinin kısa bir özeti ile baş başa bırakalım. "Dinin Ötesinde" kitapçığını okuduktan sonra, son bölümdeki anketi doldurarak adresimize yollarsanız, size hemen "Dinin Ötesinde" kitapçığı gibi tanıtım amaçlı ikinci bir kitapçık daha göndereceğiz. Merak ettiğiniz tüm sorularınızı da cevaplayacağız. Ayrıca dördüncü kitabımızın anketini tamamlayarak bize göndermenizden sonra, size İsa Mesih Yaşamını anlatan 2 saatlik bir video kaseti veya VCD yollayacağız. Böylece aramızda uzun sürecek ciddi bir çalışma ve dostluk başlamış olacak. Bazen yolladığınız mektuplar çeşitli nedenlerle elimize geçmemektedir. Bunun için sizden ricamız, mümkünse "Dinin Ötesinde"ki ankete cevaplarınızı e-posta veya faksla yollamanızdır. Böylece daha hızlı ve güvenli bir şekilde bize ulaşabilirsiniz. Eğer üç dört hafta içinde cevap alamazsanız, lütfen telefon ederek durumu bize bildiriniz.

Gelecek mektubunuzda görüşmek umuduyla . . .

En iyi dileklerimizle,

İncil Bilgilendirme Merkezi

Not: Adres ve telefon değişikliklerinizi lütfen bize bildiriniz.

DİNİN ÖTESİNDE

ANKET

Dosya numarası 146306

Dinin Ötesinde adlı kitabı okuduktan sonra, anketi doldurarak bize gönderirseniz, Hristiyanlıkla ilgili başka kitapları size gönderebiliriz.

Adresimiz: PK 107 Kızıltoprak KADIKÖY/İstanbul

İnternet: www.kutsalkitap.org

E-posta: mektup@kutsalkitap.org

Tel: (0216) 418 79 07

Faks: (0216) 418 79 04

ADINIZ SOYADINIZ: _____

DOĞUM YILI : _____ CİNSİYET: _____ EĞİTİM DURUMU: _____

MESLEK: _____ E-POSTA: _____

TELEFON: (ev) _____ (iş) _____ (cep) _____

- 1 Bu kitabımızda karşılaştığınız İsa ile daha önceden size öğretilen İsa aynı mı? Yoksa, bu kitapçıkta İsa hakkında farklı bilgilerle mi karşılaştınız?
- ☐ A. Önceden İsa'yı sadece bir peygamber olduğunu öğrenmiştim.
- ☐ B. Önceden de İsa'nın Tanrı'nın Oğlu" olduğunu biliyordum.
- ☐ C. Önceden fazla bilgim yoktu, Şimdi bu konuları daha fazla araştırmak ve öğrenmek istiyorum...
- Eklemek istedikleriniz varsa yazınız.....

- 2 Bizlerden farklı olarak İsa Mesih annesinin adıyla ve "Meryem oğlu" diye anılır, Çünkü O'nun bizim gibi bu dünyadan bir babası olmamıştı. İsa'nın böyle olağan dışı bir şekilde doğmasının nedeni size ne olabilir?
- ☐ A. İsa dünyada hiç günah işlemeyen yaşayabilmiş tek kişidir. O sıradan bir peygamberden çok üstün olduğu için doğumu da sıradan bir peygamberden farklı olmalıydı. .
- ☐ B. Bence, İsa olağan üstü bir şekilde doğmamıştı..
- ☐ C. Başka...

- 3 Elinizdeki kitapçıktan anladığınıza kadarıyla, sizce İsa'nın çarmıhta ölmesi neden gerekiyordu?
- ☐ A. İsa çarmıh üzerinde ölmedi. Tanrı O'nu göğe yükseltti.
- ☐ B. İsa çarmıh üzerindeki ölümüyle bizim günahlarımızın bedelini ödedi. Aslında O bizim hak ettiğimiz cezayı bizi kurtarmak için üstlenmeye razı oldu.
- ☐ C. Başka...

Sayfayı çevirin→

- 4** Ne dersiniz, İsa'nın ölümünden üç gün sonra Tanrı tarafından ölümden diriltiilmiş olduğuna ilişkin inandırıcı kanıtlar gerçekten de var mı?
☐ **A.** Evet, bu konuda bir çok inandırıcı kanıtın olduğuna inanıyorum.
☐ **B.** Doğrusunu isterseniz pek emin değilim.
☐ **C.** Bence bunun hiçbir kanıtı yok.
Eklemek istedikleriniz varsa yazınız.....
- 5** Kitabımız da 'İsa'nın göğe alınmasından sonra O'nun dünyadaki görevini Kutsal Ruh üstlendi' dedik. Sizce bu görevi Kutsal Ruh'tan başkasının, örneğin bir insanın üstlenmesi neden mümkün değildi?
☐ **A.** Çünkü tüm insanlar günah işledi ve Tanrı'nın yüceliğinden yoksun kaldı. Mesih Kutsal'dır ve O'nun görevini ancak Kutsal bir kişi devralabilir.
☐ **B.** Bence, "Son Peygamber" Allah'ın işini tamamladı.
☐ **C.** Başka...
- 6** Hayatımız iki ayrı ölüm tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyor. Geçici olan bedensel ölüm ve; Sonsuz ruhsal ölüm. O halde, İsa, iş işten geçmeden ve henüz vaktimiz varken günahlarımızdan kurtularak sonsuz ölüme değil, sonsuz yaşama kavuşmamız için ne yapmamız gerektiğini söylüyor?
☐ **A.** İyi işler yapmalı, sevap işlemeli, dinsel konularda bilgi sahibi olmalıyız..
☐ **B.** Günahlı insanlar olduğumuzu kabul ederek Mesih İsa aracılığı ile Tanrı'ya tövbe etmeli ve Mesih İsa'nın Rab ve Kurtarıcı olduğuna iman etmeli ve bu imanımızı açıklamalıyız.
☐ **C.** Başka...
- 7** İnsanların İsa'nın gerçek kişiliği ve görevi konusunda çeşitli görüşleri var.. Peki, size göre İsa Mesih kimdir? Bir peygamber mi? Bir Kurtarıcı mı? Yeşaya peygamber'in dediği gibi "İmmanuel" mi,yoksa O'nü en yakından tanıyan öğrencilerinden biri olan Simun Petrus'un dediği gibi "Yaşayan Tanrı'nın oğlu Mesih" mi?
☐ **A.** Bence, İsa sadece bir peygamberdi.
☐ **B.** Bence, İsa hem "İmmanuel" hem de "Yaşayan Tanrı'nın oğlu Mesih'tir.
☐ **C.** Bence, İsa ya bir yalancı ya da bir deliydi.
Eklemek istedikleriniz varsa yazınız.....

Ek 11. Kutsal Kitap çalışmalarına katılma formu

**Kitaplar ve yorumlar bizden,
İnceleme ve yazılı yoklamaya cevap vermek sizden...**
"Ben de Kutsal Kitap çalışmasına katılmak istiyorum..."

Adım Soyadım: _____
Yaşım: _____ Mesleğim: _____
Telefon: _____ Cep: _____
Adresim: _____
_____ Şehir: _____

Bu kuponu doldurup, tercih ettiğiniz gönderim şekliyle lütfen gönderiniz.

Posta adresi: PK 107 Kızıltoprak Kadıköy / İstanbul

Faks: (216) 418 79 04 **E-posta:** mektup@kutsalkitap.org

Tel: (216) 418 79 07(Dahili-11/12) **İnternet:** www.kutsalkitap.org

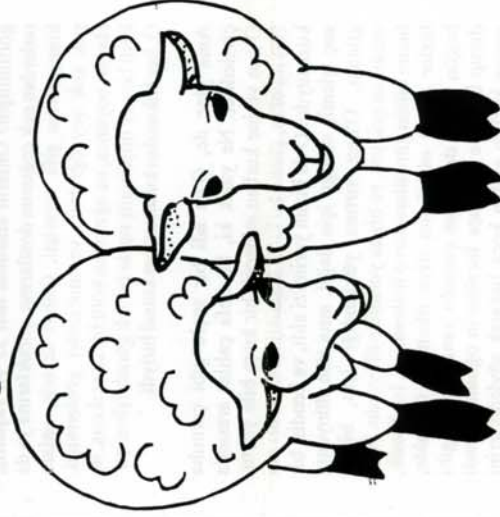
Radyo Kumru
Orta Dalga (MW) 1170 Khz
Her Akşam
Kış Saati 21:00-21:30
Yaz Saati 22:00-22:30
İnternet' ten de dinleyebilirsiniz:
www.radyokumru.com

Günlerden bir gün, güneş doğarken ihtiyaç bir adamla oğlu yüksek bir dağa tımanıyor, ihtiyaç adam yanında ateş yakmak için gerekli şeylerle bir bıçak, oğlu ise yakacak odun taşıyor. Annesine veda edişinin üstünden üç gün geçmişti. Kurban kesmeye gidiyorlardı. Bu hadise o günkü insanların hayatları için sıradan bir olay sayılırdı. Bir hayvan alırlar ve günahların bağışlanması için Tanrı'nın buyrukları doğrultusunda onu bir fediye olarak sunarlar. Ama bu defa durum farklıydı ve babanın üzüntüsünü yüzünden okunuyordu. Çünkü, Tanrı ihtiyaç adamdan herhangi bir hayvan değil, kendi biricik oğlunu kurban etmesini istemişti. İhtiyaç adam vaktiyle Tanrı'nın vaat ettiği bu erkek çocuğu tam 25 yıl büyük bir sabırla beklemişti. Şimdi ise bu kadar uzun süre beklediği kıymetli evladını alarak bir sunak üzerine yatırmasını ve onu kurban etmesini ondan Tanrı istiyordu. Oğlu onun için her şeydi. Kendini nasıl seviyorsa, oğlunu da öyle seviyordu. Ama Tanrı'ya da itaat etmesi gerekirdi.

Durdular, İbrahim taşları toplayarak bir sunak hazırladı. Oğlunun elinden, taşıdığı odunları alarak sunağa yerleştirdi. Sonra oğlunun ellerini bağlayarak onu sunağın üzerine yatırdı. Elme bıçağını almış, tam oğlunu öldürmek üzereydi ki, bir ses duydu! Ses şöyle diyordu: "Elimi çocuğa uzatma ve ona bir şey yapma; çünkü şimdi bildim ki, sen Allah'tan korkuyorsun ve kendi biricik oğlunu benden esirgemedin." Bunun üzerine İbrahim'in yüreği ferahladı. Oğlunun bağlarını çözerek onu serbest bıraktı.

Çabucak etrafına bakındı ve orada boynuzlan çallara takılmış bir koç gördü. Tanrı oğlunun yerini ne kurban edilmek üzere ona bir koç göndermişti! Sevinç içinde koşarak koçu aldı ve Tanrı'ya oğlunun yerine kurban olarak onu sundu. Çocuk her halde sunağın yanı başında durmuş, hayret ve şaşkınlık içinde olan biteni izlerken, kendi kendine şöyle söylemiş olmalı. "Bunun yerinde ben de olabilirdim! Ama şu işe bak ki, bir koç benim yerimi aldı ve onun benim yerine kurban edilişi, benim kurtuluşum oldu. Ne harika! Bu benim için ne

Kurban Bayramınız

Kutlu Olsun

Ancak, mijde bu kadarla bitmiyor. İsa, ölümden dirildi ve bu gün de yaşıyor! O'na gelmenizi ve işlediğiniz günahları üstlenerek cezanızı sizin yerinize çektiğine, ve bütün bunları sadece siz bağışlanıp özgür olabilesiniz diye çarmıhta yaptığna iman etmenizi bekliyor.

"İsa Mesih de bizleri Tanrı'ya, ulaştırmak amacıyla doğru kişi olarak doğru olmayanlar uğruna, günahlar için kurban olarak tük ve son kez öldü."

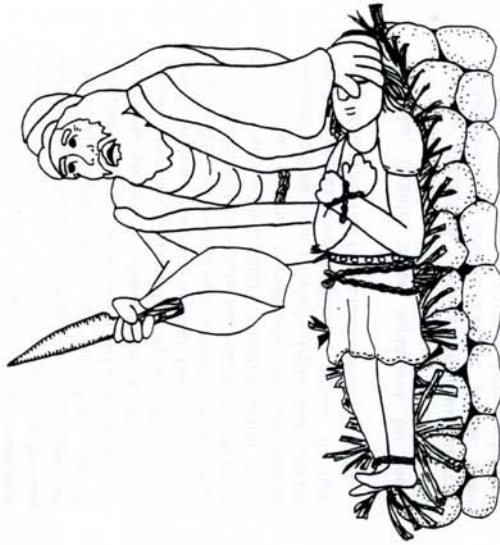
İncil: 1. Petrus 3:18

Şimdi, O'nun ölümü sayesinde yepyeni bir yaşama kavuşabilir, ve bir gün siz de O'nunla, ve O'nun yanı başında sonsuza dek yaşayabilirsiniz.

Bu vesile ile Kurban Bayramınızı kutlarken, Tanrı'nın bu harika sevgisi ve yaşamınız için nasıl bir planı olduğu hakkında daha fazla bilgiyi İncil'de bulabilirsiniz.

İncil Bilgilendirme Merkezi
PK 224 KADIKÖY - İSTANBUL
Tel: (0216) 418 79 07
E-posta: mektup@kutsalkitap.org
www.kutsalkitap.org

*"Elini çocuğa uzatma ve
ona bir şey yapma;
çünkü şimdi bıldım ki,
sen Allah'ı tan korkuyorsun ve
kendî biricik oğlunu benden esirgemedin"*

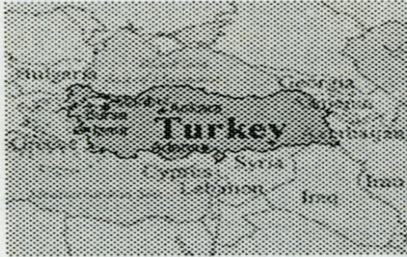
Binlerce yıl sonra, yine günlerden bir gün... bir başka genç adam, bir tepeye turmanıyordu. Etrafında yaygaracı, itişip kalkışan bir kalabalık. Bu genç adam da sırtında ağır bir yük taşıyordu. Bu bir haç! Bu haçın üstünde ölmeye gidiyor. Ama neden? Suçu neydi? Ne yapmıştı? İnsanlar neden ona bu kadar kötü davranmışlardı? Onu neden böylesine aşağılamış, saçını başını yolarak kamçılarlardı? Neden başına uzupun sivri dikenlerden yaptıkları bir tacı zorla geçirmişlerdi? Neden, mahkemede asılmış ve yetkililerce ölüm cezasına layık görülmüştü? Onların arasında tam 33 yıl yaşamış, onlardan pek çoğunun dostlarına, çocuklarına ya da komşularına şifa vermişti. Onları sevmiş, onlara pek çok şey öğretmiş ve mucizeler göstermişti. Hayatı boyunca, ne ağzından kötü bir söz çıkmış, ne kötü bir şey düşünmüş ne de bir tek günah işlemişti. O, her bakımdan kusursuz ve kutsal biriydi.

Ama yine de, O'nu adı bir suçlu gibi çarmıha çivilediler. Ne yazık ki, bu defa çatılar arasında O'nun yerine kurban edilecek bir kuzu bile yoktu. Hayır yoktu, çünkü bu kuzu kendisiydi. O, Tanrı'nın kuzusuydu! O da bizim yerimizi aldı, ve kendisi bir suç işlemiş olduğu için değil, ama tüm dünyanın günahı, O'nun sırtına yüklediği için, bizim cezasını çekiyor, ve bizim yerimize ölüyordu. Evet bizim bütün günahlarımızı o üstlenmişti. İsa Mesih, bizler özgür olabilelim diye ölmüştü. O halde, bugün bizler de İsa'nın çarmıhı yanımdaymış gibi durup binlerce yıl önce İbrahim'in oğlunun kendi yerine kurban edilen koça bakarak söylediklerini tekrar edebiliriz. "Bu ben de olabilirdim. Ama şu işe bak ki, benim yerine bu kuzu kurban edildi. Ben artık özgürüm! Ne harika, bu benim için ne muhteşem bir gün!" ama şunları eklememiz de uygun olur. "Benim bütün günahlarımın cezasını O çekiyor. Onun ölümlü ve dökülen kanı sayesinde özgür olabildim. Benim için ne muhteşem bir kurban!"

*"İşte
dünyanın günahını ortadan kaldıran
Tanrı Kuzusu"*

Turkey
Republic of Turkey
November 5-7
Asia

GEOGRAPHY

Area 779,452 sq.km. Straddles two continents; 3% in Europe (Thrace), 97% in Asia (Anatolia). Also controls the Bosphorus Strait and the Dardanelles, vital sea links between the Black Sea and the Mediterranean. Its strategic position has made the area of prime importance throughout history.

Population Ann. Gr. Density

2000 66,590,940 +1.68% 85 per sq. km.
2010 76,054,450 +1.24% 98 per sq. km.
2025 87,869,200 +0.86% 113 per sq. km.

Capital Ankara 3,250,000. Other major cities: Istanbul 10.1m, Izmir 2.4m; Bursa 1.3m; Adana 1.1m. Urbanites 65%.

PEOPLES

Strong pressures on ethnic minorities to adopt Turkish culture and language make it hard to obtain objective figures.

Turks 76- 80%. A Central Asian people that conquered and largely absorbed the indigenous peoples of the land from the 11th Century onward. Though ethnically diverse, Turks have a fairly homogeneous culture. Distinctive sub-groups: Azeri 680,000 in the east; Koruk (Gagauz) 665,000; Crimean Tatar 400,000.

Kurds 14- 20%. (The Kurds claim 21-25%). An Indo-Iranian people in southeast Anatolia, probably related to the ancient Medes. Many Kurds use Turkish as their primary language. Main language groups: Kurmanji 5- 9m, Dimli (Zaza) 1.15m.

Arabs 1.8%. In south Anatolia adjoining Syria.

Muslim minorities 1.8%. Gypsy (Turkish, Arlije, Domari) 590,000; Kabardian (Circassian) 550,000; Laz 137,000; Bulgarian Pomak 300,000; Albanian 91,000; Bosnian 90,000; Abkhazian 39,000.

Refugees 1.3%. Iranians 560,000; Bulgarian Turks 200,000; Central Asians 90,000.

Ek 15. Misyonerlik örgütleri tarafından dağıtılan bir diğer mektup örneği

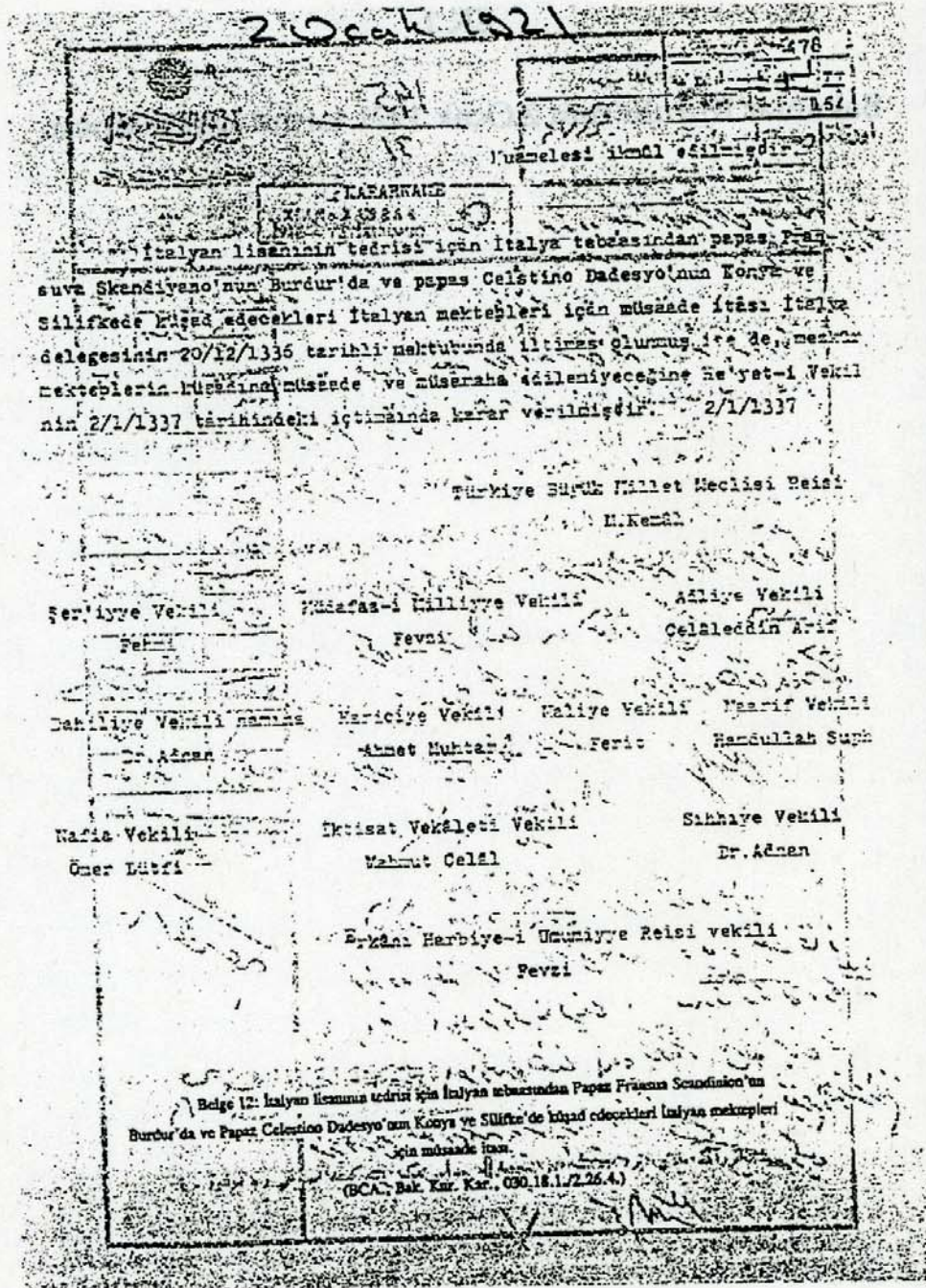
Ankara (0536)8825327
istanbul (0216) 416 73 31 z 416 73 57
İzmir (0536) 436 29 71
Mersin (0324) 232 53 89
Sorunlarınız var mı?
Korku, işsizlik, evlilik ve aile, stres,
kızgınlık, affetmek, mutlu yaşam, hastalık
ve iyileşme, oruç,
rüyalar, ölüm...
Yetkililerimiz tüm sorunlarınız için dua etmek üzere sizi beklemektedir.
İsa Mesih
Barış
Bağışlama
Ücretsiz İncil
www.aloincil.com
İsa Mesih'in hayatı hakkında ücretsiz VHS veya VCD
Ankara: P.K. 825, Yenışehir **E-Posta:** promo2000@superonline.com
İstanbul: P.K. 60, Bostancı **E-Posta:** aloincil2@yahoo.com
İzmir: P.K. 400, Pasaport **E-Posta:** incir@gmx.net
Mersin: P K. 724
E-Posta: portakal55@hotmail.com

Her Akşam
Orta Dalga (MW)
1170Khz
Kış Saati 21:00-21:30 Yaz Saati 22:00-22:30
İnternet'ten de Dinleyebilirsiniz. www.radyokumru.com
Yaşamınızın çetin sorunlarına yanıt
arıyorsanız incil'e göre yapılan
açıklamaları dinleyiniz!

Sevgili Arkıdaşını,
Bizler Allah'a inanan, Allah'ı seven kişileriz ve sizinle bu düşüncelerimizi paylaşmak istiyoruz
öncelikle politik bir amacımız olmadığını bilmenizi istiyoruz. Türkiye'yi yönetenlere, Türk
halkının özgür iradesiyle yönetenlerim seçip belirleme hakkına sonsuz saygı duyuyoruz.
Allah'ın ülkenizi ve liderlerinizi bereketleyip yol göstermesini, özgür ülkenizi bayındır
kılmasını yürekten diliyoruz,
Bu yazımızın konusu siz ve sevdikleriniz de dahil hepimiz için çok önemlidir. Bu nedenle
yazdıklarımızı dikkatle okuyacağınızı ümit ediyoruz
Kutsal Kitap'ta Yüce Olan'ın iki önemli sıfatından söz edilir: mükemmellik ve değişmezlik
Simgesel olarak bu iki sıfat, "Allah'ın iki eli" olarak sunuluyor.
En Yüce Olan'ın sol eli bir yumruk olarak tasvir ediliyor; bu O'nun adaletini ve öfkesini temsil
ediyor. Tanrı mükemmel ve kutsal olduğundan, bütün kötülükleri yargılamak ve
cezalandırmak zorundadır, bilgisizlikten dolayı yapılmış hatalar dahil
Kutsal Kitap, ilk adam ve bütün insanlığın atası olan Adem'in Tanrı'ya itaat etmediğini
söylüyor. Bunu yaparak hem kendisine, hem soyuna hem de Yüce Olan'ın onun denetimine
bıraktığı yaratışına ölüm lanetini gctirdini belirtiyor. Allah'ın yargısından dolayı bu lanet o
zamandan beri babadan çocuğa, nesilden nesile geçer
Kutsal Yazılar diyor ki, tıpkı atamız Adem gibi hepimiz yanlışlıklar yaptık ve Allah'ın
yüceliğinden yoksun kaldık. Eğer kendimize karşı dürüst olursak, hem davranışlarımızla hem
de düşüncelerimizle günah işlediğimizi itiraf edeceğiz. Günahımız yok dersek, kendimizi
aldatırız. Gerçek şu ki, yaptığımız iyilikler, kötülüklerimizi silmez. Tanrı bize, O'nun affını ve

EK-XVEK-XV'de örneğini görebileceğiniz mektuplar s. 28.

F.Y.V: 23
mad: -8-

Caritas Türkiye

Adres : Harbiye Çayırı Sok. No: 64 80230 Etiler / İSTANBUL
Tel & Fax : (90 212) 240 98 91 - 234 45 64 Fax : (90 212) 234 11 53
e mail : caritas@cariti.net.tr

FAX MESSAGE

To :
Attn :
Our ref. : 053/C7/02
Your ref. :
Date : 1.03.2002

This message consists of pages including this page
If you have not received all pages, please phone : (90 212) 234 45 64 1.03.2202

Sayın Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı'na,

17 Ağustos 1999'daki deprem felaketinin hemen ardından, uluslar arası Caritas ağıının acil yardım desteğini afet bölgesine yönlendiren Vatikan Büyükelçiliği Caritas Türkiye Üniteleri, temel ihtiyaçların karşılanması yanı sıra, sosyal rehabilitasyon amaçlı girişimleri desteklemiştir. Bu çerçevede Sakarya Üniversitesi ile önemli bir işbirliğinde bulunulmuş ve yakında tamamlanacak olan Sakarya Sosyokültürel Merkezi'ne fon sağlanmıştır. Bu Merkez'in hayata geçirilmesi Sakarya İtali'sinin sosyal ve kültürel yaşantısını desteklemek açısından mutluluk vericidir.

Bununla birlikte, Caritas, bölgede felaketin yol açtığı kayıpların hafifletilmesi için başka etkinliklerle de katkılarını sürdürmeyi planlamaktadır. Bu çerçevede, özellikle Balkan Ülkeleri'nde yıllardır sürdürülen Okul-Aile İşbirliği Projesi, CRS fon katkısıyla uygulamaya geçecektir. Proje okul, aile ve çevrenin uyumlu çalışmasıyla, okulların fiziksel koşullarının iyileştirilmesi ve eğitim kalitesinin artırılmasını amaçlamaktadır. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve İnsan Kaynakları Geliştirme Vakfı işbirliğiyle, ailelerin ve kamuoyunun konuya duyarlılığını artırma programlarıyla başlayacak olan Projeyi, Caritas olarak Ahalı ve Kaynaşlı İlköğretim Okulları'ndaki okul yönetimi, Okul-Aile Birliği ve Koruma Derneği ile başlatmayı düşünmekteyiz.

Caritas, Sakarya Üniversitesi ile sürdürülen verimli işbirliğini bu alanda da sürdürmeyi ummaktadır. Yukarıda belirtilen çerçevede Okul-Aile İşbirliği Projesi kapsamında Öğretmen Eğitimi'nde yer alacak olan, aşağıda isimleri bulunan Eğitim Fakültesi öğretim görevlilerine gerekli iznin verilmesini saygılarımla arz ederim.

Adriano

Adriano FRANCHINI
Vatikan Büyükelçiliği
Caritas Türkiye Üniteleri Müdürü

381

C. BASSAUCILİBİNA

ADANA

Ben ADANA katolik bebekli kilisesi
sorumlu Müdür olarak görev yapmaktayım.
Kilisede görevli LUKA ve PIER isimli
rahipler bağlı bulunduğum kilisede gentim
lünan çocukları para karşılığında hieistiyş
yapmak istiyerek misyonerlik faaliyetinde
bulunmak istediklerini gözlemledim, bun
ben karşı çıkmak istediğimde beni tehdit
edererek fiziki ve sözlü saldırıda bulunarak
beni kilisede görmek istemediklerini söyle
fiziki hareketlerde bulunduklarında, özürle olduğ
dan yere düştüm, yerden kalkarken bir daha bu
kiliseye gelersen seni çok daha kötü yaparız
dediler, ve benim görevimi yapmamı engellem
galişiyorlar.
Ben bu rahiplerden dayacı ve şikâyetçiyim.
Bureğim. bilgileri nize m l e c e r i r . . . L T . O . S . C O

İORES

EPEBAĞ MAH.

Sab. No. 35

ADNAN UZGAŞ

Kilise Sorumlu Y

Ek 21. İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sebati Buyuran imzalı, 14 Mayıs 2002 tarih şikayet dilekçesi

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü

7/5186

Sayı :B.05.1.EGM.0.12.04.01
Konu:Yazılı Soru Önergesi.

26.12.0 304592/2001

TBMM BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 07.12.2001 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.GNS.0.10.00.02.7/5186-12417 sayılı yazı.

Yozgat Millîyetkili Mehmet ÇİÇEK tarafından T.B.M.M. Başkanlığına sunulan ve tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergesinin (7/5186) cevabı aşağıya çıkarılmıştır.

1-Ülkemizde yerleşik bulunan değişik dinlere mensup kişiler için yapılmış özel kudsîyete haiz mabetler veya ayin icrasına mahsus mahaller haricinde mezhebi merasim icrası, yine umumîye açık olan meydanlarda, yollarda dini ve gayri dini işlere müteallik alaylar tertibi TCK'nun 529. n. desine göre suç teşkil etmekte olup, mabetler haricinde dini ayin yapanlar hakkında suç duyurusunda bulunulmaktadır.

2- Misyonerlik faaliyetlerinin takibinde gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine kurulmaktadır.

3- Misyonerlik faaliyetleri kapsamında;
1998 yılı içerisinde, 67'si yabancı uyruklu 37'si Türk vatandaşı olmak üzere toplam (104),
1999 yılı içerisinde, 70'i yabancı uyruklu 67'si Türk vatandaşı olmak üzere toplam (137),
2000 yılı içerisinde, 14'ü yabancı uyruklu 33'ü Türk vatandaşı olmak üzere toplam (47), şahıs yakalanarak adli makamlara sevk edilmiştir.

4- Bina planında mesken, dükkan, ofis v.b. olarak ayrılan yerlerin amacı dışında ev kilisesi olarak kullanılması ve resmi herhangi bir statüsü bulunmadığından, bu yerlerde ayin veya dini tören yapıldığı tespit edilen şahıslar hakkında TCK'nun 529. Maddesi ve ilgili yasalar çerçevesinde adli makamlara suç duyurusunda bulunulmaktadır.

5- Ülkemizde Lozan Anlaşmasıyla statüsü belirlenen vatandaşlarımız ibadetlerini anlaşıma doğrultusunda belirlenen mabetlerde sürdürmektedirler. "Ev kilisesi" olarak adlandırılan yerlerin ise ilgili mevzuat çerçevesinde kilise(mabet) olarak kabul edilmeleri mümkün görülmektedir.

6- Turgay UÇAL isimli şahıs, Lozan Anlaşması öncesi İstanbul'da kurulan "All Saint Church İngiliz Protestan Kilisesi" nde papaz (pastör) olarak çalışmakta olup, faaliyetleriyle ilgili suç unsuruna rastlanılmamıştır.

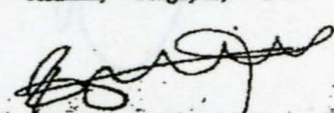
İhsan Yinal ÖZBEK isimli şahıs, Ankara'da "Kurtuluş Kilisesi" olarak lanse ettiği kat mülkiyeti içerisinde yer alan izinsiz açılan yerde, dini ayin, tören v.b. etkinliklerde bulunduğu tespit edildiğinden Ankara Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

7- Yayınevlerinin veya ticari işletmelerin mali denetimleri Maliye Bakanlığına yapılmakta olup, mali denetim konusu Bakanlığın yetki alanı dışında bulunmaktadır.

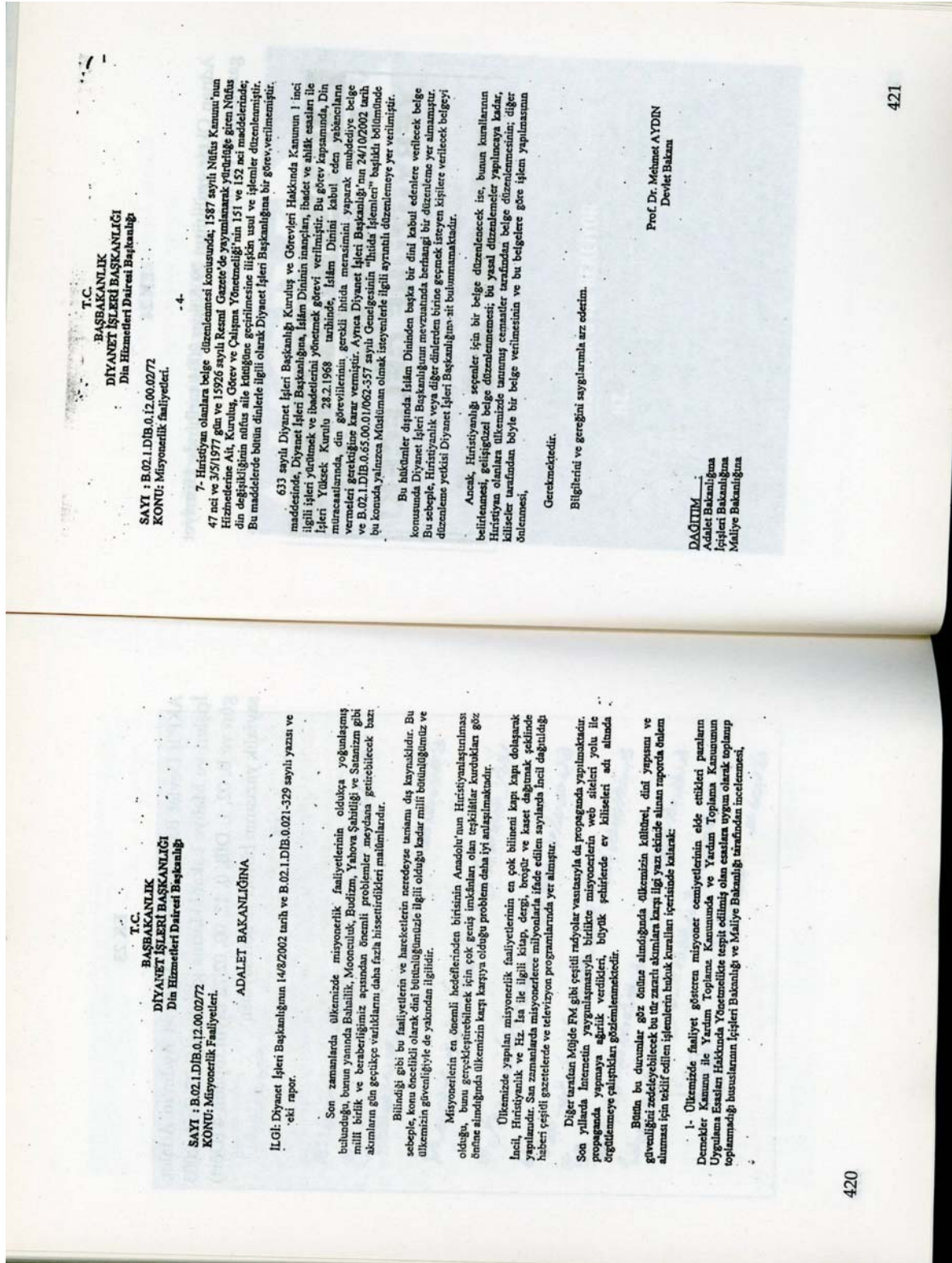
8- Misyoner teşkilatların ve kiliselerin faaliyet alanlarında çalışan radyo ve televizyonlar ile ilgili Bakanlığın inukal etmiş resmi mahiyette bilgi ve belgeye rastlanılmamıştır.

9- Ülkemizde faaliyet gösteren misyonerlik faaliyetine katılan şahısların; İngiltere, G. Kore, Almanya, Finlandiya, Norveç, Amerikan, Malezya, İrlanda, Kanada, Singapur, Yeni Zelanda, Avusturya vatandaşları oldukları tespit edilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim

Sebati Buyuran
İçişleri Bakanı

DAĞITILIM

BİBLİYOGRAFYA

- Ahmet Varol, 'Bilgisayar Destekli Öğretim, M.E.V.D. 35 , 1996
- ABCFM Report, 1924, p.73'ten nakleden Roger Trask, The United States Response to Turkish Nationalism and Reform 1914–1939, Minneapolis 1971
- Arslantürk Zeki, Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri, İSAV, Ensar Yay. İst. 2004
- Asan Aşkın, "*Bilgisayar Destekli Din Eğitimi*" Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi, S.7. , İst. 2000
- Atatürk'ün Bütün Eserleri, c.10. Kaynak Yay. Birinci Basım: Mart 2003
- Atatürk'ün Bütün Eserleri, c.2. Kaynak Yay. İkinci Basım: Aralık, 1999
- Aydın Ali Arslan, *İslam Hristiyan Diyalogu ve İslamın Zaferi*, İslama Çağrı Cemiyeti Yay. 2.Bas. Ank. 1984
- Aydın Fuat, "*Mormonlar, İsa Mesih'in Son Gün Azizleri'nin Kilisesi*" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, İsav. İst.
- Aydın, Mehmet, *Hristiyan Genel Konsilleri ve II. Vatikan Konsili*, Konya. 1991
- Ayverdi Semiha, Misyonerlik Karşısında Türkiye, Turan Yay. İst. 1969
- Bardakçı İlhan, İmparatorluğa Veda, Hülbe Yay. İst. 1985
- Bardakoğlu Ali, "*Din ve Vicdan Hürriyeti*" Diyanet İslam Ansiklopedisi, C. IX
- Barutçugil İsmet, *Eğitiminin Eğitimi*, Kariyer Yay. İst. 2002
- Başgil Ali Fuat, *Din ve Laiklik*, Kubbealtı Yay. İst. 1998
- Baştürk Rebi, Yeşilay Dergisi, Şubat 2005
- Baştürk Rebi, Yeşilay Dergisi, Temmuz 2002
- Baymur Feriha, *Genel Psikoloji*, İnkılap Yay. İst. 1994
- Baytan Enver, Hristiyan Misyonerleri Nasıl Çalışıyor, İst. 1965
- Bilgin Beyza, *Eğitim Bilimi ve Din Eğitimi*, Gün Yay. Ank. 2001
- Bilgin Beyza, Selçuk Mualla; *Din Öğretimi-Özel Öğretim Yöntemleri*, Gün Yay. Ank. 2000
- Boutroux Emile, Çağdaş Felsefede İlim ve Din, (Çev. Hasan Katipoğlu) M.E.B.Yay. İst. 1997
- Charles Y. Glock, 'The Role of deprivation in the Origin and Evolution of Religious Groups' Lorne L.Dawson (ed) Cults in Context: Readings in the Study of New Religious Movements, Toronto: CanadianScholars' Pres, 1966
- Çavdar Tevfik, *Osmanlıların Yarı Sömürge Oluşu*, Gelenek Yay. İst. 1970
- D Snow ve R. Machalek, 'The Convert asa Social Type' Sociological Theory, (ed) R.Collins, London:Jossey-Bass, 1983
- Demirtaş Ceyhun, Haçlı Emperyalizmi, Habora Kitabevi, 1. Basım, Ank. 1967
- Dodurgalı Abdurrahman, *Din Eğitimin ve Öğretimin de İlkeler ve Yöntemler*, M.Ü. İlahiyat Fak. Yay. İst. 1999
- Eliot Grinnel Mears, Modern Turkey, New York 1924
- Erbaş Ali, "*Hristiyan Misyonerliğine Genel Bir Bakış*" Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 7 / 2003
- Erdem Mustafa, "*Türkiye'de Azınlıklara Yönelik Misyoner Faaliyetleri*" Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. İst. 2004
- Erdem Münire - Akman Yasemin, *Eğitim Psikolojisi*, Arkadaş Yay. Ank. 1998
- Fettahoğlu Ahmet; Misyonerlerin İzinde Yeni Dünya Düzeni, Tarih ve Düşünce Dergisi, Kasım-Aralık, 2000
- Fidan Nurettin - Erden Münire, *Eğitime Giriş*, Alkım Yay. İst. 2002
- Freedman, J.L; Sears, D.O; Carlsmith, J.M; *Sosyal Psikoloji*, (Çeviren: Ali Dönmez) İmge Yay. Ank. 1998

- Gülen M. Fethullah; Sonsuz Nur, Feza Yay. İst. 2004. C.2
- Günay Ünver, *Din Sosyolojisi*, İnsan Yay. İst. 2001
- Gündüz A, "*Din ve Vicdan Hürriyeti*" Diyanet İslam Ansiklopedisi, IX
- Güngör Ali İsmail, *Vatikan, Misyon ve Diyalog*, Töre Yay. 1. Bas. Ank. 1997
- Güngör Erol, *Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri*, Ötüken Yay. İst. 1999
- Güngör Erol, *Türk Kültürü ve Milliyetçilik*, Ötüken Yay. İst. 1997
- Harman, Ömer Faruk; "*Genel Olarak Misyonerlik*" Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. İst. 2004
- Haydaroglu İlnur Polat, Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, TDV. Yay. Ank. 1996
- Hökelekli Hayati, *Din Psikolojisi*, T.D.V.Y.Ank. 2001
- Hökelekli, Hayati; "Misyonerlik Faaliyetleri ve Gençlerimiz" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, İSAV. Ensar Yay. İst. 2004
- <http://kutsalkitaplar.net> Son Erişim Tarihi: 14.12.2005
- <http://mail.agapehouse.biz/reg/registerComUser.php> Son Erişim Tarihi: 24.06.2005
- http://www.ait.hacettepe.edu.tr/arsiv/osmis.htm#_ftn22. Son Erişim Tarihi: 14.06.2005
- <http://www.diyaret.gov.tr> www.sellyoakcolleges.ac.uk
- <http://www.haberbilgi.com/haber/turkiye/jeo0505/misyonerlik.html>. Son Erişim Tarihi: 12.12.2005
- <http://www.hristiyan.net/.../isamesihtanri>, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005
- <http://www.ilkadimdergisi.com/190/kapak-hamithaksever.htm>. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005
- http://www.incilturk.com/gundelik_ekmegimiz/01aralik.htm, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005
- <http://www.kilise.net.tr.tc>, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005
- <http://www.konrad.org.tr/index.php?id=716> Son Erişim tarihi: 14.12.2005
- <http://www.milliyet.com.tr/2000/07/25/siyaset/siy01.html>. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005
- <http://www.organel.com.tr/avasya.islam.surasi.doc>. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005
- http://www.radyokumru.com/wma_files/sss01.asf, Son Erişim Tarihi: 11.05.2005
- <http://yahve.sitemynet.com/ders1.htm>, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005
- İncil, Kitab-ı Mukaddes Yay. İst. 2005
- J. Burfoot, 'The Fen-Seeking Movement in California', Of Gods and Men, (ed), E. Barker, Macon GA: mercek University Pres 1983
- Karabekir Kazım, "*Müslümanlığın Karşılaştığı Büyük Tehlike: Misyonerlik*" Hür Adam Gazetesi, 17 Ekim 1952
- Karal Enver Ziya, Osmanlı Tarihi, c.V
- Kerimoğlu Barış, *Zehirli Sarmaşık Misyonerler*, Ulus Yay. İst. 2004
- Keskin Abdülbaki, *Doğu- Batı ve 21. Yüzyıl üçgeninde İslâm*, Türkiye Diyanet Vakfı, Ank. 1994
- Kocabaşoğlu Uygur, "Osmanlı İmparatorluğu'nda XIX. Yüzyılda Amerikan Matbaaları ve Yayımcılığı", Murat Sarıca Armağanı (Ayrı bası), İstanbul 1988
- Kodaman Bayram, "Şark Meselesi", Türk Yurdu, Ekim 1997, Cilt:17
- Köse Ali, "*Din Değiştirmenin Psiko-Sosyolojik Nedenleri*" adlı makalesinden alınmıştır. Türkiye de Misyonerlik Faaliyetleri. İSAV. Ensar Yay. İst. 2004
- Kur'an- Kerim, TDV Yay. Ank. 1999
- Kurt Yılmaz, Pontus Meselesi, TBMM Basımevi, Ank. 1995,

- Küçük Abdurrahman, "Genel Olarak Misyonerlik" Türkiye de Misyonerlik Faaliyetler, İSAV. İst. 2004
- Küçük Abdurrahman, "Misyonerlik ve Türkiye" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ank. 1996
- Küçükkoğlu Bayram, *Türk Dünyasında Misyonerlik Faaliyetleri*, (Dünü, Bugünü, Yarını) İst. 2003
- Leon Arpee, The Armenian Awakening A History of Armenian Church, 1820–1860, Chicago, The University Press, 1909
- Malkoç Mustafa Numan, "Türkiye'de Protestan Misyonerliği" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, İSAV. Ensar Yay. 2004
- Misyonerlik*, Türk Diyanet Vakfı-Sen Eğitim Yay, Ank. 2003
- Odabaş Adnan, *Dikkat Misyoner Geliyor*, Üsküdar Gazetesi Yay. İst. 2005
- Ortaylı İlber, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Alman Nüfuzu*, İletişim Yay. İst. 1983
- Özemre Ahmet Yüksel, Din ve Misyonerlik, Pınar Yay. İst. 2004
- Öztürk Yaşar Nuri, "The Eye of the Heart (Kalp Gözü) ve – An Introduction to Sufism" (Sufizm'e Bir Takdim)
- Parmaksızoğlu İsmet, *Türkiye'de Din Eğitimi*, M.E.B Yay. Ank. 1966
- Polat İlknur, "Türk İtalyan İlişkileri Çerçevesinde İtalyan okulları", Atatürkyolu Dergisi, Kasım 1989. Yıl: 2 , S.4
- Polvan Nurettin, Türkiye'de Yabancı Öğretim, Cilt: I, İstanbul 1952
- Rodney Stark, and William S. Bainbridge, 'Networks of Faith: Interpersonal Bonds and Recruitment to Cults and Sects' American Journal of Sociology, 1980
- Saydam Şeyma, "Ailenin Önemi" Eğitim Yazıları Dergisi, 8. Sayı, İnsan Vakfı Yay. İst. 2003
- Serinsu Ahmet Nedim, *Din Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar*, MEB Yay. İst. 2000
- Sevinç Necdet, Osmanlıdan Günümüze Misyonerlik Faaliyetleri, İst. 2002
- Sezer Ayten, Atatürk Döneminde Yabancı Okullar(1923–38), H.Ü.Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara 1994 (Doktora Tezi). Türk Tarih Kurumu yayınları arasında kitap olarak yayınlanmak üzeredir.
- T. C. Hariciye Arşivi Siyasi No: 555. Dosya: 2295
- Tekeli İlhan, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Eğitim Kurumlarının Gelişimi", Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi,(CDTA), Cilt:3
- Tozlu Necmettin, Kültür ve Eğitim Tarihimizde Yabancı Okullar, Akçağ Yay. Ank. 1991
- Turan Ömer, Avrasya Coğrafyasında Misyonerlik Faaliyetleri, Avrasya Etudleri Dergisi'nin Sonbahar/Kış 1999
- Tümer Günay, "XIX. Y.Y. Sömürgecilerin Destek Kuvveti Misyonerlik ve Yehova Şahitleri Gerçeği" Türkiye'de Misyonerlik Faaliyetleri, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ank. 1996
- Uçar Abdullah, Misyonerler (Modern Haçlılar) Adım Yay. Konya. 2005
- William J.Griswold, Proof of the Pudding, İst. 1964
- www.aku.edu.tr/ata/makaleler/montanizm.htm. Son Erişim Tarihi: 28.05.2005, Ayrıca Bkn. Turan, Ömer; Avrasya Coğrafyasında Misyonerlik Faaliyetleri, Avrasya Etudleri Dergisi'nin Sonbahar/Kış 1999
- www.bayzan.net/article_view.php?id=678-98k. Son Erişim Tarihi: 14.12.2005 Tamer, Rauf; "İslam Camiasındaki Hristiyan Casuslar", Yeni İstanbul Gazetesi, 22-23 Eylül 1966
- www.biblesociety.org/sr_27/sr27_15.htm;
- www.diyalogmasali.com, "Osmanlı Döneminde Misyonerlik Faaliyetleri" Son Erişim Tarihi: 18.05.2005 (M. Emin Paşa, İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Arşivi)
- www.dunyadinleri.com/soop_raven/forum/get_topic.asp?FID=6&TID=1878&DIR=P. Son Erişim Tarihi: 14-06-2005
- www.incil.com – chat odası, Son Erişim Tarihi: 11.07.2005

www.incilturk.com, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

www.islamacevap.net, Son Erişim Tarihi: 04.05.2005

www.kutsalkitap.org, Son Erişim Tarihi: 09.07.2005

www.maltepe.edu.tr/haberler/haberler, Son Erişim Tarihi: 19.05.2005

www.yenimesaj.com.tr/index.php?sayfa=yazarlar&haberno=6206&tarih=2004-07-19. Son Erişim Tarihi:12.03.2005

Yıldırım Uğur, 'Türkiye'de Misyonerlik' Otopsi Yay. İst. 2005